

T.C.
RECEP TAYYİP ERDOĞAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TEMEL EĞİTİM ANA BİLİM DALI

YARATICI DRAMAYA DAYALI
ETKİNLİKLERİN 60 - 66 AYLIK ÇOCUKLARA
DEĞER KAZANDIRILMASINDA ETKİSİ
(Yüksek Lisans Tezi)

Zeliha KILIÇ

Yrd. Doç. Dr. Ayşegül O ĞUZ NAMDAR
Danışman

RİZE

2017

KABUL VE ONAY

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, [Temel Eğitim] Ana Bilim Dalında, [Zeliha KILIÇ] tarafından hazırlanan [*Yaratıcı Dramaya Dayalı Etkinliklerin 60-66 Aylık Çocuklara Değer Kazandırılmasında Etkisi*] başlıklı bu çalışma, [12/07/2017] tarihinde yapılan savunma sınavı sonucunda oy birliği ile başarılı bulunarak jürimiz tarafından [Yüksek Lisans Tezi] olarak kabul edilmiştir.

Başkan: (Prof. Dr. Mehmet KÜÇÜK Kabul)

Üye: (Yrd. Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR Kabul)

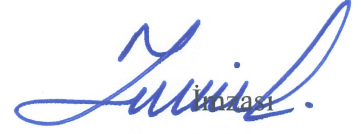
Üye: (Yrd. Doç. Dr. Kerem COŞKUN Kabul)

Yukarıdaki imzaların adı geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylarım.

28 07 2017

Yrd. Doç. Dr. Mehmet Sait ÇALKA
Müdür

ETİK BEYAN

Bu tezdeki bütün bilgileri etik davranış ve akademik kurallar çerçevesinde elde ettiğimi ve tez yazım kurallarına uygun olarak hazırlanan bu çalışmada bana ait olmayan her türlü ifade ve bilginin kaynağına eksiksiz atıf yaptığımı bildiririm. İfade ettiklerimin aksi ortaya çıktığında ise her türlü yasal sonucu kabul ettiğimi beyan ederim. 12 / 07 / 2017

Zeliha KILIÇ

ÖN SÖZ

Eğitim gördüğüm süreç içinde bünyesinde olmaktan gurur duyduğum Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsünde hazırlanan bu araştırma, birçok özel insanın katkıları ile meydana gelmiştir. Bu bağlamda emeği geçen şu isimleri anma sorumluluğu duyuyorum.

Araştırmanın planlanması, oluşturulması, uygulanması ve sonuçlandırılmasında, titiz çalışmaları, rehberliği ve desteğinin yanı sıra araştırma boyunca gösterdiği büyük sabırdan dolayı saygıdeğer danışmanım Sayın Yrd. Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR'a, tez düzenleme sürecinde emeği geçen Sayın Prof. Dr. Mehmet KÜÇÜK, Yrd. Doç. Dr. Kerem ÇOŞKUN hocalarıma içten teşekkürlerimi ve saygılarımı sunuyorum.

Araştırmada değer kazandırılmasında kullanılmak üzere oluşturulan değerler eğitimi etkinlik planlarında desteğini esirgemeyen Sayın Yrd. Doç. Dr. Kazım ALAT, Sayın Öğr. Gör. Ümit ASLAN hocalarıma, geliştirilen drama planlarının uygulamasını gerçekleştiren meslektaşlarım okul öncesi öğretmenleri Sevim YETİM ve Hülya ÖZDEMİR'e, okul müdürümüz Rızvan OTLAK'a ve geleceğimizin teminatı çocuklarımıza çok teşekkür ediyorum.

Her zaman her konuda yanımda olan ve tez süresince de desteğini esirgemeyen annem İsale OLGUN ve babam Miktat OLGUN'a, zorlu şartlarına rağmen bana yardımcı olmaya çalışan meslektaşım ve ablam Selma AYDINLIOĞLU'na, teyzem Ayşe Nur EZBER'e teşekkürlerimi sunuyorum.

Araştırma sürecinde kendi işlerinin stresi ve yoğunluğu arasında bile ilgi ve sevgisini hiç eksik etmeyen ve bana en büyük desteği veren sevgili eşim Ali Aydın KILIÇ'a en derin duygularıyla teşekkür ediyorum.

Zeliha KILIÇ

Temmuz, 2017

İÇİNDEKİLER

	Sayfa
KABUL VE ONAY	2
ETİK BEYAN.....	3
ÖN SÖZ	4
İÇİNDEKİLER	5
ÖZET	10
ABSTRACT	11
KISALTMALAR DİZİNİ	12
TABLolar LİSTESİ	13
GİRİŞ	15
Problem Durumu	18
Alt Problemler	18
Araştırmanın Amacı	19
Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi	19
Araştırmanın Varsayımları	20
Araştırmanın Sınırlılıkları	20
Tanımlar	20

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	22
1. 1. KURAMSAL AÇIKLAMALAR	22
1.1.1. Değer Tanımı ve Özellikleri	22
1.1.2. Değerler Eğitimi ve Amacı	24
1.1.3. Değerler Eğitiminin İşlevi	25
1.1.4. Değerler Eğitiminde Ailenin Rolü	26
1.1.5. Değerler Eğitiminde Okul ve Öğretmenin Rolü	27
1.1.6. Okul Öncesi Eğitim ve Önemi	29

1.1.7. Okul Öncesi Dönemde Değerler Eğitiminin	
Önemi.....	29
1.1.8. Dramanın Tanımı ve Çeşitleri	31
1.1.9. Yaratıcı Dramanın Tanımı, Belirgin Özellikleri ve	
Öğeleri	32
1.1.10. Yaratıcı Dramaya İlişkin Bazı Kavramlar	33
1.1.11. Yaratıcı Dramanın Aşamaları	34
1.1.11.1. Isınma - Hazırlık Aşaması	34
1.1.11.2. Canlandırma Aşaması	35
1.1.11.3. Değerlendirme - Tartışma Aşaması	35
1.1.12. Yaratıcı Dramanın Yararları	36
1.1.13. Yaratıcı Dramanın Amaçları ve Kazandırdıkları	37
1.1.14. Öğretim Yöntemi Olarak Yaratıcı Drama	38
1.1.15. Eğitimde Yaratıcı Dramada Kullanılan	
Bazı Teknikler	39
1.1.15.1. Rol Oynama	39
1.1.15.2. Öğretmenin Rolde Olması	39
1.1.15.3. Doğaçlama	39
1.1.15.4. Sıcak Sandalye	39
1.1.15.5. Küçük Grupla Yapılan Doğaçlama -	
Rol Oynama	40
1.1.15.6. Tüm Grupla Yapılan Doğaçlama -	
Rol Oynama	40
1.1.15.7. Donuk İmge	40
1.1.15.8. Fotoğraf Karesi	40
1.1.15.9. Pantomim	40
1.1.15.10. Rol Değiştirme	40
1.1.15. 11. Eş Zamanlı Doğaçlama	40
1.1.16. Yaratıcı Dramanın Okul Öncesi Eğitim Programındaki	
Yeri ve Önemi	41

1.1.17. Okul Öncesi Eğitimde Değerlerin Kazandırılmasında Yöntem Olarak Yaratıcı Drama	43
1.1.18. Okul Öncesi Eğitimde Değerlerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarında Yer Verilen Değerler	46
1.1.18.1. Sorumluluk	46
1.1.18.2. İş Birliği	47
1.1.18.3. Paylaşma	47
1.1.18.4. Dostluk / Arkadaşlık	48
1.1.18.5. Doğruluk / Dürüstlük	48
1.1.18.6. Saygı	48
1.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR	49
1.2.1. Değerler Eğitimi ile İlgili Araştırmalar	49
1.2.2. Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar	55
1.2.3. Değerler Eğitimi ve Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar	60
İKİNCİ BÖLÜM	
2. YÖNTEM	62
2. 1. Araştırmanın Modeli	62
2.2. Çalışma Grubu	65
2.3. Veri Toplama Araçları	67
2.3.1. Kişisel Bilgi Formu	67
2. 3.2. Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile, Öğretmen ve Öğrenci Formu	68
2.3.2.1. Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile ve Öğretmen Formlarının Geçerlik Çalışmaları	68
2.3.2.2. Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile ve Öğretmen Formlarının Güvenirlik Çalışmaları	68
2.4. Verilerin Elde Edilme Süreci	69
2.5. Araştırmada Kullanılan Veri Analizi Teknikleri	69
2.6. Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Hazırlanması.....	70

2. 6. 1. Planlama Aşaması	70
2.6. 2. Pilot Uygulama Aşaması	71
2. 6. 3. Değerlendirme Aşaması	72
2. 7. Yaratıcı Drama İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulanması	72
2.8. MEB 2012 Okul Öncesi Programa Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Hazırlanması	74
2. 8.1. Planlama Aşaması	74
2.8.2. Pilot Uygulama Aşaması	75
2.8.3. Değerlendirme Aşaması	75
2.9. MEB 2012 Okul Öncesi Programa Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulanması	75
2.10. Deney Grubu Ve Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının ve Uygulamalarının Karşılaştırılması.....	77

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR	83
3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	85
3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular	87
3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	88
3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular	90
3.5. Araştırmacı Katılımcı Gözlemleri	92

DÖRDÜNCÜ BÖLÜM

4. TARTIŞMA VE SONUÇ.....	94
----------------------------------	-----------

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. ÖNERİLER	101
5.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler	101
5.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler	101
5.3. Genel Öneriler	102
KAYNAKLAR	103

EKLER	112
Ek 1. Tez Çalışması İzni Olur Yazısı	113
Ek 2. Ölçek İzni	114
Ek 3. Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planları	115
Ek 4. Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulama Fotoğrafları	162
Ek 5. MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planları	172
Ek 6. MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulama Fotoğrafları ..	222
Ek 7. Okul Öncesi Değer Ölçeği Aile Formu	235
Ek 8. Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğretmen Formu	236
Ek 9. Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğrenci Formu Değerlendirme Kodlama Cetveli	237
ÖZ GEÇMİŞ	241

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü

Ana Bilim Dalı: Temel Eğitim Ana Bilim Dalı

Tez Türü: Yüksek Lisans Tezi

Danışman: Yrd. Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR

Hazırlayan: Zeliha KILIÇ

Yıl: 2017

ÖZET

YARATICI DRAMAYA DAYALI ETKİNLİKLERİN 60 - 66 AYLIK ÇOCUKLARA DEĞER KAZANDIRILMASINDA ETKİSİ

Bu araştırma, 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılmasında yaratıcı drama yönteminin etkisini incelemek amacıyla yapılmıştır. Araştırmada ön test son test kontrol gruplu deneysel desen uygulanmıştır. Araştırmanın çalışma grubunu Gümüşhane il merkezinde bulunan Nesrin Halit ZARBUN Anaokulunda okul öncesi eğitime devam eden 60 - 66 aylık 44 çocuk oluşturmuştur. Araştırmada Neslitürk ve Çeliköz (2015) tarafından geliştirilen, geçerlik ve güvenirlik çalışması yapılan Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formu, Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formu, Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formu ve Kişisel Bilgi Formu veri toplama aracı olarak kullanılmıştır. Araştırmanın verileri SPSS 16.00 Windows paket programına aktarılarak analiz edilmiştir. Verilerin analizinde; frekans ve yüzde, Mann Whitney U Testi, Wilcoxon İşaretsiz Sıralar Testi kullanılmıştır. Kontrol ve deney gruplarının ön test son test puanlarının analizleri sonucunda, her iki grupta da anlamlı düzeyde farklılık görülmüş, ancak deney grubu son test değeri kontrol grubuna göre anlamlı derecede daha yüksek bulunmuştur. Elde edilen sonuçlar; 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılmasında, Yaratıcı Drama Yöntemiyle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Plan Uygulamalarının, MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planları uygulamalarına göre daha etkili olduğunu göstermektedir.

ANAHTAR KELİMELELER: Okul öncesi eğitim, Değerler eğitimi, Yaratıcı drama.

Recep Tayyip Erdogan University Graduate School of Social Sciences

Department: Elementary Education

Thesis Type: Master Thesis

Supervisor: Yrd. Doç. Dr. Ayşegül OĞUZ NAMDAR

Author: Zeliha KILIÇ

Year: 2017

ABSTRACT

THE EFFECT OF THE ACTIVITIES BASED ON CREATIVE DRAMA ON 60 - 66 MONTHS CHILDREN FOR GAINING THEM VALUES

This research has been done in order to examine the effect of creative drama method on 60 - 66 months children for gaining them values. In this research, pretest – posttest experimental design with control group has been carried out. The study group of the research consists of 44 (60 - 66 months) children who maintain their preschool education at Nesrin Halit Zarbun Preschool in Gümüşhane city center. In this research, Preschool Values Scale Teacher Form, Preschool Values Scale Family Form, Preschool Values Scale Student Form and Personal Information Form developed by Neslitürk and Çeliköz (2015) and being studied on in terms of validity and reliability has been used as a data collection tool. The data of the research has been analyzed by being transferred to SPSS 16.00 Windows Packaged Software. While analyzing the data; frequency and percentage, Mann Whitney U Test, Wilcoxon Signed Ranks Test has been used. As a result of control group and experimental groups' pre test and post test marks' analysis, it has been seen a meaningful difference in both groups however experimental group's post test value has been found meaningfully higher than the control group. The results shows that Values Education Plan Applications structured by Creative Drama Method are more effective than National Education Ministry Preschool Education Program (2012) Values Education Activity Applications for gaining 60 - 66 months children values.

KEY WORDS: Preschool education, Values education, Creative drama.

KISALTMALAR DİZİNİ

M.E.B.	Milli Eğitim Bakanlığı
X	Ortalama
P	Anlamlılık düzeyi
N	Örneklemdaki kişi sayısı
SS	Standart sapma
Sd	Serbestlik derecesi
vb.	Ve benzeri
vd.	Ve diğerleri

TABLolar LİSTESİ

Tablo 1: Değerler Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

Tablo 2: Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar

Tablo 3: Değerler Eğitimi ve Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar

Tablo 4: Okul Öncesi Değerler Eğitim Programının Uygulanma Süreci

Tablo 5: Çalışmanın Kontrol Grubunu Oluşturan Öğrencilere Ait

Demografik Bilgiler

Tablo 6: Çalışmanın Deney Grubunu Oluşturan Öğrencilere Ait

Demografik Bilgiler

Tablo 7: Çalışmanın Deney ve Kontrol Grubunu Oluşturan Öğretmenlere Ait
Demografik Bilgiler

Tablo 8: “Arkadaşlık” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının
Karşılaştırılması

Tablo 9: “Sorumluluk” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının
Karşılaştırılması

Tablo 10: “Doğruluk - Dürüstlük” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik
Planlarının Karşılaştırılması

Tablo 11: “İş Birliği” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının
Karşılaştırılması

Tablo 12: “Paylaşma” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının
Karşılaştırılması

Tablo 13: “Saygı” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının
Karşılaştırılması

Tablo 14: Deney ve Kontrol Grubunun Ön Test Puanlarına Ait Kolmogrov - Smirnov
Normallik Testi Sonuçları

Tablo 15: Deney ve Kontrol Gruplarında Bulunan Öğrencilerin Okul Öncesi Değer
Ölçeğinden (Öğretmen - Veli- Öğretmen) Elde Ettikleri Puanlara İlişkin
Değerler

- Tablo 16: Deney ve Kontrol Gruplarının Ön Test Puanlarına Ait Homojenlik Testi Analiz Sonuçları
- Tablo 17: Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formundan Elde Edilen Ön Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları
- Tablo 18: Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formundan Elde Edilen Ön Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları
- Tablo 19: Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formundan Elde Edilen Ön Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları
- Tablo 20: Deney Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları
- Tablo 21: Deney Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları
- Tablo 22: Deney Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları
- Tablo 23: Kontrol Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları
- Tablo 24: Kontrol Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları
- Tablo 25: Kontrol Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları
- Tablo 26: Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formundan Elde Edilen Son Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları
- Tablo 27: Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formundan Elde Edilen Son Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları
- Tablo 28: Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formundan Elde Edilen Son Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

GİRİŞ

Sürekli gelişim ve değişim içerisinde olan günümüz dünyasında, sosyal bir varlık olarak yaşayan insan hangi durumda nasıl hareket etmesi gerektiği, nasıl davranacağı ile ilgili çeşitli problemler yaşamaktadır. Altunay Şam'a (2015) göre bilgi ve teknoloji çağı olan son yüzyıl, insanların yaşamını daha nitelikli hale getiren standartlar getirdiği gibi, bazı sosyal problemlerin de ortaya çıkmasına neden olmuştur. Günümüz dünyasında artarak devam eden sosyal problemler, diğer insanlarla bir arada yaşamak zorunda olan insanın topluma uyumunu zorlaştırmaktadır. İnsanların bir arada uyum içinde yaşamasına imkân tanıyan, toplumda çoğunluk tarafından benimsenen toplumsal, siyasal, ahlaki, kültürel ilkeler ve kuralların büyük bir bölümünü toplumsal değerler meydana getirmektedir (Yalar ve Yanpar Yelken, 2011). Toplumsal değerler dünyada yaşanan sosyal problemlerle zaman içerisinde değişmektedir. Bunun nedeni Karatay'a göre (2007) değerlerin yaşatılmasında toplum üyelerinin yeterli desteğinin olmamasıdır. Değişen değerlerin yanı sıra zaman içerisinde toplumda oluşan çeşitli sorunlar toplumdaki değerlerin yitirilmesine neden olmaktadır. Balcı'ya göre (2014: 289) günümüz dünyasında değerlerin değersizleştiğini hatta yitirildiğini gösteren bazı sorunlar; insanlar arasında güvenin azalması ya da kaybolması, akrabalık bağının yitilmesi ve insanların birbirleri ile olan ilişkilerinde kopuklukların olması, ekonomik gücün toplum içinde ayırım sebebi olması, şiddet olaylarının ve intihar vakalarının sıklıklaşması, bireylerin evlenmek istememesi ve boşanmaların artış göstermesi, kentleşmenin artması ve mahalle anlayışının azalması, bunalımlı insan sayısındaki artışın olması, örnek alınabilecek insan sayısının azalması, ahlaki değerlerin özgürlük çerçevesinde ele alınması, sanal dünya içinde bireylerin yalnızlaşması ve duyarsızlaşması, insanların bilinçsizce aşırı tüketimde bulunmasıdır.

Değerlerin yitirilmesine neden olan sorunların üstesinden gelebilmek için değerlerin özümsemekle yaşanması gerekliliği üzerinde durulabilir. Toplumun nitelikli oluşu, toplumdaki bireylerin mutluluğu, huzuru ve geleceği toplumdaki her bireyin iyi karakter sahibi olması ve iyi yetişmesine bağlı olabileceğinden değerlerin eğitiminde

doğru ya da yanlış davranışın açıklanması, baskı ve şiddetten uzak, sevgi ve şefkate dayalı bir iletişime başvurulması, fikirlerin özgürce ifade edilebildiği bir ortam yaratılması, çocuklara olumlu örnekler gösterilmesi ve model olunması, doğru ya da yanlış davranışlar konusunda tutarlı davranışlar sergilenmesi gerektiği söylenebilir. Çocukların doğduğu andan itibaren iyi bir karakter geliştirmesinde ilk sorumluluğu üstlenen ailede başlayan değerler eğitimi, çocuğun büyüdükçe genişleyen çevresinin etkisi ile olumlu ya da olumsuz değişimlere uğrayabilmektedir. Ailede verilen ve çevrenin etkisi ile gelişen ya da değişen değerler eğitimini desteklemek ya da tamamlamak eğitim kurumlarının sorumluluk alanına girmektedir.

Yarına kalmayı hedef edinen insan, ona ait her şeyin de yarına kalmasını istemektedir. Bizzat kendisinin yarına kalamayacağının bilincinde olan insan değer verdiği şeylerin, inançların yarına kalmasını arzulamakta ve kendisinden sonra gelecek olanlara değerlerini aktarmak istemektedir (Aydın, 2010). Toplumda da geçmiş nesillerle gelecek kuşaklar arasında bütünlüğu sağlamak adına toplumca kabul edilen değerlerin genç kuşaklara aktarılması önem arz etmekte ve bu da ancak eğitimle mümkün olabilmektedir. (Şen, 2007) değerlerin doğuştan olmadığını, zamanla sosyal rollerin öğrenilerek bir sonraki nesle aktarıldığını ve çevreden taklit ya da model alma yoluyla öğrenildiğini vurgulamaktadır. “Bütün bireyleri: Türk Milletinin milli, ahlaki, insani, manevi ve kültürel değerlerini benimseyen, koruyan ve geliştiren yurttaşlar olarak yetiştirmek” ve "Beden, zihin, ahlak, ruh ve duygu bakımlarından dengeli ve sağlıklı şekilde gelişmiş bir kişiliğe ve karaktere, hür ve bilimsel düşünme gücüne, geniş bir dünya görüşüne sahip, insan haklarına saygılı, kişilik ve teşebbüse değer veren, topluma karşı sorumluluk duyan; yapıcı, yaratıcı ve verimli kişiler olarak yetiştirmek" (MEB, 1973) amacını taşıyan Türk Milli Eğitim sistemi de temel değerlerin eğitim yoluyla kazandırılmasına önem vermektedir.

Sosyal hayatı meydana getiren değerler eğitimi, bireylerin ve toplumun birbirine bağlılığını, mutluluğunu ve huzurunu sağlayan, onları tehlike ve tehditlerden koruyan insani, ahlaki, sosyal ve manevi değerlerimizin bütün bireylere kazandırılması ve aktarılması sürecidir (MEB, 2010). Aydın ve Akyol Gürler'e (2014: 15) göre değerler eğitiminin amacı; çocuğun doğuştan sahip olduğu en iyi yönü ortaya çıkararak; her yönde kişilik gelişimini sağlamak, bireyi ve toplumu kötü ahlaktan korumaktır.

Değerler eğitimi, bireylerin birbirlerine karşı olan sorumlulukları ve görevleri konusunda bireylerde bilinçlilik sağlayarak sosyal hayatı düzenleme amacı taşımaktadır. Sosyal olarak düzenli bir toplum sağlayarak, toplumdaki bireylerin birbirlerine karşı bağlılığının artmasını, ortak bir paydada buluşan toplumun çözülme yaşanmadan huzurlu bir şekilde devamının sağlanmasını amaçlamaktadır. Bu amaca ulaşabilmek için deneme - yanılma ile öğrenmelerin, yaşayarak öğrenmelerin etkin olduğu, çocukların geleceğine katkı sağlayacak birçok bilgi ve becerilerin edindirildiği, sosyal - duygusal, psiko - motor, bilişsel, dil gelişim alanlarında ve öz bakım becerilerinde gelişim sağlamanın hedeflendiği, çocuğu topluma hazırlayan bir dönem olan okul öncesi dönemin çok iyi değerlendirilmesi gerektiği düşünülmektedir. Bireylerin birçok temel bilgi, beceri ve davranış kazandığı okul öncesi dönem, toplumsal değerlerin kazandırılması, özümsemesi ve alışkanlık haline gelmesi için büyük bir öneme sahiptir.

İçselleştirilmesi zor ve karmaşık bir yapı gibi olan soyut kavramlardan meydana gelen değerler eğitimi kavramlarının kazandırılmasında çocuklara somut yaşantılar sağlayacak, ilgisini çekecek, aktif katılımlarını sağlayacak, değerleri zihinlerinde anlamlı kılacak, etkili ve farklı etkinliklere yer verilmesi gerekmektedir (Doğan Temur ve Yuvacı, 2014; Altunay Şam, 2015; Yazar ve Erkuş, 2013). Karakter gelişiminin yüzde sekseninin tamamlandığı okul öncesi dönemde değerlerin kazanımının önemi düşünüldüğünde, sosyal çevresinin genişlediği ve model alma yoluyla öğrenmenin etkin olduğu bu kritik dönemde değerlerin alışkanlık haline gelmesi ve pekiştirilmesi okulda alınacak olan değerler eğitimi ile mümkün olabilmektedir. Yalar ve Yanpar Yelken (2011) okul öncesi eğitim kurumlarında verilecek olan değerler eğitiminde oyunlaştırma, örnek olay yöntemi, drama etkinlikleri gibi çocuklara uygulama imkânı veren etkinliklere yer verilmesi gerektiğine vurgu yapmaktadır. Köksal Akyol (2012) ise okul öncesi eğitim programlarında çocukların aktif katılım içinde olduğu, eğlenerek öğrendiği drama etkinliğine yer vermenin önemine değinmektedir.

Soyut kavramları anlamakta güçlük çeken okul öncesi dönem çocuğunun anlamlı öğrenme gerçekleştirebilmesi için, değerlerin somutlaştırılarak, örneklendirmeler yapılarak, çocukların gerçek yaşamda deneyimler kazanmasına fırsatlar yaratarak ve aktif katılımlarını sağlayarak sunulması gerektiği düşünülmektedir.

Çocuklara bu olanakları sunacağı düşünülen yaratıcı drama, bir durumun drama tekniklerinin kullanılarak oyunlaştırılması yoluyla çocukların var olan bilgilerinin yeniden yapılandırılmasıdır. Drama, çocukların yaratıcılığını ve hayal güçlerini geliştiren, iş birliği, sorumluluk ve empati duygusunun gelişimine yardımcı olan, çocuklarda öz güven gelişimini sağlayan, duygularını ve drama esnasında kullandığı bedenini tanımasını sağlayan, çocuğun gerçek yaşam durumları hakkında deneyim elde etmesine yardımcı olan, çocukların aktif katılım göstererek ve eğlenerek öğrenmesini sağlayan bir öğrenme sürecidir. Okul öncesi dönem çocuğunun temel bilgi ve becerileri edinmede önemli bir dönemde olduğu düşünüldüğünde, değerlerin bu dönemde etkili bir yöntemle kazandırılması önemlidir. Bu çalışmada da, 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılmasında okul öncesi dönem çocuğu için kaliteli bir eğitim ortamı yaratacağı ve değerleri özümsemelerini sağlayacağı düşünülen yaratıcı drama yönteminin, çocukların değer kazanımlarına etkisinin incelenmesi amaçlanmıştır.

Problem Durumu

60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılmasında bir yöntem olarak yaratıcı dramanın etkisi anlamlı düzeyde midir?

Alt Problemler

Yukarıdaki genel amaca bağlı olarak, aşağıdaki sorulara cevap aranacaktır.

1. Aile, öğretmen ve öğrenci değerlendirmelerine göre değer gelişimleri açısından deney ve kontrol grubu çocukların ön test puanları arasında anlamlı fark var mıdır?
2. Aile, öğretmen ve öğrenci değerlendirmelerine göre değer gelişimleri açısından deney grubu çocukların ön test - son test puanları arasında anlamlı fark var mıdır?

3. Aile, öğretmen ve öğrenci değerlendirmelerine göre değer gelişimleri açısından kontrol grubu çocukların ön test - son test puanları arasında anlamlı fark var mıdır?

4. Aile, öğretmen ve öğrenci değerlendirmelerine göre değer gelişimleri açısından deney ve kontrol grubu çocukların son test puanları arasında anlamlı fark var mıdır?

Araştırmanın Amacı

Bu araştırmanın genel amacı 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırmaya yönelik yaratıcı dramaya dayalı etkinlikler planlamak, uygulamak, değerlendirmek ve Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulaması ile MEB 2012 Okul Öncesi Programa Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulamasının karşılaştırılmasını yaparak, 60-66 aylık çocuklara değer kazandırılmasında yaratıcı drama yöntemin etkisini belirlemektir.

Araştırmanın Gerekçesi ve Önemi

Araştırmadan elde edilecek bulguların;

1. 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılmasında yaratıcı drama yönteminin etkililiğinin belirlenmesi bakımından,

2. Okul öncesi öğretmenlerinin çocuklara değer kazandırılması konusuna ilgilerini çekmek, öğretmenlerde, çocuklara değer kazandırılmasında yaratıcı drama yönteminin kullanımı ve etkisi ile ilgili farkındalık yaratarak bilinçlilik sağlamak ve okul öncesi öğretmenlerine soyut kavramlardan meydana gelen değerlerin çocuklara kazandırılmasında kolaylık sağlaması adına önemli olacağı düşünülmektedir.

Araştırmanın Varsayımları

Bu araştırmada aşağıdaki sayıtlardan hareket edilecektir:

- 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılmasında yaratıcı drama yönteminin etkisi Neslitürk ve Çeliköz (2015) tarafından geliştirilen “Okul Öncesi Değer Ölçeği Aile Formu”, “Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğretmen Formu”, “Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğrenci Formu”nun amaca uygun olduğu,
- Deney ve kontrol grubundaki çocukların uygulama süresince araştırmanın sonucunu etkileyecek bir etkileşimde bulunmadıkları,
- Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan çocukların normal gelişim gösterdikleri,
- Araştırmada ailelerin, öğrenci ve öğretmenlerin araştırma sırasında kullanılan ölçme araçlarına samimi ve doğru cevaplar verdikleri varsayılacaktır.

Araştırmanın Sınırlılıkları

Araştırma konusu okul öncesi eğitim, yaratıcı drama ve değerler eğitimine ilişkin genel bilgilerle sınırlı tutulmuş, akımlara, tarihçelere yer verilmemiştir. Bunun nedeni verilmek istenen bilginin amaca uygun şekilde öz olarak verilmesini sağlamak ve detaylarla konunun karmaşıklığını önlemektir. Araştırmanın verileri 2016 - 2017 eğitim - öğretim yılında Gümüşhane il merkezinde bulunan Nesrin Halit ZARBUN Anaokulu 5 Yaş Sabah Grubu A ve B şubeleri öğrencileri ile sınırlı tutulmuştur.

Tanımlar

Üzerinde genel görüş birliğine varılmış terimler dışında kalan aşağıdaki terimler, yanlış anlama ve değişik yorumlamalara neden olmaması için bu araştırmadaki tanımlarıyla ele alınmıştır.

Drama: San'a (1990: 573) göre “insanın insanla giriştiği her tür dolaysız doğrudan ilişki, etki tepki alışverişı, arada oluşan en az düzeyde bir etkileşim bile bir dramatik an ya da dramatik durumdur”.

Yaratıcı drama: Adıgüzel' e (2006: 32) göre eğitim de yaratıcı drama; “grubun yaşantılarından faydalanarak bir konunun ya da olayın doğaçlama, rol oynama gibi tekniklerden faydalanarak canlandırılmasıdır”.

Değer: Akbaş' a (2008:10) göre değer, “bireylerin neleri tercih etmesi gerektiğini, bireylere nasıl yaşanması gerektiğini belirten olgudur”.

BİRİNCİ BÖLÜM

1. KURAMSAL ÇERÇEVE VE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

1.1. Kuramsal Açıklamalar

Bu bölümde değer tanımı, özellikleri, değerler eğitiminin amacı ve işlevi, değerler eğitiminde aile, okul ve öğretmenin rolü, okul öncesi eğitimin ve okul öncesinde değerler eğitiminin önemi, dramanın tanımı ve çeşitleri, yaratıcı dramanın tanımı, belirgin özellikleri ve öğeleri, yaratıcı dramaya ilişkin bazı kavramlar, yaratıcı dramanın aşamaları, yaratıcı dramanın yararları, yaratıcı dramanın amaçları ve kazandırdıkları, öğretim yöntemi olarak yaratıcı drama, eğitimde yaratıcı dramada kullanılan bazı teknikler, yaratıcı dramanın okul öncesi eğitim programındaki yeri ve önemi, okul öncesi eğitimde değerlerin kazandırılmasında yöntem olarak yaratıcı drama hakkında kuramsal açıklamalar yapılmış ve ilgili araştırmalara yer verilmiştir.

1.1.1. Değer Tanımı ve Özellikleri

Toplumdaki insanların bir arada uyum ve huzur içinde yaşamasına imkân veren, bireyler arasındaki bağı güçlendiren değer kavramı; Ulusoy ve Arslan'a (2014: 5) göre toplumun varlığı, birlikteliği için toplumun tamamına yakını tarafından kabul edilen kurallardır. Değer, insanların düşünce ve davranışlarına yön veren, insanlara yol gösteren inançlar, kurallar, insanların vazgeçemediği ilke ve kıstaslardır (Balcı, 2014: 22). Karatay'a (2007) göre değer ise; toplumun üzerinde hem fikir olduğu ahlaki davranışlar konusunda insanları değerlendirmek amacıyla başvuru olan kıstaslardır. Bireysel ve toplumsal huzurun anahtarı olan değer kavramının daha iyi anlaşılması için özelliklerinin bilinmesi gerekir. Aydın ve Akyol Gürler (2014: 5 - 6) değer kavramının özelliklerini şöyle sıralamaktadır:

- “Tarihi birikimlerden oluşan köklü inançlardır.
- Üzerinde görüş birliğine varılmış kabullerdir.
- Sosyal hayatı düzenleme rolleri vardır.
- Karar vermede kullanılan ölçütlerdir.
- Sosyal kontrol unsurlarıdır.
- Kültürün devamlılığını sağlarlar.
- Çevreyle etkileşim sonucunda işlevsellik kazanırlar.
- Tutumların alt yapısını oluştururlar.
- Güdüleyici ve özendiricidirler.
- Bireylerin sosyal rol seçmelerine rehberlik ederler.
- Dışlanmışlık ve yalnızlık karşısında koruyucudurlar.
- Farklılıkların çarpıştığı noktada ortak anlaşma zemini oluştururlar.
- Kalıtsal değil, yaşayarak öğrenilirler. Dolayısıyla öğrenilebilir ve öğretilebilir olgulardır.
- Ahlaki olgunluğa ulaştırırlar.
- Bütünleyici ve birleştiricidirler. Hızlı ve bilinçsiz değişimlerde çatışmaya da yol açabilirler.
- Dayanışma araçlarıdır.
- Değerleri yaşayan ve yaşatan insanlardır bu yönüyle değerler insanidir.
- Bireylere amaç ve yön belirlemede etki ederler.
- Nitel özelliklere sahiptirler.
- Değerler birbirleriyle ilişkilidir.
- Bireye ayırt etme, ilke oluşturma ve uyum sağlama yetileri kazandırırılar.
- Toplumsal beklentilere aykırı olabilecek dürtü ve eylemleri sınırlandırırılar.
- Değerler kişilere bakış açısı sağlar.
- Soyutturlar.
- Bilişsel yapıdan çok duyuşsal alana hitap ederler.
- Farklı disiplinlerde (felsefe, sosyoloji, ekonomi, matematik vs.) farklı anlam çerçevesini çağrıştırırlar.
- Dinamiktirler, değişme gösterebilirler.”

1.1.2. Değerler Eğitimi ve Amacı

San (2009) toplumdaki değerlerin köklü olarak farklılaşmamasını “değişim”, değerlerde temel farklılıkların meydana gelmesini “dönüşüm”, var olan değerlere tamamen yabancılaşılması, başka toplum değerlerinin benimsenmesini de “başkalaşım” olarak tanımlamaktadır. Toplumda var olan birlik ve bütünlüğü sağlamak, huzur ve güveni sağlamak adına toplumun “başkalaşım” a uğramadan, dönüşüm ve değişim sürecini bilinçli bir şekilde geçirmek, bir toplumun varlığı için önem arz etmektedir.

Bireyin toplumda etkin bir üye olması, sorumluluklarını bilen bir yetişkin olarak yaşama kazandırılması ya da bir mesleğe hazırlanması aşamalarında değerler mutlaka yer alacağından, insanın insana yaraşır biçimde yaşamasını hedefleyen eğitim ile değerler arasında kuvvetli bir ilişki söz konusu olmaktadır. (Aydın, 2010). Şirin ve diğerlerine (2016) göre değerler kişilerin birbiri ile ilişkilerinde etkili olduğundan değerler eğitimi, eğitimde önemli bir yer edinmektedir. 18.Milli Eğitim Şurası Kararları'nda eğitimde değerler eğitimi ile ilgili şu maddeler yer almaktadır:

- "Millî Eğitim Bakanlığı tarafından, çocuklarımızın ve gençlerimizin sahip olduğu değerleri belirlemeye yönelik ülke çapında alan araştırması yapılmalı ve bu araştırma her 4 yılda bir güncellenmelidir".
- "Öğretim programlarında, değerler eğitiminde değer aktarımı yerine ulusal ve evrensel değerler birlikte düşünülerek farkındalık kazandıracak yaklaşımlara öncelik verilmelidir".
- "Değerin bir tercih olduğu ve toplumların benzer tercihlere sahip kişilerden oluştuğu vurgulanarak öğretmenlere değer eğitimi bilinci kazandırılmalıdır".
- "Ortak değerlerin vurgulanması ve değer farklılıklarının zenginlik olduğu bilincinin kazandırılması için gerekli düzenlemeler yapılmalıdır".
- "Ödüllendirme kriterlerinde, değerler eğitimi açısından örnek davranışlar sergileyen öğrencilere yönelik düzenlemeler yapılmalıdır".

- "Öğrencilerin akademik başarıları yanında değerlerin oluşumunda önemli yeri olan duygusal, sosyal ve ruhsal zekâ gelişimlerine yönelik de yatırım yapılmalıdır" (18.Milli Eğitim Şurası Kararları, 2010: 11 - 12).

Peki eğitimde bu denli önemli bir yere sahip olan değerlerin eğitiminde karşılaşılan sorunlar nelerdir? Bu sorunlar Bacanlı ve Dombaycı' ya (2012) göre:

1. "Kişiler sahip olduklarını düşündükleri veya kişilere kazandırılmak istenen değerler açık seçik ve net bir şekilde ortaya konmamış, belirlenmemiştir.

2. Bireyler sahip olduklarını düşündükleri değerlerin nasıl davranışa dönüştürülebileceğini bilmemektedirler. Kişilere söz konusu değerlerin nasıl bir davranışa ortaya konabileceği sorulduğunda cevap almakta zorluk çekilmektedir.

3. Kişiler değerleri için ne yapabileceklerini bilememektedirler. Söz konusu değer daha üst ve gelişmiş düzeye nasıl çıkarılabilir, sorusuna cevap verilememektedir. Kişiler sahip oldukları değeri değerlerin ideal haline nasıl yaklaştırabileceklerini bilememektedirler.

4. Kişiler genellikle değerleri başkaları için görebilmekte ve değerlendirebilmekte, ama kendisi için esnetebilmekte ve görmezden gelebilmektedir".

Karşılaşılabilecek bu sorunların, verilecek olan değerler eğitiminde dikkate alınması gerektiği, bu sorunlarında çözümünün etkili bir değerler eğitimi süreci yaratacağı düşünülmektedir.

1.1.3. Değerler Eğitiminin İşlevi

Değerleri bireyin hayatında işaret levhasına benzeten Aydın'a göre (2010) değerler eğitimi bireylere hangi davranışın iyi, hangi davranışın kötü olduğu konusunda yol gösterir. Ayrıca değerler eğitimi, bireylerin varoluş nedenleri konusunda farkındalık yaratmakta, çevrede meydana gelen vakaları anlamlandırmasını ve değerlendirmede kıstaslar oluşturmasını sağlamakta, toplumda birlik ve beraberlik, bütünlük sağlamakta, bireylerin toplumda aidiyet duygusunu geliştirmektedir. Aktepe (2015) temel değerler olarak görülen sevgi, saygı, doğruluk, dürüstlük, adalet, yardımseverlik, sorumluluk, öz denetim, öz güven, sabır, dostluk ve hoşgörü gibi değerler sayesinde toplumsal hayatta düzenin ve sistemliliğin olduğunu vurgulamaktadır. İ. H. Demircioğlu ve E.

Demircioğlu'na (2014: 273) göre ise evrensel ve milli değerlerin yeni nesle kazandırılmasıyla demokratik, hoşgrl, üretken, alışkan, empati kurabilen, kendine ve çevresine saygı duyan bireyler yetiştirilmesi, toplumdaki şiddet olaylarının azalması, barışçıl bir ortam yaratılması sağlanmaktadır. Balcı (2014: 28) değerlerin, kişilerin, aile ve toplumun mutluluğu, toplumdaki yaşayan kişilerin ruh sağlığının korunması, toplumsal huzur güven ve barışın sağlanması için gerekli olduğunu belirtmektedir.

1.1.4. Değerler Eğitiminde Ailenin Rolü

Çocukların değer kazanımlarının izole edilmiş bir ortamda olmaması sebebiyle, içinde yaşanılan toplum değer kazanımında büyük bir öneme sahiptir (İnci, 2009). Toplum değerlerinin meydana gelmesinde de aile ön planda olduğundan, toplumdaki bireyler aile içinde değerleri kazanmaya başlamaktadır (şen, 2007). Çünkü bireylerin hayatlarını oluşturmalarında yoğun etkisi olan çevrenin en önemli kurumu olan aile; çocuğun ilk model aldığı, taklitlerle doğru ya da yanlış davranışları öğrenmeye çalıştığı ve kimlik oluşumunda ilk değerlerini kazandığı kurumdur. Ve oluşturulan bu kimlik çocuğun toplumdaki değerinin ve gelecekte oluşturacağı kişiliğinin ana belirleyicisi olduğundan aile çocuğun değer gelişiminde önemli bir yer almaktadır (Uyanık Balat ve Balaban Dağal, 2006: 17; Yuvacı, 2013). Neslitürk ve Deniz (2014) temel değerlerin (sorumluluk, dürüstlük, paylaşma, saygı, iş birliği vb) ilk olarak ailede kazanıldığını ve ailede kazanılan temel değerlerin çocukların evre ile olan sosyal ilişkilerinde çok önemli bir yere sahip olduğunu vurgulamaktadır.

ocuk için paha biçilemez bir eğitim yuvası olan aile çocuğun doğuştan sahip olduğu güzel hislerin ortaya çıkarılması yoluyla değerler eğitiminin görevini yerine getirmektedir. Çocukların sağlıklı bir kişilik geliştirebilmesi için ailenin de sağlıklı ve elverişli bir ortamının olması gerekmektedir. Ancak günümüzde dağılan ailelerin artması, ocuk - aile iletişiminin azalması gibi çocuğun eğitiminde ailenin rolünü etkileyen evre kaynaklı etkilerin artması ailenin değer aktarımını olumsuz etkilemektedir (Alpöge, 2011: 11; Aydın ve Akyol Gürler, 2014: 32). Yazar ve Erkuş (2013) okul öncesi ğretmenlerinin değerlerin kazandırılması sürecinde ailenin rolüne ilişkin görüşlerini belirledikleri araştırmalarında en çok ifade edilen temanın, “ailede

değerlerin pekiştirilmesi etkilidir” teması olduğunu, bunu da sırayla, “ailenin bilinç düzeyi etkilidir”, “ailenin öğretmenle iş birliği yapması etkilidir” ve “çocuğun okula değerleri bilip gelmesi etkilidir” temalarının izlediğini tespit etmişler ve bu sonuca dayanarak da, okul öncesi eğitimde ailede değerlerin pekiştirilmesinin, aile katılımına dayalı okul - aile iş birliğinin yapılmasının, ailelerin bilinç düzeyleri ve çocuğun ailede bir takım değerleri alıp gelmesinin değerlerin öğrencilere kazandırılması sürecinde etkili olduğunun söylenebileceğini belirtmişlerdir.

Değerler eğitiminde birinci derecede sorumlu olarak görülen ve çocukların ilk eğitimlerini aldığı kurum olarak değerlendirilen aile (Aktepe, 2015; İnci, 2009; Taşdemir ve Dağıstan, 2014; Yılmaz, 2014; Yuvacı, 2013) tarafından etkin yapılamayan değer kazanımının, çocukların ileriki yaşantılarında toplumda uyum sıkıntılarına yol açabileceği, sosyal ve duygusal gelişimini büyük ölçüde etkileyebileceği düşünülürse ailenin değerler eğitiminde rolünün önemi anlaşılacaktır.

1.1.5. Değerler Eğitiminde Okul ve Öğretmenin Rolü

Toplumda artarak devam eden problemlerin en büyük nedeni olarak gösterilebilecek olan zamanla kaybolan değerlerdir ve bu değerlerin çocuklara yeniden kazandırılması için okullarda değerler eğitiminin önemszenmesi gerekmektedir (Aktepe, 2015)

Aydın'a (2010) göre; günümüzde ailelerin çocuklara değerlerini yeterince aktaramaması ve toplumda çocuklarının kendi değerleriyle uyumlu olmadığını gördüklerinde de problem yaşamaları daha planlı ve programlı bir değer eğitimine ihtiyaç duyulduğunun göstergesi olmaktadır.

Toplumda genel kurumlar içinde yer alan ve kurumsallaşmış genel değerleri temsil eden devletin görevi iyi vatandaş yetiştirmek, kurumsallaşmış özel değerleri temsil eden ailenin görevi ise iyi insan yetiştirmektir. Bu iki kurum arasındaki bağı sağlayarak, iki kurumun da daimiliğini sağlayan ve hem iyi insan hem de iyi vatandaş yetiştirme sorumluluk ve görevini üstlenen ise okuldur (Akbaş 2008; Bacanlı ve Dombaycı, 2012). Aydın'a göre ise (2010) "okullardaki değerler eğitiminin amaçlarından biri, öğrencilerde sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik oluşturmaktır. Diğer bir amacı ise “her öğrenciyi hem ilgi ve yetenekleri doğrultusunda yetiştirerek

hayata ve üst öğrenime hazırlamak, hem de “iyi insan”, “iyi vatandaş” olmalarını sağlamak için gerekli bilgi, beceri, tutum, davranış ve alışkanlıklar kazandırıp, onları kendi ahlak anlayışına uygun olarak yetiştirmektir. Bu birinci amaç, yani, “öğrencilerde sağlıklı, tutarlı ve dengeli bir kişilik oluşturmak”, esasen eğitimin en temel amacıdır. Zira o olmadan, belirlenmiş diğer amaçlara ulaşılsa bile çok fazla bir anlam ifade etmez”.

Çocukların birçok yaşantı sağladığı ve buna bağlı olarak yeni değerler edindiği ya da var olan değerlerini değiştirdiği okul ortamlarında değerler, sadece milli eğitimin amaçları doğrultusunda resmi programlar ile değil, öğretmenlerin, yöneticilerin düşünce ve hareketleri, görüşleri, okul ortamının özelliği gibi faktörleri içeren örtük programlarla da sağlanmaktadır (Adıgüzel ve Ergünay, 2012). Altunay Şam (2015) da öğrencilerin geleceğine yön veren okulların; öğrenci, yönetim ve öğretmenlerle bir bütün olduğunu ve bu yapının değerler eğitiminde önemli olduğunu vurgulamaktadır. Bu bağlamda değerlerin öğretilmesinde önemli bir rol üstlenen öğretmenlerin davranışlarıyla öğrencilere model olarak; “dersine zamanında ve hazırlıklı gelmesi (sorumluluk), kılık kıyafetine özen göstermesi (temizlik), verdiği sözü yerine getirmesi (dürüstlük) öğrencilerde sorumluluk, temizlik, dürüstlük değerlerinin var olmasını sağlayacaktır” (Şen, 2007). Bu nedenle değerler eğitiminde aileden sonra önemli bir görev üstlenen öğretmenin (Aktepe, 2015; Şen, 2007; Yaka, Yalçın ve Denizli, 2014; Yuvacı, 2013) değer eğitimi verdiğinin bilincinde olarak, daha fazla motive olması ve sabırlı olması (Doğan Temur ve Yuvacı, 2014), etkili ve farklı değerler eğitimi etkinliklerine yer vermesi, etkin olması ve değerleri davranışa dönüştürme hedefi taşıması (Altunay Şam, 2015), olumlu model olması, öğrencilerin ilgi ve meraklarını çekecek ve onlara olumlu örnek teşkil edebilecek etkinliklere yer vermesi, çocukların yaş, gelişim ve çevre özelliklerini dikkate alması, çocuklarla ölçülü samimi ilişkileri kurması (Aktepe, 2015) gerekmektedir.

Çocuğun sosyalleşmesi için vazgeçilmez olan okul öncesi dönemde de çocuklardan beklenen olumlu değerlerin edindirilmesi ve davranış haline gelmesi için eğitimcilere büyük bir görev düşmektedir (Gökçek, 2007). Çünkü okul öncesi dönemde öğretmen çocuğun ailesinden sonra yaşamında önemli bir yeri olan ve geleceğini şekillendirecek olan bir etmendir (Doğan Temur ve Yuvacı, 2014).

1.1.6. Okul Öncesi Eğitim ve Önemi

Çocukların bireysel farklılıkları ve ihtiyaçlarına uygun olmayı, çocuklara motor, sosyal - duygusal, dil ve bilişsel gelişimi, öz - bakım becerilerini kazandırmayı, çocukların deneyerek öğrenmesine ortam hazırlamayı, çocukların hayal güçleri, yaratıcı ve eleştirel düşünme becerileri, iletişim kurma ve duygularını anlatabilme davranışlarının geliştirilmesini, çocukların kendine saygı ve güven duymasını sağlamayı, kendisine ilke edinen okul öncesi eğitim, “çocukların beden, zihin ve duyu gelişimini ve iyi alışkanlıklar kazanmasını sağlamak, şartları elverişsiz çevrelerden ve ailelerden gelen çocuklar için ortak bir yetiştirme ortamı yaratmak, çocukların Türkçeyi doğru ve güzel konuşmasını sağlamak” amacı taşımaktadır (Okul Öncesi Eğitim Programı, 2013: 8 - 9).

“Okul öncesi dönem, beyin gelişiminin ve sinaptik bağlantılarının kurulma oranının ne yoğun ve hızlı yaşandığı dönemdir. Çocuğun sağlıklı bir şekilde büyüyebilmesi, gelişebilmesi ve öğrenmeye karşı olumlu tutumlar geliştirebilmesi için nitelikli bilişsel uyarıcıların, zengin dil etkileşimlerinin, olumlu sosyal ve duygusal deneyimlerin çocuğa sunulduğu ve çocuğun bağımsızlığının desteklendiği bir çevrenin yaratılmasına ihtiyaç vardır. Bu da nitelikli bir okul öncesi eğitim ile mümkündür” (Okul Öncesi Eğitim Programı, 2013: 10).

Gelişimsel olarak hızlı bir geçişi olan okul öncesi dönemin en iyi şekilde değerlendirilebilmesi için okul öncesi eğitim kurumlarının çocuklara kaliteli bir eğitim ortamı sunması gerekmektedir (Yuvacı, Şafak ve Şirin, 2013).

1.1.7. Okul Öncesi Dönemde Değerler Eğitiminin Önemi

Değerler hayat boyu devam eden bir süreç olarak değerlendirilmektedir (Altunay Şam, 2015; Uyanık Balat ve Balaban Dağal, 2006: 7). Değerlere dair bilgilerin temellerinin atıldığı ilk dönem okul öncesi dönemdir ve değerlere ilişkin bilgiler kişiliğin oluştuğu dönem olan son ergenlik dönemine kadar devam etmektedir. Yaşam boyu devam eden değerlere ait bilgilerin değişse de temel değerlerin oluşması sebebiyle

bu dönem kritik bir önem arz etmektedir (Uyanık Balat ve Balaban Dağal, 2006: 7; Kısa 2009). Karakuş (2015) ise değer öğretiminin ilköğretimle başlamadığını, okul öncesi dönemde de önemli bir yeri olduğunu vurgulamakta ve sadece bu iki dönem arasındaki farkın; okul öncesi dönemde çocuğun öğrendiği değerlerin ne olduğunu bilmeden öğrenmesi, ilköğretim döneminde ise bilinçli öğrenmesi olduğunu belirtmektedir. Milli Eğitim Bakanlığı da 18. Milli Eğitim Şurasında almış olduğu "değerler eğitimine, okul öncesinden başlayarak yaygın eğitim dâhil olmak üzere eğitim-öğretimin her kademesinde, tüm dersler ve okul kültürü içerisinde yer verilmeli ve bu konuda öğretmen, yönetici, öğrenci, aile ve çevre ile iş birliğine gidilmeli, farkındalık oluşturulması için kitle iletişim araçlarından faydalanılması amacıyla gerekli düzenlemeler yapılmalıdır" (18. Milli Eğitim Şurası Kararları, 2010: 12) kararıyla, değerler eğitimine ne zaman başlanması gerektiğini belirtmektedir. Okul öncesi eğitimin temel ilkeleri arasında yer alan "okul öncesi dönemde verilen eğitimle çocukların sevgi, saygı, iş birliği, sorumluluk, hoşgörü, yardımlaşma, dayanışma ve paylaşma gibi duygular ve davranışları geliştirilmelidir" ilkesi de değerler eğitiminin okul öncesi eğitimde yer alması gerekliliğini vurgulamaktadır (Okul Öncesi Eğitim Programı, 2013: 9).

Okul öncesi dönem, toplumdaki değerlerin çocuğa öğretilmeye başlanması gereken bir dönemdir ve çocuğun dünyaya geldiğinde ilk ilişki kurduğu anne - baba tarafından bu dönem verimli bir şekilde değerlendirilmelidir. Bu süreçte çocuğa sadece doğrunun ve yanlısın ne olduğunu telkin etmek değil, çocuğun kendisinin deneyim sahibi olacağı ortamlar yaratmak, değerlerin öğretiminde farklı materyallerden yararlanmak gerekmektedir. Ayrıca model alma ve öğrenme isteği ile dolu olan okul öncesi dönem çocuğu, çevresinde gördüklerini ya da izlediklerini taklit etme eğiliminde olduğundan çocuğun çevresinde onu yönlendirecek olan modellere dikkat etmek gerekmektedir (Karakuş, 2015).

Değerlerin edinilmesinde okul öncesi eğitimin önemini vurgulayan Aydın' a (2010) göre, ev içinde aile ile oynanan oyunlar aracılığıyla, ev ortamı dışında da çocukların geleneksel değerleri tanıyabilecekleri tarihi yerlere geziye götürülmesi gibi etkinlikler ile değerlerin dolaylı yoldan aktarılmasının sağlanması önem arz etmektedir. Küçük yaşta edinilen değerlerin pekiştirilerek alışkanlık haline gelmesi de okullarda verilecek eğitimle sağlanması gerekmektedir. Ancak okul öncesinde duyguların doğru

yönlendirme yapılmayarak, değerler eğitiminin verilmesi için okulda verilecek eğitimin beklenmesi, okulda verilecek eğitimin etkililiğini büyük ölçüde azaltacak, çocuk kendine bu verilen eğitimi içselleştiremeyecektir. Yani teorik olarak çocuk iyinin ve doğrunun ne olduğunu bilecek ancak insanlara zarar verecek yalan söyleme, iftira gibi davranışlara yönelecektir. Gunnar ve Barr'a (1998) göre de erken çocukluk döneminde olumlu davranışlarla ilgili tecrübeler önem arz etmektedir ve bu dönemde kazanılan erken deneyimler, daha sonraki davranış ve düşünce süreçlerinin gelişmesi için temel sağlamaktadır. Karakaş (2015) farklı etkinliklerle değerlerin okul öncesi öğrencilere içselleştirilmesi noktasında yürürlükte olan Okul Öncesi Eğitim Programı'nda değerler eğitiminin ayrı bir alan olarak yer alması ve okul, aile ve öğrenci temelli okul öncesi döneme yönelik etkili bir değerler eğitimi programı, etkinlik kitabı ve öğretmen rehber kitaplarının hazırlanması gerekliliğini ifade etmiştir.

1.1.8. Dramanın Tanımı ve Çeşitleri

Bireylerin süreklilik arz eden gelişim sürecinde; günümüz şartlarında hayatın her bölümünde “yaratıcılık” kavramının da ön plana çıkması dramayı tercih edilen bir yöntem haline getirmiştir (Uzgören, 2011: 3). İnsanın varoluş özelliklerinden hareketle, insanlardaki bilme (akıl) , duyma (vicdan ve estetik) ve eyleme (deviniş) ihtiyaçlarının beraber gelişimini sağlamayı hedefleyen dramanın (Akar Vural ve Somers, 2011: 1) çeşitli tanımları bulunmaktadır. Adıgüzel'e (2015: 3) göre drama; insanların arasındaki ilişki şekillerinden, insanların başka nesnelere kurduğu iletişim ve etkileşime dayalı eylemlerinden meydana gelen, “içinde eylem olan her türlü etkinliği içeren” olaylardır. Arıkan'a (2007) göre, karakter, konu, eylem, duygu ya da bir olayın, canlı ya da cansız varlıkların sözlü ya da sözsüz olarak canlandırılması ifade eden bir anlamda hayal oyunudur. Dramanın çeşitleri şunlardır:

- Psikodrama
- Eğitici drama
- Sosyodrama
- Yaratıcı drama

Psikodrama; canlandırılan oyunlar ve karakterler aracılığıyla bireyin, canlandığı karakterle başka bir kimliğe bürünerek kendi problemlerini farkına varmasını amaçlayan, gerçekleri drama yöntemi aracılığıyla tespit etmeye çalışan bir drama çeşididir (Arıkan, 2007). Eğitici drama; dramanın eğitim amaçlı bir yöntem olarak kullanılmasını içeren bir drama çeşididir (Uysal, 2016). Çocuğun psikolojik deneyimleriyle ilgili bilinçlenmesini amaçladığından psikodramayı, çocuğun yaratıcılığının geliştirmeyi amaçlaması yönüyle de yaratıcı dramayı kısmen içeren eğitici dramanın yaratıcı dramadan farkı, amacının çocukları oyuna eğitim amaçlı olarak katması ve amacının oyun yaratmak olmamasıdır. Yaratıcı dramada ise esas amaç oyun yaratmadır (Önder, 2010). Sosyodrama; toplumdaki gruplar arası ilişkilerde değişim yaratmayı amaçlayan, grubun ortak sorunların ortaya konularak gruptaki herkes tarafından çözümlerin arandığı bir drama çeşididir (Adıgüzel, 2015: 312).

1.1.9. Yaratıcı Dramanın Tanımı, Belirgin Özellikleri ve Öğeleri

Yaratıcı dramanın literatürde çeşitli tanımları vardır. Uzgören'e (2011: 24) göre, hayal gücünü ön planda tutarak, bir davranış, kavram, düşünce ya da olayın oyunlar geliştirilerek canlandırılması yoluyla yaşantı ve bilgilerin yeniden yapılandırılmasıdır. San'a (1990) göre ise "oyun süreçlerindeki ve yaşam durumlarındaki dramatik an'ların uzmanlarca, grup içi etkileşim süreçleri içinde yaratılmasıdır". Yaratıcı drama, bireyin bir olayı canlandırmak için, bireyin grup içindeki etkileşime girmesini ve bireyin bütün duyularını kullanarak yaşayarak öğrenmesini sağlayan yaşantılara dayalı bir süreçtir.

Yaratıcı drama sürecinde kullanılan materyaller kendi işlevinin dışında birden çok farklı işlev üstlenebilmektedir. Örneğin; katılımcı tarafından, kalem uzay mekiği gibi, kol düğmesi dinleme aygıtı gibi kullanılabilir. Katılımcı çevresiyle olduğu gibi araç ve gereçlerle de etkileşime girmekte ve katılımcının kullanımına dayalı olarak araç, gereç ve materyaller farklı amaçlara hizmet etmektedir (Üstündağ, 1998). Yaratıcı dramanın ne olduğunun daha kolay anlaşılması için belirgin özellikleri (Adıgüzel, 2015: 50 - 62) şöyle sıralamaktadır:

- “Yaratıcı drama bir grup etkinliğidir.
- Yaratıcı drama katılımcıların tecrübelerine dayalıdır ve katılımcıları merkeze alır.
- Yaratıcı drama canlandırma odaklıdır. Bu odaklanma ise –mış gibi yapmaya, kurguya, spontaniteye (kendiliğindenliğe), daha çok doğaçlamaya ve rol oynamaya dayalıdır.
- Yaratıcı drama çalışmaları “Şimdi ve Burada” olgusu ile gerçekleştirilir.
- Yaratıcı drama sonuç değil, süreç odaklı bir çalışmadır.
- Yaratıcı drama çalışmaları, yaratıcı drama alanını bilen, yaratıcı drama çalışmalarını planlayan, uygulayan ve değerlendiren bir eğitmenin / liderin veya dramayı bilen ve bir yöntem olarak kullanabilecek olan bir öğretmenin yönlendirmesiyle gerçekleştirilir.
- Yaratıcı drama sadece ısınma ve iletişim - etkileşim oyunlarından oluşmaz, içinde mutlaka dramatik kurguya sahip canlandırma süreçleri olmalıdır.
- Yaratıcı drama bir yapılandırmaya göre, birbirine sistematik bir biçimde bağlı olan belirli aşamalara göre yürütülür”.

Yaratıcı dramanın öğeleri, drama lideri / öğretmeni, konu, çeşitli teknikler, grup, deneyim, canlandırmadan oluşmaktadır (Adıgüzel, 2015: 70). Öztürk’e (2001) göre ise drama lideri (öğretmen), oyun grubu ve ortam dramanın temel öğesidir.

1.1.10. Yaratıcı Dramaya İlişkin Bazı Kavramlar

Dramatik Oyun, doğaçlama ve rol oynamayı içine alan, günlük olaylardan gelişen ve herhangi bir yapılandırması olmayan ve çevredekilerin daha çok taklidine dayanan özgür ortamda oynanan oyunlardır (Adıgüzel, 2006).

Dramatizasyon, bir oyun metninin ya da bir öykünün aynısının, akışının değiştirilmeden canlandırılması tekniğidir (Adıgüzel, 2015: 7).

Yaratıcılık, merak, sabır, hayal gücü, keşif gibi kavramlara süreçte yer vererek, belli düşünce kalıpların dışına çıkarak, alışılmış düzenden farklı yollara başvurma, kurulan varsayımlar üzerine denemeler yapma, gerektiğinde değiştirme özelliklerini barındıran bir kavramdır (Adıgüzel, 2015: 11).

-Mış Gibi Yapma - Kendiliğindenlik, -mış gibi yapma; yaratıcı drama çalışmalarında katılımcıların gerçek olmadığını bildikleri bir durumu, gerçekmiş gibi doğaçlama yapması, canlandırma yapmasıdır. Spontanlık (Kendiliğindenlik); kişinin dışarıdan bir etki olmaksızın özgür ve rahat davranma becerisi ve buna hazır olmasıdır (Adıgüzel, 2015: 24).

Oyun, çocukların bilgi edinmesini sağlayan, zihinsel, duygusal, sosyal ve bedensel yönden çocukların gelişimini sağlayan, öğrenme faaliyetlerini ve çevresini tanımasına yardımcı olan bir unsurdur (Arıkan, 2007).

1.1.11. Yaratıcı Dramanın Aşamaları

Yaratıcı drama yaşantıları belli aşamalarda gerçekleşmektedir. Bu aşamalar: Isınma - hazırlık, canlandırma, değerlendirme ve tartışma olarak literatürde yer almaktadır.

1.1.11. 1. Isınma - Hazırlık Çalışmaları

Spontanlığın oluşması, katılımcının bedeninin yapılacak etkinliklere hazırlanması, aktiflik, oyuna hazır olmadır. Çeşitli jest, mimik, ses ve davranış gibi ifade araçlarıyla, gruba uyumu sağlayacak etkinlikler yapılması ve canlandırma aşamasına geçmeden önce bedendeki gerginliğin azaltılmasıdır (Adıgüzel, 2015: 102). Yaratıcı dramanın ilk aşaması olan ısınma - hazırlık çalışmaları aşamasında yaratıcı dramaya katılacak olanların grup olarak bütünlüğünün sağlanması için bütün duyuların kullanılacağı etkinliklere yer verilir. Daha çok hareketli oyunlara, öykümelere, güven duyma ve uyum sağlama gibi etkinliklere yer verilen bu aşamada, diğer aşamalara göre

lider tarafından belirlenen daha çok kural vardır. Bu aşamada oyun içeren etkinlikler çocukların eğlenmesini sağlarken, canlandırma için gerekli olan grup iletişimini sağlamaktadır. Liderin bu aşamada katılımcılarla beraber olması katılımcıları cesaretlendirme, motivasyonunu artırma anlamında önemlidir.

1.1.11. 2. Canlandırma

“Birinin kılığına, kişiliğine girip onu oynamak, onu etkin bir duruma gelmesini sağlamak, etkinliğe geçirmek, geçmiş bir olay ya da durumu göstererek yaşatmak” tır (Adıgüzel, 2015: 104). Bu aşamada yaratıcı dramada kullanılan rol oynama, doğaçlama, pandomim gibi teknikler kullanılarak bir durum, olay, kişi katılımcılar tarafından canlandırılır. Canlandırma aşamasında katılımcılar kendi duygu durumlarını yansıtırlar, -miş gibi yaparak da rolüne girdiği kişinin duygularını anlama becerisi kazanırlar. Canlandırma aşaması küçük gruplarla ya da tüm grupla yapılabilir. Farklı tekniklerin kullanımı ile gerçekleştirilebilen canlandırma aşaması katılımcıların yaratıcılığı doğrultusunda farklı materyallerle ya da düşüncelerle şekil alabilmektedir.

1.1.11. 3. Değerlendirme - Tartışma

Süreçte yaşananların özeti, duygu ve düşüncelerin paylaşımının tartışılmasıdır. Öğrenilenlerin ne düzeyde kazanıma dönüştüğü ya da dönüşmediği, yaratıcı drama yaşantı sürecinin nasıl algılandığına yönelik duygu ve düşüncelerin paylaşıldığı, deneyimlerin harmanlandığı, katılımcıların gerçeği kendi bakış açılarından yansıttıkları aşamadır (Adıgüzel, 2015: 104; Navarro, 2011). Yaratıcı drama etkinliklerinin değerlendirmesi yapılırken gerçekleştirilen aşamalardan sonra tartışma açılarak, süreçte neler yaşandığı, neler hissedildiği, nerede zorlandığı sorularak katılımcıların sözlü ya da yazılı yanıtlanması istenebilir (Üstündağ, 1998). Değerlendirme sürecinde katılımcılar kendi düşüncelerini, deneyimlerini ortaya koyarken, başkalarının duygu ve düşüncelerini, deneyimlerini de öğrendikleri için bu aşama önemlidir.

1.1.12. Yaratıcı Dramanın Yararları

Eğitimin etkili öğretim yöntemleri arasında yer alan yaratıcı drama bir durumun içselleştirilmesi, bir olayın anlaşılmasını sağlaması ve sonuçlarının gözlemlenebilir olması sebebiyle sosyal bir laboratuvar özelliğini taşımaktadır. Drama, kişisel öğrenmelere olanak vererek algı farklılıklarının bir arada kullanılmasını sağlamakta, bireyin bilgilerinin davranışa dönüşmesinde, katılımcı ve çok yönlü bir davranış ölçümü imkânı vermektedir (Aytaş, 2013). Drama; formal eğitimi geniş çapta desteklemekte, çocukların gelişimlerini ve başarılarını olumlu yönde etkilemekte, düşünme becerilerinin gelişimini desteklemekte ve çocuklarda ön yargının azaltılmasını sağlamaktadır (Kondoyianni, Lenakakis ve Tsiotsos, 2011). Yaşantılara dayalı öğrenmeyi ön planda tutan yaratıcı drama, kişilerde gizli özelliklerin ortaya çıkmasını, duyguların boşalmasını, bilinenlerin aktarımı sırasında sözel iletişim becerilerinin gelişimini sağlamaktadır. Çocukların etkin katılımını sağlamakta, çocuklara kendilerini rahat ifade ederek gözlem ve hayattan bazı bölümlerin canlandırılması becerisini kazandırmaktadır. Ayrıca çocukların hayatta karşılaşılabilecek problemlere farklı çözüm yolları bulma becerisini kazandırarak çocuklarda öz güven gelişimini sağlamaktadır (Öztürk, 2001). Yazar, Çelik ve Kök'e (2007) göre; drama yalnızca sözel değil, sözel olmayan iletişim becerilerini de geliştirmektedir. Çünkü çocuklar drama sürecinde konuşma ve dinleme gibi sözel becerileri kazanırken, düşünme, anlatma gibi sözel olmayan becerileri de kazanmaktadır. Ayrıca yaratıcı dramanın duygusal gelişime etkisine değinen Yazar, Çelik ve Kök, yaratıcı drama etkinlikleri sırasında bireyin gözlemlendiği ya da yaşadığı bir durumu, olayı rollerle canlandırırken, öfkesi, sevinci, heyecanı vb. duygularını hareketlerle anlatmaya çalıştığında, vücudunu eş güdümlü şekilde kullanma imkânı elde ettiğini ve duygularını rahatça ortaya koyabildiğinden içsel gerginlikten kurtulduğunu belirtmektedir. Altınova ve Çiftçi'ye (2013) göre; yaratıcı dramada kullanılan doğaçlama, canlandırma, rol oynama gibi tekniklerle bireyler, hayatta karşılaşılabilecek durumlar karşısında bir ön hazırlık edinmekte, birey değişik rollerle başkasını oynarken kendini anlatma imkanını yakalamakta, önce kendini anlamaya ve tanımaya başlayan bireyin de sonra başkalarını anlamaya başlayarak empati kurması sağlanmakta ve bu şekilde birey zamanla çevresini daha kolay

tanımakta ve anlamaktadır. Yaratıcı dramada rolüne girdiği insanmış gibi davranan birey, kendi duygularını baz alarak hareket etmekte ve "ben olsaydım böyle yapardım" diye düşünmekte ve bu şekilde kendisini tanıma imkanı elde etmektedir. Navarro (2011) yaratıcı drama etkinlikleri ile bireyde değişim olacağını, bireyin değişmesiyle çevresinin de değişeceğini, bireyin özgürleşmesiyle kendini ifade gücünün ve kendine güveninin artacağını, buna bağlı olarak da diğer insanlara olan güveninin artacağını vurgulamaktadır.

Sonuç olarak, yaratıcı drama, bireyin etkin katılımı sağlayarak; duygularını eğiten, yaratıcı, sorgulayıcı, çok yönlü ve bağımsızca düşüncelerini sağlayan, empati, iş birliği, paylaşma gibi değerlerin, bilişsel, duyuşsal, psiko - motor becerilerin kazandırılmasını sağlayan ve çok yönlü gelişimi destekleyen bir yöntemdir (Pehlivan ve Gökbulut, 2015 ; Üstündağ, 1998).

1.1.13. Yaratıcı Dramanın Amaçları ve Kazandırdıkları

Öztürk'e (2001) göre yaratıcı dramanın öncelikli hedefleri, bireylerin eleştirel düşünebilmesini, yaratıcılıklarının geliştirilmesini, kendilerini tanımasını, iletişim becerilerinin gelişiminin sağlanmasını, toplumsallaşmalarını, iş birliği içinde çalışmalarını, empati geliştirebilmelerini sağlamaktır. Yaratıcı dramanın genel amaçları ise:

- "Yaratıcılık ve estetik gelişimi sağlama
- Eleştirel düşünme yeteneği kazandırma
- Toplumsal gelişim ve birlikte çalışma alışkanlığı kazandırma
- Kendine güven duyma ve karar verme becerileri kazandırma
- Sözcük dağarcığını geliştirme yoluyla dil ve iletişim becerileri kazandırma
- İmgelem gücünü geliştirme
- Özdeşim (empati) becerilerini geliştirme
- Farklı olay, olgu ve durumlarla ilgili deneyim kazandırma
- Karşılaşılan sorunları yeni bir bakış açısıyla çözebilme becerisi kazandırma

- Yaşanılan dünyayı daha somut olarak görmeyi sağlama
- Olaylar ya da durumlar arasında ilişki kurabilme
- Bireyler arasındaki farklılıklara hoşgörüyle bakabilmeyi sağlama

Bu amaçlar temel alınarak yaratıcı dramının katılımcılara kazandırdıkları:

- Uyum ve güven (kendine ve kümedekilere) duygusunu geliştirir.
- Düş gücünü geliştirir.
- Özgür ve özgün düşünme yetisi kazandırır.
- Kümenin kendi düşüncelerini geliştirme olanağı sunar.
- İletişim etkileşim ve iş birliği sağlar.
- Toplumsal duyarlılığın geliştirilmesine yardımcı olur.
- Duyguların sağlıklı bir biçimde tanınmasına yardımcı olur.
- Sözel anlatımın geliştirilmesine yardımcı olur. Yazın, müzik, resim gibi sanat alanlarının yetkin örnekleriyle karşılaşma olanağı sağlar.
- Sanat olarak drama (tiyatro) ile tanışma ortamı yaratır".

1.1.14. Öğretim Yöntemi Olarak Yaratıcı Drama

Ezberlenen bilgiler yerine öğrenmeyi öğreten, anlama, yorumlama ve uygulama imkânı veren, araştırma yapma, problem çözme, yaratıcı düşünme, grupla çalışma becerilerini kazandıran, sonuç yerine süreç odaklı olan yaratıcı drama yöntemi, günümüzde ilgi ve yetenekleri farklılaşan bireyler için, belli kalıplara sıkıştırılmış, güncelleştirilmemiş eğitim araçları yerine kullanılabilir olan etkili bir yöntemdir (Üstündağ, 1998). Öğretmenin merkezde olduğu geleneksel sistemde, öğrenci sadece kendisine verilen bilgileri hatırlamakla sorumlu tutulmakta, sürece aktif katılamamaktadır ve bu durum öğrencilerde anlamlı öğrenmenin gerçekleşmemesine neden olmaktadır. Öğretmen de rehber görevinde değil sadece bilgiyi aktaran kişi konumunda olmaktadır (Köksal, 2007). Öğrenciyi sadece bilgiyi dinleyen ve alan konumundan çıkararak, yargılanma ve suçlanma tedirginliği yaşamadan, yaşayarak öğrenmesini sağlayan (Ökten ve Gökbulut, 2015), bilgiyi öğrencinin kendisinin

yapılandırmasına imkân veren ve oyunsu etkinliklerle öğrencinin eğlenerek öğrenmesini sağlayan yöntemlerden biri yaratıcı drama yöntemidir (Aykaç ve Ulubey, 2008). Uzgören'e (2011: 34 - 35) göre, öğrenme türleri baz alındığında; yaşantıya dayalı öğrenmede, hareket yolu ile öğrenmede, aktif öğrenmede, etkileşim yolu ile öğrenmede, tartışarak öğrenmede, keşfederek öğrenmede, duygusal öğrenmede, iş birliği kurarak öğrenmede, kavram öğrenmede drama işlevsel bir yöntemdir.

1.1.15. Eğitimde Yaratıcı Dramada Kullanılan Bazı Teknikler

1.1.15.1. Rol Oynama: Rol oynayan kişinin bir başkası gibi hissetmeye, onun gibi düşünüp onun gibi davranmaya çalıştığı, gruptan seçilen üyelerin bir grup önünde bir konuyu canlandırmasına dayanan tekniktir (Üstündağ, 2014: 33). Bu teknik, kişilerin hayata farklı bakmalarına, var olan ön yargılarını yıkarak olumlu yargılara dönüşmesine, rolüne girdikleri kişinin yerine kendilerini koyduklarında hayattaki rollere dair bir ön fikir oluşturmalarına fırsat tanımaktadır (Özcan, 2013).

1.1.15.2. Öğretmenin rolde olması: Öğrencilerin drama sürecinde yapılması istenen görevlere dair yönergeler verilmesi ve konunun sapmaması için zaman zaman öğretmenin drama çalışmasında yer alması tekniğidir (Akar Vural ve Somers, 2012: 39).

1.1.15.3. Doğaçlama: Kesinleşmiş evreleri olmayan, yazılı bir metnin değil zihinde canlananın oynandığı, herhangi bir olay ya da durumu anı düşünmeden yaşayıp, olay ya da an bittikten sonra nasıl yaşandığını düşünmeye, özgün bir sürece dayanan tekniktir (Üstündağ, 2014: 33). Yaratıcı dramada süreçler, yazılı bir metin olmadan ve katı kurallar olmadan, yaşantı ve süreç ön planda tutularak doğaçlama ilkesi dikkate alınarak oluşturulmaktadır (Öztürk, 2001).

1.1.15.4. Sıcak sandalye: Drama içinde yer alan bir karakterin ya da grubun, yapmış olduğu davranışlarından dolayı, sınıfın karşısında bir sandalyeye oturtularak sorular sorulmasını içeren tekniktir (Akar Vural ve Somers, 2012: 36).

1.1.15.5. Küçük grupla yapılan doğaçlama - rol oynama: Eğitmenin belirleyeceği küçük grupların kendi seçtikleri ya da eğitmenin verdiği bir konuya hazırlık yapmaları ve canlandırma sürecini ortak görüşler doğrultusunda belirlemelerine dayanan bir tekniktir (Adıgüzel, 2015: 343).

1.1.15.6. Tüm grupla doğaçlama - rol oynama: Grubu oluşturan tüm üyelerin ve eğitmenin aynı anda doğaçlamanın içinde olmasına dayanan tekniktir (Adıgüzel, 2015: 345).

1.1.15.7. Donuk imge: Öğretmenin drama süreci devam ederken belli bir anda grubu durdurarak, grubun o an üzerinde tartışıp konuşmasını sağlamasını içeren tekniktir (Akar Vural ve Somers, 2012: 30).

1.1.15.8. Fotoğraf karesi: Gruplara bazı konuların verilmesi, kısa bir planlama ve tartışma aşamasından sonra grubun tek bir fotoğraf oluşturmasını içeren tekniktir (Akar Vural ve Somers, 2012: 30).

1.1.15.9. Pantomim: Bireyin bedeninin hayal gücüyle bilinçli olarak kullanılmasına imkan tanıyan, bireyin içsel duygularının ve eylemlerinin beden ile dile getirilmesini içeren tekniktir (Arıkan, 2007).

1.1.15.10. Rol değiştirme: Doğaçlama ve rol oynama süreçlerinde katılımcıların gerçekleştirdikleri rolden çıkarak, canlandırma süreci bittikten sonra ya da canlandırma süreci devam ederken canlandırmanın kesilerek katılımcıların eşlerinin rollerini üstlenmesi ve canlandırmaya devam etmesine dayanan tekniktir (Adıgüzel, 2015: 331).

1.1.15.11. Eş zamanlı doğaçlama: Grup üyelerinde izlenilme kaygısı oluşmadan, canlandırmalarını aynı zamanda ve ikili olarak küçük gruplar halinde yapılmasına dayanan, canlandırmaların kesilerek grup önünde, devamının ya da en baştan sürecin yapılması ile sürdürülebilen bir tekniktir (Adıgüzel, 2015: 332).

1.1.16. Yaratıcı Dramanın Okul Öncesi Eğitim Programındaki Yeri ve Önemi

Düşünme becerisi olan insanın, bu becerisini geliştirmesi için hatta yaşamda kazanması gereken tüm becerileri kazanabilmesi için en kritik dönem okul öncesi yıllarıdır. Bu dönemde çocukların düşünme becerileri, somuttan daha üst düzey zihinsel aktiviteleri gerektiren soyut düşünceye doğru gelişme gösterir. Bu gelişim aşamalarının bilinmesi öğrenme etkinliklerinin etkiliği ve verimliliği için önem arz etmektedir. Ayrıca bu dönemde yerleşen davranışlar ilerideki kişilik oluşumunda büyük etken olduğundan çocukların çok yönlü gelişimi için, onların bireysel farklılıklarını dikkate alarak, zengin eğitim ortamları sağlanmalı, rehber rolünü üstlenmesi gereken öğretmen, çocukların “etkili öğretmen” olarak gördükleri akranlarından öğrenme gerçekleştireceği ortamlar yaratmalı, onlara yaratıcı düşüncelerini geliştirecek fırsatlar tanınmalı ve olumlu model olmalıdır. Çocukların kendilerine ait görüşleri, ihtiyaçları olduğu, yetişkinlerle aynı özellikleri göstermek zorunda olmadıkları, her biri farklı olan kar taneleri gibi çocukların da kendilerine özgü varlıklar olduğu göz önünde bulundurulmalıdır (Tuğrul, 2006). Ortak özelliklere sahip olsalar da her biri farklılık gösteren çocukların kolay öğrenmelerini sağlayacak olan ilkeler; aktif katılım sağlanması, okulda sosyal yaşama katılmayı içeren sosyal katılım olması, öğrenmede gerçek hayatta faydalı olduğu düşünülen anlamlı aktivitelerin olması, yeni bilginin önceki bilgiyle ilişkilendirme imkanı sağlanması, anlama, anlamlandırma, ezberleme ve problem çözmeye öğrenene yardım edecek etkili ve esnek stratejilerin kullanımının sağlanması, öğrenme süreçlerini nasıl planlayacaklarını ve takip edeceklerini, nasıl kendi öğrenme hedeflerini koyacaklarını ve hatalarını nasıl düzelteceklerini bilmelerini içermesi, önceki bilgileri yeniden yapılandırılma imkânı tanınması, ezberlemektense anlamının hedeflenmesi, öğrencilere bilgiyi transfer etmede yardımcı olunması, pratik yapılması, gelişimsel ve bireysel farklılıkların dikkate alınması, güdülenmiş öğrenciler yaratılması ve öğretmenlerin davranışlarıyla öğrencileri motive etmesidir (Vosniadou, 2004).

Kolay öğrenmeyi sağlayacağı vurgulanan bu ilkeler, öğrenci tarafından bilginin direkt alınmadığı, bilginin yorumlandığı ve anlamlandırıldığı, bilginin öğrenci tarafından yapılandırıldığı, aktif katılımı, yaşantılara dayalı öğrenmeyi temel alan, süreç

odaklı olan, okul öncesi dönemde çok yönlü gelişimi sağlayan öğretim yöntemlerinden biri olan yaratıcı dramayı işaret etmektedir.

Tüm yaşam boyunca ihtiyaç duyulan becerilerin ilk olarak erken çocukluk döneminde kazanıldığını vurgulayan Yaman, Özözen Danacı ve Eran (2015) eğitim sisteminde var olan ezberci anlayıştan uzaklaşarak, geleceğin teminatı olan çocuklara verilecek eğitimin, onların tüm gelişim alanlarına hitap etmesi gerektiğini, çocukların sosyal, yaratıcı, demokratik, empati duygusu gelişmiş, öz güvenli birey olarak yetişmeleri için yaratıcı drama yöntemi ile verilen etkinliklerin daha etkili olacağını vurgulamaktadır. Ulutaş'a (2011) göre ise bilginin kaynağına ulaşan ve bilgiyi yapılandıran, öğrenme - öğretme sürecini yöneten öğrenci, kendisine rehberlik eden öğretmen aracılığı ile iş birliği yapabilmekte, gerekli iletişim ve etkileşimi sağlamaktadır. Bu durumların gerçekleşebileceği yöntem olan yaratıcı drama yöntemi de okul öncesi dönemde bu yönleriyle çocuklarda çok yönlü gelişimi ve kalıcı öğrenmeyi sağlamaktadır.

Okul öncesi dönemde sosyal ortamı genişleyen çocuğun akranları ve çevresiyle sosyal ilişkilerinin gelişmesi, kendilerine olan güvenlerinin artması ve yaratıcı düşünceler üretmesi, kendileri ve çevresiyle ilgili fikir sahibi olması, gerçek ile hayal arasında bağlantı kurması yaratıcı drama etkinlikleri ile sağlanabilmektedir. Ayrıca zamanı, mekânı, ortamı paylaşan çocukların yaratıcı drama etkinlikleri ile paylaşma ve iş birliği düşüncesi gelişmekte ve soyut olan değerlerin öğrenimine katkı sağlanmış olmaktadır. Okul öncesi dönemde taklitle başlayarak, çocuğun hayal gücü ve eylemi arasındaki gerçekliği oluşturana kadar süren yaratıcı drama çalışmaları, çocukların içlerindeki dünyayı ortaya çıkarmaları ve bunu ifade etmeleri, düşünce ve dil gelişimi için önem arz etmektedir (Güven, 2006). Çocukların dil edinimleri için önem arz eden "doğal" ortamın "gerçeğe yakın" haliyle yaratıcı dramada var olması, (Aktaş Arnas, Cömertpay ve Sofu, 2007) okul öncesinde çok önemli olan kavram ediniminde, ayırt etme ve genelleme yoluyla kavramı çocuğun kendi katılımıyla drama içinde kazanması önem arz etmektedir (Uzgören, 2011: 35).

Etkili öğrenmeyi sağlayan canlandırmalar, içindeki devinimsel hareketler büyük kas gelişimini, kurulan etkileşim ve iletişim, etkileşim yoluyla öğrenmeyi, sosyal olayların canlandırılması sosyal öğrenmeyi, çocukların araştırma yapmasını

içerdiğinden keşfederek öğrenmeyi, görsel, işitsel ve dokunmaya ilişkin uyarıcıların hepsini barındırdığından çok yönlü gelişimi sağlamaktadır. Bu sebeple eğitimde çocukların hem eğlenip hem de kalıcı öğrenme gerçekleştireceği drama etkinliklerine yer vermek önem arz etmektedir (Erkoca Akköse, 2008).

Öz denetimi olan, araştırmayı seven, kendini özgürce ifade edebilen, var olan yeteneklerini kullanabilen, her yönde başarılı bireyler yetiştirmek erken akademik becerilerin okul öncesi dönemde çocuklara kazandırılması ile mümkündür (Uyanık ve Kandır, 2010). Özgür ve özgün düşünebilen bireyler, karşılaşacağı problemlerde yeni yollar bulacak ve deneyecek, bu da yaratıcı düşüncenin hayata geçmesini sağlayacaktır. Sağlıklı bir toplum için yaratıcı düşüncenin gelişimi için eğitim - öğretim faaliyetlerinde yaratıcı düşünceye yer verilmesi ve bu eğitime çocukluk döneminden başlanması gerekmektedir (Öztürk, 2001). Yaratıcılığın gelişimi için de çocukların hayal gücü desteklenmeli, yaratıcı drama çalışmalarına yer verilmelidir (Ayan ve Dündar, 2009).

1.1.17. Okul Öncesi Eğitimde Değerlerin Kazandırılmasında Yöntem Olarak Yaratıcı Drama

Günümüzde çağın gerektirdiği bazı değişimler ve bunun sonucu ortaya çıkan bazı değerler, kişilerin ihtiyaçlarının değişimine neden olduğundan, değer eğitimi, gelişimleri ve değişimleri, yaratıcılığı içerecek şekilde eğitim sisteminde düzenlemeler yapılmalıdır (Çepni, Bacanak ve Küçük, 2003). İnsan hayatının büyük bir bölümünü oluşturan toplumsal değerler zamanla sosyal yaşam içinde kazanılmaktadır ve çevreyle etkileşimin arttığı okul öncesi dönemde değerlerin nasıl ve hangi etkinliklerle verildiği önem arz etmektedir. Bu yüzden çocuğun topluma uyumunun daha kolay olması için etkinlikler çocuğun öğrenme şeklinden faydalanılarak planlanmalı (Doğan Timur ve Yuvacı, 2014) ve sistemli uygulanmalıdır (Tarkoçin, Berktaş ve Uyanık Balat, 2013).

Aydın'a (2010) göre bireylerin toplumda var olan (kız, erkek, memur, evli vb.) rollerinin gerektirdiği davranışların sergilenmesi önce ailenin sonra da genişleyen çevrenin model alınmasıyla gerçekleşmektedir. Değerlerin öğrenilmesi de rollerin öğrenilmesi gibi bir sosyal öğrenme olduğuna göre, en iyi yaşantıyla verilebilmektedir.

Drama yönteminde de yaparak yaşayarak öğrenme var olduğundan değerlerin özümsemesi için drama yöntemi tercih edilmektedir.

Okul Öncesi Eğitim Programında kaliteli eğitim ilkeleri arasında yer alan "Çocukta merak uyandıran, keşiflerde bulunduran; hayal kurma, yaratıcı aktivitelerde yer alma, deneme yanılma yolu ile ve oyun ortamında sonuca ulaşmayı sağlayan etkinlikleri gerçekleştirmek" (MEB, 2006) ilkesinden de yola çıkarak kaliteli bir okul öncesi eğitimi için yaratıcı drama yönteminin etkili olabileceği düşünülmektedir. San (1991) yaratıcı dramayı, doğaçlama ve rol oynama tekniklerinden yararlanarak, bireylerin bir düşünceyi, bir yaşantıyı, bir olayı, bazen bir soyut kavramı ya da bir davranışı, bir grup çalışması içinde, eski bilişsel bilgilerin tekrar düzenlenmesi yoluyla ve gözlem, duygu, deneyim ve yaşantıların gözden geçirildiği "oyunsu" süreçlerde anlamlandırmaları ve canlandırmaları olarak tanımlamaktadır.

Erişilmek istenen amaçlara ulaşılabilirliği sağlamak için öğretim yönteminin doğru seçilmesi önem arz etmektedir. Okul öncesi dönemde, daha çok yaşantılara dayalı öğrenmelerle ve aktif katılımı öğrenmenin gerçekleşebileceği düşünüldüğünde uygulamaya dayalı olan ve bu özellikleri barındıran yaratıcı drama yönteminin değerler öğretiminde uygun olacağı düşünülmektedir.

Aydın'a (2010) göre: değerler eğitimi ile ilgili okullarda yapılabilecekler:

- "Öncelikle çocukların gördüklerinden daha çok etkileneceği düşünülerek, çocuklara olumlu model olunmalı.
- Çocuğun çevresinde olan herkesin, değerlerin kazanımı ve kalıcılığı için "tutarlı" davranışlar sergilemesi sağlanmalı.
- Toplumda olan benzer olay ya da durumlar çocuklar tarafından gözlemlenmeli doğru ya da yanlış kavramları için çocuğa yaşantı sağlanmalıdır. Bunu yaparken de okul ve aile arasında bütünlük sağlanmalıdır".

Değerler Eğitiminde Dikkat Edilecek Hususlar:

1. "Herhangi bir değeri öğretmeye başlarken, önce o değer net bir şekilde tanımlanmalıdır. Söz konusu kavramla eş ve zıt anlamlı kelimeler üzerine konuşarak

kavram netleştirilebilir. Öğrencilere iyi, kötü, görev, sorumluluk, sorumsuzluk, erdem hakkında açık ve tam bilgiler verip bunların fikirleri oluşturulmalıdır. Bununla beraber onlardaki değerlerin gerçeğini sahtesinden ayırt etme, gerçek değere sevgi ve bağlılık duyma yetenekleri de geliştirilmelidir.

2. Değerler açıklanırken, söz konusu değere sahip insanların davranışları somut bir şekilde ortaya konmalıdır. Örneğin, sevgiyi öğretmek istiyorsak, 'seven bir insan neler yapar, neler yapmaz?' konusunun tek tek ortaya konulması değerlerin anlaşılmasına ve özümsemesine yardımcı olur.

3. Değerler öğretilirken, söz konusu değere sahip olursa ne kazanacağımız ve sahip olmazsak ne kaybedeceğimiz örneklerle somut bir şekilde ortaya konmalıdır. Örneğin, adaleti öğretmek istiyorsak, 'adil bir insan neler yapar, neler yapmaz?' konusu açıklanmalıdır.

4. Değerlerle ilgili tavsiyelerde bulunurken emir veren bir dil kullanmak yerine, bu konudaki örnek kişi ve öykülerden yararlanarak dolaylı olarak vurgu yapılmalıdır.

5. Değerlerimiz konusunda öğrencilerin tartışması sağlanabilir. 'Neden bu değer iyidir?', 'neden bu değeri önemsemeliyiz?' vb. sorularla değerleri açmak, öğrencilerin değerleri benimsemelerini ve sahiplenmelerine yardımcı olur.

6. Öğrencilerden değerlerle ilgili örnekler bulmalarını istemek konuyu daha iyi vurgular.

7. Değerlerle ilgili etkinlikler hazırlanabilir. Öğrencilerin değerlerle ilgili kompozisyon, şiir, öykü yazmaları resim yapmaları, bulmaca hazırlamaları istenebilir.

8. Öğrencilerin değerlerle ilgili yazılı materyal taraması yaptırılabilir. Değerlerle ilgili gazete dergi haberleri, şiir, öykü, resim, film, sunu bulmaları ve bunların sınıfça okunup tartışılması sağlanabilir.

9. Ödül ve ceza verirken duygusal değil, adaletle hareket edilmelidir" (Aydın, 2010).

1.1.18. Okul Öncesi Eğitimde Değerlerin Kazandırılmasında Yaratıcı Drama İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarında Yer Verilen Değerler

Literatürde yer alan bilgiler ve MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programında yer verilen değerler göz önünde bulundurularak, 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılması için hazırlanan Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarında şu değerlere yer verilmiştir: sorumluluk, iş birliği, paylaşma, dostluk / arkadaşlık, doğruluk / dürüstlük ve saygı. Ele alınan değerler aşağıda açıklanmıştır:

1.1.18.1. Sorumluluk

Sorumluluk, “Bireyin uyum sağlaması, üzerine düşen görevleri yerine getirmesi ve kendine ait bir olayın başkaları üzerindeki etkilerinin sonuçlarını üstlenmesi, başkalarının haklarına saygı göstermesi ve kendi davranışının sonuçlarına sahip çıkabilmesi” olarak tanımlanmaktadır (Balcı, 2014: 166). Alpöge (2011: 95) ise sorumluluğu, görevlerini yerine getirmek, yerine getirilmeyen davranışların sonuçlarına katlanmak olarak tanımlamakta, sorumluluğun paylaşılabileceğini vurgulamaktadır. Davranışların sonuçlarını kabullenmek olarak ifade edilen sorumluluk, yaşamın erken dönemlerinde başlayarak, gelişiminin bireyin tüm davranışlarına yansımaktadır (Uyanık Balat ve Balaban Dağal, 2006: 14). Her davranışının bir sonucu olduğu bilincine varan ve farkındalığı gelişmeye başlayan okul öncesi dönem çocuğunun da sorumlu davranma becerisinin geliştirilmesi önemli görülmektedir. Bunu sağlamak için çocukların yaş ve gelişim özelliklerine uygun görevler verme, iş birliği yapılabilecek ortamlar yaratma ve model olma, çocuklarda sorumluluk değeri gelişimine katkı sağlayacaktır (Okul Öncesi Eğitim Programı, 2006: 61).

Hayat boyu başarı elde etmede ve kişinin kendi disiplinini edinmesinde etki eden, bir yaşam becerisi olan sorumluluk sadece telkin yoluyla değil, çocukların okul, aile, arkadaş, çevre, toplum ve okuldan edineceği aktif uygulamalarla kazanılmaktadır. Toplum içinde her zaman bir rolü olan birey, sürekli sorumluluklarla karşı karşıyadır ve bu beceri onun iş yaşamından aile yaşamına kadar yaşamının her alanını etkilemektedir.

Öğrenilen bir beceri olan sorumluluk değeri, ilk olarak ailede kazanılması gerekmekte sonrasında da okullarda verilecek planlı eğitimlerle pekiştirilmesi gerekmektedir (Taşdemir ve Dağistan, 2014; Kısa, 2009). Çocuklara verilen sorumlulukla görev verilen çocuğun öz güveni artacak, yaparak yaşayarak öğrenme, iş yapmanın verdiği mutluluk sağlanacak, çocukların toplumsallaşması sağlanacak, ayrıca verilen görevlerle zamanlarının boş geçirilmesi engellenerek kötü davranışlardan uzak durması sağlanacaktır (Aydın ve Akyol Gürler, 2014: 38).

1.1.18.1.2. İş birliği

Türk Dil Kurumu (TDK) sözlüğünde "Amaç ve çıkarları bir olanların oluşturdukları çalışma ortaklığı" (TDK, 2017) olarak tanımlanan iş birliği değeri, çocuklarda küçük yaşlarda edindirilmesi gereken değerlerden biridir. Çocuklarda, bu değer in yaşamda yer alan zorlukların daha kolay aşılabilmesini sağladığı ve grup ile birlik sağlamak adına önemli bir değer olduğu konusunda farkındalık yaratılmalıdır. Uyanık Balat ve Balaban Dağal (2006: 14) çocukların, iş birliği yapıldığında yaşamın daha basit, anlamlı ve kolay olduğunu anlamalarını sağlamak gerektiğini vurgulamıştır. Diğer değerlerde olduğu gibi iş birliği değerinin de çocuğa kazandırılmasında olumlu model olmak önem arz etmektedir. Söz gelimi, babanın evde anne ile iş birliği yaparak evdeki işlerin daha hızlı olduğunu ve annesinin daha az yorulduğunu gören çocuk, iş birliğinin önemini kavrayabilecek ve iş birliğine dâhil olmak isteyecektir.

1.1.18.1.3. Paylaşma

Türk Dil Kurumu sözlüğünde, aralarında bölüşmek, pay etmek, üleşmek anlamını ifade eden paylaşma değeri, çocuğun sosyalleşmesi ve ben merkezci düşünceden uzaklaşması ile birlikte gelişme gösteren bir değerdir. Uyanık Balat ve Balaban Dağal (2006: 13) 3-4 yaş çocuğunun başkalarının ne hissettiğini anlasa da ben merkezci düşüncelerinden dolayı buna uygun davranamayacakları için paylaşmak zorunda bırakılmaması gerektiğini belirtmektedir.

1.1.18.1.4. Dostluk / Arkadaşlık

Günümüzde birbiri ile hep rekabet halinde olan insanlar, gün geçtikçe bireyselleşmekte, arkadaşlığın getirdiği kuralları yerine getirmekte zorlanmaktadır. Ayrıca savaş, mülteci olma, açlık gibi sorunlarla da karşı karşıya kalan insanların dostluğa olan inançları sarsılmaktadır. Dostluk; belli başlı kuralları olan, en baş kuralının da karşılıksız sevgi olduğu bir değerdir (Kiriş Yılmaz, 2015).

1.1.18.1.5. Doğruluk / Dürüstlük

Doğru söylemek, bir şey anlatırken her detayı olduğu gibi anlatmak ve herkesin de onu olduğu gibi tümüyle anlamasını sağlamaktır. Örneğin; "Özgür'e Osman vurdu. Vurmasını ben söyledim." sözünün ikinci cümlesi söylenmezse, tek suçlu Osman'mış gibi olacaktır (Alpöge, 2011: 30). Dürüstlük, doğruyu söylemek (Uyanık Balat ve Balaban Dağal, 2006: 15) ve verilen sözde durulmasıdır (Alpöge, 2011: 30). Hiç bir miras doğruluk kadar zengin değildir (William Shakespeare) sözünden de yola çıkarak, doğruluğun ve dürüstlüğün insanlar için paha biçilemez bir değer olduğu söylenebilir.

1.1.18.1.6. Saygı

“Değeri, üstünlüğü, yaşlılığı, yararlılığı, kutsallığı dolayısıyla bir kimseye, bir şeye karşı dikkatli, özenli, ölçülü davranmaya sebep olan sevgi duygusu, hürmet, ihtiram” olarak tanımlanan (Balcı, 2014: 164) saygı, Uyanık Balat ve Balaban Dağal’ a göre (2006: 15) başka insanları da dikkate alarak, onlarla kurulan ilişkide uygun şekilde davranmaktır. Okul öncesi dönem çocuklarında "ben merkezci" düşüncenin varlığı gereğince başkaları çocuğun kendisinden sonra gelmektedir. Bu yüzden çocuklara saygıyı öğretmek için onlara öncelikle iyi örnek olunmalıdır. Aile ve öğretmen çocuğa saygılı davranırlarsa, çocuğun kendine saygı düzeyi artacak ve sonrasında başkalarına da saygı duymaya başlayacaktır (Alpöge, 2011: 57).

1.2. İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Bu bölümde değerler eğitimi ile ilgili araştırmalar, yaratıcı drama ile ilgili araştırmalar, değerler eğitimi ve yaratıcı dramının birlikte ele alındığı araştırmalara yer verilmiştir.

1.2.1. DEĞERLER EĞİTİMİ İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Tablo 1 Değerler Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Altunay Şam (2015)	“Değerler Eğitiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Çözüm Önerileri”	-	-	-	-	Toplumsal değerlerin aktarılamamasının, önemsenmemesinin, benimsenmemesinin, yirminci yüzyıldan itibaren bilim ve teknolojiadaki hızlı gelişim ve değişimin ortaya çıkardığı bazı olumsuzlukların, değerler eğitiminde sorun teşkil ettiğini vurgulamakta, öneri olarak da değerlerin içselleştirilerek aktarılması gerektiğini, farklı yöntem ve teknikler konusunda öğretmenlerin bilgilendirilmesi gerektiğini, drama gibi uygulamalı etkinliklere yer verilmesi gerektiğini, medyanın değerler konusunda olumlu modellere dikkat çekerek farkındalığın oluşmasını sağlayabileceğini belirtmektedir.

Tablo 1 (Devam) Değerler Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
İnci (2009)	“Erken Çocukluk Dönemi Öğrencilerinin Değer Yönelimlerinin Sosyo - Ekonomik Düzey, Yaş ve Cinsiyet Değişkenlerine Göre İncelenmesi”	Görüşme	6 - 7 ve 8 Yaş Öğrenciler	Erken çocukluk dönemi öğrencilerinin değer yönelimlerini sosyo-ekonomik düzey, yaş ve cinsiyet değişkenlerine göre öğrenci görüşleri doğrultusunda ortaya koymak.	Yarı Yapılandırılmış Görüşme Formu Ve Öğrenci Velileri Kişisel Bilgi Formu	Tüm yaş, sosyo - ekonomik düzey ve cinsiyetteki öğrencilerin güzelliklerle dolu bir dünya ve doğayla bütünlük içinde olmak, yardımsever olmak, kibar olmak, söz dinlemek, bağlılık duymak, sağlıklı olmak, zengin olmak, başarılı olmak, keyif, kendi hedeflerini seçebilmek değerlerine sahip oldukları tespit edilmiştir. Uygulanan eğitim programının sonuçlarına göre programda yer alan tüm değerlerde olumlu davranış değişikliği görüldüğünü ifade etmiştir.
Crowther (1995)	“Okul Öncesi ile Sekizinci Sınıf Arasındaki Öğrenciler Arasında Saygı, Sorumluluk, Nezaket ve İlgiyi Teşvik Etmeye Yönelik Bağımsız Okul Kütüphanesi - Sınıf-Aile Ortaklık Programı”	Yarı Deneysel Yöntem	Anasınıfından Sekizinci Sınıfa Kadar Olan Çocuklar	Aile, öğretmen ve kütüphane çalışanın desteğiyle okul öncesinden sekizinci sınıf seviyesine kadar olan öğrencilerin davranış standartlarını yükseltmek.	Davranış Defteri Tutum Ölçeği	Öğretmenlerden alınan geribildirimler ve gözlemler doğrultusunda okul atmosferinin iyileşme gösterdiği ve iş birliğinin arttığı belirlenmiştir.
Öztürk Samur (2011)	“Değerler Eğitimi Programının 6 Yaş Çocuklarının Sosyal ve Duygusal Gelişimlerine Etkisi”	Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Deneysel Desen	Anasınıflarında Eğitim Görmekte Olan Altı Yaş Grubundaki Çocuklar	Değerler Eğitimi Programının anasınıfına devam eden altı yaş çocuklarının sosyal duygusal gelişimlerine etkisi incelenmi	Okul Öncesi Davranışsal ve Duygusal Dereceleme Ölçeği (Preschool Behavioral and Emotional Rating Scale-PreBERS)	Değerler eğitimi programının çocukların sosyal duygusal gelişimlerini olumlu yönde desteklediğini belirtmiştir.

Tablo 1 (Devam) Değerler Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Dereli İman (2014)	“Değerler Eğitimi Programının 5 - 6 Yaş Çocukların Sosyal Gelişimine Etkisi: Sosyal Beceri, Psiko - Sosyal Gelişim ve Sosyal Problem Çözme Becerisi”	Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Deneysel Desen	Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 5, 5 - 6 Yaş Arasında Çocuklar	Okul öncesi dönem çocukları için geliştirilmiş olan değerler eğitimi programının çocukların sosyal beceri, psiko-sosyal gelişim ve sosyal problem çözme becerilerine etkisini incelemek.	Aile Katılım Formu, Değerler Eğitimi Programını Değerlendirme Görüşme Formu, Sosyal Becerileri Değerlendirme Ölçeği, Okul Öncesi Çocuklar İçin Psiko-Sosyal Davranışlar Ölçeği ve Wally Çocuk Sosyal Problem Çözme Dedektif Oyun Ölçeği	Değerler Eğitimi Programına katılan çocukların sosyal beceri, psiko - sosyal gelişim ve sosyal problem çözme becerileri puan ortalamalarının eğitim programına katılmayan çocukların puan ortalamalarından anlamlı düzeyde yüksek olduğu bulunmuştur. Ayrıca ailelerin değerler eğitimi programından sonra çocuklarında istendik davranışların arttığını, istenmedik davranışların azaldığını belirttiğini ifade etmiştir.
Şirin ve diğerleri (2016)	“Değerler Eğitimi Programının 6 Yaş Çocuklarına Etkisinin İncelenmesi ve Öğretmen Görüşleri”	Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Deneysel Desen Nitel-Durum Çalışması	Anasınıfına Devam Eden 6 Yaş Grubu Çocuklar	Değerler eğitimi programının 6 yaş grubu çocukların değerleri davranışa dönüştürerek sergilemesi üzerinde etkisini ve öğretmenlerin aldıkları eğitim programı ve uygulamalarına yönelik görüşlerinin neler olduğunu belirlemek.	Davranışta Değerler Ölçeği Kişisel Bilgi Formu Öğretmen Proje Değerlendirme Formu	Değerler Eğitimi Programının altı yaş grubu çocukların değerleri davranışa dönüştürerek sergilemesi üzerinde etkili olduğu saptanmıştır. Ayrıca öğretmenlerin almış oldukları Değerler Eğitimi Programını uygulama eğitimine ve programı sınıflarında uygulama sürecine ilişkin olarak gerek kendilerinin, gerek öğrencilerinin olumlu kazanımlar elde ettiklerini düşündükleri ve değerler eğitimi programını kapsamlı ve uygulama konusunda faydalı buldukları sonucuna varmışlardır.
Aktepe (2015)	“Etkinlik Temelli Değer Eğitiminin Öğrencilerin Yardımseverlik Tutumlarına Etkisi”	Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Deneysel Desen Görüşme Tekniği	İlköğretim 4. Sınıf öğrenciler	İlköğretim 4. sınıf sosyal bilgiler dersinde yardımseverlik değerinin etkinlik temelli öğretiminin öğrencilerin tutumlarına etkisini tespit etmek ve öğrencilerin “yardımseverlik” değerine ilişkin görüşlerini incelemek.	Başarı Testi Öğrenci Tanıma Formu yardımseverlik tutum ölçeği	Sosyal bilgiler dersinde etkinlik temelli bir eğitim sürecinin sonucuna bakıldığında, öğrencilerin tutum puanları üzerine olumlu bir etkisinin olduğu söylenebilir. Yardımseverlik değerinin etkinlik temelli öğretiminin süreci somutlaştırdığı, yaşam örneklerini doğrudan sunduğu, öğrenciler üzerinde etkili olduğu ve yardımseverlik değerini içselleştirmelerinde faydalı olduğu söylenebilir.

Tablo 1 (Devam) Değerler Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Kısa (2009)	“Okul Öncesi Öğretmenlerinin Altı Yaş Çocuklarının Sorumluluk Eğitiminde Başvurdıkları Disiplin Yöntemlerine İlişkin Görüşleri”	Nitel-Betimsel Analiz	MEB’ e Bağlı Özel Ve İlköğretim Okullarındaki Anasınıflarında Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenleri ile Öğrenciler	Okul öncesi öğretmenlerinin 6 yaş grubu çocukların sorumluluk eğitiminde başvurdukları disiplin yöntemlerine ilişkin okul öncesi öğretmenlerinin ve altı yaş grubu çocuklarının görüşlerini ortaya koymak.	Görüşme Formu Gözlem Kayıtları	Okul öncesi öğretmenlerinin altı yaş grubu çocuklarından; öz - bakım becerileri ve sosyal - duygusal alan becerileri ile ilgili sorumlulukları yerine getirmesini beklediği, yerine getirilmeyen sorumlulukların da yine bu gelişim alanları ile ilgili olduğu görülmüştür. Öğretmenlerin sorumluluk kazandırmada ve yerine getirilmeyen sorumluluklara yönelik başvurduğu disiplin yöntemlerinin; eğitsel yöntemler, ödül ve sözel pekiştiriciler ve ceza içeren yöntemler olduğu sonucuna ulaşılmıştır.
Karakaş (2015)	“Değerler Eğitimi Etkinliklerinin Okul Öncesi Öğretmenlerine Göre Değerlendirilmesi : Nitel Bir Çalışma”	Nitel-Durum Deseni	Okul Öncesi Öğretmenleri	Okul öncesi eğitimde uygulanan değerler eğitimi etkinliklerini okul öncesi öğretmenlerinin görüşlerine dayanarak değerlendirmek.	Görüşme Formu	Okul öncesi öğretmenlerinin; değerler eğitiminin öncelikli amacının bireysel temelli olduğu, değerler eğitiminde daha çok Türkçe etkinliklerini kullanmakta oldukları, değerler eğitimi zorlaştıran etmenlerin başında çocuk temelli kaynakların olduğu, değerler eğitimi zorlaştıran etmenlerin aşılmasında soyut değerlerin somut etkinliklere dönüştürülmesi üzerinde durulduğu ve hazırlanacak değerler eğitimi programına ve değerler eğitimi etkinliklerine ihtiyaç olduğu yönünde görüş ifade ettikleri belirlenmiştir.
Doğan Temur ve Yuvacı (2014)	“Okul Öncesi Değer Eğitimi Uygulayan Okullardan Seçilen Değerlerin ve Etkinliklerin İncelenmesi”	Nitel-İçerik Analizi	İki Okul Öncesi Öğretmeni	Okul öncesi değer eğitimi uygulayan okullardan seçilen değerleri ve etkinlikleri incelemek.	Gözlem kayıtları	Değer eğitimi uygulayan öğretmenlerin değer eğitimi verirken çocuklara model olması ve onlara konuyu anlatırken kendisinin de yapmaya çalışmasının çocuklarda etkili olduğu görülmüştür. Değer eğitimi uygulayan öğretmenlerden birinin uygulamalarında çocukların konuya adaptasyonunu sağlamak için daha fazla yöntem kullandığı ve değer tema başlıklarını kendi içerisinde aşamalandırarak anlatmaya çalıştığı gözlemlenmiş, bu yöntemin de çocukların değeri daha kolay anlamalarını sağladığı belirlenmiştir. Öğretmenlerin çok soyut kavramlar olan “Saygı, Doğruluk, Empati” gibi konuların öğretiminde daha çok tiyatro, drama gibi yöntemleri kullanarak hayatın içinden örnekler vererek vermesi gerektiği önerilmiştir.

Tablo 1 (Devam) Değerler Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Tarcoçin, Berктаş, Uyanık Balat (2013)	“Okul Öncesi Öğretmenlerinin Sınıf İçi Etkinliklerde Çocuklarla Olan İletişimlerinde Kullandıkları Değerlerin İncelenmesi”	Nitel-İçerik Analizi	İlköğretim ve Bağımsız Anaokulunda Görev Yapan Okul Öncesi Öğretmenleri	Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf içi etkinliklerde çocuklarla olan iletişimlerinde kullandıkları evrensel değerleri gözlem yoluyla incelemek.	Duyguları Tanıma ve Anlama Testi (DUTAT)	Öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerde çocuklarla olan iletişimlerinde 12 farklı değeri kullandıkları, bu değerler içinde de en çok kullandıkları evrensel değerlerin “Nezakət, Yardımlaşma, Sorumluluk, Saygı ve Sabır” olduğu görülmüştür.
Yazar ve Erkuş (2013)	“Okul Öncesi Öğretmenlerinin Okul Öncesi Eğitim Programındaki Değerler Eğitime İlişkin Görüşlerinin Değerlendirilmesi”	Nitel-İçerik Analizi	Anaokullarında Görev Yapan 72 Okul Öncesi Öğretmeni	Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programındaki değerler eğitime ilişkin görüşlerini değerlendirmek.	Araştırmacı Tarafından Geliştirilen Görüşme Formu	Öğretmenlerin, okul öncesi eğitimde öncelikli olarak saygı, sevgi ve paylaşım değerlerinin çocuklara verilmesi gerektiği düşüncesinde oldukları sonucuna ulaşılmıştır. Okul öncesi öğretmenlerine göre, okul öncesi eğitim programında yer alan değerler eğitiminin öğretmen inisiyatifi dahilinde verildiği ve yetersiz bulunduğu ortaya çıkmıştır. Ayrıca, okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitimde; öğrenci sayılarının fazlalığı, ailelerin değerler eğitiminin sadece öğretmene bırakılması gibi sebeplerden dolayı güçlük çektikleri saptanmıştır.
Ogelman ve Sarıkaya (2015)	“Okul Öncesi Eğitimi Öğretmenlerinin Değerler Eğitimi Konusundaki Görüşleri: Denizli İli Örneği”	Nitel	Okul Öncesi Öğretmenleri	Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin değerler eğitimi ile ilgili görüşlerini ortaya koymak.	Okul Öncesi Dönemde Değerler Eğitimi Öğretmen Görüş Formu	Öğretmenlerin, değerleri eğitimi sırasında yaşadıkları zorluklar, çocukların gelişim düzeylerine bağlı durumlar (dikkat sürelerinin kısa oluşu, soyut düşünememeleri, hazır bulunuşluk vb.), ailelerden beklenen desteğin gelmemesi, konu ile ilgili etkinlik, kitap, program eksiklikleri, öğretmenlerle ilgili eksiklikler (öz güven, bilgi eksikliği) ve zaman yetersizliği olarak ifade edilmiştir. Ayrıca öğretmenler, aileleri konu ile ilgili bilgilendirmenin, okul öncesi eğitim programında değerler eğitime yer verilmesinin, öğretmenlere değerler eğitimi ile ilgili materyal sağlanmasının ve eğitimler verilmesinin gerekliliğini ifade etmişlerdir.

Tablo 1 (Devam) Değerler Eğitimi ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Yaka, Yalçın ve Denizli (2014)	“Okul Öncesi Eğitimde Verilecek Öncelikli Değerlere İlişkin Veli Görüşleri”	Tarama Modeli	Okul Öncesi Velileri	Yaratıcı drama yöntemi ile verilen eğitimin okul öncesi öğrencilerinin çevre farkındalığına etkisini belirlemek.	Gözlem Formu Görüşme	Kişisel değerlere öncelik verildiği, daha sonra akademik ve kültürel değerlerin seçildiği görülmüştür. Sosyo - ekonomik düzeyin yüksek olduğu okullarda velilerin kişisel değerlere önem verdiği, düşük olan okullarda ise akademik değerlerin ön plana çıktığı görülmüştür. Buna paralel olarak eğitim seviyesi yüksek olan velilerin yine kişisel değerlere önem verdiği, kültürel değerleri çok önemsemediği, eğitim seviyesi düşükçe de kültürel ve akademik değerlerin ön plana çıktığı görülmüştür.

1.2.2. YARATICI DRAMA İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Tablo 2 Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Öztürk (2001)	"Eğitim - Öğretimde Yeni Bir Yaklaşım: Yaratıcı Drama"	-	-	-	-	Yaratıcı dramanın eğitim - öğretim ortamlarında kullanılmasının gerekliliği üzerinde durmuş, tarihçesi, tanımı, uygulama süreçleri, eğitimde kullanış biçimi, tiyatroyla ilişkisi, özellikleri ve genel amaçlarını açıklamaya çalışmıştır.
Önder (2006)	"Eğitici Drama Uygulamalarının Altı Yaş Çocuklarının Kendilik Algısı Üzerindeki Etkisi"	Deneysel	Okul Öncesi Eğitim Kurumuna Devam Eden 6 Yaşındaki Çocuklar	Orta sosyo-kültürel düzeyi temsil eden ailelerin okul öncesi eğitim kurumuna devam eden 6 yaşındaki çocuklarına, eğitici drama etkinliklerinden oluşturulan bir program uygulanarak, çocukların kendilik algısı üzerindeki etkisi incelemek.	Küçük Çocuklar İçin Kendilik Algısı Ölçeği	Uygulanan eğitici drama programının, çocukların kendilik algılarında olumlu yönde değişikliğe yol açtığı belirlenmiştir ve üç hafta sonra deneysel grupta yapılan kendilik algısı ölçümleri de, elde edilen olumlu yöndeki değişimin kalıcı olduğunu belirlemiştir.
Aktaş Arnas, Cömertpay ve Sofu (2007)	"Altı Yaş Grubu Çocukların Dil Kullanımına Yaratıcı Dramanın Etkisi"	Yarı Deneysel Yöntem	6 Yaş Grubu Çocuklar	Anaokuluna devam eden 6 yaş grubu çocuklarda dil gelişiminde yaratıcı dramanın etkisini incelemek.	Ankara Gelişim Tarama Envanteri Ses Kayıt Cihazı Resimli Hikaye Kitabı	Yaratıcı drama etkinliğine katılan çocukların kontrol grubundaki çocuklara göre daha çok sözcük, daha uzun ve karmaşık cümle kullandıklarını tespit etmiş, yaratıcı dramanın dil edinimini hızlandırdığı ve geliştirdiğini belirlemiş ve okul öncesi öğretmenlerine sınıflarında yaratıcı drama etkinliklerini kullanmalarını önermişlerdir.

Tablo 2 (Devam) Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Saraç (2007)	"Çocukların Konuşma Becerisinin Geliştirilmesinde Yaratıcı Dramanın Kullanılması"	Nitel-Gözlem-Günlük Tutma	Çocuklar	Yaratıcı Dramanın çocukların konuşma becerisinin geliştirilmesindeki olumlu etkisi olup olmadığının araştırılması.	Öğrenci Günlüğü Gözlem kayıtları	Çocukların konuşma becerilerinin gittikçe arttığını, tuttuğu öğrenci günlüklerinde ise yaratıcı dramanın çocuklar üzerindeki olumlu etkisini, stressiz öğrenme ortamının oluşturulduğu, çocukların öz güveninin geliştiği, daha yüksek öğrenci katılımının sağlandığını belirtmiştir.
Erkoca Akköse (2008)	"Okul Öncesi Fen Etkinliklerinde Doğa Olaylarının Neden Sonuç İlişkilerini Belirlemede Yaratıcı Dramanın Etkililiği"	Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Deneysel Desen	6 Yaş Grubu Çocuklar	Okul öncesi fen etkinliklerinde doğa olaylarının neden sonuç ilişkilerini belirlemede yaratıcı dramanın etkililiğini belirlemek.	Araştırmacı Tarafından Geliştirilen Bilgi Formu Video Etkinlik Materyalleri	Yaratıcı dramanın kullanımının, çocukların fen etkinliklerinde doğa olaylarının neden sonuç ilişkilerini belirleme becerilerini geliştirdiğini bulmuşlardır.
Ceylan ve Ömeroğlu (2012)	"Yaratıcı Drama Eğitimi Alan ve Almayan 60 - 72 Aylar Arasındaki Çocukların Sosyal - Duygusal Davranışlarının Bazı Değişkenlere Göre İncelenmesi"	Deneysel	Çocuklar	Yaratıcı drama eğitimi alan ve almayan 60-72 aylar arasındaki çocukların sosyal-duygusal davranışlarının çocuğun cinsiyeti, doğum sırası, kardeş sayısı,annenin yaşı ve öğrenim düzeyine göre incelemek.	Kişisel Bilgi Formu Vineland Sosyal-Duygusal Erken Çocukluk Ölçeği (VSDEÇÖ)	Yaratıcı drama eğitimine katılan ve katılmayan çocukların sosyal - duygusal davranışlarının cinsiyetlerine, doğum sıralarına, kardeş sayılarına, çocukların annelerinin öğrenim düzeylerine göre farklılık göstermediklerini, ancak çocukların annelerinin yaşlarına göre anlamlı farklılık gösterdiğini bulmuşlardır.

Tablo 2 (Devam) Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Aytaş (2013)	"Yaratıcı Dramanın Algısal Öğrenmedeki Rolü"	-	-	-	-	Yaratıcı drama uygulamalarının, hem algısal öğrenmeyi hem de eğitim ve öğretimde kullanılan yöntem ve teknikleri kapsamından dolayı, öğrenme sürecinde algıyı en üst düzeyde tutarak kalıcı öğrenmeyi gerçekleştirdiğini belirterek, kimi araştırmacıların çoklu zekâ olarak da adlandırdıkları öğrenme ortamının ancak yaratıcı drama uygulamaları ile gerçekleşebileceğini savunmaktadır.
Erbay ve Ömeroğlu (2013)	"Anasınıfına Devam Eden Çocuklara Verilen Yaratıcı Drama Eğitiminin Çocukların İşitsel Muhakeme ve İşlem Becerilerine Etkisinin İncelenmesi"	Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Deneysel Desen	Anasınıfına Devam Eden Çocuklar	Anasınıfına devam eden çocukların işitsel muhakeme ve işlem becerilerine yaratıcı drama eğitiminin etkisini incelemek.	İşitsel Muhakeme ve İşlem Becerileri Testi	Yaratıcı drama eğitiminin çocukların işitsel muhakeme ve işlem becerilerini geliştirdiğini ve bu gelişimin kalıcı olduğu savunulmuştur
Gültekin (2014)	"Yaratıcı Drama Eğitiminin 60 - 72 Aylık Çocukların Sosyal - Duygusal Gelişimine Etkisi (Malatya İli Örneği)"	Deneysel	Altı Yaş Grubu Çocuklar	Yaratıcı Drama eğitiminin 60-72 aylık çocukların sosyal-duygusal gelişimine etkisini incelemek.	Demografik özellikler Çocukların sosyal-duygusal davranışlarını değerlendirmeyi amaçlayan soruların araştırmacı tarafından hazırlanan ölçme aracı	"Yaratıcı Drama Eğitiminin 60 - 72 Aylık Çocukların Sosyal - Duygusal Gelişimine Etkisi" nin deney grubunda test uygulamasında kardeş sayısı, anne eğitim düzeyi, baba eğitim düzeyi ve ailenin ekonomik durumuna göre farklılaşma olmadığı; cinsiyete göre farklılaşma olduğu belirtilmiştir. Ayrıca deney grubu ile kontrol grubu arasında son test sonuçlarına göre ve deney grubu ön test - son test arasında anlamlı farklar olduğu, bu grupta uygulanan yaratıcı drama eğitim programının çocukların, sosyal - duygusal gelişimi üzerinde etkili olduğu belirlenmiştir.

Tablo 2 (Devam) Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Ökten ve Gökbulut (2015)	"Yaratıcı Drama Yöntemiyle Okul Öncesi Çocuklarının İlişki Başlatma ve Sürdürebilme Becerilerinin Geliştirilmesi"	Durum (Örnek Olay) Çalışması	Beş Yaş Grubu Çocuklar	Okul öncesi dönem çocuklarına yaratıcı drama yöntem ve teknikleri kullanılarak sosyal becerilerden, ilişki başlatma ve sürdürebilme becerilerinin geliştirilmesi.	Odak Grup Görüşmesi Veli Anketi Öğretmen Gözlem Kayıtları	Yaratıcı drama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen etkinliklerin çocukların sosyal becerilerden ilişki başlatma ve sürdürebilme becerilerinin geliştirilmesinde etkili olduğunu belirlemiştir.
Pehlivan ve Gökbulut (2015)	"Yaratıcı Drama Yöntemi ile Okul Öncesi Çocuklarına Mesleklerin Tanıtılması"	Nitel	Anaokulu Çocukları	Okul öncesi dönem çocuklarına yaratıcı drama yöntemiyle az bilinen meslekleri tanıtarak, hem meslek seçimlerine dolaylı etkide bulunmak hem de emek, üretim, çalışma ortamı vb. gibi temel kavramlar hakkında bilgi sahibi olmak.	Anket Liderin Her Atölyeden Sonra Tuttuğu Gözlem Kayıtları Velilerden Yazılı Olarak İstenen Gözlem Kayıtları	Çocukların mesleklere bakış açılarında dışarıdan görünen dışında arka planda yapılan çalışmalar ve emeğin olduğunu, toplumsallaşma sürecinde iş birliği ve dayanışmanın anlamı konusunda bir farkındalık sağlandığı görülmüştür.
Bozcan ve Kömleksiz (2015)	"Eğitimde Drama Destekli Etkinliklerin Altı Yaş Çocuklarının Duygusal Becerilerine Etkisi"	Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen	İlkokulun Anasınıfında Eğitim Gören Çocuklar	Eğitimde drama destekli etkinliklerin altı yaş (60-72 ay) çocuklarının duygusal becerilerine etkisini ortaya koymak.	Duyguları Tanıma ve Anlama Testi (DUTAT)	Deney grubundaki çocuklar ile kontrol grubundaki çocukların duyguları tanıma ve anlama son test puanları arasında deney grubu lehine anlamlı farkların olduğunu bulmuşlardır.
Yaman, Özözen Danacı ve Eran (2015)	"Yaratıcı Dramanın 4 - 5 Yaş Çocuklarının Gelişim Özellikleri Üzerindeki Etkisi"	Zayıf Deneysel (Tek Grupta Ön Test - Son Test Düzeni) Desen	Anaokullarında Eğitim Gören 4 - 5 Yaş Çocuklar	Anaokullarında eğitim gören 4-5 yaş çocuklarının kişisel/sosyal- dil - ince motor - kaba motor gelişimlerinde yaratıcı drama temelli hazırlanan etkinlik programının etkililiğini belirlemek.	Denver II Gelişimsel Tarama Testi	Çocukların 4 temel gelişim bileşenleri olan kişisel / sosyal, dil, ince motor, kaba motor gelişimlerinin yükseltilebileceği yöntemlerden birinin de drama eğitimi olduğunu, çocukların en yüksek seviyede gelişim gösterdikleri boyutun dil gelişimi olduğunu belirtmişlerdir.

Tablo 2 (Devam) Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Eti ve Aktaş Arnas (2016)	"Hikâye Temelli Yaratıcı Drama Etkinliklerinin Dört Yaş Grubu Çocukların İfade Edici Dil Gelişimine Etkisi"	DeneySEL Yöntem	Üniversite Anaokuluna Devam Eden Dört Yaş Grubundaki Çocuklar	Hikâye temelli yaratıcı drama etkinliklerinin dört yaş grubu çocukların sözel dil gelişimine etkisini incelemek.	Sekiz Adet Hikâye Kartı Çocuklardan İfade Edici Dil Örnekleri	Hikâye temelli yaratıcı drama etkinliklerinin dört yaş çocuklarının isim, fiil, zarf, bağlaç kullanımlarında anlamlı bir artışa neden olduğunu ve çocukların kullandıkları toplam cümle sayısı, sözcük sayısı ve bir cümlede yer alan ortalama sözcük sayısını da artırdığını tespit etmişlerdir.
Aydın ve Aykaç (2016)	"Yaratıcı Drama Yöntemi ile Verilen Eğitimin Okul Öncesi Öğrencilerinin Çevre Farkındalığına Etkisi"	Karma	Anaokuluna devam eden 4 Yaş Çocuklar	Yaratıcı drama yöntemi ile verilen eğitimin okul öncesi öğrencilerinin çevre farkındalığına etkisini belirlemek.	Gözlem Formu Görüşme	Deney grubunda uygulanan çevre eğitimi konularıyla kurgulanan yaratıcı drama etkinliklerinin, kontrol grubunda uygulanan öğretmen kılavuz kitaplarına dayalı etkinliklere göre, öğrencilerin çevreye ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini anlamlı derecede arttırdığı görülmüş ve çevre eğitiminin, okul öncesi eğitim programına göre oluşturulan öğretmen kılavuz kitaplarına bağlı bir öğretim olmaktan çıkarılarak çevreye ilişkin kavramlar ile birlikte yaratıcı drama gibi öğrenciyi etkin kılan yöntemlerle gerçekleştirilmesi gerektiği önerisi sunulmuştur.

1.2.3. DEĞERLER EĞİTİMİ VE YARATICI DRAMA İLE İLGİLİ ARAŞTIRMALAR

Tablo 3 Değerler Eğitimi ve Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Kaya, Günay ve Aydın (2016)	“Okul Öncesi Eğitimde Drama Yöntemi ile İşlenen Değerler Eğitimi Derslerinin Farkındalık Düzeyi Üzerindeki Etkisi”	Yarı Deneysel Desen Görüşme	Okul Öncesi Öğretmenleri	Değerler eğitiminde drama yönteminin öğrencilerin değerlere ilişkin farkındalıklarını arttırmadaki etkisini saptamak.	Resimli Kartlar Farkındalık Testi Aile Davranış Değerlendirme Formu	Drama yöntemi ile işlenen değerler eğitimi dersinin öğrencilerin değerlere ilişkin farkındalıklarını arttırmada etkili olduğu saptanmıştır.
Sözkesen (2015)	“60 - 72 Aylık Çocukların Değer Eğitiminde Öykü Temelli Yaratıcı Drama Yönteminin Etkisi”	Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen	Okul Öncesi Eğitime Devam Eden 60 - 72 Aylık Çocuklar	60 - 72 aylık çocukların değer eğitiminde Öykü Temelli Yaratıcı Drama Yönteminin etkisini incelemek.	Çocuk Prososyallik Ölçeği Genel Bilgi Formu	60 - 72 aylık çocukların değer gelişiminde, Öykü Temelli Yaratıcı Drama Yöntemiyle Değerler Eğitimi Programı'nın etkili olduğunu göstermektedir.
Aslan (2008)	“Drama Temelli Sosyal Beceri Eğitiminin 6 Yaş Çocuklarının Sosyal İlişkiler ve İş birliği Davranışlarına Etkisi”	Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Yarı Deneysel Desen	6 Yaş Çocuklar	Drama Temelli Sosyal Beceri Eğitiminin 6 yaş çocuklarının sosyal ilişkiler ve iş birliği davranışlarına etkisini incelemek.	Davranış Derecelendirme Ölçeği	Deney ve kontrol gruplarının “Davranış Derecelendirme Ölçeği”nin İş birliği, Sosyal İlişkiler 1 (Olumlu İlişkileri Sürdürme) ve Sosyal İlişkiler 2 (Grupla İlişkileri Sürdürme) Davranışları Alt Ölçekleri”nden aldıkları ön test puan ortalamaları arasında anlamlı düzeyde bir farklılığın olmadığı görülmüştür. Sosyal ilişkiler ve iş birliği davranışlarıyla ilgili “Drama Temelli Sosyal Beceri Eğitimi” uygulaması sonrasında, deney ve kontrol grubu çocuklarının ön test puanları kontrol altına alındığında “İş birliği, Sosyal İlişkiler 1 (Olumlu İlişkileri Sürdürme) ve Sosyal İlişkiler 2 (Grupla İlişkileri Sürdürme) Davranışları Alt Ölçekleri” son test puan ortalamaları arasında deney grubu lehine anlamlı düzeyde bir farklılık bulunmuştur.

Tablo 3 (Devam) Değerler Eğitimi ve Yaratıcı Drama ile İlgili Araştırmalar

YAZAR	ÇALIŞMANIN ADI	YÖNTEM	ÖRNEKLEM	AMAÇ	VERİ TOPLAMA ARAÇLARI	SONUÇLAR
Erdem Zengin (2014)	“Yöntem Olarak Yaratıcı Drama Kullanımının İlkokul 4. Sınıf Sosyal Bilgiler Öğretim Programındaki Değerlere Etkisi”	Ön Test - Son Test Kontrol Gruplu Deneysel Desen Nitel	İlkokul öğrencileri	Yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılmasının, ilkokul dördüncü sınıf sosyal bilgiler öğretim programındaki değerlere etkisini belirlemek.	Hoşgörü Tutum Ölçeği Odak Grup Görüşmesi	Yaratıcı drama ağırlıklı yürütülen etkinliklerin öğrencilerin eğilimlerini artırmada geleneksel öğretim yöntemlerine göre daha etkili olduğunu, yaratıcı drama etkinliklerine katılan öğrencilerin hoşgörü ile duygu ve düşüncelere saygı değerlerini ve bu değerlerle ilgili davranışları öğrendikleri belirleyerek, yaratıcı drama yönteminin değer öğretiminde başarılı olduğunu saptamıştır.

İKİNCİ BÖLÜM

2. YÖNTEM

Çalışmanın bu kısmında araştırmanın modeli, çalışma grubu, veri toplama araçları, verilerin toplanma süreci ve elde edilen verilerin analizinde kullanılan tekniklere yer verilmiştir.

2.1. Araştırmanın Modeli

Bu çalışma, okul öncesi eğitime devam eden 60 - 66 aylık çocuklara haftada iki gün olmak üzere 6 hafta boyunca Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planları uygulanan çocuklar ile yine okul öncesi eğitime devam eden 60 - 66 aylık çocuklara haftada iki gün olmak üzere 6 hafta boyunca uygulanan MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Şekilde Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının çocukların belirlenen değerlere ilişkin kazanımları edinme seviyeleri arasındaki farkın etkililiğini belirlemek amacıyla deneysel modelde oluşturulmuştur. Deneysel modelde araştırmacı, kontrolü altındaki değişkenler arasındaki neden sonuç ilişkisini belirlemek için veriler üretir (Büyüköztürk, 2000). Deneysel modelde mutlaka karşılaştırma vardır ve belli bir durumun kendi içindeki değişimi kontrol ve deney grupları aracılığıyla belirlenmeye çalışılır (Karasar, 2005). Bu amaçla hem çocuklardan oluşan, hem çocukların eğitim süreci sonucunda farklılaşma olup olmadığını gözlemleme noktasında en yakınında bulunan öğretmenleri ve velilerinden olmak üzere deney ve kontrol grupları oluşturulmuştur. Çalışmada deney grubunu oluşturan öğrencilere araştırmacı tarafından hazırlanan haftada 2 gün olmak üzere 6 hafta süren yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırılmış değerler eğitimi etkinlik planları uygulanmıştır. Kontrol grubuna da araştırmacı tarafından hazırlanan MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Şekilde Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planları

uygulanmış ve yaratıcı drama yönteminin çocuklara değer kazandırılmasında etkililiği belirlenmeye çalışılmıştır. Okul öncesi değerler eğitimi programının uygulama süreci Tablo 1' de gösterilmiştir.

Tablo 4

Okul Öncesi Değerler Eğitim Programının Uygulama Süreci

Çalışma Grubu	Ön Test Uygulamaları (Aile, Öğretmen, Öğrenci)	Eğitim süreci	Son Test Uygulamaları (Aile, Öğretmen, Öğrenci)
Deney Grubu	1.Uygulamalar	Araştırmacı Tarafından Hazırlanan Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planları	2.Uygulamalar
Kontrol Grubu	1.Uygulamalar	Araştırmacı Tarafından Hazırlanan MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planları	2.Uygulamalar

Tablo 4'de görüldüğü gibi öncelik olarak her iki eğitim programı da uygulanmadan önce deney ve kontrol gruplarına Okul Öncesi Değer Ölçeği Aile Formu, Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğretmen Formu, Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğrenci Formu uygulanmış ardından etkililiği belirlenmeye çalışılan Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planları ile MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planları uygulanmış en sonunda ise ikinci kez tekrar söz konusu ölçekler uygulanarak aradaki fark belirlenmeye çalışılmıştır.

2.2. Çalışma Grubu

Araştırmanın çalışma grubunu 5 yaş düzeyinde olan Gümüşhane il merkezinde bulunan Nesrin Halit Zarbun Anaokulu'nda öğrenim gören öğrenciler oluşturmaktadır. Uygulamalar, 2016 – 2017 eğitim - öğretim yılında 6 Şubat 2017 - 17 Mart 2017

tarihleri arasındaki altı haftada ve haftada iki gün olmak üzere yapılmıştır. Oluşturulan 22 kişilik deney grubuna, araştırmacı tarafından hazırlanan Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planları, 22 kişilik kontrol grubuna ise MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planları uygulanmıştır. Etkinlikler sürecinde arkadaşlık, dostluk, sorumluluk, dürüstlük, iş birliği, paylaşma ve saygı temalı değerler günlük eğitim akışı ve etkinlik planı dâhilinde işlenmiştir.

Tablo 5
Çalışmanın Kontrol Grubunu Oluşturan Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler

DEĞİŞKEN		N	%	TOPLAM
Cinsiyet	Kız	9	40,9	22
	Erkek	13	59,1	
Anne Öğrenim Durumu	Temel Eğitim	7	31,82	22
	Lise	8	36,36	
	Yükseköğrenim	7	31,82	
Anne Mesleği	Ev Hanımı	18	81,81	22
	Kamu Görevlisi	4	18,18	
	Özel Sektör Çalışanı	0	0	
Baba Öğrenim Durumu	Temel Eğitim	3	13,63	22
	Lise	7	31,81	
	Yükseköğretim	12	54,54	
Baba Mesleği	Kamu Görevlisi	9	40,9	22
	Özel Sektör Çalışanı	13	59,1	

Tablo 5 incelendiğinde kontrol grubunda yer alan öğrencilerin cinsiyet yönünden 9 katılımcı (% 40, 9) kız, 13 katılımcı (% 59, 1) erkek; anne öğrenim durumu açısından temel eğitim mezunu olan 7 katılımcı (% 31, 82), lise mezunu olan 8 katılımcı (% 36, 36), yükseköğretim mezunu olan 7 katılımcı (% 31, 82); anne mesleği ev hanımı olan 18 katılımcı (% 81, 81), kamu görevlisi olan 4 katılımcı (% 18, 18); baba öğrenim

durumu temel eğitim olan 3 katılımcı (% 13, 63), lise mezunu olan 7 katılımcı (% 31, 81), yüksek öğretim mezunu olan 12 katılımcı (% 54, 54); baba mesleği kamu görevlisi olan 9 katılımcı (% 40, 9), özel sektör çalışanı 13 katılımcı (% 59, 1) olduğu görülmektedir.

Tablo 6
Çalışmanın Deney Grubunu Oluşturan Öğrencilere Ait Demografik Bilgiler

DEĞİŞKEN		N	%	TOPLAM
Cinsiyet	Kız	12	54,54	22
	Erkek	10	45,45	
Anne Öğrenim Durumu	Temel Eğitim	8	36,36	22
	Lise	10	45,45	
	Yükseköğrenim	4	18,18	
Anne Mesleği	Ev Hanımı	20	90,90	22
	Kamu Görevlisi	0	0	
	Özel Sektör Çalışanı	2	9,09	
Baba Öğrenim Durumu	Temel Eğitim	3	13,67	22
	Lise	9	40,90	
	Yükseköğretim	10	45,45	
Baba Mesleği	Kamu Görevlisi	7	31,81	22
	Özel Sektör Çalışanı	15	68,18	

Tablo 6 incelendiğinde, deney grubunda yer alan öğrencilerin cinsiyet yönünden 12 katılımcı (% 54, 54) kız, 10 katılımcı (% 45, 45) erkek; anne öğrenim durumu açısından temel eğitim mezunu 8 katılımcı (% 36, 36), lise mezunu 10 katılımcı (% 45, 45), yükseköğretim mezunu 4 katılımcı (% 18, 18); anne mesleği ev hanımı olan anneler 20 katılımcı (% 90, 90), özel sektör çalışanı olan anneler 2 katılımcı (% 9, 09); baba öğrenim durumu temel eğitim olan babalar 3 katılımcı (% 13, 67), lise mezunu olan babalar 9 katılımcı (% 40, 90), yüksek öğretim mezunu olan babalar 12 katılımcı (% 45,

45); baba mesleği kamu görevlisi olanlar 7 katılımcı (% 31, 81), özel sektör çalışanı 15 katılımcı (% 68, 18) olduğu görülmektedir.

Tablo 7
Çalışmanın Deney ve Kontrol Grubunu Oluşturan Öğretmenlere Ait Demografik Bilgiler

Değişken	Deney Grubu Öğretmeni	Kontrol Grubu Öğretmeni
Cinsiyet	Kadın	Kadın
Yaş	35	33
Medeni Durumu	Evli	Evli
Çocuğu Olup Olmadığı	Çocuğu Yok	Çocuğu Yok
Mezun Olduğu Üniversite	Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği	Anadolu Üniversitesi Eğitim Fakültesi Okul Öncesi Öğretmenliği
Kadro Durumu	Kadrolu	Kadrolu
Hizmet Süresi	7 Yıl	6 Yıl
Drama ile İlgili Eğitim Durumu	Lisans Eğitiminde Alınan 4 Kredilik Drama Dersi	Lisans Eğitiminde Alınan 4 Kredilik Drama Dersi
Dramaya Karşı İlgisi	Çok ilgili ve olumlu, etkinliklerde çok sık kullanıyor ve kendisini yeterli buluyor	İlgisi orta düzeyde, etkinliklerde çok fazla yer vermiyor

Tablo 7 incelendiğinde deney ve kontrol gurubu öğretmenlerinin cinsiyet, medeni durumu, çocuğu olup olmadığı, mezun olduğu üniversite, kadro durumu, drama ile ilgili eğitim durumu değişkenlerine göre aynı olduğu görülmektedir. Yaş değişkeni bakımından deney grubu öğretmeni 35, kontrol grubu öğretmeni 33 yaşında olduğu, hizmet süresi değişkenine bakıldığında deney grubu öğretmenin 7 yıl, kontrol grubu öğretmenin 6 yıl hizmet süresi olduğu görülmektedir. Dramaya karşı ilgi bakımından deney grubu öğretmenin çok ilgili ve olumlu olduğu, dramayı etkinliklerde sık kullandığı ve kendisini yeterli bulduğu, kontrol grubu öğretmenin ise ilgisinin orta düzeyde olduğu ve etkinliklerde dramaya çok fazla yer vermediği görülmektedir.

2.3. Veri Toplama Araçları

Araştırmada veri toplama araçları olarak araştırmacı tarafından hazırlanan Kişisel Bilgi Formu ve Neslitürk ve Çeliköz (2015: 25) tarafından 5 - 6 yaş çocuklar için geliştirilen ölçek; “Okul Öncesi Değer Ölçeği Aile Formu”, “ Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğretmen Formu” , “Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğrenci Formu” şeklinde bağımsız ya da birlikte kullanılabilen üç farklı form şeklinde hazırlanmıştır. Ölçeğin 3 formu da (aile, öğretmen ve öğrenci) saygı, sorumluluk, dürüstlük, iş birliği, paylaşım, dostluk / arkadaşlık değerlerini ölçebilecek şekilde hazırlanmıştır. Ayrıca araştırmacı katılımcı gözlemlerine yer verilmiştir.

2.3.1. Kişisel Bilgi Formu

Araştırmacı tarafından hazırlanan kişisel bilgi formunda araştırmacının çalışma grubunu oluşturan çocukların cinsiyetleri, anne - baba öğrenim durumunun, anne - baba mesleğinin ne olduğuna ilişkin sorular yer almaktadır. Toplamda 5 soru bulunmaktadır.

2.3.2. Okul Öncesi Değer Ölçeği Aile, Öğretmen ve Öğrenci Formu

Aile ve Öğretmen Formu olumlu ve olumsuz toplam 30’ar maddeden oluşan Likert tarzı ölçeklerdir. Oluşturulan maddelerde davranışı gösterme sıklık oranlarına göre "evet, bazen ve hayır" şeklinde 3 seçenek bulunmaktadır.

2.3.2.1. Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile ve Öğretmen Formlarının Geçerlik Çalışmaları

Ölçekleri geliştiren (Neslitürk ve Çeliköz, 2015) tarafından formların geçerliği kapsam geçerliği, yapı geçerliği ve ölçüt geçerliliği çeşitlerinden yordama geçerliği ile test edilmiştir. Kapsam geçerliği alan uzmanlarının görüşleri alınarak sağlanmıştır. Ölçek beş alan uzmanına inceletilmiş ve alınan görüşler doğrultusunda gerekli düzeltmeler yapılmıştır. Her iki formun maddelerinin 5 - 6 yaş çocuklarının sorumluluk,

saygı, iş birliği, dostluk / arkadaşlık ve paylaşım değerlerini ölçmede yeterli olduğu sonucuna varılmıştır. Formların yapı geçerliği açımlayıcı faktör analizi yapılarak sağlanmıştır. Formların yordama geçerliği çalışma grubundaki çocukların yaş ve cinsiyet açısından karşılaştırılması ile elde edilmiştir. Öğretmen formu, 5 - 6 yaş grubunda çalışan 110 okul öncesi öğretmenine, aile formu da aynı çocukların ailelerine (110 kişi) uygulanarak, SPSS istatistik programında faktör analizi yapılmıştır. Öğretmen ve ailelerin maddelere verdiği cevaplardan evet seçeneğine 2, bazen seçeneğine 1, hayır seçeneğine 0 puan verilmiştir. Olumsuz maddeler için ise ters puanlama yapılmıştır (Neslitürk ve Çeliköz, 2015).

2.3.2.2. Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile ve Öğretmen Formlarının Güvenirlik Çalışmaları

Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen ve Aile Formlarının güvenirlilik çalışmaları yapılırken formların iç tutarlılık katsayısına bakılmış ve güvenirlilik belirleme yöntemlerinden test yarılama yöntemi kullanılmıştır. Okul Öncesi Değerler Ölçeği'nin Öğretmen Formu ile ilgili olarak yapılan güvenirlilik çalışmalarında Cronbach Alpha Güvenirlilik katsayısı ,91 test yarılama güvenirlilik katsayısı ise ,86 olarak hesaplanmıştır. Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formunda Cronbach Alpha Güvenirlilik katsayısı ,89 test yarılama güvenirlilik katsayısı ise ,84 olarak hesaplanmıştır (Neslitürk ve Çeliköz, 2015).

2.4. Verilerin Elde Edilme Süreci

Çalışmanın verileri toplanırken ilk olarak Gümüşhane İl Milli Müdürlüğü'nden yasal izinler alınmıştır. Gerekli yasal izinler alındıktan sonra deney ve kontrol grubu öğretmenlerine ve velilerine ölçeklerin nasıl doldurulacağı, çalışmanın içeriği hakkında bilgi verilmiş, deney grubuna yapılacak olan etkinliklerle ilgili örnek formlar verilmiş aynı zamanda çalışmanın önemi noktasında bilgilendirmeler yapılmıştır. Hem öğretmenlere hem velilere ölçekleri doldururken objektif ve tarafsız gözlemlerini yansıtmaları gereği üzerinde durulmuş aynı zamanda aynı uyarılar son test

uygulamalarında da yapılmıştır. Her form ilgili okul öncesi öğretmeni ve veliler tarafından ayrı ayrı doldurulmuştur.

2.5. Araştırmada Kullanılan Veri Analizi Teknikleri

Araştırmanın çalışma grubunu oluşturan katılımcılardan sağlanan veriler araştırmacı tarafından kodlanmış ve SPSS 16.00 Windows paket programına aktarılarak analiz edilmiştir. Yapılan istatistiksel çalışmalarda çalışma grubunun betimlenmesi için frekans ve yüzdelik değerlerine yer verilmiştir. Yine bunun dışında veli, öğretmen ve çocukların değerlendirmeleri yapılırken oluşturulan deney ve kontrol grupları arasında herhangi bir anlamlı farklılığın olup olmadığının tespiti için ön test puanlarına '*Mann Whitney U Testi*', ayrıca deney grubunu oluşturan veli, öğretmen ve öğrencilerin ölçeklerden elde edilen ön test ve son test puanlarında anlamlı farklılık olup olmadığını belirlemek amacıyla '*Wilcoxon İşaretleli Sıralar Testi*' uygulanmıştır.

2.6. Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Hazırlanması

60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılması için hazırlanan Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarını hazırlama süreci üç aşamada gerçekleşmiştir. Birinci aşamada planlama yapılmış, ikinci aşamada pilot uygulama yapılmış ve üçüncü aşamada değerlendirme yapılmıştır.

2.6.1. Planlama Aşaması

Birinci aşama;

Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarını hazırlanabilmesi için konuya dair yurt içi ve yurt dışı literatür taraması yapılarak, planlara dâhil edilecek olan değerler belirlenmiştir. Okul öncesi dönemde, bireysel, kişiler arası ve toplumsal değerler sınıflandırılması içinde, dürüstlük, sorumluluk, sabır,

iş birliği, sevgi, saygı, barış, doğayı sevme, koruma gibi evrensel değerlere yer verilebileceği belirtilmiştir (Uyanık Balat, 2012: 12). Uyanık Balat ve Balaban Dağal (2006) kitaplarında okul öncesi dönemde verilebilecek değerler arasında; saygı, sorumluluk, mutluluk, iş birliği, sabır, dürüstlük değerlerine yer vermişlerdir. Uyanık Balat, Berktaş ve Tarkoçin (2013) ise okul öncesi öğretmenlerinin sınıf içi etkinliklerinde çocuklarla olan iletişimlerinde kullandıkları evrensel değerlerin belirlenmesi amacıyla yaptıkları araştırmada okul öncesi öğretmenlerinin etkinliklerde, nezaket, yardımlaşma, sorumluluk, saygı, sabır, iş birliği, paylaşma, adalet, sevgi / şefkat, hoşgörü, doğruluk ve merhamet olmak üzere on iki değere farklı oranlarda yer verdiklerini belirlemişlerdir. Ayrıca değerler içinde okul öncesi öğretmenlerin sınıf içi etkinliklerde çocuklarla olan iletişimlerinde en çok kullandıkları evrensel değerlerin sırasıyla nezaket, yardımlaşma, sorumluluk, saygı ve sabır olduğunu en az kullandıkları değerlerin ise merhamet, doğruluk, hoşgörü, sevgi / şefkat, adalet, paylaşma ve iş birliği değerleri olduğunu belirtmişleridir. Yazar ve Erkuş (2013) ise yaptıkları araştırmada, okul öncesi öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda okul öncesi eğitimde öncelikli olarak yer verilmesi gereken değerleri sırasıyla; saygı, sevgi, paylaşım, yardımlaşma, dürüstlük, arkadaşlık olarak belirlemişlerdir. Alpöge (2011: 7) de "Okul öncesinde Değerler Eğitimi" adlı kitabında doğru seçim yapabilme, dürüstlük, sevgi, saygı, cesaret, iyilik, sorumluluk, adalet, arkadaşlık, barışıklık değerlerini ele almış ve bu değerlerle ilgili etkinliklere yer vermiştir. Yaka, Yalçın ve Denizli, (2014) de yaptıkları araştırmada öğrenci velilerinin öncelikle, kişisel değerlere (öz güven sahibi olma, dürüst olma ve sorumluluk sahibi olma) önem verdiğini belirlemişlerdir. Literatürde yer alan bilgilere ve MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programında yer alan değerlere dayanarak, 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılması için hazırlanan Yaratıcı Drama İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarında şu değerlere yer verilmiştir: sorumluluk, iş birliği, paylaşma, dostluk / arkadaşlık, doğruluk / dürüstlük ve saygı.

İkinci aşama;

Planlama aşamasının ikinci aşamasında sorumluluk, iş birliği, paylaşma, dostluk / arkadaşlık, doğruluk / dürüstlük ve saygı değerlerine ve seçilen kazanımlara uygun

etkinlikler belirlenmiştir. Etkinlikler için yararlanılan kaynaklar her planın sonunda kaynaklar kısmında belirtilmiştir. Planlardaki bazı etkinliklerde de araştırmacının yaratıcı dramaya yönelik bilgi birikiminden faydalanılmıştır. Uygulama sırasında çeşitli müzik ve ritim aletleri, kostümler, resimli kartlar, çıkartmalar, top, balon, artık malzeme, yapıştırıcı, çalışma sayfaları, kuklalar, öykü kitapları, makas, gazete, aile bilgi notları ve aile katılım çalışmalarını, veli mektupları vb. kullanılmıştır. Bu materyallerden bazıları kaynak kitaplardan uyarlanarak bazıları ise araştırmacı tarafından hazırlanmıştır.

2.6.2. Pilot Uygulama Aşaması

Nesrin Halit Zarbun Anaokulu 5 yaş sabah grubu sınıflarından 5 Yaş C şubesine pilot uygulama yapılmıştır. Pilot uygulama sürecinde sınıfa giren herhangi birisinin çocukların dikkatlerini dağıttığı görülmüştür. Bu aksaklığın giderilmesi için uygulama yapılan sınıf kapısına uyarı yazısı asılmış ve okul çalışanları uygulama sırasında sınıfa girmemeleri için uyarılmıştır. Bunun yanı sıra materyaller ve kostümler eksik kaldığında çocukların dikkatlerinin tam toplanamadığı, izlenen çizgi filmlerin sınıftaki bilgisayarda izlendiğinde ekran küçük olduğundan çocukların görmesinin zorlaştığı fark edilmiştir. Bu aksaklığın giderilmesi için de izlenecek olan çizgi filmler için okulun oyun odasında bulunan televizyon tercih edilmiş, eksik materyaller ve kostümler tamamlanmıştır. Pilot uygulamalarda başka bir problemle karşılaşılmamıştır.

2.6.3. Değerlendirme Aşaması

Belirlenen değerler ve etkinlikler doğrultusunda kazanımlara yönelik, 12 oturumdan oluşan Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planları Hazırlanmıştır. Hazırlanan planlar, etkinliklerin amacı, açıklığı, çocukların seviyesine uygunluğu ve uygulanabilirliği bakımından değerlendirilmesine yönelik olarak; Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakóltesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda görev yapan bir öğretim görevlisi, Ondokuzmayıs Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitim Ana Bilim

Dalı'nda görev yapan bir öğretim üyesi, Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitim Ana Bilim Dalında görev yapan bir öğretim üyesi olmak üzere üç uzmanın görüşüne sunulmuştur. Uzman görüşleri doğrultusunda gerekli düzenleme ve düzeltmeler yapılarak planlara son şekli verilmiş ve uygulamaya hazır hale getirilmiştir.

2.7. Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi

Etkinlik Planlarının Uygulanması

60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılması için hazırlanan Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planları uygulamasından önce Gümüşhane İl Milli Eğitim Müdürlüğü'nden gerekli izinler alınmış ve deney grubu olarak ele alınan sınıf velileri ile bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Velilerden uygulama süresince fotoğraf çekileceği ve zaman zaman video çekimi yapılacağı bilgisi verilmiş ve araştırma dışında hiçbir şekilde fotoğrafların, videoların paylaşılmayacağı vurgulanmış, her veliden bu konuda izin verdiğine dair izin belgesi alınmıştır. Daha sonra uygulamada Nesrin Halit Zarbun Anaokulunda eğitim görmekte olan ve deney grubuna atanan 22 çocuğa ön test ve Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Ön test uygulamalarından sonra 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılması için hazırlanan Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planları deney grubuna 6 Şubat 2017 - 17 Mart 2017 tarihleri arasında, altı hafta boyunca ve haftada iki gün olacak şekilde uygulanmıştır. Bir günde etkinlik süresi ortalama 90 dakika olmuştur. Öztürk Samur (2011) okul öncesi eğitimde drama etkinliklerinin dört yaşındaki çocuklarla 10 - 15 dakika, beş yaşındaki çocuklarla 20 - 25 dakika, altı yaşındakilerle de 30 - 40 dakika yapılmasının çalışmanın verimli olmasında belirleyici olduğunu dile getirmiştir. Ancak bazı uygulamalarda, değerlendirme aşamalarında dönütlerin somut olması adına resim, çalışma sayfası, grup etkinliklerinin yapılması, sınıfların kalabalık olması, tüm çocuklara fırsat tanınması isteği ile çocukların oturma süresi arttırılmıştır. Deney grubunda Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Plan Uygulamaları devam ederken, kontrol grubunda yer alan çocuklar, aynı değerleri yine araştırmacı tarafından hazırlanan MEB 2012 Okul Öncesi

Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Eğitim Akışı Ve Etkinlik Planlarını uygulamıştır. Eğitime başlamadan önce araştırmacı tarafından, deney grubunda yer alan çocukların sınıf öğretmenine etkinlik uygulamaları, tarih ve saatleri hakkında bilgi verilmiş, planların bir örneği çoğaltılmıştır ve etkinlik esnasında aksaklıkların yaşanmaması için gerekli malzemeler hazırlanmış, sınıf ortamında da gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca yapılan çalışmayla ilgili yaratıcı drama ve değer eğitimi konusunda öğretmenin bilgilerinin tazelenmesi sağlanmış, uygulamada dikkat edilmesi gerekli hususlar hatırlatılmıştır.

Yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planlarının uygulamaları, planın niteliğine göre kimi zaman okulun oyun odasında, kimi zaman sınıf ortamında yapılmıştır. Sınıf laminant döşeme ile kaplıdır. Sınıfta; çocuk sayısı kadar sandalye, çocuklara ait dolaplar, öğrenme merkezleri için düzenlenen dolap ve materyaller, bilgisayar bulunmaktadır. Oyun odasında ise televizyon, projeksiyon cihazı bulunmaktadır. Plan uygulamaları 10. 00 - 11. 30 saatleri arasında gerçekleştirilmiştir. Uygulama sırasında, araştırmacı tarafından etkinliklerin düzenini bozmamaya dikkat edilerek fotoğraf ve video çekimleri yapılmıştır. Öğretmen sınıftaki tüm çocukların uygulamaya katılım sağlaması için çaba göstermiştir. Rol oynama sırasında çocuklar ilk plan uygulamasında kısmen zorlanmışlardır. Ancak ısınma çalışmaları daha etkili uygulanarak ve çocukların ilgileri canlı tutularak çocukların canlandırma aşamasına daha hazır hale gelmeleri sağlanmıştır. Ayrıca canlandırma sonrasında her grubun alkışlanması ve teşekkür edilmesi çocukların motivasyonunu artırarak katılımlarını sağlamıştır. Değerlendirme aşamasında tüm çocukların duygu ve düşüncelerini almaya özen gösterilmiştir. Her verilen yanıt çocuğun sözü kesilmeden dinlenmiş, çocuğa teşekkür edilmiştir. Ailelere hafta boyunca uygulanan etkinlik planları ile ilgili ve değerlere ilişkin bilgiler verilmiş, değerlere ilişkin kazanımların, aile katılım çalışmaları ile evde de pekiştirilmesi sağlanmıştır. Çocuklara her plan uygulaması sonunda o değeri tekrar hatırlamaları için, değerlendirme aşamasında yapılan etkinlik tekrar edilmiş, hatırlayanlara çıkartma, yıldız, kurdele gibi pekiştireçler verilmiştir. Plan uygulamalarının sonunda çocuklara 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılması için hazırlanan Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamalarına katıldıkları için sembolik madalya dağıtılmış, velilere verdikleri destek

dolayısıyla teşekkür mektubu gönderilmiştir. Planların uygulamalarının tamamlanmasından sonra deney grubu aile, öğretmen ve öğrencilerine son test uygulanmıştır.

2.8. MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Değerler Eğitimi

Etkinlik Planlarının Hazırlanması

2. 8. 1. Planlama Aşaması

Literatürde yer alan bilgiler ışığında belirlenen değerlere ve belirlenen kazanımlara yönelik MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planları araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Eğitim akışlarının ve etkinlik planlarının hazırlanmasında araştırmacının mesleki deneyiminin yanında, meslektaşları olan Gümüşhane ilinde görev yapan, altı, yedi, sekiz yıllık deneyimleri olan üç okul öncesi öğretmenin de görüş ve önerileri alınmıştır. Ayrıca sorumluluk, iş birliği, paylaşma, dostluk / arkadaşlık, doğruluk / dürüstlük ve saygı değerlerine ve seçilen kazanımlara uygun etkinlikler belirlenmiştir. Etkinlikler için yararlanılan kaynaklar her planın sonunda kaynaklar kısmında belirtilmiştir. Planlardaki bazı etkinliklerde de araştırmacının mesleki deneyimine yönelik bilgi birikiminden faydalanılmıştır. Uygulama sırasında çeşitli müzik ve ritim aletleri, kostümler, resimli kartlar, çıkartmalar, top, balon, artık malzeme, yapıştırıcı, çalışma sayfaları, kuklalar, öykü kitapları, makas, gazete, aile bilgi notları ve aile katılım çalışmaları, veli mektupları vb. kullanılmıştır. Bu materyallerden bazıları kaynak kitaplardan uyarlanarak bazıları ise araştırmacı tarafından hazırlanmıştır. Planlar oluşturulurken kontrol grubu olan sınıfın özellikleri, öğrencilerin düzeyleri hakkında sınıf öğretmeninden bilgi alınmıştır. Ayrıca uygulama öncesinde kontrol grubunun sınıf öğretmenine yapılacak çalışma ile ilgili ayrıntılı bilgi verilmiş, sınıf velileri yapılan veli toplantısı ile süreç hakkında bilgilendirilmiştir. Kontrol grubu sınıfında uygulanacak etkinliklerde materyallerin edinilmesi ve planlara gerekli hazırlığın yapılması konusunda sınıf öğretmeni ile iş birliği yapılmıştır.

2. 8. 2. Pilot Uygulama Aşaması

Planların hazır olması sonrasında Nesrin Halit ZARBUN Anaokulu 5 Yaş C grubu öğrencileri ile pilot uygulama yapılmış, ancak uygulamalar sırasında herhangi bir sorunla karşılaşılmamıştır.

2.8.3. Değerlendirme Aşaması

Planların tamamı hazırlandığında Gümüşhane ilinde görev yapan, altı, yedi, sekiz yıllık deneyimleri olan üç okul öncesi öğretmenin görüşüne sunulmuş ve öğretmenlerin önerileri doğrultusunda gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Daha sonra hazırlanan planlar, etkinliklerin amacı, açıklığı, çocukların seviyesine uygunluğu ve uygulanabilirliği bakımından değerlendirilmesine yönelik olarak; Trabzon Karadeniz Teknik Üniversitesi Fatih Eğitim Fakültesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitimi Ana Bilim Dalı'nda görev yapan bir öğretim görevlisi ve Rize Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Temel Eğitim Bölümü Okul Öncesi Eğitim Ana Bilim Dalında görev yapan bir yardımcı doçent olmak üzere iki uzman görüşüne sunulmuş ve verilen dönütler sonrasında gerekli düzenlemeler yapılarak planlara son şekli verilmiştir.

2.9. MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Değerler

Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulanması

60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılması için hazırlanan MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının uygulaması öncesinde gerekli izinler alınmış kontrol grubu olarak ele alınan sınıf velileri ile bilgilendirme toplantısı yapılmıştır. Daha sonra uygulamada Nesrin Halit ZARBUN Anaokulunda eğitim görmekte olan ve kontrol gurubu olarak ele alınan 22 çocuğa ön test ve Kişisel Bilgi Formu uygulanmıştır. Ön test uygulamalarından sonra 60 - 66 aylık çocuklara değer kazandırılması için hazırlanan MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planları kontrol grubuna 6 Şubat 2017 - 17 Mart 2017 tarihleri arasında, altı hafta boyunca ve haftada iki gün olacak şekilde

uygulanmıştır. Bir günde etkinlik süresi ortalama 90 dakika olmuştur. Eğitime başlamadan önce araştırmacı tarafından, kontrol grubunda yer alan çocukların sınıf öğretmenine etkinlik uygulamaları, tarih ve saatleri hakkında bilgi verilmiş, planların bir örneği çoğaltılmıştır ve etkinlik esnasında aksaklıkların yaşanmaması için gerekli malzemeler hazırlanmış, sınıf ortamında da gerekli düzenlemeler yapılmıştır. Ayrıca yapılan çalışmayla ilgili değer eğitimi konusunda öğretmenin bilgilerinin tazelenmesi sağlanmış, uygulamada dikkat edilmesi gerekli hususlar hatırlatılmıştır.

MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planları uygulamaları, planın niteliğine göre kimi zaman okulun oyun odasında, kimi zaman sınıf ortamında yapılmıştır. Sınıf laminant döşeme ile kaplıdır. Sınıfta; çocuk sayısı kadar sandalye, çocuklara ait dolaplar, öğrenme merkezleri için düzenlenen dolap ve materyaller, bilgisayar bulunmaktadır. Oyun odasında ise televizyon, projeksiyon cihazı bulunmaktadır. Plan uygulamaları 10. 00 - 11. 30 saatleri arasında gerçekleştirilmiştir. Uygulama sırasında, araştırmacı tarafından etkinliklerin düzenini bozmamaya dikkat edilerek fotoğraf ve video çekimleri yapılmıştır. Öğretmen sınıftaki tüm çocukların uygulamaya katılım sağlaması için çaba göstermiştir. Aile katılım çalışmaları, çocukların tiyatroya götürülmesi gibi farklı etkinliklere yer vermeye çalışılmış, drama dışında tüm etkinlik çeşitlerine uygulamada yer vermeye çalışılmıştır. Uygulamaların değerlendirme aşamasında ise tüm çocukların duyu ve düşüncelerini alınmasına özen gösterilmiştir. Her verilen yanıt çocuğun sözü kesilmeden dinlenmiş, çocuğa teşekkür edilmiştir. Ailelere hafta boyunca uygulanan etkinlik planları ve değerlerle ilgili bilgiler verilmiş, değerlere ilişkin kazanımların, aile katılım çalışmaları ile evde de pekiştirilmesi sağlanmıştır. Çocuklara her plan uygulaması sonunda o değeri tekrar hatırlamaları için, değerlendirme aşamasında yapılan etkinlik tekrar edilmiş, hatırlayanlara çıkartma, yıldız, kurdele gibi pekiştireçler verilmiştir. Plan uygulamalarının sonunda çocuklara MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planları uygulamalarına katıldıkları için sembolik madalya dağıtılmış, velilere verdikleri destek dolayısıyla teşekkür mektubu gönderilmiştir. Planların uygulamalarının tamamlanmasından sonra kontrol grubu aile, öğretmen ve öğrencilerine son test uygulanmıştır.

2.10. Deney Grubu ve Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının ve Uygulamalarının Karşılaştırılması

Tablo 8. “Arkadaşlık” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının ve Uygulamalarının Karşılaştırılması

Deney Grubu (Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)	KARŞILAŞTIRMA	Kontrol Grubu (MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Olarak Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)
Arkadaşlık / Dostluk Değeri Yapılan Etkinlikler	<p>Bu planda, Deney Grubunda yapılan ısınma-hazırlık etkinliğinin hem sanat etkinliğini barındırmakta hem de etkinlik sonrası çocukların deneyimlerini düşünerek ifade etmelerini sağlayan ve başka arkadaşlarının deneyimlerini öğrenerek akran eğitimine fırsat yaratılan bir süreç olduğu düşünülmektedir. Ayrıca şarkının direkt öğrenilmesini değil şarkı eşliğinde özgün dans yaparak, çocukların hem dans sırasında şarkıyı öğrenmelerini sağlamak hem de bedenlerindeki gerginliğin azaltılması, dans yoluyla duygularını dışa vurması ve bedenini kullanmayı öğrenerek psiko-motor gelişimine katkı sağlamayı içermektedir. Lideri taklit etme oyunu ile çocukta gözlem becerisi ve taklit etme yeteneğinin geliştirilmesi ve gruba uyum sağlayarak hareket edebilme becerisini kazandıracağı düşünülmektedir. Çocuğun kontrol grubunda yer alan plan etkinliklerinde yer alan oyun, müzik, sanat etkinliğine de yer veren ancak bu etkinliklerden sonra çocuklarda kendilerini ifade edebilecekleri, bedenlerini dans yoluyla kullanarak rahatlama sağlayabilecekleri, etkin ve aktif katılım sağlayabilecekleri ortam yaratılmaktadır. Kontrol grubu planlarında Türkçe-Dil, Müzik ve Sanat Etkinliklerinde çocuklar hep masa başı etkinlik yapmaktadır ve öğretmenin hikayeyi okuması, bilgi aktarımı ve yönlendirmesi ile etkinlikler yürütülmektedir. Çocukların süreç içinde pasif durumda olduğu, eğlenerek öğrenme sağlamadığı, öğrencilerin sıkılabileceği etkinliklerdir. Deney grubu etkinliklerinde görsel olarak izlenen bir çizgi film, ve bu çizgi filmin canlandırmasında öğrencilerin grupta sorumluluk alma, grubun kurallarına koyma, kendini rol aldığı kişinin yerine koyarak empati becerisi geliştirme, arkadaşlar arasında iletişimin artırılarak akran eğitimine fırsat yaratma, canlandırma yoluyla “ben olsaydım nasıl davranırdım” şeklinde çocukların düşüncelerine fırsat yaratarak kendilerini tanıma fırsatı yakalamalarının mümkün olabileceği düşünülmektedir. Ayrıca gözleri görmeyen bir çocuğu, bacağı kırılıp top oynayamayan çocuğu canlandırma aşamasında çocukların empati kurabileceği ve başkalarını anlamaya başlayan sürecinin ne kadar etkili olduğu, öğrenilenlerin ne derece kazanıma dönüştüğü, deneyimlerin harmanlandığı bir bölümdür. Ve her drama planının sonunda yapılan değerlendirme çalışması, kontrol grubunda çoğu kez yoktur. Ayrıca deney grubunda yapılan değerlendirme oyun içeren, çocukların çok yönlü gelişimini sağlayan eğlenerek öğrendiklerini aktarmalarını sağlayan niteliktedir.</p>	<p>Arkadaşlık / Dostluk Değeri Yapılan Etkinlikler Türkçe-Dil Etkinliği “Arkadaşlık Ne Güzel” adlı resimli öykü kitabı okuma “Kırmızı Kanatlı Baykuş” adlı resimli öykü kitabı okuma “Arkadaş Canlısı Ayıcık” adlı hikaye okuma “Arkadaşlık Hayal Bulutu” adlı çalışma kağıdı Sanat Etkinliği Arkadaşına Resim Çerçevesi Yapma Etkinliği Oyun Etkinliği “Arkadaşım Kayboldu” Oyunu Müzik Etkinliği “Canım Arkadaşım” Şarkısı</p>
Isınma-Hazırlık Çalışması		
“Arkadaşlık Zinciri” etkinliği (Sanat Etkinliği, Beyin Fırtınası) “Arkadaşım Canım Benim” adlı şarkıda özgün dans etme ve sonrasında dans lideri taklit etme oyunu		
Canlandırma		
Ciciki- Arkadaşlık-Dostluk-Yardımlaşma adlı çizgi filmin canlandırılması – Rol Oynama Tekniği Canlandırma- (Pantomim)		
Değerlendirme-Tartışma		
“Dostluk Yolu” adlı çalışma (Beyin Fırtınası) Balon Toplama Oyunu		

Tablo 9. “Sorumluluk” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının ve Uygulamalarının Karşılaştırılması

Deney Grubu (Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)	KARŞILAŞTIRMA	Kontrol Grubu (MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Olarak Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)
<p>Sorumluluk Değeri Yapılan Etkinlikler</p> <p>Isınma-Hazırlık Çalışması</p> <p>Serbest Zaman Oyun Etkinliği sonrası düzenleme sorumluluğu Müzikli Kıyafet Düzeltme-Katlama Yarışma Şeklinde Oyun Etkinliği Müzik eşliğinde doğaçlama-oyun etkinliği</p> <p>Canlandırma</p> <p>“Limon’un Dağınıklığı” adlı çizgi filmin kesilerek çocuklar tarafından doğaçlama tamamlanması ve canlandırılması “Meslekleri Bul Bakalım” “Ben Doktorum” “Bak Postacı Geliyor” “İşte Bir Tamirci” “Canım Öğretmenim” “Küçük Kaptan Geliyor” ve çocukların önerdiği meslek gruplarının şarkılar eşliğinde doğaçlama çalışmaları</p> <p>Değerlendirme-Tartışma</p> <p>Zihinde Canlandırma sonrası Soru-Cevap Tekniği - Tartışma Yapma “Sorumluluk Güneşim” adlı değerlendirme kapsamında Sanat Etkinliği çalışması “Siz Olsaydınız Ne Yapardınız” değerlendirme etkinliği Bilmece-Bulmaca Çalışma Kağıdı "Çocuklarımıza Sorumluluk Bilinci Vermenin Yolları" veli mektubu</p>	<p>Bu planda yer verilen etkinlikler incelendiğinde Sorumluluk değeri ile ilgili kontrol grubunda yer alan etkinlikler, deney grubunda da (sanat, müzik, aile katılımı, Türkçe-dil, oyun etkinlikleri) yer almaktadır. Ancak deney grubunda ısınma aşamasından değerlendirmeye kadar çocuklar etkindir. Isınma çalışmasında müzik eşliğinde kıyafet katlama oyunu çocuklara eğlenerek öğrenme imkanı sağlayabileceği, günlük yaşam durumları hakkında deneyim elde etme fırsatı tanıyabileceği düşünüldüğünden, hem çocuklarda el ve bilek kaslarının gelişiminin sağlayacağı hem de sorumluluk değerinin kazanımı ile ilgili beceri geliştirebilecekleri düşünülmektedir. Mesleklerin doğaçlamasında kontrol grubunda çocuklar sadece mesleklerin sorumluluklarının ne olduğunun aktarılması yoluyla öğrenme süreci geçirirken, deney grubunda çocuklar bu mesleklerin görevlerinin ne olduğu konusunda doğaçlama yaparak kendileri yaşam deneyimi elde etme imkanı yakalayabilmektedir. Değerlendirme bölümünde farklı teknik ve etkinlik türleri ile çocukların kazanımları ne düzeyde olduğu belirlenmeye çalışılmıştır.</p>	<p>Sorumluluk Değeri Yapılan Etkinlikler</p> <p>Türkçe-Dil Etkinliği “Herkesin Bir Mesleği Var” adlı resimli öykü kitabı okuma “Meslekler ve Sorumlulukları” adlı slayt “Aradığımı Buluyorum” adlı resimli öykü kitabı okuma</p> <p>Sanat Etkinliği Oyun Hamurundan Pasta Yapımı Sanat Etkinliği</p> <p>Aile Katılımı Davranış Çizelgesi Veli Daveti</p> <p>Müzik Etkinliği “Meslekleri Bul Bakalım” Şarkısı “Nereye Koyduysan Ordadır” Şarkısı</p>

Tablo 10. “Doğruluk – Dürüstlük” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının ve Uygulamalarının Karşılaştırılması

Deney Grubu (Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)	KARŞILAŞTIRMA	Kontrol Grubu (MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Olarak Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)
Doğruluk-Dürüstlük Değeri Yapılan Etkinlikler	<p>Bu planda, ısınma-hazırlık çalışmaları kontrol grubu planlarında yer alan oyun ve müzik etkinliklerine yer verilmektedir. Bunun yanında çocuklarda kontrol grubunda bu etkinlerin yapılması ve sonuca odaklanması söz konusu iken, deney grubu etkinliğinde sürece odaklanılarak çocukların yaptıkları etkinlik sonrası tartışma bölümünün yapılması ve çocuklarda grup etkileşiminin artırılmasının, aktif katılımın, her öğrencinin kendi duygularını ifade ederek, arkadaşlarının duygu ve düşüncelerini anlama becerisi kazandıracağı düşünülmektedir. Kontrol grubu pasif bir şekilde öğretmenin anlattığı hikayeyi dinlerken, deney grubunda canlandırma aşamasında görsel olarak dikkatlerini de çekeceği çizgi filmin izlenmesi, daha sonra hayal güçleri ve yaratıcı düşünme becerisini geliştireceği düşünülen çizgi filmin geriye kalanını tamamlama çalışması yapılmaktadır. Üretilen düşünceler rol oynama ve doğaçlama teknikleri ile canlandırılarak çocuklarda öz güven gelişimini sağlamaya yardımcı olan, deneyimler elde etmesini sağlayan ve yaparak yaşayarak öğrenme fırsatı sağlayarak bilgiyi yapılandırmasını sağlayacak olan süreçler yaşanacağı düşünülmektedir. Ve çocuklara sadece bilgi aktarımı değil, öğretmenin rehber olduğu, çocukların süreçte özgün düşünceler üretebileceği bir ortam yaratıldığı düşünülmektedir. Kontrol grubu planında oyun etkinliği dışında tüm etkinlerin çocukları pasif kılan masa etkinlikleri olduğu görülmektedir. Etkinlik temelli olan okul öncesi eğitim programı etkinlikleri, etkinlik çeşidi bakımından fazla gibi görülse de drama etkinliği içinde de bu etkinlikler mevcuttur. Ancak yöntem olarak çocukların aktif katılımına, eğlenerek öğrenmesine, deneyimler kazanması ve yaparak yaşayarak öğrenme sağlayacağı Canlandırma aşaması kontrol grubunda hiçbir şekilde yer almamaktadır. Canlandırma aşamasında Türkçe- Dil Etkinliği etkinliği olan öykü okumaya da yer verilmiş, bunun yanında çocukların hayal güçlerini ve yaratıcı düşünce becerilerini geliştirecek olan öykü tamamlamaya yer verilmiştir. Yapılan canlandırma ile Ali, manav amca, satıcı, müşteri rollerinde çocukların kendilerini bu roldeki kişilerin yerine koyarak empati kurma becerilerinin geliştirilebileceği, kazanılması gereken değerinde çocukların zihninde anlamlı hale gelerek davranışa dönüştürme çabasının daha fazla olacağı düşünülmektedir.</p>	Doğruluk-Dürüstlük Değeri
Isınma-Hazırlık Çalışması		Yapılan Etkinlikler
Dürüstlük Çiçeği Oyunu Nesnenin adını yanlış söyleme oyunu ve sonrası tartışma bölümü “Doğru Söyle, Dosdoğru” şarkısı eşliğinde özgün dans etme		“Boş Kafes” adlı resimli öykü kitabı okuma “Dürüst Maymun Toti” adlı resimli öykü kitabı okuma
Canlandırma		Sanat Etkinliği
“Mutlu Oyuncak Dükkanı- Sözünde Durmak” adlı çizgi filmin izlenmesi, yarım bırakılan çizgi filmin doğaçlama tamamlanması ve rol oynama ile canlandırılması, Sıcak Sandalye teknikliği ile değerlendirme yapılması “Ali ve Manav Amca” adlı öykünün okunması, yarım bırakılan öykünün tamamlanması ve canlandırılması Satıcı-Müşteri Canlandırması		Çocukların çevresindeki insanların dürüst olan/olmayan insan resmi çizimi Matematik-Oyun Etkinliği Dürüstlük Örüntü Oluşturma Dürüstlük Oyunu Müzik Etkinliği Yalancı Çoban Şarkısı
Değerlendirme-Tartışma		
“Dürüstlük Yastığı” adlı etkinlikle soru-cevap teknikliği ile değerlendirme çalışması Soru- Cevap ve Tartışma		

Tablo 11. “İş Birliği” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının ve Uygulamalarının Karşılaştırılması

Deney Grubu (Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)	KARŞILAŞTIRMA	Kontrol Grubu (MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Olarak Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)
İş Birliği Değeri Yapılan Etkinlikler	Bu planda kontrol grubunda yer alan oyun, sanat, müzik etkinliği deney grubunda da yer almakta ancak etkinliğin uygulanış şeklinde farklılıklar yer almaktadır. Deney grubunda yer alan oyun etkinliği çocukların hayal gücü ve yaratıcı düşünce becerilerinin gelişimine imkan tanıyan doğaçlama şeklinde uygulanmış ve aynı zamanda çocukların eğlenerek öğrenme sağlamalarına fırsat tanınmıştır. Sanat Etkinliği sonrası çocukların gerçek yaşam durumlarını gözlemleyerek probleme çözüm üretmeleri ve bunu doğaçlama yaparak sergilemeleri sağlanmıştır. Türkçe-Dil Etkinliğinde çocuklar bilgiyi aktaran konumunda olan öğretmenden öyküyü dinlerken, deney grubu çizgi filmin izlenmesi, sonunun tahmin edilerek pandomim tekniği ile canlandırma yapılması sağlanmıştır. Böylelikle çocukların sürece aktif katılım sağlayarak, empati duygusunun gelişimini rollere bürünerek sağlanacağı, kendi bedenlerini kullandıkları ev yapım aşamalarının anlatım yöntemine göre daha etkili olduğu düşünülmektedir. Değerlendirme çalışmaları ile öğrenenler pekiştirilerek , deneyimler harmanlanarak, sürecin nasıl işlediği belirlenmeye çalışılmıştır.	İş Birliği Değeri Yapılan Etkinlikler
Isınma-Hazırlık Çalışması		Türkçe-Dil Etkinliği
“Kim Kimin Nesi Neresi” adlı ikili ve çoklu gruplar halinde nesne canlandırma oyunu Müzik eşliğinde iş birliği içinde Yaramaz Ponponu Dans Ettirme Oyunu, Kolaj çalışması (Sanat Etkinliği) sonrası Elektrikli Süpürge doğaçlaması		“Bu Kış Kimse Üşümecek” adlı resimli öykü kitabı okuma “Kırmızı Elma” adlı resimli öykü kitabı okuma
Canlandırma		Sanat Etkinliği
Evin yapım aşamalarının doğaçlama tekniği ile canlandırılması “Papillon ve Mamillon” adlı çizgi filmin yarım bırakılan kısmın tamamlanarak sonunun tahmin edilmesini içeren pandomim tekniği ile canlandırma		Gazete kağıtlarından kolaj çalışması Fen- Doğa Etkinliği Kurabiye yapımı Müzik Etkinliği Çeşitli müzik aletleriyle ritim çalışması Oyun Etkinliği Pinpon Topunu Üfleme Oyunu
Değerlendirme-Tartışma		
“Değer Küpü” soru-cevap tekniği değerlendirme çalışması, Zihinde Canlandırma-Soru-Cevap-Tartışma		

Tablo 12. “Paylaşma” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının ve Uygulamalarının Karşılaştırılması

Deney Grubu (Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)	KARŞILAŞTIRMA	Kontrol Grubu (MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Olarak Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)
Paylaşma Değeri Yapılan Etkinlikler	<p>Bu planda, deney grubunda, kontrol grubunda yer alan sanat, müzik, aile katılımı, Türkçe-dil etkinlikleri uygulamaları yer almaktadır. Deney grubu kontrol grubuna göre bu etkinliklerin uygulanmasında drama tekniği olan doğaçlama tekniğinden faydalanılmış, bu da çocuklarda problem çözme, hayal gücü, yaratıcı düşünme becerisi geliştirilmeye çalışılarak, çocukların etkin katılımları sağlanmıştır. Değerlendirme çalışmalarında sanat etkinliği temelli yapılmasının çocukların psiko-motor gelişimine katkı sağlayacağı düşünülmektedir. Çocukların her zaman oynadıkları rekabet ve yarışı ön planda tutan sandalye kapmaca oyununun yerine Sandalye paylaşmaca oyunu çocukların dikkatlerini çekerek, eğlenerek paylaşma davranışı gösterebilmelerini sağlamıştır. Kontrol grubunda fen-doğa etkinliği dışında çocuklar pasif konumda masa başı etkinlikler yapmış, deney grubunda yer alan çocuklar ise tüm süreçte aktif katılım içinde olmuş ve bilgiyi yapılandırma fırsatı yaratılmaya çalışılmıştır. Böylelikle deney grubu çocukları soyut olan değer kavramını rollerle, doğaçlama ile davranışa dönüştürme ,somutlaştırma fırsatı yakalayabilmiştir.</p>	<p>Paylaşma Değeri Yapılan Etkinlikler Türkçe-Dil Etkinliği “Bir Kabuğu Paylaşmak” adlı resimli öykü kitabı okuma Sanat Etkinliği Gökkuşuğu Çizimi ve Kağıdın Paylaşılarak Resim Yapılması Fen- Doğa Etkinliği Kek Paylaşımı ve Meyve Salatası Müzik Etkinliği Paylaş, Çünkü Onlar Arkadaş şarkısı öğretimi Aile Katılımı Saygı ve Paylaşma Davranış Çizelgesi</p>
İsınma-Hazırlık Çalışması		
Paylaşma konulu doğaçlama çalışması “Paylaş” ve “Paylaşmak Güzel” adlı şarkılar eşliğinde oyun ve doğaçlama etkinliği “Paylaşmak Güzel” şarkısı eşliğinde Sandalye Paylaşmaca Oyunu		
Canlandırma		
Doğaçlama Çalışması		
Değerlendirme-Tartışma		
Paylaşma konulu orman yapımı sanat etkinliği- değerlendirme çalışması Soru-Cevap- Tartışma-Problem Çözme Soruları Paylaşım Davranış Çizelgeleri		

Tablo 13. “Saygı” Değeri Deney Grubu ile Kontrol Grubu Etkinlik Planlarının ve Uygulamalarının Karşılaştırılması

Deney Grubu (Yaratıcı Drama Yöntemi ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)	KARŞILAŞTIRMA	Kontrol Grubu (MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Olarak Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planı)
“S aygı” Değeri Yapılan Etkinlikler	Kontrol grubunda sadece düz anlatımla öykü okuma yapılırken, deney grubunda öykü okumanın yanında çocukların hayal güçlerini ve yaratıcı düşünce becerilerini geliştireceği düşünülen öykü tamamlama yapılmıştır. Kontrol grubunda yer alan tüm etkinlik çeşitlerine bu planlarda deney grubunda da yer verilmiştir. Ancak deney grubunda yapılan etkinlikler çocukların öğrenme süreci boyunca etkin olacağı, çocukları sadece bilgiyi alan konumundan çıkarak kendi bedenlerini de kullanarak çok yönlü gelişimlerini sağlayacağı düşünülen etkinliklere yer verilmiş, soyut olan değer kavramını zihinlerinde anlamlı kılacağı düşünülen doğaçlama çalışmalarına da çokça yer verilmiştir. Değerlendirme çalışmaları ise sürecin değerlendirilmesi adına öğrencilerden dönüt sağlamak adına önemli olduğu düşünülmektedir.	“Saygı” Değeri Yapılan Etkinlikler
İsınma-Hazırlık Çalışması		Türkçe-Dil Etkinliği
Öykü okuma-Öykü tamamlama ve soru- cevap Yaşlı insan canlandırması ve oyunu Çocukların kendi resimlerinin ve arkadaşlarının resimlerinin çizilmesini içeren sanat etkinliği Saygılı Olmalı ve Sıra Olmalı şarkıları eşliğinde farklılıklara saygı konulu oyun etkinliği		“Komşularımız” adlı resimli öykü kitabı okuma “Güzel Aksesuarım” adlı resimli öykü kitabı okuma “İki Farklı Resim , Hangisi Daha Saygılı,Siz Olsaydınız Ne Yapardınız?” çalışma sayfası Sanat Etkinliği Farklı ülke çocukları ile ilgili sanat etkinliği
Canlandırma		Müzik Etkinliği
“Karıncaya Saygısı” adlı çizgi filmin izlenmesi ve kesilen kısımdan itibaren tamamlanması- doğaçlama-rol oynama çalışması Farklılıklara Saygı adlı slayt hikaye ve Tali Sırasını Bekliyor adlı sesli hikaye okunması ve fotoğraf karesi tekniği ile canlandırma yapılması		Saygılı Olmalı şarkı öğretimi Oyun Etkinliği Başkalarının Eşyalarını İzinsiz Almama Oyunu
Değerlendirme-Tartışma		
Saygı Torbası adlı değerlendirme çalışması (soru-cevap ve tartışma) Soru-Cevap Tekniği Saygı Çiçeği adlı değerlendirme çalışması (sanat etkinliği)		

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

3. BULGULAR

Çalışmanın bu bölümünde araştırma sürecine dâhil edilen öğrenci, öğretmen ve veli çalışma grubunun sistematik olarak yapılandırılan 6 haftalık (haftada iki uygulamalı) değerler eğitimi sürecinde aldıkları eğitimin öğrenci grubunda, öğretmen ve veli gözüyle anlamlı biçimde farklılaşıp farklılaşmadığına ilişkin olarak elde edilen bulgulara yer verilmiştir.

Tablo 14

Deney ve Kontrol Grubunun Ön - Test Puanlarına Ait Kolmogrov - Smirnov Normallik Testi Sonuçları

Değişken	Gruplar	Kolmogrov - Smirnov İstatistik	Sd	p
Okul Öncesi Değerler Düzeyi	Deney (Öğrenci)	,114	22	,004
	Kontrol (Öğrenci)	,128	22	,03
	Deney (Öğretmen)	,158	22	,002
	Kontrol (Öğretmen)	,199	22	,041
	Deney (Veli)	,130	22	,001
	Kontrol (Veli)	,152	22	,000

Parametrik testlerin kullanılabilmesi için gerekli olan şartlardan biri bağımlı değişkene ilişkin sonuçlarının normal dağılım göstermesidir. Bu amaçla elde edilen veriler üzerinde Kolmogrov - Smirnov Testi uygulanmıştır. Elde edilen verilere göre $p < 0,05$ olduğu için grupların normal dağılım göstermediği görülmüştür. Bunun dışında normalliği sınamak için grupların basıklık ve çarpıklık katsayılarına bakılmıştır.

Tablo 15

Deney ve Kontrol Gruplarında Bulunan Öğrencilerin Okul Öncesi Değerler Ölçeğinden (Öğrenci –Veli – Öğretmen) Elde Ettikleri Puanlara İlişkin Değerler

Gruplar	X (Ortalama)	SS	Ortanca	Çarpıklık	Basıklık
Deney (Öğrenci)	19,54	5,02	20	-,407	2,325
Kontrol (Öğrenci)	17,68	5,95	20	-0,080	-2,564
Deney (Öğretmen)	51,63	3,52	51,50	-0,062	-3,432
Kontrol (Öğretmen)	50,36	6,67	53	-1,131	1,86
Deney (Veli)	45,95	5,33	46,5	-,588	2,546
Kontrol (Veli)	45,18	7,41	47,5	-,128	-2,652

Basıklık değerleri -2 ile +2 arasında olmadığından grupların normal dağılım göstermediği görülmüştür. Bunların dışında deney ve kontrol gruplarının ön test sonuçlarındaki verilerin homojen yapıda olup olmadığının belirlenmesine yönelik olarak elde edilen bulgular aşağıda verilmiştir.

Tablo 16

Deney ve Kontrol Grubunun Ön - Test Puanlarına Ait Homojenlik Testi Analiz Sonuçları

Değişken	Levene Statistic	Sd1	Sd2	P
Okul Öncesi Değerler Düzeyi (Öğrenci)	1,189	1	42	,02
Okul Öncesi Değerler Düzeyi (Öğretmen)	7,039	1	42	0,00
Okul Öncesi Değerler Düzeyi (Veli)	5,066	1	42	0,01

Levene testi homojenliği test eden bir analizdir. Tablo 16' da $p < 0,05$ olduğundan verilerin normal olmayan dağılım gösterdiği görülmüştür. Elde edilen ön analiz bilgilerinden yola çıkarak nonparametrik testlerin kullanılmasına karar verilmiştir.

3.1. Birinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 17

Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formundan Elde Edilen Ön Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Okul Öncesi Değerler Düzeyi	Gruplar	N	X	SS	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
	Deney	22	39,27	4,77	12,29	86,00	-1,029	,303
Kontrol	22	40,59	3,34	10,36	145,00			

Tablo 17’ de çalışmadaki veli katılımcıların deney ve kontrol gruplarının belirlenme sürecinde birbirlerine yakın yapıda ve benzer olup olmadıklarının tespiti için ön test çalışmasında Okul Öncesi Değerler Ölçeği uygulanmış olup kontrol ve deney gruplarının ön test puan ortalamaları Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Elde edilen verilere bakıldığında aile çalışma grubunda deney grubunun aritmetik ortalaması 39, 27; kontrol grubunun aritmetik ortalaması 40, 59 olarak tespit edilmiş olup sıra ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p = ,303$; $p > 0,05$). Bu sonuçlara göre Okul Öncesi Değerler Ölçeği ön test bulgularında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Gruplar benzeşiktir ve birbirine yakın yapıdadır.

Tablo 18

Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formundan Elde Edilen Ön Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Okul Öncesi Değerler Düzeyi	Gruplar	N	X	SS	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
	Deney	22	41,81	2,63	13,04	169,50	-1,400	,161
Kontrol	22	40,18	4,66	9,28	83,50			

Tablo 18’ de çalışmadaki öğretmen katılımcıların deney ve kontrol gruplarının belirlenme sürecinde birbirlerine yakın yapıda ve benzer olup olmadıklarının tespiti için ön test çalışmasında Okul Öncesi Değerler Ölçeği uygulanmış olup kontrol ve deney gruplarının ön test puan ortalamaları Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Elde edilen verilere bakıldığında öğretmen çalışma grubunda deney grubunun aritmetik ortalaması 41, 81; kontrol grubunun aritmetik ortalaması 40, 18 olarak tespit edilmiş olup sıra ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p = ,161$; $p > 0,05$). Bu sonuçlara göre, Okul Öncesi Değerler Eğitimi Ölçeği ön test bulgularında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Gruplar benzeşiktir ve birbirine yakın yapıdadır.

Tablo 19

Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formundan Elde Edilen Ön Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Okul Öncesi Değerler Düzeyi	Gruplar	N	X	SS	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
	Deney	22	19,54	5,02	11,96	143,50		
Kontrol	22	17,68	5,95	9,72	87,50		-,975	,330

Tablo 19’ da çalışmadaki öğrenci katılımcıların deney ve kontrol gruplarının belirlenme sürecinde birbirlerine yakın yapıda ve benzer olup olmadıklarının tespiti için ön test çalışmasında Okul Öncesi Değerler Ölçeği uygulanmış olup kontrol ve deney gruplarının ön test puan ortalamaları Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Elde edilen verilere bakıldığında öğrenci çalışma grubunda deney grubunun aritmetik ortalaması 19, 54, kontrol grubunun aritmetik ortalaması 17, 68 olarak tespit edilmiş olup sıra ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmamıştır ($p = ,330$; $p > 0,05$). Bu sonuçlara göre Okul Öncesi Değerler Eğitimi Ölçeği ön test bulgularında deney ve

kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık yoktur. Gruplar benzeşiktir ve birbirine yakın yapıdadır.

3.2. İkinci Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 20

Deney Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	8	12,38	99,00		
Pozitif Sıra	12	9,25	111,00	-,225	03
Eşit	2				

Tablo 20’de görüldüğü gibi deney grubundaki çocukların ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formu değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna göre iki uygulama arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p = ,03$; $p < 0,05$). Bu sonuçlara göre 6 haftalık uygulanan Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Programının çocukların değer edinimi noktasında aile bakış açısıyla etkili olduğu söylenebilir. Çocuklarda anlamlı biçimde değer kazanımı konusunda farklılık çıkmıştır.

Tablo 21

Deney Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son Test - Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	8	9,19	73,50		
Pozitif Sıra	12	11,38	136,50	-1,184	,002
Eşit	2				

Tablo 21’ de görüldüğü gibi deney grubundaki çocukların ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formu değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark

olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna göre iki uygulama arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p = ,002$; $p < 0,05$). Bu sonuçlara göre 6 haftalık uygulanan Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Programının çocukların değer edinimi noktasında öğretmen bakış açısıyla etkili olduğu söylenebilir. Öğretmen gözlemlerine göre çocuklarda anlamlı değişimler görülmüştür.

Tablo 22

Deney Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	0	,00	,00		
Pozitif Sıra	22	11,50	253,00	-4,119	,000
Eşit	0	,00	,00		

Tablo 22' de görüldüğü gibi deney grubundaki çocukların ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formu değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna göre iki uygulama arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p = ,000$; $p < 0,05$). Bu sonuçlara göre 6 haftalık uygulanan Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Programı çocukların değer edinimi noktasında başarılı olmuştur.

3.3. Üçüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 23

Kontrol Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son Test- Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	14	41,59	3,14		
Pozitif Sıra	7	38,00	3,99	-,969	,004
Eşit	1	40,59	3,34		

Tablo 23’ de görüldüğü gibi kontrol grubundaki çocukların ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formu değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna göre iki uygulama arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p = ,004$; $p < 0,05$). Bu sonuca göre veli değerlendirmesi açısından haftada iki gün olmak üzere 6 hafta boyunca uygulanan MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının çocuklarda anlamlı farklılık oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 24

Kontrol Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formunun Ön Test - Son Test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son Test-Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	7	6,14	43,00		
Pozitif Sıra	10	11,00	110,00	-,879	,04
Eşit	5				

Tablo 24’ de görüldüğü gibi kontrol grubundaki çocukların ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formu değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna göre iki uygulama arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p = ,04$; $p < 0,05$). Bu sonuca göre öğretmen değerlendirmesi açısından haftada iki gün olmak üzere 6 hafta boyunca uygulanan MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının çocuklarda anlamlı farklılık oluşturduğu söylenebilir.

Tablo 25

Kontrol Grubu Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formunun Ön test - Son test Puanlarına İlişkin Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi Sonuçları

Son Test- Ön Test	N	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
Negatif Sıra	1	17,68	5,95		
Pozitif Sıra	21	23,18	6,98	-4,055	,001
Eşit	0	17,68	5,95		

Tablo 25’ de görüldüğü gibi kontrol grubundaki öğrencilerin ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formu değerlendirmeleri arasında anlamlı bir fark olup olmadığını belirlemeye yönelik yapılan Wilcoxon İşaretli Sıralar Testi sonucuna göre iki uygulama arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Kontrol grubuna haftada iki gün olmak üzere 6 hafta boyunca uygulanan MEB Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının çocuklarda anlamlı farklılık oluşturduğu söylenebilir ($p = ,001$; $p < 0,05$).

3.4. Dördüncü Alt Probleme İlişkin Bulgular

Tablo 26

Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formundan Elde Edilen Son Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Okul Öncesi Değerler Düzeyi	Gruplar	N	X	SS	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
	Deney		22	46,14	4,09	13,44	86,00	
Kontrol		22	39,00	3,95	12,38	99,00	-2,145	,036

Tablo 26’ da çalışmadaki aile katılımcıların deney ve kontrol gruplarına son test çalışmalarında Okul Öncesi Değerler Ölçeği uygulanmış olup kontrol ve deney gruplarının son test puan ortalamaları Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Elde edilen verilere bakıldığında aile çalışma grubunda deney grubunun aritmetik ortalaması 46, 14; kontrol grubunun aritmetik ortalaması 39, 00 olarak tespit edilmiş olup sıra ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p = ,036$; $p < 0,05$). Bu sonuçlara göre Okul Öncesi Değerler Ölçeği son test bulgularında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık vardır. Bu açıdan bakıldığında deney grubuna yönelik eğitim faaliyeti gruplar arasındaki farklılığı arttıracak biçimde etkili olmuştur.

Tablo 27

Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formundan Elde Edilen Son Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Okul Öncesi Değerler Düzeyi	Gruplar	N	X	SS	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
	Deney	22	47,31	2,13	12,29	79,50	-2,450	,029
Kontrol	22	42,86	1,88	11,31	143,50			

Tablo 27’ de çalışmadaki öğretmen katılımcıların deney ve kontrol gruplarına son test çalışmalarında Okul Öncesi Değerler Ölçeği uygulanmış olup kontrol ve deney gruplarının son test puan ortalamaları Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Elde edilen verilere bakıldığında öğretmen çalışma grubunda deney grubunun aritmetik ortalaması 47, 31; kontrol grubunun aritmetik ortalaması 42, 86 olarak tespit edilmiş olup sıra ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p = ,029$; $p < 0,05$). Bu sonuçlara göre Okul Öncesi Değerler Ölçeği son test bulgularında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık olup, değerler eğitimi süreci sonunda gruplar arasında heterojen bir yapı oluşmuş, ön testlerde elde edilen benzeşik yapı ortadan kalkmıştır.

Tablo 28

Deney ve Kontrol Grubunun Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formundan Elde Edilen Son Test Puanlarına İlişkin Mann Whitney U Testi Sonuçları

Okul Öncesi Değerler Düzeyi	Gruplar	N	X	SS	Sıra Ortalaması	Sıra Toplamı	Z	P
	Deney	22	31,36	5,75	14,25	28,50	-3,026	,002
Kontrol	22	23,18	6,98	10,66	202,50			

Tablo 28’ de çalışmadaki öğrenci katılımcıların deney ve kontrol gruplarına son test çalışmalarında Okul Öncesi Değerler Ölçeği uygulanmış olup kontrol ve deney gruplarının son test puan ortalamaları Mann Whitney U testi ile karşılaştırılmıştır. Elde edilen verilere bakıldığında, öğrenci çalışma grubunda deney grubunun aritmetik ortalaması 31, 36; kontrol grubunun aritmetik ortalaması 23, 18 olarak tespit edilmiş olup sıra ortalamaları arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur ($p = ,002$; $p < 0,05$). Bu sonuçlara göre Okul Öncesi Değerler Ölçeği son test bulgularında deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık oluşmuştur. Ön test sonuçlarında ortaya çıkan benzeşik ve homojen yapı yerine farklılık gösteren iki farklı grup oluşmuştur.

3.5. Araştırmacı Katılımcı Gözlemleri

Araştırmacı her iki sınıf uygulamalarına da gözlem yapmak amacıyla katılım sağlamış, ancak işleyişe her hangi bir etkisi olmamış, araştırmacı tarafından her hangi bir yönlendirme söz konusu olmamıştır.

Araştırmacının gözlemine göre, kontrol grubunda uygulanan değerler eğitimi etkinlik planlarında, zaten günlük eğitim akışlarında da aynı yöntemle etkinlikler yapıldığından, öncelikle çocukların ilgi ve dikkatlerini çeken bir durum söz konusu olmamıştır. Çocuklar daha çok oyun etkinliklerinde eğlenerek katılım sağlamış, ancak diğer etkinliklerde pasif konumda kalmıştır ve masa başı etkinliklerde sıkılganlık davranışı gösterdikleri gözlemlenmiştir. Özellikle Türkçe- Dil Etkinliklerinde okunan öykü bir kısım çocuk tarafından hiç dinlenmemiş, öykü sonunda sorulan sorulara yanıt alınamamıştır. Ayrıca genel olarak öykü sonunda tavsiye niteliği taşıyan değerler eğitimi öykü kitapları çocukların çok duyduğu cümleler olduğundan özel bir etki bırakmadığı gözlenmiştir. Kontrol grubunda yer alan çocuklardan bir kısmı soyut kavram niteliğinde olan değerleri zihinlerinde anlamlı kılmakta güçlük çekmiş, belirlenen değere örnek olacak olumlu davranışlara örnekler geliştirmekte zorlanmışlardır. Kontrol grubu öğrencilerinin plan uygulamaları sonunda davranış takip çizelgesine göre ödül verilme durumunda olumlu davranış gösterdikleri, öğretmen

sınıfta olmadığında sorumluluk, arkadaşlarına saygı .değerlerinin uygulamasında problemler olduğu görülmüştür. Bu durum çocukların değerleri yaşantıya dönüştürmekte ve değerleri içselleştirmede problem yaşadıklarını ortaya koymaktadır. Ayrıca sınıfta içine kapanık olan öğrencilerin etkinliklerde daha da pasif kaldığı, kendilerini ifade etmedikleri gözlemlenmiştir.

Deney grubunda çocukların aktif katılım göstererek yaptıkları etkinlik uygulamalarında çocukların ilgi ve merakının güdülendiği, her bir çocuğun canlandırma sürecinde beden dili ya da sözel olarak kendilerini ifade ettiği, değerlendirme bölümünde her çocuğun söyleyebileceği çıkarımlar olduğu gözlemlenmiştir. Deney grubunda canlandırma esnasında kullanılan kostümlerin ve materyallerin çocuklarda çok ilgi gördüğü, sınıfta en sessiz duran çocuğun dahi kostümü giymek için canlandırmaya istekli olduğu görülmüştür. Deney grubunda ısınma-hazırlık çalışmalarında yer alan müzikli oyun ya da doğaçlamalarda çocukların çok eğlendiği, yapılacak olan canlandırma çalışmalarına cesaretlenerek, grup içinde bütünlüğün ve motivasyonun sağlandığı gözlemlenmiştir. Canlandırma sırasında yapılan doğaçlama çalışmalarında çocukların çok özgün düşünceler ürettiği, yaratıcı fikirler öne sürdüğü, problem durumuna farklı çözüm önerileri geliştirebildikleri gözlemlenmiştir. Rol oynama sırasında -miş gibi yapmaya bağlı olarak çocuklarda rolüne girdikleri kişinin duygu durumlarını çok iyi tanımladıkları gözlemlenmiştir. Ve çocuklarda oynadıkları rol hakkında farkındalık oluştuğu (gözleri görmeyen bir kişinin canlandırılmasında) ve bu rol sonrasında görmenin çok önemli olduğu konusunda fikirlerini öne sürdükleri görülmüştür. Deney grubu uygulama planlarında canlandırdıkları rol ile kendini özdeşleştiren çocuk, diğer çocuklara kendi rolündeki kişinin davranışı ile ilgili hatırlatmalarda bulunduğu gözlemlenmiştir. Söz gelimi, Limon'un Dağınıklığı adlı çizgi filmin canlandırılmasında dağınık çocuk rolünde olan Limon'un başına gelenler, bu rolü oynayan çocuk tarafından dağınık olduğunda problem yaşayabileceği arkadaşına hatırlatılmaktadır. Değerlendirme çalışmalarında soru-cevap şeklinde yapıldığında çocukların sıkılabildiği, ancak oyun ya da sanat etkinliğiyle bütünleştirilmiş bir değerlendirme çalışması yapıldığında çocukların çok daha etkin katılım sağladıkları ve eğlendikleri gözlemlenmiştir.

4. TARTIŞMA VE SONUÇ

Bu bölümde araştırma sonucunda elde edilen bulgulara dayalı olarak tartışma ve sonuçlara yer verilmiştir.

Araştırmanın birinci alt problemine ilişkin bulunan sonuçta; deney ve kontrol gruplarının belirlenme sürecinde birbirlerine yakın yapıda ve benzer olup olmadıklarının tespiti için yapılan Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formu, Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formu ve Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci formu ön test uygulaması sonucunda deney ve kontrol grupları arasında anlamlı bir farklılık olmadığı görülmüştür. Bu sonuçlara göre grupların benzeşik olduğu ve birbirine yakın yapıda olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

Araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin elde edilen sonuçlar incelendiğinde, deney grubundaki çocukların ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formu, ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formu, ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formu değerlendirmelerinde iki uygulama arasında anlamlı bir farklılık bulunmuştur. Bu sonuca göre haftada iki kere olmak üzere 6 haftalık uygulanan Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış değerler eğitimi etkinlik planı uygulamalarının çocukların değer edinimi noktasında ailelerin, öğretmenlerin bakış açısıyla etkili olduğu söylenebilir. Çocuklarda anlamlı biçimde değer kazanımı konusunda farklılık çıkmıştır. Öğretmenlerin ve ailelerin gözlemlerine göre çocuklarda anlamlı değişimler görülmüştür. Bu sonuçlara göre haftada iki kere olmak üzere 6 haftalık uygulanan Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamalarının değer edinimi noktasında başarılı olduğu söylenebilir. Değerlerin kazandırılmasında yöntem konusuna değinen Karakaş (2015) çalışmasında, okul öncesi öğretmenlerinin değerler eğitiminde daha çok Türkçe etkinliklerini kullanmakta olduklarını, değerler eğitimini zorlaştıran etmenlerin aşılmasında soyut değerlerin somut etkinliklere dönüştürülmesi üzerinde durduklarını ve hazırlanacak değerler eğitimi programına ve değerler eğitimi etkinliklerine ihtiyaç olduğunu ifade ettiklerini belirtmiştir. Doğan Temur ve Yuvacı (2014), daha fazla yöntem kullanan ve değer tema başlıklarını aşamalandırarak anlatan öğretmenin bulunduğu sınıfta

değerlerin daha kolay anlaşıldığını saptamış ve soyut kavramlar olan değerler konusunda tiyatro, drama gibi yöntemlerin kullanılması ve hayatın içinden örnekler verilmesi önerisini sunmuşlardır. Alan yazındaki bu çalışmalar çocuklara değer kazandırılmasında etkisi incelenen yaratıcı drama yönteminin etkili olabileceği noktasında araştırma sonuçlarımızı destekler niteliktedir.

Alan yazında dramanın etkisinin incelendiği birçok çalışmaya rastlamak mümkündür. Aslan (2008) drama temelli sosyal beceri eğitiminin 6 yaş çocuklarının iş birliği, olumlu ilişkileri sürdürme, grupla ilişkileri sürdürme davranışlarına olumlu etkisinin olduğunu, Eti ve Aktaş Arnas (2016) hikâye temelli yaratıcı drama etkinliklerinin dört yaş çocuklarının isim, fiil, zarf, bağlaç kullanımlarında anlamlı bir artışa neden olduğunu ve çocukların kullandıkları toplam cümle sayısı, sözcük sayısı ve bir cümlede yer alan ortalama sözcük sayısını da artırdığını, Ökten ve Gökbulut (2015) yaratıcı drama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen etkinliklerin çocukların sosyal becerilerden ilişki başlatma ve sürdürebilme becerilerinin geliştirilmesinde etkili olduğunu, Kara (2011) dramayla oluşturulmuş öykülerle işlenen Türkçe dersinin daha kalıcı olduğunu, bu yöntemin Türkçe derslerinde kolaylıkla uygulanabileceğini ve dramayla öykü oluşturma yönteminin ilköğretim programında yer almasının faydalı olacağını belirtmiştir. Ünal Bozcan ve Kömleksiz (2015) drama destekli duygusal becerileri geliştirme etkinliklerinden sonra deney grubunda anlamlı fark oluştuğunu, Bayrakçı (2007) okul öncesi çağında bulunan öğrencilerin iletişim becerilerini geliştirmede yaratıcı drama uygulamalarının ve programda yer alan diğer etkinliklerin etkili olduğunu belirtmiştir. Gültekin (2014) ise Yaratıcı Drama eğitiminin 60 - 72 aylık çocukların sosyal - duygusal gelişimi üzerinde etkili olduğunu, Tanrıverdi (2012) yaratıcı drama yöntemi ile verilen eğitimin okul öncesi öğrencilerinin çevreye ilişkin bilgi ve farkındalık düzeylerini anlamlı derecede artırdığını, Akoğuz (2002) yapmış olduğu çalışmada yaratıcı dramanın iletişim becerilerinin gelişiminde etkili olduğunu saptamıştır. Erkoca Akköse (2008) yaratıcı dramanın kullanımının, çocukların fen etkinliklerinde doğa olaylarının neden sonuç ilişkilerini belirleme becerilerini geliştirdiğini bulmuştur. Önemli, Totan, Abbasov (2015) ise yaratıcı drama yöntemiyle hazırlanan sosyal beceri eğitim programının temel konuşma becerileri, ileri konuşma becerileri, ilişkiyi başlatma becerileri ve ilişkiyi sürdürme becerilerinde, yaratıcı drama

uygulamalarının etkili olduğunu belirtmişlerdir. Çakır (2008) anasınıfı Türkçe - Dil etkinliklerinde yaratıcı drama yönteminin etkililiğini incelediği araştırmasında dramatisasyona göre drama yönteminin daha etkili olduğunu saptamıştır. Kara ve Çam (2007) çalışmalarında grupta bir işi yapma ve yürütme becerileri, ilişkiyi başlatma ve sürdürme becerileri ile kendini kontrol etme becerilerini kazandırma konusunda yaratıcı drama yönteminin etkili olduğunu saptamıştır. Ökten ve Gökbulut (2015) yaratıcı drama yöntemi kullanılarak gerçekleştirilen etkinliklerin çocukların sosyal becerilerden ilişki başlatma ve sürdürebilme becerilerinin geliştirilmesinde etkili olduğu belirlenmiştir. Literatürde yaratıcı dramanın okul öncesi dönem çocuklarının çok yönlü gelişimini desteklediği noktasında farklı araştırma sonuçlarına rastlanmıştır. Bir çok alanda olumlu etkisinin görüldüğü yaratıcı dramanın, değerlerin kazandırılmasında da etkili olabileceği düşünülmüştür. Yaratıcı dramanın yöntem olarak etkililiği konusunda araştırmanın ikinci alt problemine ilişkin elde edilen sonuçlarla literatürde yer alan sonuçlar benzerlik göstermektedir.

Araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin elde edilen sonuçlar incelendiğinde, kontrol grubundaki çocukların ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Aile Formu, ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğretmen Formu, ön test - son test Okul Öncesi Değerler Ölçeği Öğrenci Formu değerlendirmelerinde iki uygulama arasında anlamlı farklılık bulunmuştur. Bu sonuçlara göre ailelerin ve öğretmenlerin değerlendirmeleri, öğrencilerin de değerlendirme sonucuna dayanarak haftada iki gün olmak üzere 6 hafta uygulanan Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Plan uygulamaları ve MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Şekilde Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Plan uygulamalarının çocuklarda anlamlı farklılık oluşturduğu söylenebilir. Literatürde değerler eğitiminin farklı alanlara etkisini inceleyen çalışmalar mevcuttur. Tahiroğlu ve Aktepe (2015) değerler eğitimi yaklaşımlarına göre geliştirilen etkinliklerin demokratik algı ve davranışlar üzerine etkisini inceledikleri çalışmada, öğrencilerin ve öğretmenlerin görüşlerine göre değer eğitimi yaklaşımlarına göre geliştirilen demokrasi eğitimi etkinliklerinin saygı, hoşgörü, eşitlik ve diğer demokratik değerlerin geliştirilmesine olumlu katkı sağladığı, demokrasiye yönelik olumlu davranışları artırdığını belirtmişlerdir. Dereli İman (2014) değerler eğitimi programına katılan çocukların sosyal beceri, psiko - sosyal gelişim ve

sosyal problem çözüme becerileri puan ortalamalarının eğitim programına katılmayan çocuklara göre anlamlı fark yaratacak derecede yüksek olduğunu, ayrıca ailelerin değerler eğitimi programından sonra çocuklarında istenilen davranışların arttığını, istenmeyen davranışların azaldığını ifade ettiklerini belirtmiştir. Öztürk Samur (2011) çalışmasında Değerler Eğitimi Programının anasınıfına devam eden altı yaş çocuklarının sosyal duygusal gelişimlerini olumlu yönde desteklediğini saptamıştır. Şirin ve diğerleri (2015) araştırmalarında Değerler Eğitimi Programının altı yaş grubu çocukların değerleri davranışa dönüştürerek sergilemesi üzerinde etkili olduğunu saptamıştır. Ayrıca öğretmenlerin almış oldukları Değerler Eğitimi Programını uygulama eğitimine ve programı sınıflarında uygulama sürecine ilişkin olarak gerek kendilerinin, gerek öğrencilerinin olumlu kazanımlar elde ettiklerini düşündükleri ve değerler eğitimi programını kapsamlı ve uygulama konusunda faydalı bulduklarını ifade ettiklerini belirtmişlerdir. Keskin ve Öğretici (2013) ise yaptıkları araştırmada değerler eğitime yönelik yapılan etkinliklerin öğrencilerin farkındalık düzeylerini geliştirdiğini belirtmişlerdir. Literatürde olan bu çalışmalar değerler eğitiminin olumlu anlamda bir değişikliğe neden olduğu konusunda araştırmanın üçüncü alt problemine ilişkin bulgularla benzerlik göstermektedir.

Araştırmanın dördüncü alt problemine ilişkin sonuçlar incelendiğinde, deney ve kontrol grubunun okul öncesi değerler ölçeği aile, öğretmen ve öğrenci formundan elde edilen son test puanları arasında anlamlı fark olduğu saptanmıştır. Değerler eğitimi etkinliklerinde çocukların değer kazanımları Yaratıcı Drama Yöntemi İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Plan uygulamaları ve MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Şekilde Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Plan uygulamaları sonucunda olumlu biçimde etkilenmiş ve bu yöntemlerin her ikisinin de çocuklarının değer kazanımlarında anlamlı farklar yaratacak kadar geliştirdiği görülmüştür. Burada sunu belirtmek gerekir ki MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Şekilde Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planı etkinliklerinin uygulandığı sınıftaki çocuklar farklı eğitim etkinlikleriyle değer kazanımlarını gerçekleştirmiş, diğer sınıftaki çocuklar ise sadece yaratıcı drama yöntemiyle değer kazanımlarını gerçekleştirmiştir. Ancak kontrol grubunda müfredatta her ne kadar etkinlik çeşidi fazla olsa da yaratıcı drama ile yapılandırılmış etkinlik planları içinde

oyun, müzik, Türkçe - dil etkinlikleri gibi etkinlikler de mevcuttur. Kontrol grubu planlarına göre çocukların daha çok etkin katılımını sağlayan, onların yaparak yaşıyarak öğrenmesine fırsat tanıyan, deneyim kazanmalarını sağlayan, çocuğun tüm duyularını harekete geçiren canlandırma, doğaçlama süreçlerinin yer aldığı yaratıcı drama yönteminin değer kazanımında daha etkili olduğu görülmüştür. Bu gerekçelerle yaratıcı drama yöntemi ile edinilen değerlerin kazandırılmasının daha etkili olduğu söylenebilir.

Alan yazında drama ile ilgili birçok çalışma mevcuttur. Can Yaşar ve Aral (2011) ilk yapılan yüksek lisans tezlerinin dramanın okul öncesinde kullanımı üzerine yoğunlaştığını, daha sonraki çalışmalarda dil ve iletişim becerileri, sosyal - duygusal gelişim, bakış açısı alma becerileri, müzik, fen ve matematik eğitimi, yaratıcılık, beslenme ve rol oynama konularına yer verildiğini ve drama uygulamaları konusunda ğretmen görüşlerinin incelendiğini, doktora tezlerinde ise, dil gelişimi, sosyal gelişim, matematik yeteneği, işitsel muhakeme ve işlem beceri ile yaratıcılık temalarına yer verildiği ve okul öncesi eğitim öğretmenleri ile ğretmen adaylarının eğitimde dramaya ilişkin kendilerini yeterli bulma düzeylerinin incelendiğini belirlemişlerdir. Bu araştırma sonucuna da dayanarak, literatürde yaratıcı drama yönteminin değerler eğitimi ile birlikte ele alındığı çalışmalara nadir olarak rastlandığı söylenebilir. Bu çalışmalardan biri olan Kaya, Günay ve Aydın yaptıkları çalışmada (2015) drama yöntemi ile işlenen değerler eğitimi dersinin öğrencilerin değerlere ilişkin farkındalıklarını arttırmada ğrenci ve velilerinin bakış açısıyla etkili olduğunu bulmuştur. Sözkesen (2015) yk Temelli Yaratıcı Drama Yöntemiyle Değerler Eğitimi Programı sonrası, anne ve ğretmen değerlendirmelerine göre deney grubu çocukların ön test - son test puan ortalamaları arasında değer gelişimleri açısından anlamlı farklılığın olduğunu saptamıştır. Bir diğer çalışma olan Akar Vural, engel, Elitok Kesici ve Güreş'in (2006) yaratıcı dramayı yöntem olarak kullandıkları çalışmada, program içeriklerinde yer alan değerlerin edinimlerinde bu yöntemin etkili olduğunu tespit etmişlerdir. Erdem Zengin (2014) ise yaratıcı dramanın yöntem olarak kullanılmasının, ilkokul dördüncü sınıf sosyal bilgiler ğretim programındaki değerlere etkisini belirlemeyi amaçladığı çalışmasında yaratıcı drama ağırlıklı yürütülen etkinliklerin öğrencilerin eğilimlerini arttırmada geleneksel ğretim yöntemlerine göre daha etkili olduğunu, yaratıcı drama

etkinliklerine katılan öğrencilerin hoşgörü ile duygu ve düşüncelere saygı değerlerini ve bu değerlerle ilgili davranışları öğrendikleri belirleyerek, yaratıcı drama yönteminin değer öğretiminde başarılı olduğunu saptamıştır. Literatürde yer alan bu araştırma sonuçları değerler eğitiminde yöntem olarak yaratıcı dramanın etkisi ile ilgili olduğundan araştırma sonuçlarımızı destekler niteliktedir.

Araştırmacı katılımcı gözlemler araştırmacının gözlemleri doğrultusunda değerlendirildiğinde, süreç içerisinde kontrol grubu plan uygulamalarının çocukları pasif kılan, genelde masa başı etkinliklerden oluşan etkinliklerden meydana geldiğini ve zaman zaman çocukların sıkılganlık gösterdiğini, değerleri kavram olarak öğrendiklerini ancak zihinlerinde anlamlı kılamadıklarını, davranışa dönüştürmede problem yaşadıkları görülmektedir. Deney grubundaki plan uygulamalarında ise çocukların sürece tamamen aktif katıldıklarını, canlandırmalarda yaparak yaşarak öğrenme imkanı elde ettiklerini, eğlenerek öğrenme sağladıklarını ve canlandırdıkları rollerle bağlantı kurarak günlük yaşamda davranışlarında olumlu etkinin olduğunu gözlemlenmiştir. Sonuç olarak araştırmacı katılımcı gözlemi doğrultusunda Yaratıcı Drama İle Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamalarının, değer kazandırılmasında daha etkili olduğu gözlemlenmiştir.

Sonuç olarak, haftada iki kere olmak üzere 6 hafta boyunca uygulanan Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamalarının, MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Olarak Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamalarına göre öğrenci, öğretmen ve aile bakış açısıyla daha etkili olduğu görülmüştür. Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler eğitimi programının çocukların değer kazanımında daha etkili olmasının nedenleri arasında, çocukların sürece aktif katılımının sağlanması, yaparak yaşayarak öğrenme sağlayarak ve gerçek yaşam durumları hakkında deneyimler elde ederek değerleri zihinlerinde anlamlı kılmalarına imkân tanınması, yapılan canlandırmalarla çocukların eğlenerek öğrenme imkânı elde etmeleri ve soyut kavramlardan meydana gelen değerlerin somutlaştırılabilmesi sayılabilir. MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Olarak Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamalarının da aile, öğretmen ve öğrenci bakış açısıyla etkili olduğu sonucuna dayanarak, değerlerin öğrenilebilir ve öğretilebilir olduğu söylenebilir. Ancak iki uygulama arasındaki yöntem farklılığı,

Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamalarını, MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Olarak Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamalarına göre daha etkili kılmıştır. Etkinlik temelli olan Okul Öncesi Eğitim Programı içeriğinde yer alan birçok etkinliği ve disiplini içinde barındıran yaratıcı drama ile yapılandırılmış plan uygulamaları, hem etkinlik içeriği bakımından zengin olduğundan hem de uygulama anlamında çocukların aktif katılımını sağladığından iki grup arasında anlamlı bir farklılık yarattığı söylenebilir.

BEŞİNCİ BÖLÜM

5. ÖNERİLER

5.1. Uygulayıcılara Yönelik Öneriler

- Değerler eğitimine yönelik yaratıcı drama yönteminin kullanıldığı etkinlik planlarının geliştirilmesi önerilebilir.
- Literatür incelendiğinde okul öncesi dönemde yaratıcı drama yönteminin pek çok gelişim alanına, temel becerilere etkisinin olduğu görülmüştür. Bu bakımdan okul öncesi dönemde kazandırılması düşünülen kavramlarda - özellikle soyut kavramlarda - anlamlı ve kalıcı öğrenme gerçekleştirmek adına yaratıcı drama yönteminin kullanımı önerilebilir.
- Yaratıcı drama yönteminin soyut kavramları içeren değerler eğitiminde kullanımı yaygınlaştırılabilir.

5.2. Araştırmacılara Yönelik Öneriler

- Bu araştırma kapsamında yaratıcı drama yönteminin klasik yönetime göre daha etkili olduğu görülmüştür. Bu bakımdan değerlerin kazandırılmasında yaratıcı drama yönteminin kalıcı öğrenmeye etkisinin araştırılabileceği önerilebilir.
- Alternatif öğretim yöntem ve tekniklerinin de okul öncesi dönem öğrencilere değer kazandırılmasında etkisi incelenebilir.
- Aynı araştırmalar bazen farklı çalışma gruplarında farklı sonuçlar verebilmektedir. Bu açıdan bakıldığında aynı araştırmanın farklı çalışma gruplarında yapılması önerilebilir. Bu araştırma 48 - 60 ay arası çocuklar ile de yapılabilir.
- Okul öncesinde değer kazandırılmasında yaratıcı dramanın yöntem olarak etkisi çeşitli değişkenler açısından (anne - baba öğrenim durumu, ailenin sosyo - ekonomik düzeyi, cinsiyet, kardeş sayısı vb.) incelenebilir.

5.3. Genel Öneriler

- Okul öncesi dönem çocuğuna gerçek yaşantılar sunacak ve çocukların yaparak yaşayarak öğrenmesini sağlayacak olan, değerler eğitiminde yaratıcı drama etkinlik kitabı ve materyalleri geliştirilebilir.
- Değerler eğitiminin ailede başladığı düşünülürse, aileler de yaratıcı drama yöntemi ve değerler eğitimi konusunda bilinçlendirilmeli, yapılan çalışmalar hakkında bilgilendirilmeli ve ailenin verdiği eğitim ile okulda verilen eğitim arasında tutarlılık sağlanmalıdır.

KAYNAKLAR

- Adıgüzel, O. C. & Ergünay, O. (2012). Türkiye'de değerler üzerine gerçekleştirilen lisansüstü tezlerin eğitim bilimleri ve öğretmen yetiştirme perspektifinden incelenmesi. *Electronic Journal of Social Sciences*, 11(41), 18-33.
- Adıgüzel, Ö. (2006). Yaratıcı drama kavramı, bileşenleri ve aşamaları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 17-31.
- Adıgüzel, Ö. (2006). Yaşantılara dayalı öğrenme, yaratıcı drama ve süreçsel drama ilişkileri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(1), 31-38.
- Adıgüzel, Ö. (2015). *Eğitimde yaratıcı drama*. (7. Baskı). Ankara: PegemAkademi.
- Akbaş, O. (2008). Değer eğitimi akımlarına genel bir bakış. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 6(16), 9-27.
- Akköse, E. E. (2008). Okulöncesi eğitimi fen etkinliklerinde doğa olaylarının neden sonuç ilişkilerini belirlemede yaratıcı dramanın etkililiği. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3(6), 7-24.
- Akoğuz, M. (2002). *İletişim becerilerinin geliştirilmesinde yaratıcı dramanın etkisi*. (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Aktaş, Y. A. & Cömertpay, B., & Sofu, H. (2007). Altı yaş grubu çocukların dil kullanımına yaratıcı dramanın etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(3/4), 7-26.
- Aktepe, V. (2015). Etkinlik temelli değer eğitiminin öğrencilerin yardımseverlik tutumlarına etkisi. *Researcher: Social Science Studies*, 2(3), 17-49.
- Alpöge, G. (2011). *Okul öncesinde değer eğitimi* (4. Baskı). Ankara: Bilgi Yayınevi.
- Altınova, H. H. & Çiftçi, E. G. (2013). Yaratıcı dramanın kendini tanıma düzeyine etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 8(15), 28-47.
- Altunay, Ş. E. (2015). Değerler eğitiminde karşılaşılan sorunlar ve çözüm önerileri. *Journal of Educational Sciences*, 47-63.
- Arıkan, Y. (2007). *İlköğretimler için uygulamalı tiyatro ve drama eğitimi*. İstanbul: Pozitif Yayınları.
- Aslan, E. (2008). *Drama temelli sosyal beceri eğitiminin 6 yaş çocuklarının sosyal ilişkiler ve işbirliği davranışlarına etkisi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.

- Ayan, S. & Dündar, H. (2009). Eğitimde okul öncesi yaratıcılığın ve oyunun önemi. *Selçuk Üniversitesi Ahmet Keleşoğlu Eğitim Fakültesi Dergisi*, 28, 63 -74.
- Aydın, M. Z. & Akyol Gürler, Ş. (2014). *Okulda değerler eğitimi yöntemler-etkinlikler-kaynaklar* (4.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aydın, M. Z. (2010). Okulda çalışan herkesin görevi olarak değerler eğitimi. *Değerler Eğitimi Buluşması*, 2010-22.
- Aydın, M. Z. (2013). *Değer sandığı - sorumluluk* (2.Baskı). Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Aydın, Ö. & Aykaç, N. (2016). Yaratıcı drama yöntemi ile verilen eğitimin okul öncesi öğrencilerinin çevre farkındalığına etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 11(1), 1-16.
- Aykaç, N. & Ulubey, Ö. (2008). Yaratıcı drama yöntemi ile yapılandırmacılık ilişkisinin 2005 MEB ilköğretim programlarında değerlendirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 3(6), 25-44.
- Aytaş, G. (2013). Yaratıcı dramanın algısal öğrenmedeki rolü. *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, 1(1), 101-106.
- Bacanlı, H. & Dombaycı, M. A. (2012, Kasım). *Değer eğitiminde değer boyutlandırma yaklaşımı*. II. Uluslararası Değerler ve Eğitimi Sempozyumu'nda sunulan bildiri.http://www.egitimdeteknoloji.com/wp-content/uploads/2014/12/bacanli_dombayci_bildiri.pdf adresinden edinilmiştir.
- Balcı, M. (2014). *Değerleri yaşa(t)mak& değerler sözlüğü*. İstanbul: Ensar Yayıncılık.
- Bayrakçı, M. (2007). *Okulöncesinde yaratıcı drama etkinliklerinin iletişim becerilerinin gelişmesi üzerindeki etkisi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Bozcan, E. Ü. & Kömleksiz, M. (2015). Eğitimde drama destekli etkinliklerin altı yaş çocuklarının duygusal becerilerine etkisi. *Uluslararası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*. 5(10).
- Büyüköztürk, Ş. (2000). *Deneyisel desenler*. Ankara: Pegem Yayıncılık.
- Can Yaşar M. & Aral, N.(2010). Yaratıcı düşünme becerilerinde okul öncesi eğitimin etkisi. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3 (2), 201-209.
- Ceylan, Ş. & Ömeroğlu, E. (2012). Yaratıcı drama eğitimi alan ve almayan 60-72 aylar arasındaki çocukların sosyal-duygusal davranışlarının bazı değişkenlere göre incelenmesi. *Kastamonu Eğitim Dergisi*, 20(1), 63-80.

- Crowther, W. (1995). *An independent school library – classroom - parent partner ship program to encourage respect, responsibility, courtesy, and caring for students prekindergarten through eighth grade* (Master's theses). <http://www.eric.ed.gov/contentdelivery/servlet/ERICServlet?accno=ED388964> adresinden edinilmiştir.
- Çakır, B. (2008). *Anasınıfı Türkçe-dil etkinliklerinde yaratıcı drama yönteminin etkililiği* (Yüksek Lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Çepni, S., Bacanak, A. & Küçük, M. (2003). Fen eğitiminin amaçlarında değişen değerler: Fen–teknoloji–toplum. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 1 (4), 7-29.
- Demircioğlu, İ.H. ve Demircioğlu E. (2014). Tarih eğitimi ve değerler. R. Turan ve K. Ulusoy (Ed.), *Farklı yönleriyle değerler eğitimi içinde* (s. 269-286). Ankara: Pegem Akademi.
- Dereli İman, E. (2014). Değerler eğitimi programının 5-6 yaş çocukların sosyal gelişimine etkisi: Sosyal beceri, psiko-sosyal gelişim ve sosyal problem çözme becerisi. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Bilimleri*, 14 (1), 249-268.
- Erbay, F. & Ömeroğlu E. (2013). Anasınıfına devam eden çocuklara verilen yaratıcı drama eğitiminin çocukların işitsel muhakeme ve işlem becerilerine etkisinin incelenmesi. *Eğitim ve Bilim*, 38 (169).
- Erdem Zengin, E. (2014). Yöntem olarak yaratıcı drama kullanımının ilkökul 4. Sınıf sosyal bilgiler öğretim programındaki değerlere etkisi (Yüksek Lisans tezi) <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Eti, İ. & Arnas, Y. A. (2016). Hikâye temelli yaratıcı drama etkinliklerinin dört yaş grubu çocukların ifade edici dil gelişimine etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 11(1), 17-3.
- Gunnar, M. R. & Barr, R. G. (1998). Stress, early brain development, and behavior. *Infants and Young Children*, 11(1), 1-14.
- Gültekin, D. (2014). *Yaratıcı drama eğitiminin 60-72 aylık çocukların sosyal-duygusal gelişimine etkisi (Malatya ili örneği)* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Güven, İ. (2006). Okul öncesi dönemde toplumsal yaşam becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı dramının kullanımı. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1 (1), 99-115.

- İnci, E. (2009). *Erken çocukluk dönemi öğrencilerinin değer yönelimlerinin sosyo-ekonomik düzey, yaş ve cinsiyet değişkenlerine göre incelenmesi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Kara, Ö. T. (2011). Türkçe dersinde dramayla öykü oluşturma yönteminin öğretmen görüşlerine göre değerlendirilmesi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 4 (7), 146-164.
- Kara, Y. & Çam, F. (2007). Yaratıcı drama yönteminin bazı sosyal becerilerin kazandırılmasına etkisi. *Hacettepe Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 32, 145-155.
- Karakaş, H. (2015, Nisan). *Değerler eğitimi etkinliklerinin okul öncesi öğretmenlerine göre değerlendirilmesi: Nitel bir çalışma*. Eğitimde Gelecek Arayışları Düünden Bugüne Türkiye'de Beceri, Ahlak ve Değerler Eğitimi Uluslararası Sempozyumu.
- Karakuş, N. (2015). Okul öncesi döneme hitap eden tema içerikli çizgi filmlerin değerler eğitimine katkısı yönünden değerlendirilmesi (Niloya örneği). *Değerler Eğitimi Dergisi*. 12(30), 251-277.
- Karasar, N. (2005). *Bilimsel araştırma yöntemi (15.Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Karatay, H. (2007, Eylül). *Değer aktarımı açısından yerli ve yabancı çocuk edebiyatı ürünleri*. 38. ICANAS, Uluslararası Asya ve Kuzey Afrika Çalışmaları Kongresi'nde sunulan bildiri.
- Kaya, Y. & Günay, R. & Aydın, H. (2016). Okul öncesi eğitimde drama yöntemi ile işlenen değerler eğitimi derslerinin farkındalık düzeyi üzerindeki etkisi. *Sakarya University Journal of Education*, 6 (1), 23-37.
- Keskin, Y. & Öğretici, B. (2013) Sosyal Bilgiler dersinde “duyarlılık” değerinin etkinlikler yoluyla kazandırılması: Nitel bir araştırma. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 11 (25).143-181.
- Kısa, D. (2009). *Okul öncesi öğretmenlerinin altı yaş çocuklarının sorumluluk eğitiminde başvurdukları disiplin yöntemlerine ilişkin görüşleri* (yayınlanmamış Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Kiriş Yılmaz, N. (2015). Dostluk (philia) nedir?. *Maltepe Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Dergisi*, 64-91.
- Kondoyianni, A., Lenakasis, A. & Tsiotsos, N. (2011). Inter culturaland Life - long-Learning Based on Drama – in - Education Prepositions for Multidimensional Research Projects. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 6(12), 78-84.

- Köksal Akyol, A. (2012). Okul öncesi eğitimde drama ve öğretmen rolü. *Ankara Sağlık Bilimleri Dergisi*, 105-116.
- Köksal, N. (2007). Eğitim programı, ilköğretim programı, yaratıcı drama, öğretmen özellikleri. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(3/4), 179-192.
- M.E.B. (1973). Milli Eğitim Temel Kanunu. http://mevzuat.meb.gov.tr/html/temkanun_0/temelkanun_0.html adresinden 30.11.2016 tarihinde edinilmiştir.
- M.E.B. (2006). Okul Öncesi Eğitim Programı (36-72 Aylık Çocuklar İçin). http://tegm.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2013_04/04124340_programkitabi.pdf adresinden 19.10.2016 tarihinde edinilmiştir.
- M.E.B. (2010). 18. Şura Kararları. http://ttkb.meb.gov.tr/meb_iys_dosyalar/2014_10/02113646_18_sura.pdf adresinden 05. 09. 2016 tarihinde edinilmiştir.
- M.E.B. (2010). İlköğretim Din Kültürü ve Ahlak Bilgisi Dersi (4-5-6-7 ve 8.sınıf) Programı ve Kılavuzu. <http://ttkb.meb.gov.tr/program2.aspx?islem=1&kno=22> adresinden 20.09.2016 tarihinde edinilmiştir.
- M.E.B. (2013). Okul Öncesi Eğitim Programı. <http://tegm.meb.gov.tr/dosya/okuloncesi/ooproram.pdf> adresinden 25.09.2016 tarihinde edinilmiştir.
- Metinnam, Ö. & Erdoğan, T. (2016). İlkokul öğrencilerinin söz varlığını geliştirmede yaratıcı drama yönteminin etkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 11(2), 65-82.
- Navarro, R. M. (2011). Eğitimde drama ve sosyal değişim: teorik bakış açıları. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 6 (11), 27-48.
- Neslitürk, S. & Çeliköz, N. (2015). Okul öncesi değerler ölçeği aile ve öğretmen formunun geçerlik ve güvenilirlik çalışması. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 24,19-42.
- Ogelman, H. G. & Sarıkaya, H. E. (2015). Okul öncesi eğitimi öğretmenlerinin değerler eğitimi konusundaki görüşleri: Denizli ili örneği. *Sakarya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, (29), 81-100.

- Ökten, K. & Gökbulut, Ö. Ö. (2015). Yaratıcı drama yöntemiyle okul öncesi çocuklarının ilişki başlatma ve sürdürülebilir becerilerinin geliştirilmesi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 10(2), 165-174.
- Önder, A. (2006). Eğitici drama uygulamalarının altı yaş çocuklarının kendilik algısı üzerindeki etkisi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, (13), 29-34.
- Önder, A. (2010). *Yaşayarak öğrenme için eğitici drama*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Önemli, M., Totan, T. & Abbasov A. (2015). Yaratıcı drama eğitiminin özel gereksinimi olan çocukların sosyal beceri alanlarından konuşma ve ilişki kurma becerileri gelişimine katkısı. *Asya Öğretim Dergisi*, 3(1), 50-65.
- Özcan, Ş. (2013). *Yaratıcı dramanın anlayarak anlatma becerilerinin geliştirilmesine etkisi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Öztürk Samur, A. (2011). Değerler eğitimi programının 6 yaş çocuklarının sosyal ve duygusal gelişimlerine etkisi (Doktora Tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Öztürk, A. (2001). Eğitim öğretimde yeni bir yaklaşım: Yaratıcı drama. *Kurgu Dergisi*, 18, 251-259.
- Pehlivan, S. & Gökbulut, Ö. Ö. (2015). Yaratıcı drama yöntemi ile okul öncesi dönem çocuklarına mesleklerin tanıtılması. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 10(1), 39-50.
- San, C. (2009). Toplumsal değişim ile yaratıcı drama ilişkisi. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4(8), 75-80.
- San, İ. (1990). Eğitimde yaratıcı drama. *Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Fakültesi Dergisi*, 23(2), 573-582.
- San, İ. (1991). Yaratıcı dramanın eğitsel boyutları. H. Ö. Adıgüzel (Ed.). *Yaratıcı Drama 1985-1995: Yazılar : Prof. Dr. İnci San'a Armağan* içinde (s. 113-123). Ankara: Naturel Kitap Yayıncılık.
- Saraç, G. (2007). *The use of creative drama in developing the speaking skills of young learners* (Master's theses). <https://pdfs.semanticscholar.org/0765/988f190781f34c12048cd7a297c71c830662.pdf> adresinden edinilmiştir.
- Sefer, S. R. & Akfırat, N. (2009). Yaşam becerilerinin kazandırılmasında yaratıcı drama yönteminin kullanılması. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 4(8), 99-112.

- Sözkesen, A. (2015). *60-72 aylık çocukların değer eğitiminde öykü temelli yaratıcı drama yönteminin etkisi*(Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Şen, Ü. (2007). *Milli Eğitim Bakanlığının 2005 yılında tavsiye ettiği 100 temel eser yoluyla Türkçe eğitiminde değerler öğretimi üzerine bir araştırma* (yayımlanmamış Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Şirin, N., Şafak, M., Yuvacı, Z., Gür, Ç., Koçak, N., & Koç, İ. (2016). Değerler eğitimi programının 6 yaş çocuklarına etkisinin incelenmesi ve öğretmen görüşleri. *Selçuk Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, (35), 261.
- Tahiroğlu, M. & Aktepe, V. (2015).Değerler eğitimi yaklaşımlarına göre geliştirilen etkinliklerin demokratik algı ve davranışlar üzerine etkisi. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12 (30), 309-345.
- Tanrıverdi, Ö. (2012). *Yaratıcı drama yöntemi ile verilen eğitimin okul öncesi öğrencilerinin çevre farkındalığına etkisi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Tarkoçin, S., Berktaş, D. T. & Balat, G. U. (2013). Okul öncesi öğretmenlerinin sınıf içi etkinliklerde çocuklarla olan iletişimlerinde kullandıkları değerlerin incelenmesi. *Pegem Eğitim ve Öğretim Dergisi*, 3(2), 37-49.
- Taşdemir, M. & Dağıstan, G. (2014). Çocuklara sorumluluk kazandırmada ebeveynlerin BHTG yaklaşımını uygulama durumları: bir durum çalışması, *Electronic TurkishStudies*, 9(8).
- TDK. (2017). <http://www.tdk.gov.tr/>adresinden 10.02.2017 tarihinde edinilmiştir.
- Temur, Ö. D. & Yuvacı, Z. (2014). Okul öncesi değer eğitimi uygulayan okullardan seçilen değerlerin ve etkinliklerin incelenmesi. *Amasya Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 3(1), 122-149.
- Tuğrul, B. (2006). Okul öncesi dönemde düşünme becerilerinin gelişmesinde yaratıcı bir süreç olarak drama. *Yaratıcı Drama Dergisi*, 1(2), 67-80.
- Ulusoy, K. ve Arslan, A. (2014). Değerli bir kavram olarak "değer ve değerler eğitimi". R. Turan ve K. Ulusoy (Ed.), *Farklı yönleriyle değerler eğitimi* içinde (s. 1-16). Ankara: Pegem Akademi.
- Ulutaş, A. (2011). Okul öncesi dönemde drama ve oyunun önemi. *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 2011 (6).

- Uyanık Balat, G. & Dağal, A. B. (2006). *Okul öncesi dönemde, değerler eğitimi etkinlikleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.
- Uyanık Balat, G. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri içinde* (2-33). Ankara: Pegem Akademi.
- Uyanık, Ö. & Kandır, A. (2010). Okul öncesi dönemde erken akademik beceriler. *Kuramsal Eğitimbilim*, 3(2), 118-134.
- Uysal, B. (2016). Beden eğitimi öğretmenliği öğrencilerinin drama algılarına yönelik bir değerlendirme. *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, 13(35).
- Uzgören, S. (2011). *Eğitimde drama uygulamaları-okul öncesi ve ilköğretimde*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.
- Üstündağ, T. (1998). Yaratıcı drama eğitim programının öğeleri. *Eğitim ve Bilim Dergisi*, 22(107), 28-35.
- Üstündağ, T. (2014). *Yaratıcı drama öğretmenimin günlüğü* (12. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Vosniadou, S. (2004). How children learn. *UK, Educational Practices Series-7*.
- Vural, R. A. , Çengel M. , Kesici A. E. , Güreş G. (2006). *How drama effects students? Perceptions of ethical values?: friendship, truthandlie, fair, conflictresolution*. Oral presentation. International Conference, Education and Values In The Balkan Countries. Romanya: Bükreş.
- Vural, R. A. & Somers J.W. (2012). *Hümanist ilköğretim programları için ilköğretimde drama : kuram ve uygulama* (2. Baskı). Ankara: Pegem Akademi.
- Yaka, Ş., Yalçın, D. & Denizli, E. (2014). Okul öncesi eğitimde verilecek öncelikli değerlere ilişkin veli görüşleri. *Değerler Eğitimi Dergisi*, 12, (28), 169-192.
- Yalar, T. & Yelken, T. Y. (2011). Değerler eğitiminin iyileştirilmesi ile ilgili öğretmen görüşlerinin belirlenmesi ve bir program modülü örneğinin geliştirilmesi. *Elektronik Sosyal Bilimler Dergisi*, 10(38), 79-98.
- Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri içinde* (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

- Yaman, E., Danacı, Ö.M. & Eran N. (2015). Yaratıcı dramanın 4-5 yaş çocuklarının gelişim özellikleri üzerindeki etkisi. *Eğitimde Kuram ve Uygulama*, 11(3), 875-893.
- Yazar, A., Çelik, M., & Kök, M. (2007). Okul öncesi eğitimde yaratıcı dramanın çocuğun gelişim alanlarına etkisi. *Atatürk Üniversitesi Kazım Karabekir Eğitim Fakültesi Dergisi*, 6.
- Yazar, T. & Erkuş, S. (2013) Okul öncesi öğretmenlerinin okul öncesi eğitim programındaki değerler eğitimine ilişkin görüşlerinin değerlendirilmesi. *Dicle Üniversitesi Ziya Gökalp Eğitim Fakültesi Dergisi*, 20 (2013), 196-211.
- Yılmaz, M. (2014). Değerler eğitiminde etkin bir materyal olarak Kur'an kıssaları ve kullanılışı. *İslâmî İlimler Dergisi*, 9 (1), 137-154.
- Yuvacı, Z. (2013). *Okul öncesi değerler eğitimi uygulayan okullardan seçilen değerlerin ve etkinliklerin incelenmesi* (Yüksek Lisans tezi). <https://tez.yok.gov.tr/UlusalTezMerkezi/> adresinden edinilmiştir.
- Yuvacı, Z., Şafak, M., & Şirin, N. (2013). Okulöncesi çocuklarına değer eğitimi verirken davranış geliştirme merkezli öğrenme yöntemi uygulayan öğretmenlerin görüşleri. *Middle Eastern & African Journal of Educational Research*, (5), 122-134.

EKLER

Ek 1. Tez Çalışması İzni Olur Yazısı

Ek 2. Ölçek İzni

Ek 3. Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planları

Ek 4. Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulama Fotoğrafları

Ek 5. MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planları

Ek 6. MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulama Fotoğrafları

Ek 7. Okul Öncesi Değer Ölçeği Aile Formu

Ek 8. Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğretmen Formu

Ek 9. Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğrenci Formu Değerlendirme Kodlama Cetveli

Ek 1. Tez Çalışması İzni Olur Yazısı

T.C.
GÜMÜŞHANE VALİLİĞİ
İl Millî Eğitim Müdürlüğü

Sayı : 5596867-604.01.01-E.1285932
Konu : Tez Çalışması İzni
(Zeliha KILIÇ)

01.02.2017

VALİLİK MAKAMINA

İlgi : Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Rektörlüğü Öğrenci İşleri Dairesi Başkanlığının
24/01/2017 tarih ve 143 sayılı yazısı.

Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Sınıf Eğitimi Anabilim
Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi 152710022 numaralı Zeliha KILIÇ, "60-66
Aylık Çocuklara Değer Kazandırılmasında Yaratıcı Drama Yönetiminin Etkisi" isimli tez
çalışması kapsamında dilekçe ekinde belirtilen ölçüğü İlimiz merkezinde bulunan Nesrin Halit
Zarbu Anaokulunda öğrenim gören 5 yaş sabah grubu A ve B şubeleri öğrencilerine, öğrenci
annelerine, sınıf öğretmenlerine uygulamak istemektedirler.

Söz konusu çalışmaya ilişkin dilekçe ve uygulama ölçekleri çerçevesinde tez
çalışmasının yapılması Müdürlüğümüzce uygun görülmektedir.

Makamınızca da uygun görüldüğü takdirde "OLUR" larınıza arz ederim.

Seyit TOK
İl Millî Eğitim Şube Müdürü

OLUR
01.02.2017

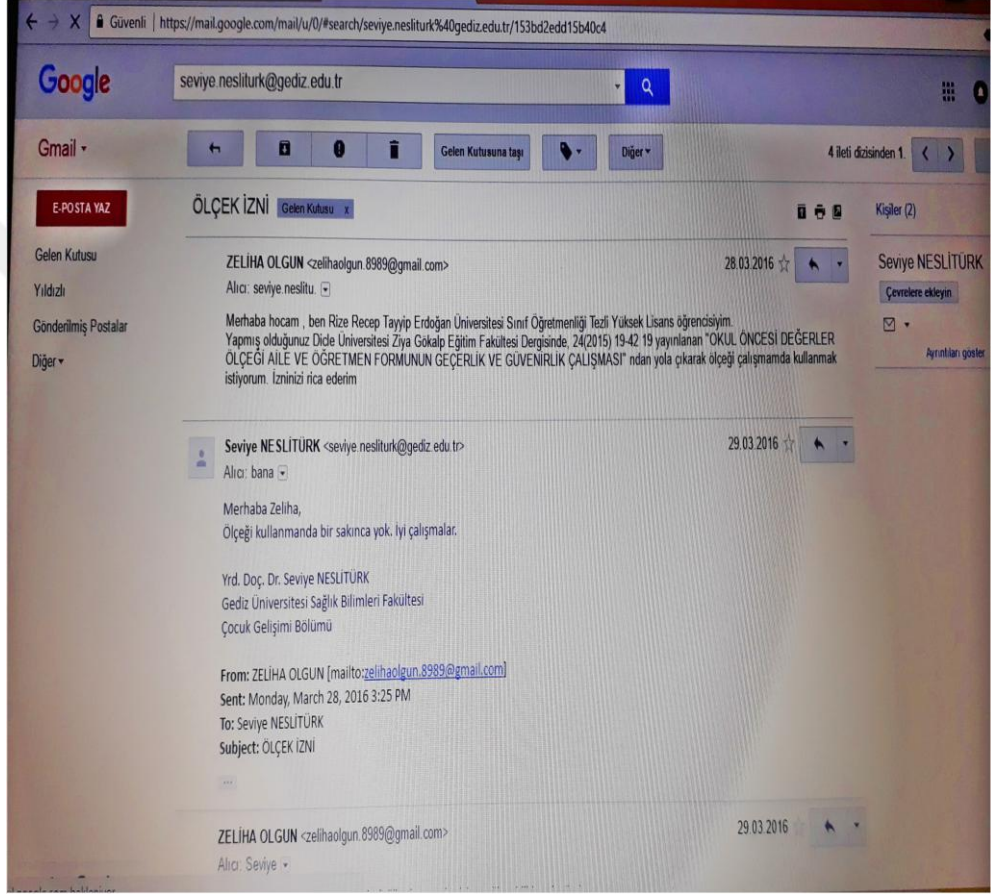
İbrahim TAŞ
Vali a.
İl Millî Eğitim Müdür V.

Karaer Mah. Sebattin Aytuş Cad.
No:4- GÜMÜŞHANE
İlçele Geçer :0456 213 1017
E-Posta: gumushanememz@meb.gov.tr

Temel Eğitim Şubesi :
Bilgi İleri : Seyit TOK Şb. Md.
İletişim: 0456 2131077- 114
http://gumushane.meb.gov.tr/A

Bu evrak güvenli elektronik imza ile imzalanmıştır. <http://evraksorgu.meb.gov.tr> adresinden 3ed9-a2fe-30c3-b4b6-afb0 koda ile teyit edilebilir.

Ek 2. Ölçek İzni

Ek 3. Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planları

1. ETKİNLİK: "Arkadaşım Canım Benim"

KONU: "Arkadaşlık / Dostluk" Değeri

TARİH: 07/02/2017

KAZANIMLAR:

- Arkadaşlık ve dostlukla ilgili bilinç geliştirir.
- Arkadaşlık ilişkisini olumsuz etkileyen durumları kavrar.
- Arkadaşlık ilişkilerinde iş birliği ve fedakârlık davranışının önemini kavrar.
- Dostluk ilişkilerini geliştirebilecek davranışların farkına varır.
- Dostluğun insan ihtiyaçlarından biri olduğunu kavrar.
- Arkadaşlıkta yaşanan sorunların çözümü için olumlu tavır sergilemenin farkına varır.
- İyi bir arkadaşlık için üzerine düşenleri kavrar.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60 - 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Fon kartonu, pul, sim, renkli kalpler, videolu şarkıları ve çizgi filmi içeren taşınabilir bellek.

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Rol Oynama, Doğaçlama, Dramatizasyon, Öğretmenin Rolde Olması

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK

Çocuklara şerit şeklinde kesilmiş ve her bir şeridin üstüne sınıftaki çocuklardan birinin adı yazılmış kâğıtlar verilir. Çocuklar şeritleri boyayarak, pul ve simlerle, resim yaparak süslerler. Sonra bir şerit iki ucu birleştirilerek halka biçiminde yapıştırılır. Öteki şeritler de birbirlerinin içinden geçirilerek yapıştırılır. Ortaya böylece bir zincir çıkar. Daha sonra çocuklar çember şeklinde oturur. Öğretmen arkadaşlık zincirini boynuna asar ve zor bir gününde arkadaşının ona nasıl yardım ettiğini anlatır. Arkadaşlık zinciri, verilen desteği ifade eder. Öğretmen sonra zinciri yanındaki çocuğun boynuna takar ve onunda aynı şekilde ya kendisine yapılan yardımı ya da kendisinin arkadaşına yaptığı yardımı anlatmasını ister Bir şey anlatmak istemeyen arkadaşlık zincirini yanındaki arkadaşının boynuna takar (Alpöge, 2011: 126). Herkesin boynunda zincir dolaştıktan sonra internetten indirilen "Arkadaşım Benim Canım" (<https://www.youtube.com/watch?v=c6QRAfWVpuk>) adlı videolu şarkıda çocuklar sevgiyi ve arkadaşlığı simgeleyen danslar yaparlar. Sonrasında da öğretmen çocuklardan bir lider seçer ve o çocuk sevgiyi hangi dans hareketi ile gösterirse diğer çocuklarda da aynı hareketle dans etmeye çalışır. Her çocuk grup lideri olana kadar oyuna devam edilir.

2-CANLANDIRMA

ETKİNLİK

Öğretmen çocuklara “ Ciciki Arkadaşlık / Dostluk Yardımlaşma” (https://www.youtube.com/watch?v=QtNIqR_bX9w) adlı çizgi filmi izletir ve sonrasında çocukları gruplara ayırarak Ciciki, Ciciki'nin abisi Bangu, anne Tak

Tak, Ciciki'nin arkadaşları, leylek öğretmen rollerinin dağılımı yapar ve çizgi filmin canlandırılmasını ister. Çizgi filmde okula yeni başlayan ve uçmayı öğrenecek olan Ciciki'ye arkadaşlarının ve öğretmenin yaptığı yardım anlatılmaktadır. Ara ara konudan sapılmaması için öğretmende rol içinde olur ve bazı yönlendirmeler yapar. Her grup canlandırmayı tamamladığında kimlerin ne roller aldığı, neler hissettiği, arkadaşlığın neler gerektirdiği hakkında konuşulur. Daha sonra tartışmaya geçilir. Ve çocuklara şu sorular yöneltilir: Ciciki tahtayı göremediğinde ve arkadaşları ona yer verdiğinde Ciciki ne hissetti? Ciciki okula ilk gideceği zaman ne hissetti? Ciciki'nin uçmayı öğrenmesi için arkadaşları iş birliği içinde ona yardım ettiğinde Ciciki ne hissetti? Arkadaşları Ciciki için fedakar davranmasalardı, iş birliği yapmasalardı neler olurdu? Siz Ciciki'nin arkadaşlarının yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız?

3-DEĞERLENDİRME

Öğretmen sınıfın ortasına uzun bir yol çizer ve öğrencilere "Sevgili çocuklar! Size iki nokta arasında bir yol belirledim. Bu yolun adı "Dostluk Yolu". Bu yolu güzelleştirecek olan sizin arkadaşlarınıza karşı olan güzel davranışlarınızdır. Şimdi sizden okulda, evde, parkta, markette vb. her yerde arkadaşlarınıza karşı göstermeniz gereken güzel davranışları düşünmenizi, sonra da parmak kaldırarak sırayla fikirlerinizi söylemenizi istiyorum." der. Söz gelimi, ilk olarak mekânımız park olsun. Parkta oynarken arkadaşlarımıza nasıl davranmalıyız? Söylenen her doğru cümle için Dostluk Yolu'na renkli bir kalp yapıştırılır. Her çocuğa mutlaka düşüncesini ifade etmesi için fırsat verilir. Sonunda arkadaşlarımıza karşı olan güzel davranışlarımızın yolumuzu nasıl da sevgi dolu yaptığı vurgulanır.

KAYNAKLAR

Alpöge, G. (2011).*Okul öncesinde değer eğitimi* (4. Baskı). Ankara: Bilgi Yayınevi.

https://www.youtube.com/watch?v=QtNIqR_bX9w adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=c6QRAfWVpuk> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

2. ETKİNLİK: "Öyküyü Oynatalım, Yardımlaşalım"

KONU: "Arkadaşlık / Dostluk" Değeri

TARİH: 09/02/2017

KAZANIMLAR:

- Arkadaşlık ve dostlukla ilgili bilinç geliştirir.
- Arkadaşlık ilişkisini olumsuz etkileyen durumları kavrar.
- İş birliği, koruma, kollama ve fedakârlık davranışının önemini kavrar.
- Arkadaşlık ilişkisinde güven ve sadakat duygularının önemini kavrar.
- Arkadaşlarının duygularını fark eder ve anlayabilir.
- Dostluk ilişkilerini geliştirebilecek ilişkilerin farkına varır.
- Dostluğun insan ihtiyaçlarından biri olduğunu kavrar.
- Arkadaşlıkta yaşanan sorunların çözümü için olumlu tavır sergilemenin farkına varır.
- İyi bir arkadaşlık için üzerine düşenleri kavrar.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60 - 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Farklı renklerde balonlar, soru kağıtları, ip, kum saati

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Rol Oynama, Doğaçlama, Pantomim, Öğretmenin Rolde Olması

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK

Öğretmen öncelikle eylem içeren cümleleri bütün olarak söyler. "Küçük kız o sabah zil sesiyle uyanmıştı. Gözlerini ovuşturdu. Yatağından kalktı; kapısına yürüdü ve kapıyı yavaşça açtı. Karşısında, elinde bir hediye paketiyle en sevdiği arkadaşı vardı." Ardından öğrencilerden, verdiği öykü girişini ikinci kez okumasında mimik ve hareketlerle canlandırmalarını ister. (Söz gelimi, öğrenci kapıyı açma kısmında düşsel bir kapıyı kullanacaktır). Bunun ardından öğrencilerden sonraki aksiyonu farklı yönergelerle, farklı şekilde tamamlamalarını ister (Uzgören, 2011: 52).

Yönlendirmeler:

- Arkadaşına sarıldı sonra ne oldu?
- Arkadaşı neden hediye almıştı?
- Arkadaşının aldığı hediye ne idi?
- Hediyeyi görünce arkadaşına nasıl tepki verdi?

"Merve'nin gözleri görmüyordu yani Merve görme engelliydi. O gün annesi onu çocuk parkına götürdü. Parkta oynamak için diğer arkadaşlarının yanına gitmek istedi. Ancak ayağına takılan taşla yere düştü." Sınıf iki gruba ayrılır bir grup Merve'yi canlandırırken diğer grup parkta oynayan çocukları canlandıracaktır. Ardından öğrencilerden, verdiği öykü girişini ikinci kez okumasında mimik ve hareketlerle canlandırmalarını ister. (Söz gelimi, çocuklar gözlerini kapatarak sınıfta yere takılıp düşecektir). Bunun ardından öğrencilerden sonraki aksiyonu farklı yönergelerle, farklı şekilde tamamlamalarını ister.

Yönlendirmeler:

- Merve düştüğünde parktaki arkadaşları nasıl tepki verdi?

- Merve düştüğünde arkadaşları ne yaptı?
- Arkadaşlarının yaptığı karşısında Merve ne yaptı?
- Merve göremediği için onunla arkadaşları nasıl oynadı?
- Merve ile kovalamaca oynasalardı ne olurdu?

2-CANLANDIRMA

Öğretmen durumu belirtir:

Dramatik Durum 1: "Tehlikeli olabilecek bir mekanda (cadde, yol çalışması, onarımdaki bir yer...) işitme duyusu bulunmayan bir arkadaşınız oturmaktadır. Bulduğu yer tehlikelidir; oradan kalkması gerekmektedir. Bu durumu arkadaşınıza anlatmanız gerekmektedir. Kulakları duymadığı için, hareketlerle oturduğu yerden kalkması gerektiği anlatılmalıdır."Öğretmen, rollerin ne olduğunu detaylı açıklar. Bir kişi kulakları işitmeyen çocuk, diğeri uyaracak olan çocuk rolünü üstlenir. Canlandırma, çocukların çiftli çalışması ile sınıf içinde yinelenir (Uzgören, 2011: 56). Sınıftaki tüm öğrenciler çalışmayı tamamladıktan sonra yaptıkları canlandırma için her gruba teşekkür edilir. Daha sonra öğretmen ikinci durumu belirtir:

Dramatik Durum 2: "Semih, top oynamayı çok sevmektedir ancak merdivenden kayarak bacağını kırdığından, doktorlar Semih'in ayağını alçıya almıştır. Okulun bahçesinde top oynayan arkadaşlarına pencereden üzgün bir şekilde bakmaktadır. Arkadaşınıza karşı nasıl bir davranış sergilersiniz?" Öğretmen aynı şekilde rolleri dağıtır ve sınıfı gruplara ayırır. Her grubun nasıl bir çözüm bulduğu dikkatlice izlenir. Zaman zaman öğretmende rol alarak konunun sapmaması için yönlendirmeler yapar. Canlandırma için her gruba teşekkür edilerek tartışmaya geçilir.

3-DEĞERLENDİRME

Çocuklardan önce gözlerini kapatıp yaptıkları canlandırmaları zihinde canlandırmaları istenir. Sonra çocuklara; “Hangi rolleri aldınız? Rolünüzü yaparken neler hissettiniz?, Kulakları duymayan arkadaşınızın yerinde olsaydınız kendinizi nasıl hissederdiniz?, Eğer kulakları duymayan arkadaşımıza arkadaşlık görevinizi yapmasaydınız ne olurdu? Sizin hiç hastalandığınız ya da yaralandığınız için oyun oynayamadığınız oldu mu? Semih arkadaşınızın yerinde olsaydınız ne hissederdiniz? Arkadaşlık ilişkilerinizi daha iyi yapmak için nasıl davranışlar sergilemelisiniz? soruları sorulur ve çocukların yanıtları dinlenir.

Daha sonra sınıf iki gruba ayrılır. Farklı renklerde çocuk sayısınca balon ve bağlamak için ip hazırlanır. Soru kağıtları hazırlanarak her bir balonun üzerine yapıştırılır. Sırayla her gruptan bir öğrenci gelerek bir balon seçer. Çocuğun seçtiği balondaki soruyu öğretmen çocuğa okur ve kum saatini çevirir. Kum saati dolana kadar çocuk cevabı bilirse, o balonu alıp grubuna götürür. Cevabı bilemez ya da yanlış cevap verirse öğretmenin komutuyla balon patlatılır ve cevabı okunur. En çok balon toplayan grup oyunu kazanır. Balon içindeki sorular şu şekildedir:

- Parkta oynayan Ali, arkadaşının oyuncasını elinden çekerek almıştı. Ali'nin ne demesi gerekirdi?
- Alper, sınıfta Beren'in kalemini kırmıştı. Ne demesi gerekir?
- Ayşe hasta olmuştu okula geldiğinde arkadaşlarının ona ne demesi gerekir?
- Sabah uyandığında okula gelen Mert arkadaşlarına ve öğretmenine ne demesi gerekir?
- Ali sınıfa en sevdiği oyuncak arabasını getirmiş, diğer arkadaşları da arabayla oynamak istemişti. Ali'nin ne yapması gerekir?
- Merve okula etkinlik için boya getirmeyi unutmuştu. Etkinliği yapabilmek için ne yapması gerekir?
- Ömer sınıfta tek başına oynuyordu. Arkadaşlarının ne yapması gerekir?
- Burak bahçede koşarken yere düşmüştü. Arkadaşlarının ne yapması gerekir?

- Ahmet eve gitmek için yola çıktığında yağmurun hızla yağdığını gördü ama şemsiyesini evde unutmuştu. Arkadaşları Ahmet için neler yapabilir?

- Can o gün okulda çok mutsuzdur. Evde beslediği kuş sabah kalktığında hasta olduğunu görmüştür. Arkadaşları Can'a ne yaparsa Can'ı mutlu edebilir?

- Aydın'ın kedisi ağaca çıkmıştı ve inemiyordu. Aydın çok üzgündü ve ne yapacağını bilemiyordu. Arkadaşı olarak siz ona nasıl bir yardımda bulunurdunuz?

- Mert o gün arkadaşlarıyla sinemaya gitmişti. Ancak arkadaşları gürültü yaptığı için izlediğini anlayamıyordu. Arkadaşlarının sinemada nasıl davranması gerekirdi?

- Berk tatile gittiği için çok sevdiği kuşu Maviş'i bakması için arkadaşı Kübra'ya vermişti. Kübra emanet aldığı kuşa nasıl bakmalı?

- Ali etkinlik yapmak boya kalemlerini evde unutmuştu. Arkadaşı Büşra'dan boya kalemini ödünç almıştı. Boya kalemini kullandıktan sonra Ali ne yapmalı?

- Hasan görme engellidir. Yolda karşıdan karşıya geçmek istemektedir? Arkadaşı ona nasıl yardım olabilir?

- Beren gözlük kullanmaktadır. Arkadaşları onunla oynarken nelere dikkat etmelidir?

- Nehir arkadaşının kitabına bakarken yanlışlıkla sayfasını yırtmış. Bu duruma ikisi de çok üzölmüşler. Nehir şimdi ne yapmalı? Neden? (Mimir ve Karaca, 2008).

- Nehir, arkadaşlarıyla top oynarken top patlamış. Nehir çok üzölmüş. Oyunlarına nasıl devam edebileceklerini düşünüyormuş? Şimdi Nehir ne yapmalı? (Mimir ve Karaca, 2008).

KAYNAKLAR

Mimir ve Karaca, 2008, Beyin Fırtınası ve Özgün Düşünce Kitapları Serisi-1

Nehir İle Problem Çözelim. İstanbul: Altın Bilgi Okul Öncesi.

Uzgören, S. (2011). *Eğitimde drama uygulamaları-okul öncesi ve ilköğretimde*.

Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

3. ETKİNLİK: "Düzenli Oluyorum, Sorumluluğumu Biliyorum"

KONU: "Sorumluluk" Değeri

TARİH: 14/02/2017

KAZANIMLAR:

- Sorumluluk kavramını tanımlar.
- Sorumluluklarının farkına varır.
- Sorumluluk alır.
- Sorumluluk bilincine varır.
- Sorumluluklarını yerine getirir.
- Evde yapılması gereken sorumluluklarını bilir ve yerine getirir.
- Yeniden deneme ve pes etmeme ile sorumluluk ilişkisini ifade eder.
- Sorumluluklarının farkına vararak yerine getirilmemesinin doğurabileceği sonuçları fark eder.
- Sorumluluklarını alışkanlık haline getirir.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60 - 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Fon kartonu, boyalar, sim, velilerden istenen kıyafetler, çizgi filmi içeren taşınabilir bellek

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Rol Oynama, Rol Değiştirme

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK 1

Öğrencilerle birlikte sınıfa girerek öğrencilerin tepkileri takip edilir. Kimseye müdahale etmeden gözlem yapılır. Sınıfta oyun sonrası eşyalarını toplayan ya da kayıtsız kalan öğrenciler olabilir. Etkinliğe başlamadan önce öğrencilere şu sorular yöneltilir:

(Sınıfı düzenleyen öğrencilere) Niçin böyle davrandınız?

Bu işle görevli hizmetliler sorumlu değil midir?

(Kayıtsız kalan öğrencilere) Niçin arkadaşları gibi döktükleri eşyaları toplamadıkları, kirlettikleri yeri temizlemedikleri sorusunu yöneltilerek tepkileri alınır. Sorumluluk duygusuna vurgu yapılır. Hayatta herkesin sahip olması gereken bazı sorumlulukların olduğundan bahsedilerek, neler karşısında sorumluluk duygusuna sahip olmamız gerektiği vurgulanır (Aydın, 2013: 31).

ETKİNLİK 2

Velilerden çocuklarının kıyafetlerinden (t-shirt, eşofman, çorap ...) birer tane getirmeleri veya göndermeleri istenir. Kıyafetler ters çevrilir. Sınıf iki gruba ayrılır ve grup isimleri çocuklar tarafından belirlenir. İki grup karşılıklı şekilde dizilerek otururlar ve öğretmen kıyafetleri her çocuğa eşit biçimde dağıtır. Ardından öğretmen "Müzik başladığında her yarışmacı kendi önündeki kıyafetleri önce tersini düzüne çevirecek, sonra katlayacak ve en sonunda üst üste dizecek." diyerek oyunun kuralını açıklar. Müzik bittiğinde oyunun süresinin dolmuş olacağı ve en çok kıyafet katlamış olan grubun alkışlanacağı belirtilir. Oyuna başlanmadan öğretmen her tür kıyafetten birer örnek gösterir. Çocuklara hazır olup olmadıkları sorulur ve müzik başlatılır. Önce bitiren grup belirlendikten sonra çocuklara evdeki kıyafetleri düzenleyip düzenlemedikleri sorulur. Kıyafetleri düzenlemenin kendi görevimiz olduğu söylenir. Evdeki başka

görevleriniz nelerdir, diye sorulur.Cevaplar alındıktan sonra etkinlik tamamlanır (Yalçın vd., 2012: 46).

2-CANLANDIRMA

ETKİNLİK

Çocuklara "Limon'un Dağınıklığı" (<https://www.youtube.com/watch?v=RIErX3uKFIg>) adlı çizgi film seyrettirilir. Çizgi film Limon'un okulda ne yaşadığını anlatacağı sırada yani 9 dakika sonra durdurularak, sınıf gruplara ayrılır ve her gruba çizgi filmdeki roller (Çilek, Nane, Limon) dağıtılır. Çocuklardan çizgi filmin sonunu tamamlamaları ve bunu canlandırmaları istenir. Her grup tek tek canlandırmalarını yapar. Her gruba teşekkür edilir. Daha sonra çocuklar arasında roller değiştirilerek canlandırmalar tekrar yapılır. Tüm gruplar bittiğinde çocuklara çizgi filmin nasıl devam ettiğinin merak edilip edilmediği sorulur ve çizgi filmin tamamı izlenir. Ve tartışma bölümüne geçilir. Çocuklara, "Sorumluluk nedir?, Limon kendi odasını toplama sorumluluğunu yerine getirmediğinde neler yaşadı?, Limon'un ablası Nane Limon'dan neler yapmasını istemişti? Siz Limon'un yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız?, Sizin evinizdeki sorumluluklarınız neler? Annenizin, babanızın, varsa kardeşlerinizin sorumlulukları neler?, Anneniz ya da babanız, siz sorumluluğunuzu yerine getirmezseniz neler olur?, Çevrenizdeki insanların sorumlulukları neler? (söz gelimi; doktorların, öğretmenlerin, temizlikçilerin, polislerin, vb.)" soruları sorulur ve yanıtlar alındıktan sonra çocuklara teşekkür edilir.

3-DEĞERLENDİRME

Çocuklara aşağıdaki sorular yöneltilir ve yanıtları alınır:

- "Nehir çiçeği için çok üzülmüş. Çünkü çiçeği boynunu bükmüş ve solmaya başlamış. Nehir'in çiçeği neden böyle olmuş olabilir? Nehir çiçeğinin iyi olması için ne yapmalı? Sen olsaydın çiçeğe nasıl bakıp, büyütürdün?"

- Nehir ile Ali top oynuyorlarmış. Ali topa biraz hızlı vurmuş ve küçük bir fidana çarpmış Fidan kırılmış. Nehir ile Ali fidanı nasıl iyileştirebilirler? Fidanları nasıl koruruz?" (Mimir ve Karaca, 2008).

Çocuklardan yanıtlar alındıktan ve tartışma yapıldıktan sonra çocuklarla "Sorumluluk Güneşim" adlı değerlendirme çalışması yapılır. Uygulanılmasına karar verilen sorumluluk kurallarının yapıştırıldığına etrafını dolduracağı büyüklükte sarı kartondan daire şeklinde kesilerek güneş elde edilir. Ayrıca alev şeklinde güneş ışınları kesilir. Sarı ve pastel turuncu boyalarla canlı bir şekilde boyanır. Üzerine sim dökülerek parlatılır ve sorumluluk kuralları yazılır. Sınıfça uygulandığına karar verilen sorumluluk ışını güneşe yapıştırılır. Kurallara uyuldukça güneşin nasıl canlandığı ve ışıl ışıl olduğu görülür. Zamanla uygulanmayan kural olursa öğretmenin kararıyla, yapıştırıldığı yerden koparılabilir. Bu şekilde oluşan eksiklik ve çirkin görüntüye dikkat çekilir. Sorumlu davrandığımızda sınıfımızın nasıl parıldayacağı, güzel gözükeceği hakkında konuşulur. Sorumsuz davranışların ise bir yama, sökülük gibi çirkin durduğu, sınıfımızı çirkin gösterdiği söylenilir (Aydın, 2013: 133).

KAYNAKLAR

Aydın, M.Z. (2013). *Değer sandığı - Sorumluluk (2.Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

<https://www.youtube.com/watch?v=RIErX3uKFIg> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

Mimir ve Karaca, 2008, *Beyin Fırtınası ve Özgün Düşünce Kitapları Serisi-1 Nehir İle Problem Çözelim*. İstanbul: Altın Bilgi Okul Öncesi.

Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri içinde* (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

4. ETKİNLİK: "Mesleklerin Sorumluluklarını Öğreniyorum"

KONU: "Sorumluluk" Değeri

TARİH: 16/02/2017

KAZANIMLAR:

- Sorumluluk kavramını tanımlar.
- Sorumluluklarının farkına varır.
- Sorumluluk alır.
- Sorumluluk bilincine varır.
- Haklarını ve sorumluluklarını bilir ve uygular.
- Evde yapılması gereken sorumluluklarını bilir ve yerine getirir.
- Gelecek ile ilgili sorumluluklarının farkına varır.
- Farklı meslekteki insanların sorumluluklarını tanımlar.
- Sorumluluğun özveriyi gerektirdiğini kavrar.
- Görev sorumluluğunu bilir ve yerine getirir.
- Kendisine, ailesine, okuluna, çevresine ve ülkesine karşı olan sorumlulukların farkına varır.
- Sorumluluklarının farkına vararak yerine getirilmemesinin doğurabileceği sonuçları fark eder.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60 - 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Çeşitli meslek tanıtan kartlar, videolu şarkıyı içeren taşınabilir bellek.

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Tüm Grupla Doğaçlama, Rol Oynama

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK

Oyun odasında çocuklar ikişerli şekilde eşleşirler. Birinin gözleri bağlanır, diğeri de onunla beraber hareket edecektir. Gözleri kapalı olan çocuk arkadaşına şu şiiri söyler:

"Kapalıdır gözlerim,
Gezmeyi çok severim.
Arkadaşım gir koluma,
Gezdir beni bu oyunda."

Öğretmen "Gözleri bağlı olan arkadaşlarınıza karşı sorumlusunuz, onlara bu alanda yürürken kılavuzluk edeceksiniz ama bunu yaparken konuşmadan ona yol göstereceksiniz." diyerek oyunu açıklar ve öğretmen "Ciciki Arkadaşım Benim Canım" (<https://www.youtube.com/watch?v=c6QRAfWVpuk>) adlı hareketli çocuk şarkısını açar şarkı eşliğinde oyun başlatılır. Çocuklar gezerken arkadaşlarını nasıl yönlendirdikleri dikkate alınır. Daha sonra üçerli gruplar oluşturulur. Her grupta, ortadaki çocuğun gözleri bağlanır ve oyun bu şekilde tekrar edilir. Bir süre devam ettikten sonra, çocuklar tekrar ikişer ikişer eşleşir ve oyuna devam ederler.

ARA DEĞERLENDİRME

Öğretmen oyun sona erdiğinde tüm sınıfı çember şeklinde oturtur ve oynanan oyun hakkında, soru - cevap tekniğiyle bir sohbet gerçekleştirilir. "Gözleriniz bağlıyken neler hissettiniz? Arkadaşınıza yardım ederken neler hissettiniz? Üç kişilik gruplar oluşturduğumuzda ne gibi sorunlarla karşılaştınız? Hangi gruptayken daha rahat hissettiniz? Konuşmadan arkadaşınıza kılavuzluk yapmak zor bir şey mi? Arkadaşınızın sorumluluğunu aldığınızda neler

hissettiniz? Eğer sorumluluğunuzu yerine getirmemiş olsaydınız arkadaşınız neler yaşardı ve ne hissederdi? soruları sorulur (Yalçın vd., 2012: 47).

2-CANLANDIRMA

ETKİNLİK

Öğretmen çocuklarla özgün biçimde verilen yönergeler doğrultusunda (siz bir ressamınız bedeninizle bir resim çizin şimdi burnunuzla, kolunuzla, ayak parmaklarınızla, saçlarınızla vb. resim çizin gibi) dans ettikten sonra, öğretmen çocuklara meslekleri tanıtan bazı resim kartları gösterir. Öğretmen çocuklara "Meslekleri Bul Bakalım (<https://www.youtube.com/watch?v=-HPvg1agTnc>), Bak Postacı Geliyor (<https://www.youtube.com/watch?v=0tSEx0GGgZc>), Ben Doktorum (<https://kalrakingz.com/kdownload/%C3%87ocuk-%C5%9Earkilari-%E2%80%93ben-doktorum>), Canım Öğretmenim (<https://www.youtube.com/watch?v=mkxHU8MMegg>), İşte Bir Tamirci (<https://www.youtube.com/watch?v=U9pQdz-a5J8>), Küçük Kaptan Geliyor (<http://hdwon.com/video/K%C3%BC%C3%A7%C3%BCk-kaptan-geliyor-Meslekler-%C3%A7ocuk-%C5%9Fark%C4%B1s%C4%B1-dinle/Ur6Cuz1zE68>)" adlı meslekleri tanıtan şarkıları sırayla açacağını, şarkıda hangi mesleğin adı geçtiyse o mesleğin resimli kartını havaya kaldıracağını söyler. Çocuklarda şarkı eşliğinde dans ederken, şarkıda geçen sözlere uygun şekilde o meslek grubuyla ilgili doğaçlamalar yapar. Söz gelimi, "İşte Bir Tamirci" şarkısı çalmaya başladığında, öğretmen Tamirci resim kartını havaya kaldırır, çocuklar şarkı eşliğinde hem dans eder hem de şarkıda geçen sözleri de dikkate alarak tamirci doğaçlaması yapar. Çocuklar canlandırmaları bitirdiğinde, öğretmen sınıfa farklı yönergeler verir ve farklı mesleklerin de doğaçlamalarını yapmalarına fırsat tanır. (Araba sürüyormuş gibi dans edelim, dikiş dikiyormuş gibi dans edelim gibi). Daha sonra müzik durdurulur ve çocukların önereceği meslekler olup olmadığı sorulur. Çocukların önerdiği meslek gruplarıyla da oyun devam edilir. (Yalçın vd., 2012: 45). Daha sonra çocuklara günlük hayatta hepimizin kendimize, ailemize, toplumumuza, doğaya, arkadaşlarımıza vs. ait

sorumluluklarımız olduğu hatırlatılır ve çocuklara "Kendimize karşı sorumluluklarımız neler olabilir?, Ailemize karşı sorumluluklarımız neler olabilir?, Etkinlik için gerekli malzemeleri getirmek kime karşı sorumluluğumuzdur? vb. sorular yöneltilir ve bunlar yerine getirilmediğinde neler olabileceği üzerinde konuşulur.

3-DEĞERLENDİRME

Çocuklara "Gözlerimizi kapatalım ve az önce yaptığımız canlandırmayı zihnimizde canlandıralım" denir. Daha sonra çocuklara "Canlandırmada neler yaptınız? Hangi rolleri aldınız? Doktorların, şoförlerin vs. görevleri nelerdir? Bu insanlar görevlerini yerine getirmezse neler olabilir? Kimler doktora gitti, doktor neler yapıyordu? Evinize hiç tamirci geldi mi? Tamirci neler yapıyordu? Canlandırmalar yaparken neler hissettiniz?" soruları sorular ve yanıtlar alınır. Daha sonra da "Siz olsaydınız ne yapardınız?" değerlendirme çalışması yapılır.

Siz Olsaydınız Ne Yapardınız?

- Bir arkadaşınızın parktaki çiçeği kopardığını görseydiniz ne yapardınız?

- Bir arkadaşınızın sokakta yere çöp attığını görseniz ne yapardınız?

- Annenizin evde kullanmadığı odanın ışığını açık tuttuğunu görseniz ne yapardınız?

- Komşunuzun evinden "İmdat! Yardım Edin!" diye bir ses duysanız ne yapardınız?

-İki arkadaşınızın bir oyuncacı paylaşmadığını ve tartıştığını görseniz ne yapardınız?

- Kardeşinizin oyuncakları kırdığını ya da bir arkadaşınızın defterinizi karaladığını görseniz ne yapardınız?

Etkinlik bitiminde çocuklara Değer Sandığı - Sorumluluk kitabından Bilmece, Bulmaca sayfası dağıtılır ve çocuklarla hangi ifadelerin sorumlu, hangi ifadelerin sorunlu olduğu tartışılarak, sorumlulukla ilgili olanların işaretlenmesi istenir (Aydın, 2013: 23).

Sonrasında velilere, Değer Sandığı - Sorumluluk kitabından "Çocuklarımıza Sorumluluk Bilinci Vermenin Yolları" başlıklı iki adet veli mektubu gönderilir. (Aydın, 2013: 137, 139).

KAYNAKLAR

Aydın, M. Z. (2013). *Değer sandığı - Sorumluluk (2. Baskı)*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

<https://www.youtube.com/watch?v=c6QRAfWVpuk> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=0tSEx0GGgZc> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://kalrakingz.com/kdownload/%C3%87ocuk-%C5%9Earkilari-%E2%80%93ben-doktorum> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=U9pQdz-a5J8> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<http://hdwon.com/video/K%C3%BC%C3%A7%C3%BCk-kaptan-geliyor-Meslekler-%C3%A7ocuk-%C5%9Fark%C4%B1s%C4%B1-dinle/Ur6Cuz1zE68> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=-HPvg1agTnc> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=mkxHU8MMeqg> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri* içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

5. ETKİNLİK: "Doğru Tartıyorum"

KONU: "Doğruluk / Dürüstlük" Değeri

TARİH: 21/02/2017

KAZANIMLAR:

- Dürüst olmanın anlamını kavrar.
- Dürüstlük duygusunun kişiler arası ilişkilerdeki önemini kavrar.
- Dürüstlük değerleriyle ilgili düşüncelerinin ve tutumlarının farkına varır.
- Her şartta doğruyu söyleme ve dürüst olma gereğini kavrar ve uygular.
- Dürüst olmamanın zararlarını fark eder.
- Görevini yerine getirmede dürüstlüğün önemini kavrar.
- Dürüstçe olan ve olmayan durumları fark ederek dürüstçe olana yönelir.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60 - 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Renkli karton ya da mukavva, gülen ve üzgün yüz çıkartmaları, zarf, zar

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Küçük Grupla Yapılan Rol Oynama, Doğaçlama, Rol Değiştirme, Sıcak Sandalye

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK

Öğretmen kartondan (mukavvadan ya da kâğıttan da olabilir) dürüstlük çiçeğine giden bir yol hazırlar. Oluşturulan kare şekillere gülen ve üzgün yüz ifadeleri çizilir ve gidiş yönü oklarla gösterilir. Yolun sonuna renkli fon kartonlarından hazırlanmış çiçek resimleri konulur. Oyunun başlangıcı için 1'den 6'ya kadar sayıları yazılı olduğu kağıtlar hazırlanır. Karelerin yanına soruların olduğu kâğıtlar konulur. Sorular şu ifadeleri içerir:

- Ahmet top yuvarlanabilir demiş, Ayşe top yuvarlanmaz, demiş.
- Melisa çiçekler renkli olur, demiş, Burak çiçekler renkli olmaz, demiş.
- Doruk ıspanak güç verir; çok faydalıdır, demiş, Dizdar ıspanak güç vermez; hiç faydalı değildir, demiş.
- Merve arkadaşımızın eşyasını aldığımızda ondan izin almalıyız, demiş, Ali arkadaşımızın eşyasını gizlice alabiliriz, demiş.

Çocuklar oyun alanına alınır ve oyun anlatıldıktan sonra sayışmayla seçilen çocuk zarı atar. Hangi sayı geldiyse o sayının yazılı olduğu kağıdı alır. Öğretmen soruyu sorar. Doğru cevap verirse oyuna başlar ve zarı tekrar atar. Hangi sayı geldiyse o sayı kadar karelerden ilerler ve durduğu karenin yanındaki kâğıdı alır. Öğretmen soruyu sorar. Çocuk mutlu yüz ifadesine geldiyse sorunun cevabını doğru olarak söyler. Çocuk eğer üzgün yüz ifadesine geldiyse yanlış olan cevabı söyleyip bir adım geri gider. Zarı tekrar atar. Oyun bu şekilde dürüstlük çiçeğine kadar devam eder (Yalçın vd., 2012: 90).

ARA DEĞERLENDİRME

Çocuklar çember şeklinde oturur. Dürüstlük hakkında konuşulur.

- Dürüst olmak sizce ne demek?
- Bazı insanlar dürüst davranmaz neden?
- İnsanlar size dürüst davranmayıp yalan söylediklerinde ne hissediyorsunuz?
- O insana bir daha güvenebiliyor musunuz?

- Siz hiç doğru olamayan bir şeyi söylediniz mi? Ortaya çıktı mı? Doğru söylemediğiniz ortaya çıktığında ne hissetiniz? soruları sorularak yanıtlamalarına fırsat verilir.

2- CANLANDIRMA 1

ETKİNLİK

Bize yalan söyleyen insanlara bazen tam olarak güvenemeyebiliriz, şeklinde açıklamalardan sonra "Ali ve Manav Amca" adlı öykü okunur.

Ali ve Manav Amca

Ali annesiyle parktan eve dönerken manava gitmişler. Elmalar çok güzel gözüküyormuş. "Manav amca bana iki kilo elma tartar mısın?" demiş Ali. Manav amca "Elmalarım çok güzel, hiç çürük yok." demiş ve tarttığı elmaları Ali'ye vermiş. Ali ve annesi eve gitmişler. Ali elma yemek için sabırsızlanıyormuş. Elini yüzünü yıkadıktan sonra mutfağa koşup elma poşetinden elma almış. Ama ne görsün!

Öykü burada kesilerek çocuklara "Sizce Ali ne görmüş olabilir?" sorusu yöneltilir. Yanıtlar alındıktan sonra öyküye devam edilir.

Aldığı elma çürükmüş ve üzülerek "Manav amca sana güvenmiştim, dürüst davranmadın bana." demiş. (Yalçın vd., 2012: 90). Öykü burada kesilir ve çocuklara şu sorular yöneltilir:

- Sizce Ali bu durumda ne yapsın?
- Siz Ali'nin yerinde olsaydınız ne yapardınız?
- Sizce Ali manav amcaya artık güvenebilir mi?
- Sizin başınıza böyle bir olay geldi mi? Ne yaptınız?

Yanıtlar alındıktan sonra, çocuklar sayışma yoluyla ikişer kişilik gruplara ayrılır. Gruplar Ali, Ali'nin annesi, Manav Amca rolleri arasındaki çatışmayı ve öykünün geri kalanını doğaçlama tekniği ile canlandırdıktan sonra, tüm gruplara teşekkür edilir. Daha sonra, "Manav Amca" rolündeki karakterin yerine öğretmen

sandalyeye oturur ve sınıftaki çocuklar, yapmış olduğu davranışlar hakkında “Manav Amca” rolünde olan öğretmene sorular yöneltir. Yanıtlar alındıktan sonra, öğretmen çocukların her biri için hazırladığı kurtlu ve kurtsuz elma resimlerini dağıtır, boyamalarını ister.

CANLANDIRMA 2

ETKİNLİK

Çocuklara "Şimdi satıcı ve müşteri olup doğru davranışlarda bulunuyoruz." denir. Satıcı ve müşteri rolleri ikişerli gruplar yapılarak verilir. Satıcı rolündeki çocuk yanına küpleri, poşetlere koyulmuş malzemeleri, küçük poşetlerini alır ve minderlerin arkasında olan terazinin yanına geçer. Müşteriyymiş gibi yapan çocuk gidip " Bana iki küp fasulye tartar mısınız?" der. Müşteri olan çocuk satıcı olan çocuğu görebiliyordur ancak teraziyi göremiyordur. Satıcı tartma işlemini yaptıktan sonra müşteri olan çocuğa verir. Müşteri olan çocuk para verme hareketini yaptıktan sonra fasulyeyi alır. Sonra terazi bütün çocukların görebileceği kısıma alınarak müşteri olan çocuk tarafından tekrar tartılır. Doğru tarttığı ve müşteriyi aldatmadığı için müşteri rolündeki çocuk satıcı rolündeki çocuğa teşekkür eder. Çocuklar tebrik edilir ve alkışlanır. Her grup bu şekilde canlandırmasını tamamlar. Neler yaptıkları, nasıl doğru tartılacağı, tartılan ürünü kimse görmeden tartmanın ya da az tartmanın ne demek olduğu! hakkında konuşularak, "Eğer sevdiğiniz bir şey muz, çikolata vb. az tartılarak size verilirse ne hissedersiniz?" sorusu sorulur. Alınan yanıtlar doğrultusunda doğruluk ve dürüstlük hakkında sohbet edilir. Az tartmanın, insanları aldatmaya çalışmanın doğruluk ve dürüstlüğe aykırı olduğu çocuklarla birlikte bulunur ve değerlendirmeye geçilir (Yalçın vd., 2012: 91).

3-DEĞERLENDİRME

Çocuklara renkli yıldızlar ve gülen yüz çıkartmalarıyla süslenen "Dürüstlük Yastığı" gösterilir. Ve dürüst davranış sergileyen insanların kimseye

haksızlık etmedikleri için gece bu yastığa başlarını koyduklarında çok rahat ve mutlu uyduklarından bahsedilir. Daha sonra öğretmen, "Dürüstlük Yastığı" nın içine yerleştirilmiş bazı soruların olduğunu söyler. Renkli kağıtlara yazılmış bu soruların rastgele yastığın içinden çekileceğini ve çıkan soruya doğru cevap veren çocuğa, yıldız veya gülen yüz çıkartmalarının hediye edilerek çocuğun alınaya yapıştirılacağı söylenir. Sorular şu şekildedir:

- "Ali arkadaşı Sibel'le evde oynarken masadaki vazoyu devirirler. Vazo kırılır. Nasıl davranmalılar?
- Aslı annesine meyve suyu götürmek ister ama koyarken döker. Annesine söylemeli mi?
- Sınıfta çocukların kilden yaptıkları heykelcikler sergilenmektedir. Derya dikkatsizlikle çantasını oraya koyar ve Suna'nın yaptığı heykelciğı ezer. Heykelciğı kendinin ezdiğini söylemeli mi?
- Bir çocuk sınıfa uzaktan kumandalı bir otomobil getirmiştir. Arkadaşı oynamak ister. Çocuk arkadaşına oyuncacı verir. Arkadaşı oynarken kumandayı düşürür. Oyuncak çalışmaz olur; o da bir kenara bırakır. Oyuncacın sahibi çocuk oynamak için oyuncacı eline alınca bozulduğunu görür ve ağlamaya başlar. Bu durumda ne yapmalısınız? Neden?" (Alpöge, 2011: 31)
- Nehir parkta arkadaşlarıyla oyun oynarken yerde bir kolye bulmuş. Nehir kolyeyi ne yapmalı? Sen yerde bir eşya bulsan ne yapardın? (Mimir ve Karaca, 2008).

KAYNAKLAR

- Alpöge, G. (2011).*Okul öncesinde değer eğitimi* (4.Baskı). Ankara:Bilgi Yayınevi.
- Mimir ve Karaca, 2008, *Beyin Fırtınası ve Özgün Düşünce Kitapları Serisi-1 Nehir İle Problem Çözelim*. İstanbul: Altın Bilgi Okul Öncesi.
- Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). *Okul öncesinde değerler*

eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örneklere* içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

6.ETKİNLİK: "Sözümde Duruyorum"

KONU: "Doğruluk / Dürüstlük" Değeri

TARİH: 23/02/2017

KAZANIMLAR:

- Dürüst olmanın anlamını kavrar.
- Dürüst olan ve olmayan davranışları birbirinden ayırır.
- Dürüstlüğe duyulan ihtiyacı fark eder.
- Doğru sözlü olmanın önemini kavrar.
- Dürüstlük olmanın kişiler arası ilişkilerdeki önemini kavrar.
- Her şartta doğruyu söyleme ve dürüst olma gereğini kavrar.
- Dürüst olmamanın zararlarını fark eder.
- Görevini yerine getirmede dürüstlüğün önemini kavrar.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60 - 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Kalem, lego, fırçalar, kürek vb. sınıftaki materyaller, videolu şarkıları içeren taşınabilir bellek

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Rol Oynama, Doğaçlama, Sıcak Sandalye, Öğretmenin Rolde Olması

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK

Çocuklar çember şeklinde oturur. Öğretmen çocuklara, "Ben şimdi size bazı nesnelere göstereceğim ve nesnenin kalem, lego, fırçalar, kürek vb.) sorduğum özelliğine yanlış cevaplar vereceksiniz." der. Öğretmen nesnenin özelliklerini çocuklara sorar. Bu ne renk bir lego (mavi)? İlk önce kendisi bu kırmızı renk, diyebilir. Sonra lego çemberde elden ele dolaşır çocuklar mavi renk değil, başka bir renk söylerler. Çemberde lego dolaştıktan sonra diğer materyallerle aynı aşamalar gerçekleştirilir. Daha sonra çocuklara oyunda neler yaptığımızı düşünmeleri için fırsat verilir ve yanlış söylerken ne hissettikleri, zorlanıp zorlanmadıkları hakkında konuşulur. Ve çocuklardan "Doğru Söyle, Dosdoğru" adlı şarkılar eşliğinde özgün dans etmeleri istenir.

Oyunun ikinci aşamasında öğretmen çocuklara "Şimdi sorularımı tekrar soracağım ve bu sefer doğru cevap vereceksiniz." der. Bu aşamayı da uyguladıktan sonra "Doğru söylerken ne hissettiniz? Daha mı kolaydı yoksa daha mı zordu?" soruları sorularak yanıtlar alınır. Yanlış söylemenin ya da doğru söylememenin bizi zor durumda bıraktığı hakkında açıklama yapılır (Yalçın vd., 2012: 91).

2-CANLANDIRMA

ETKİNLİK

Öğretmen çocuklara "Mutlu Oyuncak Dükkanı - Sözünde Durmak" (<https://www.youtube.com/watch?v=CNFoIm64psw>) adlı çizgi filmi izletir ve 6 dakika 5 saniye sonra çizgi filmi durdurur. Oyuncak dükkânındaki oyuncakların Ayşe'ye verdikleri sözü tutup tutmayacakları konusu çocukların hayal gücüne bırakılır. Çocuklar gruplara ayrılır ve her biri oyuncak dükkanındaki bir oyuncak

olur (Pofu (ayıcık), Robi (robot), Elif (oyuncağın sahibi), Çilli (horoz), Kırık Diş (kedi), Kıpır, Maviş) bir kişi de Ayşe Usta rolünü üstlenir. Çizgi film en baştan gruplar tarafından tek tek canlandırılarak sonu tahmin edilmeye çalışılır. Öğretmen zaman zaman canlandırmaların konudan sapmaması için yönlendirmelerde bulunur. Tüm grupların canlandırmaları izlendiğinde her gruptaki bireye teşekkür edilir ve çizgi filmin sonunun tahmin ettiklerine ne kadar yakın olduğunu göstermek için çizgi filmin tamamı izlettirilir ve sözünde durmanın önemine vurgu yapılır. Daha sonra Ayşe Usta rolünde öğretmen "Sıcak Sandalye" ye oturtulur ve sınıf tarafından Ayşe Usta'ya çeşitli sorular yönlendirilir ve yanıtlar alınır.

3-DEĞERLENDİRME

Çocuklardan yere uzanmaları ve yapılan canlandırmayı ve izledikleri çizgi filmi hayal etmeleri istenir. Daha sonra çocuklardan gözlerini açmaları ve şu soruları yanıtlamaları istenir:

- Sözünde durmak, doğruluk ve dürüstlük ne demektir?
- Sorumluluklarını yerine getirmemenin sonucu nedir?
- Ayşe Usta sorumluluğunu yerine getirmek için neler yapmıştı?
- Mutlu Oyuncak Dükkanındaki oyuncaklar birbirine verdikleri sözü neden tutmamışlardı?Bu neye yol açmıştı?
- Siz Ayşe Usta'nın yerinde olsaydınız oyuncaklar sözlerini tutmadığında ne hissederdiniz?
- Siz Ayşe Usta'nın yerinde olsaydınız oyuncaklara sözlerinde durmaları gerektiğini nasıl anlatırdınız?
- Sizde yaşamınızda hiç sözünüzde durmadığınız oldu mu? Olduysa sonucunda neler yaşadınız?
- Sizde yaşamınızda size söz verdiği halde sözünü tutmayan birileri oldu mu? O kişiye karşı neler hissettiniz?

KAYNAKLAR

<https://www.youtube.com/watch?v=CNFoIm64psw> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri* içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

7.ETKİNLİK: "İş Birliğiyle Evimizin Duvarını Örüyoruz"

KONU: "İş Birliği" Değeri

TARİH: 28/02/2017

KAZANIMLAR:

- Toplumsal düzen içinde iş birliği ve dayanışmanın yaşantımızdaki önemini kavrar.
- İş birliği ve dayanışmaya duyulan ihtiyacı fark eder.
- İş birliği ve dayanışma davranışı ile ilgili girişimde bulunur.
- Kişiler arası ilişkilerde iş birliği ve dayanışma davranışının önemini fark eder.
- İş birliği gerektiren durumlara örnek verir.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60- 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Renkli fon kartonları, resim kartları.

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Tüm Grupla Doğaçlama-Rol Oynama, Donuk İmge.

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK - ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK 1

Öğretmen, hızlı adımlarla öğrencilerin sınıfta dolaşmalarını ister. Öğretmenin alkışı ile yere oturacaklardır. Birbirine yakın oturan kişiler ikili gruplar olur. Öğretmen her gruba ayrı bir nesne ya da eşya söyleyecek ve iki kişinin bunu iş birliği içinde bedenleri ile canlandırmalarını isteyecektir. Gruplar sıra ile çalışacaktır. Bir grup bedensel canlandırmasını yaparken, diğerleri hızlı adımlarla dolacaktır. Öğretmenin alkış komutu ile duracaklar ve arkadaşlarının söylenen nesneyi nasıl canlandırdıklarına bakacaklardır. Bisiklet, otomobil, masa, koltuk gibi nesnelere iki öğrenci tarafından bir bütün olarak canlandırılacaktır. İzleyen gruba, "Kim kimin nesi ya da neresi?" sorusu sorulacaktır. Ve bu aşamadan sonra öğretmen "bisiklet" dediğinde herkes tek başına bisiklet olacak, alkış komutu ile bisikletler sürülmeye başlanacak, düdük ile duracaktır. Bu sırada öğrencilerden sınıfı bir bisiklet yolu olarak hayal etmeleri istenir, daha sonra her öğrencinin bisikletini park ederek oturmalarını ister. Öğretmen "Az önce bisiklet yolunda neler gördünüz? Neler vardı?" sorularını öğrencilere yöneltir. Her çocuğun yanıtı dinlendikten sonra teşekkür edilir (Uzgören, 2011: 60).

ETKİNLİK 2

Öğretmen çocuklarla birlikte yere çember şeklinde oturur. Çocukların dizleri birbirlerine değecek kadar yakın olmalıdır. Öğretmen çocuklara elinde yaramaz bir ponpon olduğunu ve bu ponponun müzikle dans etmek istediğini ve ponponun elden elde dolaşarak dans ettiği söyler. (Müziği açmadan önce çocuklar ponponu bir kez elden ele geçirerek dans ettirebilirler.) Çocuklara ponponu yere

düşürmemeleri gerektiği söylenir. (Müzik açılıp kapanarak çocuklar ponponu elden ele geçirebilirler. Çocuklar tek ponponla başarılı olduklarında çember şeklinde oturan çocuklara ikinci bir ponpon verilebilir). Daha sonra çocuklara:

- Ponpon tek kişinin elinde olsaydı eğlenebilir miydi?

- Ponponu iş birliği içinde birlikte dans ettirirken sonra neler hissetiniz?

- Arkadaşlarınızdan biri ponponu yere düşürseydi ne olurdu? soruları yöneltilir ve yanıtları dinlenir. Çocukların iş birliği içinde çalıştıkları, ponponları çok eğlendirdikleri söylenir ve çocuklara teşekkür edilir (Yalçın vd., 2012: 88).

2-CANLANDIRMA

ETKİNLİK

Öğretmen çocuklara evin yapım aşamalarının olduğu resim kartlarını gösterir. Kartlar üzerinden sohbet edilir. Resimde neler gördükleri, neler kullandıkları, nasıl yaptıklarını, tek başına mı, yoksa beraber mi yapmış olabilecekleri konusunda sorular sorar ve cevap vermeleri için fırsat tanır, cevaplar alınır. Öğretmen gerekli açıklamaları yapıp, (iş birliği birlikte bir iş yaparak beraber o işi daha çabuk ve kolay bitirmemizi sağlar. Birlikte bir amaç için uğraşmaktır.) İş birliği konusuna vurgu yaptıktan sonra duvar yapımı canlandırması için sınıfın ortasına toplanılır. Öğretmen çocuklara ev resmini göstererek, "Bizim amacımız bu evin duvarını örmek, bunun için hepimiz çok iyi çalışmalıyız. İş birliği içinde yardımlaşarak, birbirimizi destekleyerek bu işi başarmalıyız." der. Sonra öğretmen iki çocuğa inşaat işçisi rolünü, bazı çocuklara tuğla bazı çocuklara harç yapımı için çimento ve su rollerini verir. Roller verilen çocukların boyunlarına rolüne ait resimler asılır. İşçi olan çocuklar çimento ve suyu karıştırarak harç yapar. (Su ve çimento olan çocukları inşaat işçisi olan çocuk karıştırır). Çimento ve su olan çocuklar harç haline geldikten sonra boyunlarındaki resmin arka yüzündeki harç resmini çevirerek asarlar. Daha sonra duvar yapımı için işçi olan çocuklar bir tuğla bir harç alarak duvarı örerler. Bu sırayı takip ederek işçiler duvarı tamamlarken öğretmen grubu durdurur ve bu yaptıkları iş konusunda tartışma başlatır, dayanışmanın önemine değinir ve neler

yaptıkları, neler hissettikleri hakkında tartışma soruları sorarak yanıtları alır. Daha sonra öğretmen çocuklara "Peki içinizden biri dayanışma içinde olmazsa ne olur? Söz gelimi, iki duvar arasındaki harcı veya tuğlayı aldığımızı düşünelim. Neler olabilir? diyerek problem durumu oluşturur ve çocukların doğru cevabı bulması için onları yönlendirir. (Yaptığımız duvar sağlam olmaz, güzel olmaz. Duvarımız rüzgârlarla engellerle karşılaşınca hemen yıkılabilir, dayanıksız olabilir gibi)(Yalçın vd., 2012: 142).

3-DEĞERLENDİRME

"Her yüzü renkli olan bir küp, değer küpü olarak çocuklara tanıtılır. Küp atılır ve küpün hangi yüzü gelirse öğretmen öğrenciye o yüzde yazan iş birliği değeriyle ilgili cümleyi okur ve öğrenciden o cümleyi tamamlamaya çalışmasını ister. Söz gelimi:

- Yap - boz tamamlarken daha çabuk yapabilmek için ... yapılabilir.
- Şirinler ormanda yaşayabilmek için Güçlü Şirin, Gözlüklü Şirin, Aşçı Şirin ... yaparlar.
- Karıncalar yuvalarına en kısa sürede yiyecek taşıyabilmek için ... yaparlar.
- Oynadığımız oyuncakları en kısa sürede toplamak için ... yapmalıyız.
- İnşaat işçileri büyük bir binayı hızlı bir şekilde tamamlamak için ... yaparlar.
- Evde yemek, temizlik gibi işlerin daha kolay ve daha hızlı yapılabilmesi için ... yapılabilir. "gibi cümleler küpün her bir yüzüne yazılır. Her çocuk için değer küpü atılır. Küpün bir yüzünde birden fazla tamamlanacak cümle vardır. Her çocuğa küpün gelen yüzündeki sorulmayan cümle okunur ve çocuğun cevaplama istenir.

KAYNAKLAR

Uzgören, S. (2011). *Eğitimde drama uygulamaları-okul öncesi ve ilköğretimde*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri* içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

8. ETKİNLİK: "Sevimli Hayvanlar İş Birliği Yapıyor"

KONU:"İş Birliği" Değeri

TARİH: 02/03/2017

KAZANIMLAR:

- Toplumsal düzen içinde iş birliği ve dayanışmanın yaşantımızdaki önemini kavrar.
- İş birliği ve dayanışmaya duyulan ihtiyacı fark eder.
- İş birliği ve dayanışma davranışı ile ilgili girişimde bulunur.
- Kişiler arası ilişkilerde iş birliği ve dayanışma davranışının önemini fark eder.
- İş birliği gerektiren durumlara örnek verir.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60 - 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Gazete ve dergi, fon kartonu, parmak boyası, plastik şişeler, çakıl taşları, odun parçaları

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Rol Oynama, Küçük Grupla Yapılan Doğaçlama, Pandomim

SÜRECİ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK

Önce çocuklara daha önceden kontrol edilen gazete parçaları ve çocuk dergileri dağıtılır ve gazete ve dergide gördükleri ilgilerini çeken resimleri kesmeleri istenir. Kesilen resimlerle ortak bir sınıf panosu hazırlanacağı söylenir ve çocukların kestiği her bir resim büyük fon kartonuna yapıştırılır. Hazırlanan büyük panonun tek başına yapılsaydı zorluğu üzerinde durularak iş birliğine vurgu yapılır. İş birliği ile hazırlanan panoda herkesin emeği olduğu söylenerek, herkesin kendi parmağının baskısı ile panoya çerçeve süsü yapmaları istenir. İş birliği içinde yapılan bu renkli pano için her çocuğa teşekkür edilir.

Etkinlik sonrası gazete ve dergi kâğıtları parçalarıyla kirlenen sınıf için çocuklara "Çocuklar herkesin bir sorumluluğu vardır, bizlerde kendi kirlettiğimiz yeri temizleyerek kendi sorumluluğumuzu yapmalı ve onlara yardımcı olmalıyız" diyerek, çocuklara sınıfın nasıl temizlersek daha kolay temizleyeceğimiz ve hangi temizlik aleti olursak sınıfımızı daha hızlı temizleyebileceğimiz sorulur. Çocuklardan gelen cevaplarda sonra, her şeyde olduğu gibi çevre temizliğinde de iş birliği içinde olunması gerektiği vurgulanır ve çocuklara "Haydi çocuklar, biz bir elektrikli süpürgeymiş gibi temizlik yapalım, ben süpürge'nin başı gibi olacağım ancak sınıfta her yeri süpürmem için uzun bir hortuma ihtiyacım var. İş birliği yapıp, hortumu uzatmaya ne dersiniz?" diyerek çocukların arka arkaya geçmesi sağlanır ve "vuuuu" diye elektrikli süpürge sesi çıkararak ve hortumdan ayrılmayarak her çocuk yerdeki çöpleri toplar. Öğretmen iş birliği ile yapılan bu alet sayesinde sınıfın temizliğine dikkat çeker (<http://www.onceokuloncesi.com/hareketli-oyun/elektrik-supurgesi-oyunu-90985.html>)

2-CANLANDIRMA

ETKİNLİK

"Papillon ve Mamillon" (<https://www.youtube.com/watch?v=auuD2kmvjns>) adlı sözsüz çizgi film çocuklara izlettirilir. Çizgi film 2 dakika 10 saniye sonra durdurulur ve çocuklardan gözlerini kapatıp çizgi filmin sonunda neler olabileceğini düşünmeleri istenir. Daha sonra çocuklar sayışma yoluyla gruplara ayrılır ve çocuklardan çizgi filmdeki karakterlerin rol dağılımını yaparak çizgi filmi en baştan sözsüz şekilde canlandırıp sonunu da kendi tahminleri doğrultusunda canlandırmaları istenir. Gruplara belli bir zaman verilir. Tüm gruplar hazır olduğunda, tek tek gruplar canlandırmalarını yapar. Her grup diğer grubu dikkatlice izler. Tüm grupların pantomimle yaptıkları canlandırmalarını bitirdiğinde tartışmaya geçilir ve her gruba tek tek tartışma soruları sorulur. Sonrasında çocuklara "Bakalım çizgi filmin sonu nasıl olmuş, merak ediyor muyuz?" denilerek çizgi film açılır. Sonunda olanlarla çocukların tahminlerinin ne kadar benzeştiği ve farklı yorumlamalar üzerinde durulur ve çizgi filmin sonunda arkadaşını tek başına kurtaramayan kelebeğin başka bir arkadaşıyla işbirliği yapınca arkadaşının hayatını kurtardığı söylenerek, iş birliği değerine vurgu yapılır. Her gruba yapılan canlandırmalar için teşekkür edilir.

3-DEĞERLENDİRME

Çocuklara "Gözlerimizi kapayalım ve izlediğimiz çizgi filmde neler olduğunu önce zihnimize canlandıralım. Sonra da her gruptaki arkadaşlarımızın çizgi filmimizin sonunu nasıl tamamladığını düşünelim" denir ve sonra çocuklara şu sorular yönlendirilir:

- Yaptığınız canlandırmada rolünüz neydi?
- Çizgi filmde neler oldu? Eğer kelebek arkadaşını tek başına kurtarmaya çalışsaydı neler olabilirdi?

- Daha önce iş birliği ile başardığın bir iş oldu mu? Tek başına başaramayacağını düşündüğün bir şey oldu mu?

- Rolünü canlandırırken neler hissettin? Sen diğer kelebeğin yerinde olsaydın ne hissederdin? Arının yerinde olsan ne hissederdin?

- Bir zorlukla karşılaştığınız nasıl baş ederdiniz? Kimlerden yardım isterdiniz?

- Evde iş birliği içinde yapılan işler neler?

- Yaşadığımız şehirde iş birliği içinde yapılabilecek işler neler?

KAYNAKLAR

<http://www.onceokuloncesi.com/hareketli-oyun/elektrik-supurgesi-oyunu-90985.html> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=auuD2kmvjns> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

9. ETKİNLİK: "Oyuncaklarımı Paylaşıyorum"

KONU: "Paylaşma" Değeri

TARİH: 07/03/2017

KAZANIMLAR:

- Paylaşımçı olmaya istekli olur.
- Paylaşımın anlamını kavrar.
- Paylaşımın önemini kavrar ve bunu benimser.
- Paylaşmayı öğrenir.
- Paylaşımında bulunma davranışlarını geliştirir.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60 - 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Oyuncak resimlerinin olduğu kartlar, fon kartonu, mukavva, grafon kâğıdı, makas, boyalar, videolu şarkıları içeren taşınabilir bellek.

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Rol Oynama, Doğaçlama, Donuk İmge

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK

Öğretmen çocuklara hep beraber bir resim yapılacağını söyler. Her öğrenci resmin bir parçası olacak ve donarak resmin o karesini canlandıracaktır. Öğretmen yönergeleri söyler. Şimdi bir arkadaşımız elinde süt olan çocuk olsun, diğer arkadaşımız kedi olsun. Çocuğun elindeki sütü kediyle paylaşacağı kareyi donarak resmedelim der. Daha sonra öğretmen, "Yediği simidi güvercinlerle paylaşan çocuğu, boyası biten arkadaşı ile kendi boyasını paylaşan çocuğu, bir çocuğun, oyuncuğu kırılan bir çocukla oyuncuğunu paylaşma ve oynamasını anlatan resmi canlandıralım" der.

2-CANLANDIRMA

ETKİNLİK

Öğretmen çocuklara "Etrafınızda oyuncakları olmayan çocuklar var mı? Bu hoş bir durum mu? Sizin hiç oyuncuğunuz olmasa ne hissederseniz?" sorularını sorduktan sonra oyuncak resimlerinin olduğu kartları yere dağınık bir şekilde bırakır. Çocuklara "Ben şimdi sizlere "Paylaş" (<https://www.youtube.com/watch?v=SGZddFT7X4I>) ve Paylaşmak Güzel"

(https://www.youtube.com/watch?v=jOJvpQ_uGWI) adlı şarkıları sırayla açacağım, sizlerde bu şarkılarda dans edebilirsiniz, müzik durduğunda yere koymuş olduğum resimler üzerine geleceksiniz. Herkes yalnızca bir resmin üzerinde olacak. Resmin üzerine gelen o resimde olan oyuncakla oynarmış gibi yapacak. Oyuncak resmi olmayanlarda oyuncak resmi olmadan ne oynamak istiyorlarsa onu canlandıracak" der. Canlandırma öğretmenin yönergeleriyle devam ederken aşamalı olarak öğretmen resimleri azaltır. Canlandırmanın son aşamasında öğretmen, çocuk sayısının yarısı kadar resmi yere koyar ve bu sefer çocuklara resimleri birbirleriyle paylaşabileceklerini söyler. Bu aşamada çocuklar paylaştıkları resimdeki oyuncakla birlikte oynarmış gibi yaparlar. Canlandırma sonunda çocuklarla neler yaptıklarını anlatmaları istenir. Oyuncakları olmadığına diğer arkadaşlarını izlediklerinde neler hissettikleri, resimdeki oyuncakları paylaştıklarında neler hissettikleri hakkında konuşulur. "Etrafımızda oyuncak olmayan çocuklar var mı? Siz oyuncaklarınızı kiminle paylaşıyorsunuz? Ülkemizde hiç oyuncak olmayan çocuklar için neler yapabiliriz?" soruları sorulur ve alınan cevaplardan sonra öğretmen çocukların paylaşma davranış göstermelerinin çok önemli olduğunu tekrar vurgular (Yalçın vd., 2012: 60).

3-DEĞERLENDİRME

Çocuklara aşağıdaki soru yöneltilerek yanıt aranır ve daha sonra sınıftaki diğer paylaşım içeren konulara değinilir.

- "Nehir sınıfta resim yaparken kaleminin ucu kırılmış. Kalem tıraşını da bulamamış. Kaleminin ucunu nasıl açacağımı düşünüyormuş. Nehir kalemini ucunu nasıl açabilir? Senin kaleminin ucu kırılınca ne yapıyorsun?" (Mimir ve Karaca, 2008).

Çocuklara fon kartonlar dağıtılır ve çocuklarla ağaçlar yapılır. Ağaçlar mukavva üzerine yapıştırılır ve ağaçların arasına grafon kağıdından çimenler yapılır. Tam bir orman havası vermek için hayvan resimleri de ormanın içerisine yerleştirilir. Ağaçların arasına ".... sınıfı hoşgörü ormanı" yazılarak asılır. Uygulama aşamasında; çocukların arkadaşından gördüğü paylaşım içeren bir davranış sonrasında bunu öğretmenine söylemesi ve arkadaşının ağacına

yapıştırmak üzere çiçek istemesi beklenir. Çalışma bir hafta süre ile sınıfın bir köşesinde sergilenir. Kendisiyle paylaşımda bulunan çocuklar paylaşım yapan arkadaşlarının ağaçlarına çiçeklerini yapıştırırlar. Bir hafta sonunda çiçekler çocuklarla beraber sayılır ve arkadaşlarına en çok paylaşımda bulunanlar öğretmenin vereceği bir simgesel ödülle ödüllendirilir.

KAYNAKLAR

https://www.youtube.com/watch?v=jOJvpQ_uGWI adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=SGZddFT7X4I> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

Mimir ve Karaca, 2008, Beyin Fırtınası ve Özgün Düşünce Kitapları Serisi-1 Nehir İle Problem Çözelim. İstanbul: Altın Bilgi Okul Öncesi.

Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri* içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

10. ETKİNLİK: "Paylaştıkça Mutlu Oluyorum"

KONU: "Paylaşma" Değeri

TARİH: 09/03/2017

KAZANIMLAR:

- Paylaşımca olmaya istekli olur.
- Paylaşımın anlamını kavrar.
- Paylaşımın önemini kavrar ve bunu benimser.
- Paylaşmayı öğrenir.
- Paylaşımda bulunma davranışlarını geliştirir.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60-66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Videolu şarkıları içeren taşınabilir bellek

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Tüm Grupla Doğaçlama,
Rol oynama

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK

Çocuklar sınıfın ortasında yan yana çember biçiminde dizilmiş, kendi sayılarından bir ya da daha fazla eksik sayıda sandalyelerin etrafında "Paylaşmak Güzel" (https://www.youtube.com/watch?v=jOJvpQ_uGWI) adlı şarkı eşliğinde yürüyerek dönerler. Öğretmen müziği kestiğinde herkes bir sandalyeye oturur. Ancak ayakta hiç kimsenin kalmaması için çocuklar sıkışarak sandalyelerini paylaşarak ya da son kalan çocuğu ya da çocukları kucaklarına alarak dayanışma gösterirler. Önemli olan tüm grubun birbirine yardım ederek oturması, hiç bir çocuğun dışında kalmamasıdır, oyun sonunda neler hissettikleri oyundan çıktıklarında ve oyunda olduklarında neler hissettiklerini açıklamaları istenir (Yalçın vd., 2012: 60).

2-CANLANDIRMA

ETKİNLİK

Öğretmen öğrencilere hayvan olarak kişileştirebilecekleri rolleri verir. Tavşan, köpek vb. Bunları beden ve ses ile canlandırmalarını ister. Ardından öğrencilere rollerine uygun bir yönlendirme verir: "Tavşan çok yorulmuş ve acıkmış" "Oyuncu kedi çöp tenekesini devirdi" Bunun ardından ortak bir durum verir: "Sevimli hayvanlar şehirde çocuk parkına giderken, birden yağmur yağmaya başlar. Nereye saklanırlar?" Eğitimci yönlendirmeleri ile öğrencilerin, doğaçlama diyaloga girmelerine yardımcı olacaktır.

- "Sevimli hayvanlar, birbirinizi araçlara dikkat etmeniz hakkında uyarın...
- Çocuk parkında ne yapacaksınız?
- Hayvanlar, mutlusunuz ve birbirinizi çok seviyorsunuz.
- Yağmur başladı... Birbirinize sorun; nereye saklanalım? (Uzgören, 2011: 49).
- Aaaa! Bakın orda şemsiye var ancak bir tane, haydi sıkışarak şemsiye altına girmeye çalışalım, mekânı paylaşalım.
- Sevimli hayvanlar şimdi gökyüzüne bakın parlak bir güneş çıktı, haydi parkta oyunumuza devam edelim. Parktaki oyuncakları paylaşarak oynayalım.
- Aaaa! Bakın bir gökkuşağı çıktı, gökkuşağı altında dans edelim.
- Çocuklar! Gökkuşağı da renklerin paylaşımından rengârenk olmuş, hadi hepiniz birer renkmış gibi gökkuşağı oluşturun.
- Oluşturduğumuz gökkuşağı çok büyük oldu, gökyüzünü paylaşalım.
- Şimdi de hep beraber paylaşmanın mutluluğunu yaşayıp el ele dans edelim" der.

3-DEĞERLENDİRME

Öğretmen çocuklara "Çocuklara şimdi gözlerinizi kapayın ve yere uzanın yaptığımız canlandırmayı düşünün." der ve çocuklara şu soruları sorar:

- Canlandırmada hangi rolleri aldınız?

- Yağmur yağdığında tüm hayvanlar olarak bir şemsiye altında toplandığınızda neler hissettiniz?

- Eğer bazı hayvanlar şemsiyenin altında tek başına kalmak isteselerdi neler olurdu?

- Parkta oyuncakları paylaşırken neler hissettiniz? Oyuncağınızı paylaşmak istemediğiniz durumlar oldu mu? Neden?

- Renkler mekânı paylaşmasaydı gökkuşağı bu kadar güzel olabilir miydi? Peki siz gökkuşağı oluşturmak için hangi renk oldunuz?

- Gökyüzünü paylaştığınızda neler hissettiniz?

Öğretmen çocuklardan yanıtları aldıktan sonra her çocuk için paylaşma konulu davranış çizelgelerini panoya asar. Her çizelgenin üzerine çocuğun resmi yapıştırılır. Bir hafta içinde gösterilen paylaşma davranışları gözlemlenir ve çocukların kendi çizelgelerine işlenir. Bir hafta içinde en çok yıldız alan çocuk sınıfın paylaşımcı çocuğu olur ve öğretmen tarafından ödüllendirilir.

KAYNAKLAR

https://www.youtube.com/watch?v=jOJvpQ_uGWIadresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

Uzgören, S. (2011). *Eğitimde drama uygulamaları-okul öncesi ve ilköğretimde*. Ankara: Nobel Yayın Dağıtım.

Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri* içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

11. ETKİNLİK: "Karıncı Saygısı Gösteriyorum"

KONU: "Saygı" Değeri

TARİH: 14/03/2017

KAZANIMLAR:

- Saygılı ve saygısız insanların özelliklerini öğrenir.
- Saygı kavramının anlamını bilir.
- Hayvanlara saygılı olma davranışlarını benimser.
- Saygı gösterilmesi gereken durumları fark eder.
- Görgülü ve nazik olmanın bir saygı davranışı olduğunu kavrar.
- Büyüklere saygı davranışını geliştirir.
- Kişiler arası ilişkilerde saygının yeri ve önemini fark eder.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60 - 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Çizgi filmi içeren taşınabilir bellek

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Rol Oynama, Eş Zamanlı Doğaçlama.

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK 1

Öğretmen çocuklara şu öyküyü okur: "Sabah olmuş, güneş doğmuştu. Annesi her sabah olduğu gibi Pelin'i uyandırmak için odasına girmişti. "Pelin, kalk hadi kızım, okula gitme vakti geldi." Pelin, annesinin sesini duydu ve yatağından kalkarak doğru kahvaltılık masasına oturdu. Annesi kızının kahvaltılık masasına "günaydın" demeden direkt oturmasına çok üzölmüştü. Pelin'in kendi hatasını fark etmesi için annesi onu bu defa hiç uyarılmayacaktı. Anne ve babasıyla

kahvaltı yapan Pelin, hiç bir şey demeden masadan kalktı, çantasını aldı. Servisi çoktan Pelin'i almaya gelmişti ama Pelin servisi bekletmişti Yüzü asık bir şekilde hiç bir şey demeden servise bindi. Servis şoförü Pelin'in hem onları bekletip hem de selam vermeden servise binmesine çok üzülse de hiç bir şey söylemeden aracı çalıştırdı. Pelin yol boyunca arkadaşlarının saçlarıyla, kıyafetleriyle ilgili onları üzecek sözler söylüyordu. "Senin saçın ne kadar çirkin.. Ha ha kıyafetin sana hiç yakışmamış." diyerek arkadaşlarıyla dalga geçiyordu. Arkadaşları bu duruma çok üzülse de Pelin onların üzüldüğünü fark etmiyordu bile. Tüm yol boyu serviste herkesi rahatsız edecek hareketlerde bulunan, yüksek sesle konuşan Pelin, servisten inerken de arkadaşlarını iterek onların düşmelerine sebep oldu. Fakat düşen arkadaşlarını görünce onlara sadece güldü. Sınıfta da arkadaşlarına kötü davranıyor, öğretmenin söylediğini dinlemiyordu. Öğretmen Pelin'in bu hareketlerinden dolayı onunla konuşmaya karar verdi". Öykü burada bırakılır ve çocuklarla Pelin'in yaptıkları hakkında konuşulur. Pelin neler yaptı? Sabah uyandığında ne demeliydi, nasıl davranmalıydı, kahvaltı masasına oturduğunda / kalkarken nasıl davranmalıydı? Servisi beklettiği için ne demeliydi, nasıl davranmalıydı? gibi sorularla hikayedeki saygısız davranışlar çocuklara fark ettirilir. Siz olsaydınız nasıl davranırdınız? Arkadaşınız size bu şekilde davransaydı ne hissederdiniz şeklinde sorularla öykünün sonu çocuklarla birlikte oluşturulur. Daha sonra çocuklarla birlikte saygı kelimesinin onlar için ne anlam ifade ettiği konuşulur. Saygı türlerinden bahsedilir. (Kendine saygı, büyüklere saygı, hayvanlara saygı,doğaya saygı, farklılıklara saygı ...) (Yalçın vd., 2012: 106).

ETKİNLİK 2

Öğretmen sınıfındaki sandalyeleri çocuk sayısının bir eksiği olacak şekilde halka olarak yerleştirir. Ardından çocuklara oyunu anlatır. Oyunumuzda yaşlı bir insan vardır. Gönüllü bir kişi ebe olur. O kişi yaşlı olacak insandır. Yaşlı rolündeki çocuk elinde hayali bir bastonla yaşlı bir kişiyi canlandırır. Diğer çocuklar sandalyeye oturur. Yaşlı rolünde olan çocuk elindeki hayali bastonla aşağıdaki tekerlemeyi söyleyerek çocukların etrafında gezer.

Ben yaşlı bir insanım
Çok güzeldir bastonum
Gezdim, yoruldum
Oturacak yer ararım.

Ardından bu tekerlemeyi söyleyerek dolaşır ve çocuklardan birinin önünde durur. O çocuk yaşlı olana yer vererek "Buyurun Efendim" der ve yaşlı rolünü kendisi üstlenir. Oyun bu şekilde tüm çocuklar yaşlı olana kadar devam eder (Yalçın vd., 2012: 102).

2-CANLANDIRMA

ETKİNLİK

Öğretmen çocuklara "Niloya Karınca Saygısı" adlı çizgi filmi izletir (<https://www.youtube.com/watch?v=RwoXdixFCPA>). Çizgi film 2 dakika 14 saniye sonra kesilir ve sonrasını çocukların tahmin etmeleri istenir. Çocuklar sayıma yoluyla gruplara ayrılır ve rol dağılımı yapılır. Her grup önce çizgi filmi yarısına kadar canlandıracak devamında da tahmin ettikleri sonu canlandıracaklardır. Gruplar tarafından karıncaların neden Tosbiğin çevresinden dolaşarak gittikleri, tahmin edildiği şekilde aynı anda canlandırılır. Tüm gruplar canlandırmalarını aynı zamanda yapacaktır ve bu eş zamanlı doğaçlama tamamladığında gruplara teşekkür edilir ve tartışmaya geçilir. Daha sonra çocuklara kendi yorumlamalarının çizgi filmle ne kadar benzeştiğini görmeleri için çizgi filmin tamamı izlettirilir. Ve tekrar tartışma soruları sorulur.

3-DEĞERLENDİRME

Öğretmen hazırladığı renkli Saygı Torbası içinden tartışma cümlelerini çeker ve çıkan kâğıtta yazan cümleyi çocuklara okuyarak tartışma yapar. Öğretmen okuduğu cümlelerdeki ifadeler saygılı davranışa örnekse çocuklardan yere çömelmelerini, saygısız davranışa örnekse çocuklardan ayağa kalkmalarını ister. Cümleler şu şekildedir:

- "Emre'nin annesi, ondan, odasını toplamasını istedi. Emre ise "Yapmayacağım işte! diye bağırdı.
- Dedesi "Nasılsın evlat?" dediği zaman Aykut "İyiyim dede. Sen nasılsın" diye yanıt verdi.
- Aslı komşunun bahçesine girip komşunun çiçeklerini kopardı.
- Ayşe sofradan kalkarken "İzninizle" dedi.
- Levent'in arkadaşı oyuncaklarını Levent'e ödünç verdi. Levent ise oynadıktan sonra onları bahçede bıraktı ve oyuncaklar yağmurdan ıslandı.
- Serdar sırada bekleyen yaşlı hanımı itip önüne geçti.
- Fatoş annesi konuşurken hep araya girdi, onun konuşmasını engelledi.
- Ayşe öksürüyor. Ağızını kapamadığı için tükürükleri arkadaşının yüzüne sıçırıyor.
- Onur yediği şeylerin çöplerini çöp kutusuna atıyor.
- Ayşe annesiyle bir dükkâna gitti. Raflardaki bütün oyuncakları elledi. Birini alıp başka yere koydu, karıştırdı. Sonra annesi istediği bebeği alsın diye ağladı. Annesi parasını ödemedi oyuncakın kutusunu açtı.
- Nur oyuncak dükkânında bir oyuncak seçti ve sırasını sabırla bekledi. Parası ödenince oyuncakını aldı (Alpöge, 2011: 63).

KAYNAKLAR

Alpöge, G. (2011).*Okul öncesinde değer eğitimi* (4.Baskı). Ankara: Bilgi Yayınevi.

<https://www.youtube.com/watch?v=RwoXdixFCPA> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri* içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

13. ETKİNLİK: "Saygılı Davranıyorum"

KONU: "Saygı" Değeri

TARİH: 16/03/2017

KAZANIMLAR:

- Saygılı ve saygısız insanların özelliklerini öğrenir.
- Saygı kavramının anlamını bilir.
- Saygısız davranışların sonuçlarını kavrar.
- Saygı gösterilmesi gereken durumları fark eder.
- Kendine saygı ve saygıdeğer kavramını tanımlar.
- Farklılıklara saygı ve başkalarına saygı ile ilgili bilinç geliştirir.
- Kişiler arası ilişkilerde saygının yeri ve önemini fark eder.

SÜRE: 90 dakika

SINIF (ÇALIŞILACAK GRUP): 60 - 66 ay

ARAÇ-GEREÇLER: Resim kâğıdı, boyalar, çeşitli kostümler, fon kartonu, makas, videolu şarkıları ve çizgi filmleri içeren taşınabilir bellek

YÖNTEM VE TEKNİKLER: Yaratıcı Drama, Fotoğraf Karesi

SÜREÇ:

1-HAZIRLIK-ISINMA ÇALIŞMASI

ETKİNLİK

Öğretmen çocuklardan gözlerini kapatarak söylediklerini hayal etmelerini ister. Öğretmen, "Bugün sınıfa girdiğinizde büyük bir ayna olduğunu fark ettiniz.

Diğer arkadaşlarımız da geldi. Ayna karşısına geçtiniz. Önce kendinizi inceliyorsunuz." diyerek çocuklara zaman verir. Sonra da öğretmen "İncelemesi biten çocuk gözlerini açabilir ve kağıda kendi resmini çizebilir ve boyayabilir" der. Tüm çocuklar kendi resmini çizip bitirdiğinde öğretmen tek tek çocukların yanına giderek çocuklara "Kendinde en çok sevdiğin beğendiğin şey nedir ve bu en sevdiğin şey ile en çok ne yapmaktan hoşlanırsın " diye sorar ve öğretmen çocuğun cevabını kağıdının üzerine yazar. Daha sonra çocuklara tüm resimlerin çok güzel olduğunu çünkü bu sınıftaki tüm çocukların çok güzel olduğunu söyleyerek, çocuklara birbirlerinin resimlerini gösterip nasıl olduğunu sormalarını ister. Daha sonra çizilen bu resimler panoda sergilenir. Daha sonra çocuklardan aynı şekilde gözlerini tekrar kapamaları istenir. Bu sefer çocuklara hayali aynada bir arkadaşlarını iyice incelemeleri söylenir. Her bir çocuk gözlerini açtığında belirlediği arkadaşı ile kendisinin benzer ve farklı olan özelliklerinin neler olduğunu söyler. Daha sonra "Sıra Olalım" (<https://kalrakingz.com/downloadvideo/R8Vtz03RoyQ/sıra-olalım-Şarkısı>) ve "Saygılı Olmalı" (<https://www.youtube.com/watch?v=Xkh70j9Tu1c>) şarkıları sıra ile açılır ve çocuklardan sınıfta müzik eşliğinde serbest bir şekilde dolaşmaları istenir. Müzik durdurulduğunda her bir çocuk en yakınındaki arkadaşına benzer ve farklı özelliklerini söyler. Söz gelimi, sen kızsın ben erkeğim, benim saçlarım uzun seninki kısa gibi. Bu şekilde oyuna devam edilir. Oyunun sonunda her birimiz farklı ve her birimiz özeli denir. Ama aynı sınıfın aynı okulun öğrencisiyiz gibi benzerliklerde vurgulanır (Uyanık Balat ve Balaban Dağal, 2006: 44, 46).

2-CANLANDIRMA

ETKİNLİK

Öğretmen "Farklılıklara Saygı" (<https://www.youtube.com/watch?v=FAK79EnjazE>) ve "Tali Sırasını Bekliyor" (<https://www.youtube.com/watch?v=SIZ0HjJ7E18>) adlı sesli ve görsel öyküleri çocuklara izletir. Daha sonra çocuklara hangi öykünün fotoğraf karesini oluşturmak istediklerini sorar ve çocukların istekleri doğrultusunda iki öykü için

de gruplar oluşturur. Öykü grubunu seçen çocuklar kendi aralarında, öyküdeki kahramanların rollerini paylaşırlar. Çocuklara aldığı rollere uygun kostüm ya da aksesuarlar bir kutuya konularak verilir. Çocuklar kendi rollerine uygun kostümü seçerler. Aynı öyküyü seçen gruplar sırayla öykünün fotoğraf karesini yaparlar, daha sonra da diğer öykü grupları tarafından fotoğraf kareleri ile sergilenir. Her grubun canlandırması izlendikten sonra gruplara teşekkür edilir.

3-DEĞERLENDİRME

Çocuklara şu sorular yöneltilir:

- Hangi rolleri aldınız ve o rolü fotoğrafta canlandırırken ne hissettiniz?
- Canlandığımız roldeki kahraman siz olsaydınız, ne hissederdiniz?
- Çevremizde gördüğümüz farklı görünümlü kişilere nasıl davranmalıyız?
- Neden sırayı beklemeliyiz? Sıramızı beklemediğimizde neler olabilir?
- Tali sırasını beklemediğinde başına neler geldi? "
- "Nehir yolda yürürken köpeğin kuyruğundan tutup çeken bir çocuk görmüş. Nehir bu durumda ne yapması gerekir?
  - Annesi Nehir'in küçük kardeşini uyutmuş. Ancak, Nehir çok ses çıkararak oyun oynamış ve kardeşi uyanmış. Nehir şimdi ne yapmalı? Nehir'in yaptığı doğru bir davranış mı? Nehir'in yerinde olsaydın bebek uyanmasın diye ne yapardın?
    - Nehir okula giderken bir ağaçta sallanarak dalını kıran bir çocuk görmüş. Nehir şimdi ne yapmalı? Neden? Nehir'in yerinde olsaydın sen ne yapardın? Ağaçlara nasıl davranmalıyız?
      - Nehir babasının telefonu ile oynarken yere düşürmüş ve telefon kırılmış. Nehir şimdi ne yapmalı? Babası sence neler söyleyecek? Nehir'in yaptığı nasıl bir davranıştı?" (Mimir ve Karaca, 2008).)
      - Hüseyin amca çok yaşlandığından, yürümek için mutlaka bir desteğe ihtiyaç duyuyormuş. Ayağa kalkmamak için bastonunu aramış ama bulamamış. Hüseyin amcanın bastonu nerde olabilir. Senin çevrende yaşlı insanlar var mı? Sen yaşlı insanlara yardımcı oluyor musun?

Yanıtlar alındıktan sonra, çocuklara beyaz fon kartonuna çizilmiş çiçekler verilir ve çocuklardan bu çiçekleri kesmeleri istenir. Kesilen çiçeklerden bir buket yapılır ve sınıfın panosuna asılır. Daha sonra bu çiçeğin adının "Saygı Çiçeği" olduğunu, çocukların sınıfta birbirlerine karşı olan her saygılı davranışlarında bu çiçeklerin yapraklarından bir tanesinin saygılı davranışta bulunan çocuk tarafından boyanacağı söylenir. Ve çiçeği en çok renklendiren çocuğa bu çiçek buketinin hediye edileceği söylenir.

KAYNAKLAR

Balat, U. G. & Dağal, A.B. (2006). *Okul öncesi dönemde değerler eğitimi etkinlikleri*. Ankara: Kök Yayıncılık.

<https://kalrakingz.com/downloadvideo/R8Vtz03RoyQ/sıra-olalım-Şarkısı>

adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiş

<https://www.youtube.com/watch?v=FAK79EnjazE> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=SIZ0HjJ7E18> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=Xkh70j9Tu1c> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

Mimir ve Karaca, 2008, *Beyin Fırtınası ve Özgün Düşünce Kitapları Serisi-1 Nehir İle Problem Çözelim*. İstanbul: Altın Bilgi Okul Öncesi.

Ek 4. Deney Grubu Yaratıcı Drama ile Yapılandırılmış Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulama Fotoğrafları

1. ve 2. OTURUM: “ARKADAŞLIK - DOSTLUK” DEĞERİ

“Arkadaşlık - Dostluk” değeri kapsamında “Arkadaşım Canım Benim” adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulaması “Arkadaşlık Zinciri” etkinliği (Fotoğraf 1) ve “Ciciki Arkadaşlık / Dostluk Yardımlaşma” adlı çizgi filmin canlandırılması (Fotoğraf 2)

Fotoğraf 1

Fotoğraf 2

“Arkadaşlık - Dostluk” değeri kapsamında “Arkadaşım Canım Benim” adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında “Dostluk Yolu” adlı değerlendirme çalışması (Fotoğraf 3) ve “Öyküyü Oynatalım, Yardımlaşalım” adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında doğaçlama çalışması (Fotoğraf 4)

Fotoğraf 3

Fotoğraf 4

“Arkadaşlık - Dostluk” değeri kapsamında “Öyküyü Oynatalım, Yardımlaşalım” adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında görme engeli olan ve parkta oynarken yere düşen bir çocuğun arkadaşlarının tepkisinin ne olduğu konulu canlandırma (Fotoğraf 5 ve 6).

Fotoğraf 5

Fotoğraf 6

“Arkadaşlık - Dostluk” değeri kapsamında “Öyküyü Oynatalım, Yardımlaşalım” adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında tehlikeli bir mekânda işitme engeli olan kişiye oradan nasıl uzaklaşması gerektiğinin anlatılmasını içeren pandomim çalışması (Fotoğraf 7) ve balon üzerine arkadaşlık - dostluk ile ilgili soruların gruplar tarafından yanıtlanması ile devam eden yarışma şeklinde değerlendirme çalışması (Fotoğraf 8).

Fotoğraf 7

Fotoğraf 8

3. ve 4. OTURUM- “SORUMLULUK” DEĞERİ

“Sorumluluk” değeri kapsamında "Düzenli Oluyorum, Sorumluluğumu Biliyorum" adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında sınıfta oynanan oyuncakların toplanma sorumluluğunu içeren ısınma çalışması (Fotoğraf 9) ve kıyafetlerin tersini düzüne çevirerek, katlamak ve üst üste dizmek yönergesi ile yapılan ısınma çalışması (Fotoğraf 10)

Fotoğraf 9

Fotoğraf 10

“Sorumluluk” değeri kapsamında "Düzenli Oluyorum, Sorumluluğumu Biliyorum" adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında “Limon’un Dağınıklığı” adlı yarım bırakılan çizgi filmin canlandırılması (Fotoğraf 11) ve sınıfça uygulanmasına karar verilen sorumluluk ışınlarının güneşe yapıştırılmasıyla elde edilen “Sorumluluk Güneşim” adlı değerlendirme çalışması (Fotoğraf 12)

Fotoğraf 11

Fotoğraf 12

“Sorumluluk” değeri kapsamında "Mesleklerin Sorumluluklarını Öğreniyorum" adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı

uygulamasında gözleri kapalı olan arkadaşına karşı onu gezdirme sorumluluğunu almayı içeren ısınma çalışması (Fotoğraf 13) ve mesleklerin canlandırılmasında öğretmenlik (Fotoğraf 14) mesleğinin doğaçlama çalışması

Fotoğraf 13

Fotoğraf 14

“Sorumluluk” değeri kapsamında "Mesleklerin Sorumluluklarını Öğreniyorum" adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında mesleklerin canlandırılmasında doktor (Fotoğraf 15) ve kayıkçı (Fotoğraf 16) mesleğinin doğaçlama çalışması

Fotoğraf 15

Fotoğraf 16

5. ve 6. OTURUM: “DOĞRULUK - DÜRÜSTLÜK” DEĞERİ

“Doğruluk - Dürüstlük” değeri kapsamında "Doğru Tartıyorum" adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında Dürüstlük Çiçeğine giden yol ısınma çalışması (Fotoğraf 17) ve “Doğru Tartıyorum” adlı Yaratıcı Drama Yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında “Ali ve Manav Amca” öykü canlandırması (Fotoğraf 18)

Fotoğraf 17

Fotoğraf 18

“Doğruluk - dürüstlük” değeri kapsamında “Doğru Tartıyorum” adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında satıcı-müşteri canlandırması (Fotoğraf 19) ve dürüstlük yastığından çıkan soruları yanıtlama değerlendirme çalışması (Fotoğraf 20)

Fotoğraf 19

Fotoğraf 20

“Doğruluk - dürüstlük” değeri kapsamında “Sözümde Duruyorum” adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında nesnenin yanlış özelliğini söylemeyi içeren ısınma çalışması (Fotoğraf 21) ve “Mutlu Oyuncak Dükkânı - Sözünde Durmak” adlı belli bir kısmı izlenilmiş çizgi filmin doğaçlama tamamlanması ve canlandırılması (Fotoğraf 22)

Fotoğraf 21

Fotoğraf 22

“Doğruluk-dürüstlük” değeri kapsamında “ Sözümde Duruyorum” adlı Yaratıcı Drama ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında “Mutlu Oyuncak Dükkânı - Sözünde Durmak” adlı belli bir kısmı izlenilmiş çizgi filmin doğaçlama tamamlanması, canlandırılması (Fotoğraf 23) ve canlandırmanın değerlendirmesinde zihinde canlandırma aşaması (Fotoğraf 24)

Fotoğraf 23

Fotoğraf 24

7. ve 8. OTURUM: “İŞ BİRLİĞİ” DEĞERİ

“İş Birliği” değeri kapsamında "İş Birliğiyle Evimizin Duvarını Örüyoruz" adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında iş birliği ile bir nesneyi canlandırma ısınma çalışması (Fotoğraf 25) ve iş birliği ile yaramaz ponponun dans ettirilmesini içeren ısınma çalışması (Fotoğraf 26)

Fotoğraf 25

Fotoğraf 26

“İş Birliği” değeri kapsamında "İş Birliğiyle Evimizin Duvarını Örüyoruz" adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında ev yapımı doğaçlaması (Fotoğraf 27) ve küpte yazılan soruların yanıtlanmasını içeren değerlendirme çalışması (Fotoğraf 28)

Fotoğraf 27

Fotoğraf 28

“İş Birliği” değeri kapsamında "Sevimli Hayvanlar İş Birliği Yapıyor " adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında iş birliği ile yapılan kolaj çalışması (Fotoğraf 29) ve etkinlik sonrası kirlenen sınıfı iş birliği ile temizlenmesini içeren “Elektrikli Süpürge” ısınma çalışması (Fotoğraf 30).

Fotoğraf 29

Fotoğraf 30

“İş Birliği” değeri kapsamında "Sevimli Hayvanlar İş Birliği Yapıyor " adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında “Papillon ve Mamillon” adlı çizgi filmin belli bir kısmının izlenmesi (Fotoğraf 31) ve sonrasında çizgi filmin canlandırılması doğaçlama tamamlanması (Fotoğraf 32).

Fotoğraf 31

Fotoğraf 32

9. ve 10. OTURUM: “PAYLAŞMA” DEĞERİ

“Paylaşma” değeri kapsamında "Oyuncaklarımı Paylaşıyorum" adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında donuk imge tekniği ile çocuğun kediyle sütünü paylaştığı resmin canlandırılması (Fotoğraf 33) ve oyuncakların paylaşımı doğaçlama çalışması (Fotoğraf 34).

Fotoğraf 33

Fotoğraf 34

“Paylaşma” değeri kapsamında "Oyuncaklarımı Paylaşıyorum" adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında oyuncakların paylaşımı doğaçlama çalışması (Fotoğraf 35) ve çocukların paylaşma davranışı gösterdikçe ormandaki ağaçları çiçeklendirebileceği değerlendirme çalışması (Fotoğraf 36).

Fotoğraf 35

Fotoğraf 36

“Paylaşma” değeri kapsamında "Paylaştıkça Mutlu Oluyorum" adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında sandalye paylaşma oyunu (Fotoğraf 37) ve değerlendirme çalışması için paylaşma davranış çizelgelerinin hazırlanması (Fotoğraf 38)

Fotoğraf 37

Fotoğraf 38

“Paylaşma” değeri kapsamında "Paylaştıkça Mutlu Oluyorum" adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında çocukların hayvan olarak kişileştirebilecekleri roller aldığı doğaçlama çalışması (Fotoğraf 39 ve 40)

Fotoğraf 39

Fotoğraf 40

11. ve 12. OTURUM: “SAYGI” DEĞERİ

“Saygı” değeri kapsamında "Karınca Saygısı Gösteriyorum" adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında çocukların yaşlı insan canlandırması (Fotoğraf 41) ve içinde saygılı ve saygısız davranış örneklerinin yazılı olduğu kağıtlar olan “Saygı Torbası” adlı değerlendirme çalışması (Fotoğraf 42)

Fotoğraf 41

Fotoğraf 42

“Saygı” değeri kapsamında "Karınca Saygısı Gösteriyorum" adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında “Niloya’nın Karınca Saygısı” adlı çizgi filmin bir kısmının izlettirilerek kalan kısmının tahmin edilip canlandırılmasını içeren doğaçlama çalışması (Fotoğraf 43 ve 44)

Fotoğraf 43

Fotoğraf 44

“Saygı” değeri kapsamında "Saygılı Davranıyorum" adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında ayna karşısında kendilerini ve arkadaşlarını inceleyerek sonra kendi resimlerini çizmelerini içeren kendine saygıyı konu alan ısınma çalışması (Fotoğraf 45 ve 46).

Fotoğraf 45

Fotoğraf 46

“Saygı” değeri kapsamında "Saygılı Davranıyorum" adlı Yaratıcı Drama yöntemi ile yapılandırılmış etkinlik planı uygulamasında “Tali Sırasını Bekliyor” ve Farklılıklara Saygı” adlı sesli ve görsel öykülerdeki rollerin alınmasıyla fotoğraf karesi oluşturma tekniği (Fotoğraf 47 ve 48).

Fotoğraf 47

Fotoğraf 48

**Ek 5. MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun Hazırlanan
Değerler Eğitimi Etkinlik Planları**

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit Zarbun Anaokulu

Tarih : 07/ 02 / 2017

Yaş Grubu (Ay) : 60 - 66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “Arkadaşlık - Dostluk” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Ve çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istediklerini sorarak, onları öğrenme merkezine yönlendirir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“Arkadaşlık Ne Güzel” İsimli Bütünleştirilmiş Türkçe – Dil - Müzik ve Sanat Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru - cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Cocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(ARKADAŞLIK NE GÜZEL)

Etkinlik Türü: Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Sanat ve Müzik Etkinliği

Yaş grubu: 60 - 66 ay

KAZANIMLAR	ÖĞRENME SÜRECİ
<ul style="list-style-type: none"> - Arkadaşlık ve dostlukla ilgili bilinç geliştirir. - Arkadaşlık ilişkisini olumsuz etkileyen durumları kavrar. - İşbirliği, koruma, kollama ve fedakârlık davranışının önemini kavrar. - Dostluk ilişkilerini geliştirebilecek ilişkilerin farkına varır. - Dostluğun insan ihtiyaçlarından biri olduğunu kavrar. - Arkadaşlıkta yaşanan sorunların çözümü için olumlu tavır sergilemenin farkına varır. - İyi bir arkadaşlık için üzerine düşenleri kavrar.	<p>Çocuklar yarım daire şeklinde oturtulur ve çocuklara "Arkadaşlık Ne Güzel" isimli resimli öykü kitabı öğretmen tarafından okunur. Öykü bitiminde çocuklara öykünün içeriği hakkında sorular sorulur ve yanıtlar alınır. Arkadaşlığı olumsuz etkileyen tavır ve davranışların neler olduğu hakkında çocuklarla sohbet edilir. Arkadaşlığın fedakârlık gerektirdiği üzerinde durulur. Daha sonra çocuklara sınıfta herkesin kendi yapacağı resim çerçevesini hediye etmek üzere bir arkadaşını belirlemesi istenir. Her çocuğun mutlaka bir çocuk tarafından belirlenmesi sağlanır ve çocuklara yarım A4 kâğıdı dağıtılarak, belirlediği arkadaşını mutlu edecek bir resim çizmeleri istenir. Çizilen resimler A4 boyutunda renkli kartona yapıştırılır ve çerçeve pul, sim, artık materyallerle süslenir. Etkinlik bitiminde her çocuk yaptığı resim çerçevesini evine götürmek üzere arkadaşına hediye eder. Etkinlik bitiminde çocuklara “Sevimli Dostlar - Canım Arkadaşım”</p>

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;

- “Arkadaşlık Ne Güzel” adlı öyküde apartmana yeni taşınan arkadaşın adı neydi?
- Öyküde çocuklar hangi oyunları oynamışlardı?
- Gözde'nin yaptığı yanlış davranışlar nelerdi?
- Gözde'nin yanlış davranışları sonucunda neler oldu?
- Gözde'nin annesi kızı Gözde'ye arkadaşlığın anlamının olması için ne yapılması gerektiğini hatırlattı?
- Gözde'nin annesi Gözde'nin arkadaşları ile arasını düzeltmek için ne yapmaya karar verdi?
- Gözde yaptığı hatayı anlayınca arkadaşlarına ne dedi?
- Siz Gözde'nin arkadaşlarının yerinde olsaydınız ne hissederdiniz?
- Gözde'nin yaptığı yanlış davranışı hiç siz de yaptınız mı? Sonucunda neler oldu?
- Arkadaşlıklarımızı kötü etkileyen davranışlar neler olabilir?
- Öykünün sonunda ne oldu?

(<https://www.youtube.com/watch?v=1tPKuwzgtJE>) adlı videolu şarkı izlettirilir. Ve şarkı sözleri çocuklara öğretilerek müzik eşliğinde videodaki hareketleri de yaparak çocuklardan şarkıya eşlik etmeleri istenir.

CANIM ARKADAŞIM

Canım arkadaşım canım arkadaşım nasılsın?

Haydi oynayalım, her şeyi paylaşalım arkadaşım.

Ver elini al sevgimi.

Her şey paylaştıkça güzel.

Haydi koşalım el ele.

Arkadaşlık çok güzel.

Hep beraber oynamak çok güzel, çok güzel.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

Çocukların etkinliklere etkin katılımı sağlanmalı her birine tek tek söz verilmeli, anlaşılamayan sorular anlaşılır şekilde ipuçları verilerek tekrar sorulmalı ve her yanıt dinlenmeli ve teşekkür edilmelidir.

MATERYALLER

Resimli öykü kitabı, videolu şarkıyı içeren taşınabilir bellek, A4 kağıdı, eva kağıdı, pul, sim ve artık materyaller, yapıştırıcı

SÖZCÜKLER

Fedakârlık

KAVRAMLAR

Arkadaşlık - Dostluk

KAYNAKLAR

Güneyli, N. ve Zeydanlı, M. (2006). *Biz de varız-Arkadaşlık ne güzel*. Ankara: SMG Yayıncılık.

<https://www.youtube.com/watch?v=1tPKuwzgtJE> adresinden

05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<http://www.degerler.org/> adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit ZARBUN Anaokulu

Tarih: 09/ 02 / 2017

Yaş Grubu (Ay): 60 - 66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “Arkadaşlık - Dostluk” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha önce uygulanan “Arkadaşlık Ne Güzel” adlı etkinlik planındaki etkinlikler hatırlatılır ve soru - cevapla neler yapıldığı, neler öğrenildiği özetlenir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak, öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“Kırmızı Kanatlı Baykuş” adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Oyun ve Okuma Yazmaya Hazırlık Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru - cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Çocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(KIRMIZI KANATLI BAYKUŞ)

Etkinlik Türü: Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Oyun ve Okuma Yazmaya Hazırlık Etkinliği

Yaş Grubu : 60 - 66 Ay

KAZANIMLAR	ÖĞRENME SÜRECİ
<ul style="list-style-type: none"> - Arkadaşlık ve dostlukla ilgili bilinç geliştirir. - Arkadaşlık ilişkisini olumsuz etkileyen durumları kavrar. - İş birliği, koruma, kollama ve fedakârlık davranışının önemini kavrar. - Dostluk ilişkilerini geliştirebilecek ilişkilerin farkına varır. - Dostluğun insan ihtiyaçlarından biri olduğunu kavrar. - Arkadaşlıkta yaşanan sorunların çözümü için olumlu tavır sergilemenin farkına varır. - İyi bir arkadaşlık için üzerine düşenleri kavrar.	<p>Çocuklar yarım daire şeklinde sandalyelerine oturtulur. "Kırmızı Kanatlı Baykuş " isimli resimli öykü kitabı okunur ve öykü bitiminde çocuklarla öykü hakkında sohbet edilerek, sorular sorulur ve yanıtlar alınır.Ardından “Arkadaşım Kayboldu” isimli oyun oynanır. Çocukların arasından gönüllü bir ebe seçilir. Ebenin gözleri bağlanır ve diğer çocuklardan birisi sınıf dışına çıkarılır. Sınıfta kalan çocuklar yerlerini değiştirirler. Gözleri bağlı ebe olan çocuğun gözleri açılır ve sınıfta kimin eksik olduğunu bulması istenir. Bunun için sınıfta olmayan arkadaşını bulabilmek için sınıfa sorular sorabilir (örneğin; kız mı erkek mi? Saçı sarı mı? vb.). Eksik olan arkadaşını bulan çocuk yerine geçer ve oyun çocuklar sıkılana kadar devam eder. Oyundan sonra çocuklara en yakın arkadaşlarının kim olduğunu düşünmeleri söylenir. Arkadaşlarla oynarken nelere dikkat edilmesi gerektiği, iyi bir arkadaş olmak için nasıl davranılması</p>

<p>MATERYALLER</p> <p>Resimli öykü kitabı, öykü sunumunu içeren taşınabilir bellek, gözleri bağlamak için atkı, hayal bulutu çalışma kağıdı</p> <p>SÖZCÜKLER</p> <p>Sıcakkanlılık</p> <p>KAVRAMLAR</p> <p>Dostluk - arkadaşlık</p>	<p>gerektiği üzerine sohbet edilir.</p> <p>(https://okuloncesi.com.tr/arkadaslik-gunluk-etkinlik-plani/).</p> <p>Sonrasında “Arkadaş Canlısı Ayıcık”</p> <p>(http://www.degerler.org/materyal-indir/sevgi/okul-oncesi/sunu/arkadaslik-canlisi-ayicik) adlı slayt öykü çocuklara projeksiyondan yansıtılarak anlatılır. Öykü bitiminde çocuklarla sohbet edilir ve “Arkadaşlık Hayal Bulutu” çalışma kağıdı dağıtılır. Arkadaşlık deyince akıllarına neler geldiklerini çizimleri istenir. Çizimi biten her çocuğa neler çizdiği anlatılır.</p>
<p>DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR</p> <p>Öykü hakkında sohbet ederken ve sorular sorarken her çocuğun söz hakkı almasına dikkat edilmeli, etkin katılım sağlanması için çocuklar teşvik edilmelidir. Oyun etkinliğinde çocukların ilgi ve alakaları canlı tutulmalıdır. Hayal bulutu resim çizimi çocukların yaratıcılığına bırakılmalıdır.</p>	<p>KAYNAKLAR</p> <p>https://okuloncesi.com.tr/arkadaslik-gunluk-etkinlik-plani/ adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.</p> <p>http://www.degerler.org/materyal-indir/sevgi/okul-oncesi/sunu/arkadaslik-canlisi-ayicik adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.</p> <p>Oral, F. (2016). <i>Kırmızı kanatlı baykuş</i>. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.</p>

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;

- Baykuş neden uçamıyordu?
- Baykuş neden üzgündü?
- Baykuş daha sonra kiminle arkadaş olmuştu?
- Fare arkadaşı baykuşun uçmasına yardımcı olmak için neler yaptı?
- Baykuşun kanatları nasıl güçlenip kızardı?
- Öykünün sonunda neler oldu?
- Arkadaşlığın olması için nasıl davranılması gerekir?
- Siz farenin yerinde olsaydınız nasıl davranırdınız?
- Yardıma ihtiyacınız olduğu bir anda size yardımcı olan bir arkadaşınız oldu mu? Nasıl yardımcı oldu?
- Yardıma ihtiyacı olan bir arkadaşınıza siz hiç yardımcı oldunuz mu? Yaptığınız yardımı anlatır mısınız?

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit Zarbun Anaokulu

Tarih : 14/ 02 / 2017

Yaş Grubu (Ay) : 60 - 66 ay

Öğretmen Adı : Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocukların bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “Sorumluluk” değerine yer vereceğini belirterek, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak, öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“Herkesin Bir Sorumluluğu Var ” adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Müzik ve Oyun Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru - cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Çocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(HERKESİN BİR SORUMLULUĞU VAR)

Etkinlik Türü : Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Müzik ve Oyun Etkinliği

Yaş Grubu: 60 - 66 ay

KAZANIMLAR	ÖĞRENME SÜRECİ
<ul style="list-style-type: none"> - Sorumluluk kavramını tanımlar. - Sorumluluklarının farkına varır. - Sorumluluk alır. - Sorumluluklarını yerine getirir. - Evde ve okulda yapılması gereken sorumluluklarını bilir ve yerine getirir. - Sorumluluklarının farkına vararak yerine getirilmemesinin doğurabileceği sonuçları fark eder. - Gelecek ile ilgili sorumluluklarının farkına varır. - Farklı meslekteki insanların sorumluluklarını tanımlar. - Sorumluluğun özveriyi gerektirdiğini kavrar. - Görev sorumluluğunu bilir ve yerine getirir. - Kendisine, ailesine, okuluna, çevresine ve ülkesine karşı olan sorumlulukların farkına varır.	<p>Çocuklar yarım daire şeklinde oturtulur ve çocuklara "Herkesin Bir Mesleği Var" adlı resimli öykü okunur. Öykünün bitiminde çocuklarla öykü hakkında sohbet edilir ve öykü hakkında sorular sorulur. Daha sonra "Meslekler ve Sorumlulukları" (http://www.degerler.org/materyal-indir/sorumluluk/okul-oncesi/sunu/meslekler-ve-sorumluluklari) adlı slayt çocuklara izlettirilir ve her mesleğin ve herkesin bir sorumluluğu olduğuna vurgu yapılır ve bu sorumluluklar yerine getirilmediğinde neler olabileceği üzerine tartışılır. Çocuklara kendi sorumluluklarının neler olduğu sorularak sohbet edilir. Ardından çocuklara "Meslekleri Bul Bakalım" (https://www.youtube.com/watch?v=-HPvg1agTnc) adlı şarkı öğretilir. Şarkı sözleri cümle cümle çocuklarla tekrar edilir öğretilmeye çalışılır. Daha sonra sözlerine uyumlu</p>

MATERYALLER

Resimli öykü kitabı, sunumu ve şarkıyı içeren taşınabilir bellek, oyun hamuru

SÖZCÜKLER

Marangoz, demirci, gitaracı

KAVRAMLAR

Sorumluluk

AİLE KATILIMI

Polis memuru olan bir veli sınıfa davet edilerek, görev alanı ve sorumlulukları hakkında çocuklarla sohbet etmesi sağlanır.

Ailelere "Sorumluluk Çizelgem" (<https://www.okuloncesietkinlikleri.com/.../10809d1336497647-davranis-takip-cizelge...>) adlı davranış takip formu gönderilerek, çocukları sorumluluklarını yerine getirdiğinde, bu çizelgeyi çocuğuyla beraber işlemeleri ve sonunda çocuklarını ödüllendirmeleri istenir.

hareketlerle çocukların şarkıya eşlik etmesi istenir. Müzik etkinliğinden sonra çocuklar küçük gruplara ayrılır. Gruplardan etkinlik masasında kendi pastalarını yapmaları istenir. Çocukların kendi aralarında iş bölümü yapmaları sağlanır. Kullanacakları oyun hamurları, kalıplar, kutular vb. materyalleri yerlerinden kendilerinin almaları istenir. Etkinlik tamamlandıktan sonra her grubun kendi kullandığı malzemeleri yerlerine kaldırması ve kullandığı alanı temizlemesi gerektiği hatırlatılır. Etkinlik sonunda grupların görevlerini yerine getirip getirmediği kontrol edilir ve sorumluluklarımızı yerine getirmemizin günlük yaşamdaki önemi hakkında konuşulur. Etkinlikte kullandığımız alanı kirli bıraksaydık ya da eşyalarımızı toplamasaydık neler olabilirdi? Başka çocuklar sizin faaliyet alanınızı dağınık bıraksa neler hissederdiniz? Okulda başka hangi sorumluluklarımız var, evde hangi sorumluluklarımız var, çevremizde ne gibi sorumluluklarımız var gibi sorular sorulur, çocuklardan gelen cevaplarla sohbet sürdürülür. (Yalçın vd., 2012: 48) Etkinlik bitiminde çocuklara, suçluları yakalamak, insanların huzurlu yaşamasına

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;

- “Herkesin Bir Mesleği Var” adlı hikayede bülbülün, ayının, maymunun, filin, zıpzıp tavşan ve köstebeğin, ağaçkakanın, leylek ve kirpinin, kurbağanın, karganın mesleği neydi? sırayla sorulur.
- Karga hangi meslekleri deneyip başarısız olmuş?
- En sonunda karga hangi mesleği yapmaya karar vermiş?
- Sizin anne - babanızın meslekleri neler?
- Siz büyüyünce ne olmak istiyorsunuz? Neden?
- Meslek sahibi kişiler (örneğin doktor, manav, marangoz vb.) sorumluluklarını yapmazsa neler olabilir?
- Annenizin evde sorumlulukları nelerdir? Sorumluluğunu yapmazsa ne olabilir?
- Babamızın evdeki sorumlulukları nelerdir? Yapmazsa neler olabilir?

yardımcı olmak için gece gündüz çalışan hangi meslek olduğunu sorar. Çocuklardan gelen yanıtlardan sonra daha önceden aile katılımı için planlama sonucu polis memuru olan bir veli sınıfa çağrılır. Ve yaptığı işleri, sorumluluklarının neler olduğu, sorumluluklarını yerine getirmese neler olabileceği kendisi tarafından çocuklara anlatılır.

MESLEKLERİ BUL BAKALIM

Demirciler demiri nasıl döver?

İşte şöyle işte böyle dinndinn!

Davulcular davula nasıl vurur?

İşte şöyle işte böyle gümm gümm!

Oduncular baltayı nasıl vurur?

İşte şöyle işte böyle küt küt!

Marangozlar çiviye nasıl çakar?

İşte şöyle işte böyle tak takk!

Boyacılar duvarı nasıl boyar?

İşte şöyle işte böyle çıpçıpp!

Kayıkçılar kayığı nasıl sürer?

İşte şöyle işte böyle fiş fiş!

KAYNAKLAR

<http://www.degerler.org/materyal-indir/sorumluluk/okul->

[oncesi/sunu/meslekler-ve-sorumluluklari](http://www.degerler.org/materyal-indir/sorumluluk/okul-) adresinden
05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<https://www.youtube.com/watch?v=-HPvg1agTnc> adresinden
05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

[https://www.okuloncesietkinlikleri.com/.../10809d1336497647-](https://www.okuloncesietkinlikleri.com/.../10809d1336497647-davranis-takip-cizelge...)
[davranis-takip-cizelge...](https://www.okuloncesietkinlikleri.com/.../10809d1336497647-davranis-takip-cizelge...) adresinden 05/07/2016 tarihinde
edinilmiştir.

Çakman, K. A. ve Dericioğlu Ulaş, N. (2011). *Meslekler - Herkesin bir mesleği var*. İstanbul: YA-PA Yayıncılık.

Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri* içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

Gitarcular gitarı nasıl çalar?

İşte şöyle işte böyle rang rang.

DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR

Öykü hakkında sohbet ederken ve sorular sorarken her çocuğun söz hakkı almasına dikkat edilmeli, etkin katılım sağlanması için çocuklar teşvik edilmelidir. Oyun etkinliğinde çocukların ilgi ve alakaları canlı tutulmalıdır. Sorumluluk vurgulanmalıdır.

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit ZARBUN Anaokulu

Tarih : 16/ 02 / 2017

Yaş Grubu (Ay): 60 - 66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “Sorumluluk” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha önce uygulanan “Herkesin Bir Sorumluluğu Var” adlı etkinlik planındaki etkinlikler hatırlatılır ve soru - cevapla neler yapıldığı, neler öğrenildiği özetlenir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak, öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“Nereye Koyduysan Oradadır” adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Müzik ve Sanat Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru - cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Çocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(NEREYE KOYDUYSAN ORADADIR)

Etkinlik Türü: Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Müzik ve Sanat Etkinliği

Yaş Grubu:60 - 66 ay

KAZANIMLAR	ÖĞRENME SÜRECİ
<ul style="list-style-type: none"> - Sorumluluk kavramını tanımlar. - Sorumluluklarının farkına varır. - Sorumluluk alır. - Sorumluluklarını yerine getirir. - Evde ve okulda yapılması gereken sorumluluklarını bilir ve yerine getirir. - Sorumluluklarının farkına vararak yerine getirilmemesinin doğurabileceği sonuçları fark eder. - Gelecek ile ilgili sorumluluklarının farkına varır. - Farklı meslekteki insanların sorumluluklarını tanımlar. - Sorumluluğun özveriyi gerektirdiğini kavrar. - Görev sorumluluğunu bilir ve yerine getirir. - Kendisine, ailesine, okuluna, çevresine karşı olan sorumlulukların farkına varır.	<p>Çocuklar yarım daire şeklinde oturtulur ve çocuklara "Aradığımı Buluyorum" adlı resimli öykü kitabı okunur. Öykü bitiminde çocuklara öykü hakkında sorular sorularak yanıtlar alınır. Çocuklarla evdeki sorumluluklarımız hakkında konuşulur ve farklı mekan isimleri verilerek oradaki sorumluluklarını çocukların bulması istenir. Örneğin sinemadaki, sınıftaki, sokaktaki, apartmandaki vb., karşı sorumluluğumuz nelerdir? şeklinde sorularak yanıtlar alınır.</p> <p>Daha sonra çocuklara "Tinky Winky - Nereye Koyduysan Oradadır" (https://www.youtube.com/watch?v=1F_fB_tUBL4) adlı videolu şarkı izlettirilir. Ve video hakkında sohbet edilir. Çocuklardan şarkıya eşlik etmeleri istenir.</p> <p>Şarkı bitiminde çocuklar ana teması sorumluluk olan tiyatro gösterimi için okulun çok amaçlı salonuna götürülür. Tiyatroda "Arı bal yarışmasına katılacaktır, üç saat boyunca</p>

<p>MATERYALLER</p> <p>Resimli öykü kitabı, şarkıyı içeren taşınabilir bellek,aile katılım çalışma kağıdı</p> <p>SÖZCÜKLER</p> <p>-</p> <p>KAVRAMLAR</p> <p>Sorumluluk</p>	<p>balını koruması gerekmektedir. Balına sahip çıkamayarak ormanda bırakmıştır. O sırada acıkan ayı balı yemiştir. Hatasını anlayan ayı arıya yardım edip tekrar bal yapmasını sağlar ve bal yapan arı balını ayıyla paylaşır. Ancak sorumluluğunu getiremeyen arı yarışmaya katılamamıştır.” Tiyatro bitiminde çocuklarla sorular sorularak yanıt alınır ve tiyatrodaki izlenenler özetlenir.</p>
<p>DEĞERLENDİRME</p> <p>Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;</p> <ul style="list-style-type: none"> - “Aradığımı Buluyorum” adlı öyküde Ömer’in yaptığı yanlış davranış neydi? - Babası Ömer’e ne almıştı? Neden almıştı? - Ömer arkadaşını neden odasına hemen götürmedi? - Babasının aldığı bilet nerede bulunmuştu? - Ömer’in oyuncak sepetini kullanmada yaptığı yanlış neydi? - Ömer öykünün sonunda neden düzenli olmaya karar verdi? 	<p>NEREYE KOYDUYSAN ORDADIR</p> <p>Anneee, annnee!</p> <p>Nereye koyduysan ordadır.</p> <p>Nerdeeee, nerdeee?</p> <p>Nereye koyduysan ordadır.</p> <p>Anne çorabım nerede?</p> <p>Nereye koyduysan ordadır.</p> <p>Anne pijamam nerede?</p> <p>Nereye koyduysan ordadır.</p> <p>Sağa baktım sola baktım bulamadım.</p> <p>Evin altını üstüne getirdim.</p> <p>Anneeee,annnee!</p> <p>Nerdeee, nerdeee?</p>

- Evdeki sorumluluklarımız nelerdir?
- Eğer dağınık olursak neler olabilir?
- Siz evinizde kendi odanızla ilgili hangi sorumlulukları alıyorsunuz?
- Dağınık olan odanıza bir arkadaşınız gelse siz ne hissedersiniz?
- Tiyatroda arı neden yarışmaya katılmadı?
- Ayı sizce doğru mu davrandı? Neden?
- Bize ait olmayan bir şey bulduğumuzda ne yapmalıyız?
- Ayı nasıl bir çözüm bulmuştu?

Nereye koyduysan ordadır.
Anne defterim nerede?
Nereye koyduysan ordadır.
Anne kurşun kalemim,
Sağa baktım sola baktım bulamadım.
Evin altını üstüne getirdim.
Nereye koyduysan ordadır.

AİLE KATILIMI

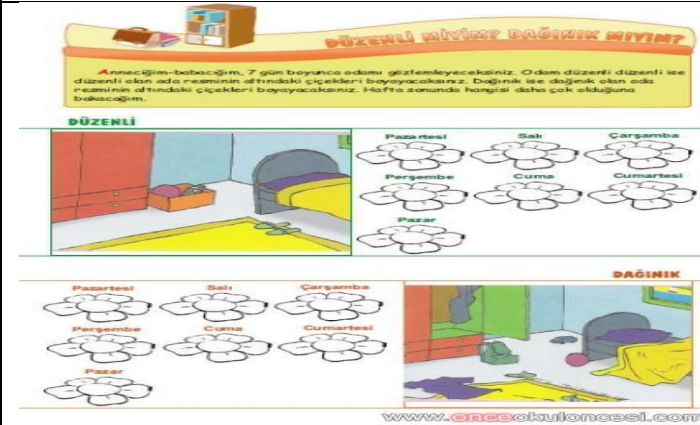
Ailelere "Düzenli miyim Dağınık mıyım?" (<http://www.risaleokul.com/tr/davranis-cizelgeleri/>) adlı çalışma kağıdı gönderilir.

KAYNAKLAR

https://www.youtube.com/watch?v=1F_fB_tUBL4 adresinden
05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

<http://www.risaleokul.com/tr/davranis-cizelgeleri/> adresinden
05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.

Güneyli, N. ve Zeydanlı, M. (2006). *Biz de varız-Aradığımı buluyorum*. Ankara: SMG Yayıncılık.

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit ZARBUN Anaokulu

Tarih : 21/ 02 / 2017

Yaş Grubu (Ay): 60 - 66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “Doğruluk - Dürüstlük” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak, öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“Yalancı Çoban” adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Oyun ve Müzik Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru-cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Cocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(YALANCI ÇOBAN)

Etkinlik Türü : Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Oyun ve Müzik Etkinliği

Yaş Grubu : 60 - 66 Ay

KAZANIMLAR	ÖĞRENME SÜRECİ
<ul style="list-style-type: none"> - Dürüst olmanın anlamını kavrar. - Dürüstlük duygusunun kişiler arası ilişkilerdeki önemini kavrar. - Dürüstlük değerleriyle ilgili düşüncelerinin ve tutumlarının farkına varır. - Her şartta doğruyu söyleme ve dürüst olma gereğini kavrar ve uygular. - Dürüst olmamanın zararlarını fark eder. - Görevini yerine getirmede dürüstlüğün önemini kavrar. - Dürüstçe olan ve olmayan durumları fark ederek dürüstçe olana yönelir.	<p>Öğretmen çocukları yarım daire şeklinde oturtur ve onlara “Boş Kafes” adlı resimli öykü kitabını okur. Öykü bitiminde çocuklarla öykü hakkında sohbet edilir ve sorular sorulur yanıt alınır. Öyküden sonra çocuklara “Dürüstlük” oyunu oynanır. Öğrenciler çember şeklinde oturur. Ek-1’ deki sorular öğretmen tarafından öğrencilere sorulur. Öğrencilerden cümle doğru bir davranış ise hep birden ‘ayağa kalmaları’ yanlış ise ‘yere çömelmeleri’ istenir (http://www.degerler.org/materyal-indir/dogruluk-durustluk/okul-oncesi/sinif-ici-etkinlik/soru-cevap). Yanlış yapan çocuk oyundan çıkar. Doğru yapanlar alkışlanır. Oyun davranışların doğrusu öğrenilene kadar devam ettirilir. Ve tüm sınıf alkışlanır. Dürüst insanların ailesi, öğretmeni ve arkadaşları tarafından çok sevileceği hatırlatılarak etkinlik sonlandırılır. Daha sonra çocuklara “Yalancı Çoban” (https://www.youtube.com/watch?v=7F210hCg3dk) adlı şarkı</p>

<p>MATERYALLER Resimli öykü kitabı</p> <p>SÖZCÜKLER Yalan, kaval, aldatmak</p> <p>KAVRAMLAR Doğruluk - dürüstlük</p>	<p>öğretilir ve şarkının içeriği hakkında çocuklarla sohbet edilir. Çocuklara şarkıda geçen yanlış davranışın ne olduğu, sonucunda neler olduğu sorulur.</p> <p>YALANCI ÇOBAN</p> <p>Evvel zaman içinde kalbur saman içinde, Bir küçük çoban varmış yalancılık yaparmış. Yalancı yalancı sana kimse inanmaz. Yalancı yalancı sözüne kimse kanmaz. Sürüsünü alarak, kavalını çalarak, Çıkmış bir gün kırlara çiçekli bayırlara. Yalancı yalancı sana kimse inanmaz. Yalancı yalancı sözüne kimse kanmaz. “Kurt var!” diye bağırılmış köy halkını çağırılmış. Sopayı alan koşmuş, fakat kurt falan yokmuş. Yalancı yalancı sana kimse inanmaz. Yalancı yalancı sözüne kimse kanmaz. Herkes kızmış söylenmiş, çoban gülmüş eğlenmiş. Hepinizi aldattım, kurt falan yoktur demiş. Yalancı yalancı sana kimse inanmaz. Yalancı yalancı sözüne kimse kanmaz.</p>
<p>AİLE KATILIMI Velilerden çocuklarıyla doğruluk ve dürüstlük hakkında sohbet etmeleri, günlük yaşamda dürüstlük içeren davranışlar ile ilgili örnekler vermeleri ve onlara olumlu model olmaları istenir.</p> <p>DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR Çocukların öğrenme sürecine etkin katılımını sağlamak için günlük hayattan örnekler ve ipuçları verilmeli ve uygulama sırasında her çocuğun söz hakkı alması ve etkinliğe katılmasına özen gösterilmelidir.</p>	

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;

- Babası Zeynep'e ne hediye almıştı?
- Minik kuşun adını Zeynep ne koymuştu?
- Zeynep televizyonda yalanla ilgili hangi sözü duymuştu?
Bu sözün anlamı neydi?
- Zeynep arkadaşı Yeşim'e hangi hediye götürmüştü?
- Zeynep'in yaptığı yanlış davranış neydi?
- Zeynep hatasını nasıl anlamıştı?
- Siz Zeynep'in yerinde olsaydınız kendinizi nasıl hissederdiniz?
- Dürüstlük içeren davranışlar nelerdir?
- Doğru söylenmediğinde neler olabilir?

Günler geçmiş aradan kurt anlar mı şakadan?
Bir kocaman kurt dalmış, çobanı korku almış.
Yalancı yalancı sana kimse inanmaz.
Yalancı yalancı sözüne kimse kanmaz.
“Kurt var!” diye bağırılmış, köy halkını çağırılmış.
Fakat kimse gelmemiş, yalancıyı kurt yemiş.
Yalancı yalancı sana kimse inanmaz.
Yalancı yalancı sözüne kimse kanmaz.

KAYNAKLAR	EK-1
<p>http://www.degerler.org/materyal-indir/dogruluk-durustluk/okul-onesi/sinif-ici-etkinlik/soru-cevap adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=7F210hCg3dk adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.</p> <p>Güneyli, N. ve Zeydanlı, M. (2006). <i>Biz de varız-Boş kafes</i>. Ankara: SMG Yayıncılık.</p>	<p>İzinsiz para almak</p> <p>Polisin hızlı araba kullanan bir sürücüye ceza yazması</p> <p>Hâkimlerin suçluları hapse atması</p> <p>Fırıncının ekmeği para saymayı bilmeyen küçük çocuklara pahalı satması</p> <p>Sınıfta gürültü yaptığı zaman öğretmeninden özür dilemek</p> <p>Yemekten önce ellerini yıkamadığı halde annesine yıkadım demek</p> <p>Babasına söz verdiği saatte televizyonu kapatıp ders çalışmak</p> <p>Parkta sıra beklemeyerek kendinden küçük bir çocuğu itmek ve salıncağa ondan önce binmek</p> <p>Manavın çürük meyveleri sağlam diye satması</p> <p>Arkadaşlarının eşyalarını izinsiz kullanmak</p> <p>Ödevlerini kendi değil de evde bir başkasına yaptırmak</p> <p>Cüzdanını düşüren bir kadına cüzdanını teslim etmek</p> <p>Öğretmeninin kızacağını bildiği halde camı kendisinin kırdığını söylemek</p> <p>Babasının yeni aldığı bir oyuncakı kendisi kırdığı halde suçu kardeşine atma</p>

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit ZARBUN Anaokulu

Tarih : 23/ 02 / 2017

Yaş Grubu (Ay) : 60-66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “Doğruluk-Dürüstlük” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha önce uygulanan “Yalancı Çoban” adlı etkinlik planındaki etkinlikler hatırlatılır ve soru-cevapla neler yapıldığı, neler öğrenildiği özetlenir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak, öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“Dürüst Maymun Toti” adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Matematik ve Sanat Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru-cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Çocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(DÜRÜST MAYMUN TOTİ)

Etkinlik Türü : Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Matematik ve Sanat Etkinliği

Yaş Grubu : 60 - 66 Ay

KAZANIMLAR	ÖĞRENME SÜRECİ
<ul style="list-style-type: none"> - Dürüst olmanın anlamını kavrar. - Dürüstlük duygusunun kişiler arası ilişkilerdeki önemini kavrar. - Dürüstlük değerleriyle ilgili düşüncelerinin ve tutumlarının farkına varır. - Her şartta doğruyu söyleme ve dürüst olma gereğini kavrar ve uygular. - Dürüst olmamanın zararlarını fark eder. - Görevini yerine getirmede dürüstlüğün önemini kavrar. - Dürüstçe olan ve olmayan durumları fark ederek dürüstçe olana yönelir.	<p>Öğretmen çocuklara "Bazen insanlar dürüst davranmayıp yalan söylerler. Böyle davrandıklarında neler hissederler?" diyerek düşünceleri için biraz zaman verir. Cevapları alınır. Sonra öğretmen "Kahramanımız Maymun Toti neler yapmış ve neler hissetmiş, öğrenelim." diyerek "Dürüst Maymun Toti" adlı hikayeyi çocuklara okur ve hikayenin sonunda çocuklara sorular sorarak yanıtları alır. (Yalçın vd., 2012: 97)</p> <p>Daha sonra öğretmen sayışmayla çocuklardan birini ebe seçer. Ebeğin gözleri bağlanır ve panoya yüz ifadelerinden bir örüntü oluşturur. Gülen - ağlayan - somurtkan - gülen - ağlayan... Ebe olan çocuk panonun önüne alınır. Yüz ifadeleri panonun alt kısmına karışık olarak yapıştırılmıştır. Bu ifadelerden alıp panonun üst kısmına yapıştırıp doğru yapması için diğer çocuklar yardımcı olur. Doğru yüz ifadesini aldığı anda woowwwww, yanlış yüz ifadesini aldığı anda Aaaaaaaa.....</p>

<p>MATERYALLER Öykü kitabı, renkli balonlar, A4 kâğıdı, kuru veya pastel boya, yüz ifadesi simge kartları</p> <p>SÖZCÜKLER Yalan, güvenilir</p> <p>KAVRAMLAR Doğruluk-dürüstlük</p>	<p>diyerek ebe olan çocuğun örüntüyü tamamlamasına yardım ederler. Oyun bu şekilde çocukların ilgileri doğrultusunda devam eder. Oyunun sonunda çocuklara neler hissettikleri sorulur. "Arkadaşına doğru yönergeler vererek yardım ettiğinde neler hissettin, gözün kapalıyken arkadaşlarına tam olarak güvenebildin mi? Bu seni mutlu etti mi?" gibi sorular sorularak arkadaşlarına doğru yönlendirip onlara dürüst davrandıkları için teşekkür edilir. Dürüst davranmanın insanı mutlu ettiği ve bazı işleri başarmak için bazen başkalarına güvenmek gerektiği hakkında konuşulur (Yalçın vd., 2012: 94).</p> <p>Daha sonra çocuklara, "Hiç size dürüst davranmayan biri oldu mu? İnsanlar size dürüst davranmadığında neler hissediyorsunuz? Bu sizi rahatsız ediyor mu?" gibi sorular sorularak cevaplamaları için çocuklara fırsat verilir. Öğretmen çocuklara ikiye bölünmüş, üzerinde gülen yüz ve üzgün yüz ifadesi olan A4 kâğıdını dağıtır. Çocuklara size dürüst davranmayan, yalan söyleyen biri var mı? Varsa yüz ifadesinin</p>
<p>DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR Çocukların öğrenme sürecine etkin katılımını sağlamak için günlük hayattan örnekler ve ipuçları verilmeli ve uygulama sırasında her çocuğun söz hakkı alması ve etkinliğe katılmasına özen gösterilmelidir.</p>	

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;

- Annesi Maymun Toti'ye ne dedi?
- Maymun Toti'yi çağıran kimdi?
- Karga Bobi ona neler söyledi? Onu nasıl ikna etti?
- Maymun Toti karnı acıkınca ne yaptı?
- Muzları yemesi doğru bir davranış mı?
- Eve dönünce annesine ne dedi ve ne yaptı?
- Maymun Toti odasına gidince neler yaşadı? Niye içi hiç rahat değildi?
- Maymun Toti ne yaptı? Annesine anlatınca neler yaşandı?
- Maymun Toti annesinin dediklerini yaptıktan sonra neler hissetti? Daha mı huzurluydu?
- Siz Maymun Toti'nin yerinde olsaydınız ne hissederdiniz?
- Eğer örüntü yaparken arkadaşımız bizi yanıltsa yalan söylese ne olurdu? Siz kendinizi nasıl hissederdiniz?
- Güvenilir olmak için nasıl davranılmalıdır?

olduğu yere çizip boyayacaksınız. Size dürüst davranan, sözünde duran birini de gülen yüz ifadesinin olduğu kısma resmini çizip boyayacaksınız" der. Çocukların yaptığı gülen yüz kısmındaki dürüst insan resimlerinin kim olduğu çocuklara sorulur ve kâğıdın üstüne yazılır sonrasında kâğıt katlanır ve balonun içine atılır. Çocukların her biri bir balon alacaktır ve şişirildikten sonra her çocuk dürüstlük balonu ile oynayabilecektir (Yalçın vd., 2012: 92).

KAYNAKLAR

Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri* içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit Zarbun Anaokulu

Tarih : 28/ 02 / 2017

Yaş Grubu (Ay) : 60 - 66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “İş Birliği” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha önce iş birliği değerini konu alan “İş birliği Yapalım, İşlerimizi Kolaylaştıralım” adlı etkinlik planındaki etkinliklerde yapılanlar çocuklara hatırlatılır ve etkinlikler özetlenir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak, öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“ Kurabiyemizi İş Birliği ile Yapalım” adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Fen ve Müzik Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru - cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Çocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(KURABİYEMİZİ İŞ BİRLİĞİ İLE YAPALIM)

Etkinlik Türü : Bütünleştirilmiş Türkçe-Dil , Fen ve Müzik Etkinliği

Yaş Grubu : 60 - 66 Ay

<p>KAZANIMLAR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Toplumsal düzen içinde iş birliği ve dayanışmanın yaşantımızdaki önemini kavrar. - İş birliği ve dayanışmaya duyulan ihtiyacı fark eder. - İş birliği ve dayanışma davranışı ile ilgili girişimde bulunur. - Kişiler arası ilişkilerde iş birliği ve dayanışma davranışının önemini fark eder. - İş birliği gerektiren durumlara örnek verir.	<p>ÖĞRENME SÜRECİ</p> <p>Öğretmen çocukları yarım daire şeklinde oturtur ve "Bu Kış Kimse Üşümeyecek" adlı resimli öykü kitabını okur. Öykü bitiminde kitap hakkında sohbet edilir ve sorular sorulur ve yanıtlar alınır. İş birliğinin ne demek olduğu, neden önemli olduğu hakkında çocuklarla sohbet edilir.</p> <p>Öğretmen çocuklarla birlikte kurabiye yapacaklarını söyler. Önce kurabiyeyi nasıl yapacaklarını tarif eder. (Malzemelerin hangi sıra ile koyulacağını ve ne kadar koyulacağını). Çocuklardan sıra ile gelip verilen yönergeye göre malzemeleri eklemeleri istenir. İki çocuk yoğurma ile görevlendirilir. İş birliği içinde yapılan hamur öğretmen yardımıyla baklava dilimi şeklinde kesilerek tepsiye dizilir. Okulun mutfağında pişen kurabiyeler hep birlikte yenir. İş birliği içinde yapılan kurabiye de herkesin emeği olduğu için teşekkür edilir ve iş birliği ile yapılan işlerin daha kolay yapılabileceğine</p>
<p>MATERYALLER</p> <p>Resimli öykü kitabı, müzik aletleri</p> <p>SÖZCÜKLER</p> <p>-</p> <p>KAVRAMLAR</p> <p>İş birliği</p>	

<p style="text-align: center;">DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR</p> <p>Çocukların etkinliklere etkin katılımı sağlanmalı her birine tek tek söz verilmeli, anlaşılamayan sorular anlaşılır şekilde ipuçları verilerek tekrar sorulmalı ve her yanıt dinlenmeli ve teşekkür edilmelidir.</p>	<p>vurgu yapılır. Bu etkinlikten sonra çocuklarla bildikleri kısa bir şarkı söylenir. Çocuklara bu şarkıyı müzik aletleriyle beraber söylemenin nasıl olabileceğini sorulur. Çocuklara müzik aletleri verilir. Çocuklardan şarkıya müzik aletleriyle eşlik etmeleri istenir ve bu ses kaydedilir. Şarkı bittiğinde çocuklara nasıl olduğu sorulur. Ses kaydı çocuklara dinletilir. Çocuklara daha iyi yapıp yapamayacakları sorulur ve birlikte iş birliği yaparak daha iyi ritim tutabilecekleri belirtilir. Şarkı için uygun bir ritim belirlenir ve çocuklara ellerinde aletleriyle bu ritmi çalmaları söylenir. Çocuklar iş birliği için bu basit ritmi uygun şekilde çaldıklarında tekrar ses kaydı yapılır. Çalışmanın sonunda çocuklara her iki ses kaydı dinlettirilir ve iş birliği yapınca ne kadar güzel olduğu vurgulanır (Uyanık Balat ve Balaban Dağal, 2006: 87).</p>
<p style="text-align: center;">DEĞERLENDİRME</p> <p>Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Küçük kır faresi ormana ne için gitmişti? Ormanda neyden korkmuştu? - Küçük fare ormanda neler topladı?	<p style="text-align: center;">KAYNAKLAR</p> <p>Oral, F. (2016). <i>Bu kış kimse üşümeyecek</i>. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.</p> <p>Uyanık Balat, G. ve Dağal, A. B. (2006). <i>Okul öncesi dönemde, değerler eğitimi etkinlikleri</i>. Ankara: Kök Yayıncılık.</p>

- Küçük fare odun yığını neden çekemedi? Kimden yardım istedi?
- Tavşan ve fare kimden yardım istedi? Neden?
- Tilki, fare ve tavşan kimden yardım istedi? Ayı onlara nasıl bir yardımda bulundu?
- Düşüklerinde çalılar hayvanlara ne olmuştu?
- Kışın kimsenin üşümeyecek olması hayvanların yaptığı hangi güzel davranışın sonucuydu?
- İş birliği yapmak yerine bazı işleri tek başımıza yapmaya kalkışsak ne olur?
- Daha hızlı ve daha az yorularak iş yapmak isteniyorsa ne yapılmalı?
- Günlük hayatta hangi işlerde iş birliği yapılıyor? Örnekler verelim.
- Evde ailenizle nasıl iş birliği yapabilirsiniz?
- Okulda arkadaşlarımızla nasıl iş birliği yapabilirsiniz?
- İş birliği ile yaşamlarını sürdüren hayvanlar sizce hangileri? Nasıl iş birliği yapıyorlar?

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit ZARBUN Anaokulu

Tarih : 02/ 03 / 2017

Yaş Grubu (Ay) : 60 - 66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “İş Birliği” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak, öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“İş Birliği Yapalım, İşlerimizi Kolaylaştıralım” adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Oyun ve Sanat Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru - cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Çocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(İŞ BİRLİĞİ YAPALIM, İŞLERİMİZİ KOLAYLAŞTIRALIM)

Etkinlik Türü : Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil , Oyun ve Sanat Etkinliği

Yaş Grubu : 60 - 66 Ay

KAZANIMLAR	ÖĞRENME SÜRECİ
<ul style="list-style-type: none"> - Toplumsal düzen içinde iş birliği ve dayanışmanın yaşantımızdaki önemini kavrar. - İş birliği ve dayanışmaya duyulan ihtiyacı fark eder. - İş birliği ve dayanışma davranışı ile ilgili girişimde bulunur. - Kişiler arası ilişkilerde iş birliği ve dayanışma davranışının önemini fark eder. - İş birliği gerektiren durumlara örnek verir.	<p>Öğretmen çocukları yarım daire şeklinde oturtur ve "Kırmızı Elma" adlı resimli öykü kitabını okur. Öykü bitiminde kitap hakkında sohbet edilir ve sorular sorulur ve yanıtlar alınır. İş birliğinin ne demek olduğu, neden önemli olduğu hakkında çocuklarla sohbet edilir.</p> <p>Öğretmen çocuk sayısına pinpon topunu çocuklara verir. Her çocuk bireysel olarak öğretmenin tuttuğu süre boyunca topa üfleyerek topu hareket ettirmeye çalışır. Süre bitiminde öğretmen tüm çocukların bireysel olarak topları götürdükleri yeri işaretler ve çocukların isimleri yazılır. Daha sonra çocuklar dörderli gruplara ayrılır (grupların dağılımı homojen olmalıdır) ve öğretmen aynı süreyi başlatır. Her gruba bir tane top verilir ve çocuklar bu defa grup halinde bir topu üfleyerek ilerletmeye çalışır. Öğretmen süre bitiminde grupların geldikleri noktayı işaretler. İki nokta arasındaki farklara dikkat çekilir. Bireysel</p>

<p>MATERYALLER Resimli öykü kitabı, pinpon topu, gazete kâğıtları, makas, yapıştırıcı, fon kartonu</p> <p>SÖZCÜKLER -</p> <p>KAVRAMLAR İş birliği</p>	<p>hareket ettikleri topun geldiği noktayla grup halinde üflenen topun geldiği nokta arasında neden bu kadar fark olduğu hakkında konuşulur. Bir işi en kısa sürede bitirebilmek için başkalarıyla görev paylaşımı içinde bulunmamız gerektiğinin öneminden bahsedilir (Yalçın vd., 2012: 135).</p> <p>Çocuklara evden gazete parçaları getirmeleri istenir. Getirilen gazete parçalarındaki resimler iş birliği içinde kesilir ve kesilen resimler kolaj çalışması için büyük bir fon kartonuna yapıştırılır. Tek başına yapılırsa iş birliğinin zorluğuna dikkat çekilerek, iş birliğinin önemine vurgu yapılır.</p>
<p>DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR Çocukların etkinliklere etkin katılımı sağlanmalı her birine tek tek söz verilmeli, anlaşılamayan sorular anlaşılır şekilde ipuçları verilerek tekrar sorulmalı ve her yanıt dinlenmeli ve teşekkür edilmelidir.</p>	<p>DEĞERLENDİRME Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Tavşan ormanda çok aç olduğunda karşısına ne çıktı? - Elmayı ağaçtan koparabildi mi? Neden? - Tavşan kimden yardım istedi? Kır faresi elmaya ulaşmak için ne yaptı? Başarabildi mi? - Tavşan ve kır faresi kimden yardım istedi? Tilki onlara nasıl bir yardımda bulundu? Başarabildiler mi? - Sonunda elmaya nasıl ulaştılar?

KAYNAKLAR

Oral, F. (2015). *Kırmızı elma*. İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.

Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri* içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

- Tek başına üflediğiniz pinpon topunu neden hareket ettiremediniz?
- İş birliği içinde üflenen topla tek başına üflediğiniz topun geldiği seviye arasında nasıl bir fark var? Neden?

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit ZARBUN Anaokulu

Tarih : 07/ 03 / 2017

Yaş Grubu (Ay : 60 - 66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “Paylaşmak” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak, öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“Her şeyi Paylaşalım, Mutlu Olalım” *adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Sanat ve Fen - Matematik Etkinliği*

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru - cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Cocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(HERŞEYİ PAYLAŞALIM, MUTLU OLALIM)

Etkinlik Türü : Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil , Sanat ve Fen - Matematik Etkinliği

Yaş Grubu : 60 - 66 Ay

<p>KAZANIMLAR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paylaşımca olmaya istekli olur. - Paylaşımın anlamını kavrar. - Paylaşımın önemini kavrar ve bunu benimser. - Paylaşmayı öğrenir. - Paylaşımında bulunma davranışlarını geliştirir.	<p>ÖĞRENME SÜRECİ</p> <p>Öğretmen çocuklara "Bir Kabuğu Paylaşmak" adlı resimli öyküyü okur. Öyküyü yarıda bırakır ve çocuklardan öykünün sonunu tahmin etmelerini ister. Her çocuk birer cümleyle öyküyü tamamlamaya çalışır. Daha sonra öğretmen öykünün geri kalan kısmını da okuyarak çocuklarla sohbet eder, öykü hakkında sorular sorulur ve yanıtlar alınır.</p> <p>Öğretmen çocuklara tek renk boya dağıtır ve A4 kâğıdına gökkuşağı çizmelerini ister. Çocuklar tek renk boyalarla gökkuşağını çizerler. Öğretmen çocuklara gökkuşağının rengârenk çizilebilmesi için ne yapmak gerektiğini, nasıl yaparsak gökkuşağımızın rengârenk ve daha güzel olacağını sorar. Alınan yanıtlardan sonra öğretmen kâğıtlarının arkasını çevirtirir. Bu kısma da herkesin arkadaşıyla boyasını paylaşarak gökkuşağı çizmelerini ister. Hangi gökkuşağı resminin daha güzel olduğu karşılaştırılarak tartışılır ve paylaşmanın önemine</p>
<p>MATERYALLER</p> <p>Resimli öykü kitabı, pastel boya, A4 kâğıdı,kek</p> <p>SÖZCÜKLER</p> <p>-</p> <p>KAVRAMLAR</p> <p>Paylaşmak</p>	
<p>DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR</p> <p>Çocukların etkinliklere etkin katılımı sağlanmalı her birine tek tek söz verilmeli, anlaşılamayan sorular anlaşılır şekilde</p>	

<p>ipuçları verilerek tekrar sorulmalı ve her yanıt dinlenmeli ve teşekkür edilmelidir.</p>	<p>vurgu yapılır.</p> <p>Öğretmen sınıfa elinde kekle gelir. Çocukların dikkati kek çekilir. Öğretmen keki çocuk sayısından az parçaya ayırır.</p>
<p>AİLE KATILIMI</p> <p>Bir veliden paylaşım günü için kek yapıp göndermesi istenir.</p>	<p>Daha sonra sırayla çocuklara kekleri verir. Herkes kekini almadan kekleri yemeye başlamaması, keki hep birlikte yiyecekleri söylenir. Bazı çocuklara kek kalmaz. Çocukların dikkatleri bu problem durumuna çekilir. Neler yapılabileceği konusunda konuşulur. Çocuklardan paylaşma cevabı alındıktan sonra kekler alınarak sınıf sayısına göre eşit şekilde paylaşılır. herkese eşit şekilde düşen kekeler hep birlikte yenilir (Yalçın vd., 2012: 57).</p>

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;

- Yengeç ile kabuğunu paylaşmayan hangi hayvanlardı?
- Hangi hayvan yengecin kabuğunu paylaşmak istemişti?
- Deniz gülü yengece nasıl bir yardımda bulunmuştu?
- Deniz gülü ve yengeç evini kiminle paylaşmıştı? Bu tüplü kurt evde hangi işleri yapacaktı?
- Bu üç ev arkadaşı sonradan neden ayrıldı?
- Evleri neden yıkıldı?
- Öykünün sonunda ne oldu?
- Gökkuşuğu etkinliğinde tek renk ile boyama yaptığımızda ne oldu?
- Rengârenk gökkuşuğu yapmak için ne yapmamız gerekti?
- Günlük hayatınızda paylaştığımız şeyler neler olabilir?
- Eğer ihtiyacı olan bir kişiyle elimizdekini paylaşmazsak karşımızdaki kendini nasıl hisseder?

KAYNAKLAR

- Donaldson, J. (2015). *Bir kabuğu paylaşmak*. İstanbul: Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları.
- Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), *Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri içinde* (38-130). Ankara: Pegem Akademi.

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit ZARBUN Anaokulu

Tarih : 09/ 03 / 2017

Yaş Grubu (Ay) : 60 - 66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “Paylaşmak” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha önce uygulanan “Her şeyi Paylaşalım, Mutlu Olalım” adlı etkinlik planında yer alan etkinlikler çocuklara hatırlatılarak, etkinlikler özetlenir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak çocuklar öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“Meyvemi Paylaşıyorum” adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Sanat ve Müzik Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru - cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Çocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(MEYVEMİ PAYLAŞIYORUM)

Etkinlik Türü : Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil , Sanat ve Müzik Etkinliği

Yaş Grubu : 60 - 66 Ay

<p>KAZANIMLAR</p> <ul style="list-style-type: none"> - Paylaşımçı olmaya istekli olur. - Paylaşımın anlamını kavrar. - Paylaşımın önemini kavrar ve bunu benimser. - Paylaşmayı öğrenir. - Paylaşımında bulunma davranışlarını geliştirir.	<p>ÖĞRENME SÜRECİ</p> <p>Çocuklar bir gün önceden söylendiği gibi evlerinden meyve getirir. Ama öğretmen hangi meyveyi getirmeleri konusunda bir şey söylemediği için farklı meyveler gelecektir. Öğretmen çocuklara hangi meyveleri getirdiklerini sorar. Çocuklar meyveleri yiyelim fakat hepimizde aynı meyve yok ve arkadaşımızın canı bizimkinden çekmiş olabilir. Sizce ne yapmalıyız, diyerek çocukların paylaşma düşüncelerini dinler. Çocuklardan gelen cevapları değerlendirir. Öğretmen en sonunda madem herkesin bir meyveden tatmasını istiyoruz o zaman meyve salatası yapalım mı, der. Hep birlikte meyve salatası yapılır ve yenir (Yalçın vd., 2012: 53)</p> <p>Öğretmen çocuklara bir tane resim kâğıdı vereceğini ancak iki çocuğun bu kâğıda paylaşma ile ilgili resim yapmasını ister. Tek sayfa ve tek boya kalemi ile resim yapan çocuklara, kâğıdı ve</p>
<p>MATERYALLER</p> <p>Farklı meyveler, A4 kâğıdı, boyalar, videolu şarkıyı içeren taşınabilir bellek</p> <p>SÖZCÜKLER</p> <p>-</p> <p>KAVRAMLAR</p> <p>Paylaşmak</p>	

<p>DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR</p> <p>Çocukların etkinliklere etkin katılımı sağlanmalı her birine tek tek söz verilmeli, anlaşılamayan sorular anlaşılır şekilde ipuçları verilerek tekrar sorulmalı ve her yanıt dinlenmeli ve teşekkür edilmelidir.</p>	<p>boyaları paylaşarak resim yapmanın onlara ne hissettirdiği sorulur. Paylaşmanın önemine vurgu yapılır.</p> <p>Öğretmen çocuklara “Paylaş, Çünkü Onlar Arkadaş” (https://www.youtube.com/watch?v=SGZddFT7X4I) adlı videolu şarkıyı izletir. Ve çocuklardan şarkıya eşlik etmeleri istenir.</p>
<p>DEĞERLENDİRME</p> <p>Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Eğer meyveleri paylaşmadan sadece kendi getirdiğimiz meyveyi yeseydik neler olurdu? Herkes kendini nasıl hissederdi? - Günlük hayatta evde, okulda neleri paylaşabiliriz? - Bir arkadaşımız bizimle bir şeyi paylaştığında nasıl hissederiz? - Eğer biz bir eşyamızı paylaşmazsak ona ihtiyacı olan arkadaşımız kendini nasıl hisseder?	<p>KAYNAKLAR</p> <p>https://www.youtube.com/watch?v=SGZddFT7X4I adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir.</p> <p>Yalçın, A., Yemenici, F., Sabancı, H., Kalaycı, K. K., Halisdemir, M., Bakülü, N., Hazar, R.G., Köse, S. & Ünsal, Y. (2012). Okul öncesinde değerler eğitimi. G. Uyanık Balat, (Ed.), <i>Okul öncesinde değerler eğitimi ve etkinlik örnekleri</i> içinde (38-130). Ankara: Pegem Akademi.</p>

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit Zarbun Anaokulu

Tarih : 14/ 03 / 2017

Yaş Grubu (Ay) : 60 - 66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “Saygı” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak, öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“Saygılı Olmalıyım” adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Müzik ve Sanat Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru - cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Cocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(SAYGILI OLMALIYIM)

Etkinlik Türü : Birleştirilmiş Türkçe - Dil, Müzik ve Sanat Etkinliği

Yaş Grubu : 60 - 66 Ay

KAZANIMLAR	ÖĞRENME SÜRECİ
<ul style="list-style-type: none"> - Saygılı ve saygısız insanların özelliklerini öğrenir. - Saygı kavramının anlamını bilir. - Saygılı bir toplum olmanın gerekliliğini kavrar. - Saygısız davranışların sonuçlarını kavrar. - Saygı gösterilmesi gereken durumları fark eder. - Kendine saygı ve saygıdeğer kavramını tanımlar. - Farklılıklara saygı ve başkalarına saygı ile ilgili bilinç geliştirir. - Büyüklere saygı davranışını geliştirir. - Kişiler arası ilişkilerde saygının yeri ve önemini fark eder ve toplumsal kuralları öğrenir.	<p>Öğretmen çocuklara öncelikle Saygı ne demektir? Saygılı olmak ne demektir? Nelere ve kimlere saygı duyarız? soruları ile sohbeti başlatır. Çocuklardan alınan yanıtlardan sonra çocuklara "Saygılı davranışlar nelerdir?" adlı sesli sunumu izletir ve sonrasında "Komşularımız" adlı resimli öykü kitabını okur. Öykünün sonunda çocuklara hikaye ile ilgili sorular sorulur ve yanıtlar alınır. Öykü bitiminde öğretmen çocuklara "Saygılı Olmalı" (https://www.youtube.com/watch?v=Xkh70j9Tu1c) adlı şarkıyı önce bütününü birkaç kez dinleterek, sonra cümle cümle tekrarını yaptırarak öğretir. Tüm cümleler yeterince tekrar edilip öğrenildiğinde bir kaç kez şarkının tamamı tekrarlanır ve müzik aletleri ile çocukların şarkıyı tekrarlamaları istenir.</p> <p>SAYGILI OLMALI</p> <p>Saygılı olmalı saygılı olmalı. Büyüklere saygılı olmalı.</p>

<p>MATERYALLER</p> <p>Öykü kitabı, sesli sunuyu ve şarkıyı içeren taşınabilir bellek, bilgisayar, fon kartonu, pul, sim, boya kalemi, dünya küresi</p> <p>SÖZCÜKLER</p> <p>Kızıldereli, Hintli, Japon, Çinli, Amerikalı, Afrikalı</p> <p>KAVRAMLAR</p> <p>Saygı, saygıdeğer</p>	<p>Küçüklere saygılı olmalı.</p> <p>Başkalarının haklarına saygılı olmalı.</p> <p>Düşüncelere görüşlere saygılı olmalı.</p> <p>Saygılı olmalı saygılı olmalı.</p> <p>Büyüklere saygılı olmalı.</p> <p>Küçüklere saygılı olmalı.</p> <p>İnsanlara hayvanlara saygılı olmalı.</p> <p>Canlı cansız varlıklara saygılı olmalı.</p> <p>Şarkı öğretiminden sonra çocuklara farklı ülkelerin çocuklarının resimleri dağıtılır. Her bir çocuğun giyimiyle görünümüyle farklılıklarına dikkat çekilir. Daha sonra çocuklardan dağıtılan farklı ülke çocuklarının resmini keserek boyamaları, isterlerse pul ve simlerle süslemeleri istenir. Her bir çocuk boyadığı çocuğun özelliklerini sırayla söyler ve sonrasında kesilip boyanan çocuk resimleri el ele olacak şekilde birleştirilir ve dünya küresinin etrafına yapıştırılır. Etkinlik bitiminde her insanın farklı özellikleri olsa da saygıya değer olduğu ve saygı duyulması gerektiği vurgulanır.</p>
<p>DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR</p> <p>Çocukların öğrenme sürecine etkin katılımını sağlamak için günlük hayattan örnekler ve ipuçları verilmeli ve uygulama sırasında her çocuğun söz hakkı alması ve etkinliğe katılmasına özen gösterilmelidir.</p>	

DEĞERLENDİRME

Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltebilir;

- Bugün hangi etkinlikleri yaptık? Yaptığımız etkinliklerde neler öğrendik?
- Saygı içeren davranışlar nelerdir?
- "Komşularımız" adlı öyküde yapılan saygısız davranış ne idi? Bu davranışın sonucunda neler oldu?
- Yaşlı amcanın yerinde olsaydık biz ne hissederdik?
- Günlük yaşamda karşılaştığımız saygısız davranışlar var mı? Anlatır mısınız?
- Farklı gördüğümüz kişilerle alay gördüğünüzde nasıl tepki verirdiniz?
- Görünümü, giyimi ya da konuşması ile farklı bir kişi ile tanıştığımızda nasıl davranmalıyız?
- "Siz Olsaydınız Ne Yapardınız? " (<http://www.degerler.org/kademe/saygi/okul-oncesidegerlendirme>) çalışmaları yapılır.

KAYNAKLAR

<https://www.youtube.com/watch?v=Xkh70j9Tu1> adresinden 05/07/ 2016 tarihinde edinilmiştir.

<http://www.degerler.org/kademe/saygi/okul-oncesi> adresinden 05/07/ 2016 tarihinde edinilmiştir.

Güneyli, N. ve Zeydanlı, M. (2008). *Biz de varız - Komşularımız*. Ankara: SMG Yayıncılık.

YARIM GÜNLÜK EĞİTİM AKIŞI

Okul Adı : Nesrin Halit ZARBUN Anaokulu

Tarih: 16/ 03 / 2017

Yaş Grubu (Ay): 60 - 66 ay

Öğretmen Adı: Hülya ÖZDEMİR

Güne Başlama Zamanı

Öğretmen öğrencileri tek tek “Günaydın” diyerek karşılar. Güne başlama zamanında çocuklar ile bir gün önce evde neler yaptıklarını anlatmalarını ister. Sohbet bitiminde öğretmen çocuklara etkinlik planlarında “Saygı” değerine yer vereceğini, bu değerle ilgili hangi etkinlikleri uygulayacağı konusunda bilgi verir. Daha önce uygulanan “Saygılı Olmalıyım” adlı etkinlik planında yer alan etkinlikler çocuklara hatırlatılarak, etkinlikler özetlenir. Daha sonra çocuklardan hangi öğrenme merkezinde oynamak istedikleri sorularak, öğrenme merkezine yönlendirilir.

Oyun Zamanı

Öğrenme merkezlerinde oyun

Kahvaltı, Temizlik

Etkinlik Zamanı

“Güzel Aksesuarım” adlı Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Oyun ve Okuma Yazmaya Hazırlık Etkinliği

Günü Değerlendirme Zamanı

Yapılan etkinlikler ile soru - cevap yapılır ve gün içinde yapılan etkinlikler özetlenir.

Eve Gidiş

Genel Değerlendirme:

Çocuk Açısından:

Program Açısından:

Öğretmen Açısından:

MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI 2012 OKUL ÖNCESİ EĞİTİM PROGRAMI ETKİNLİK PLANI
(GÜZEL AKSESUARIM)

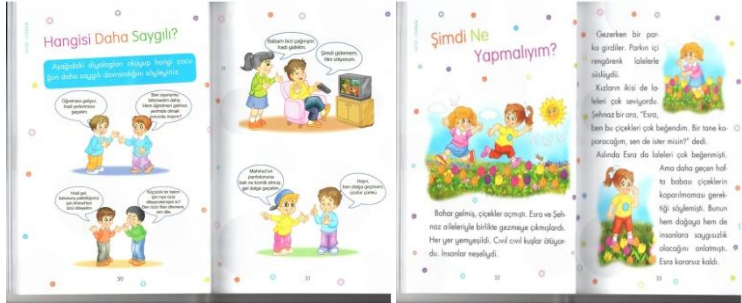
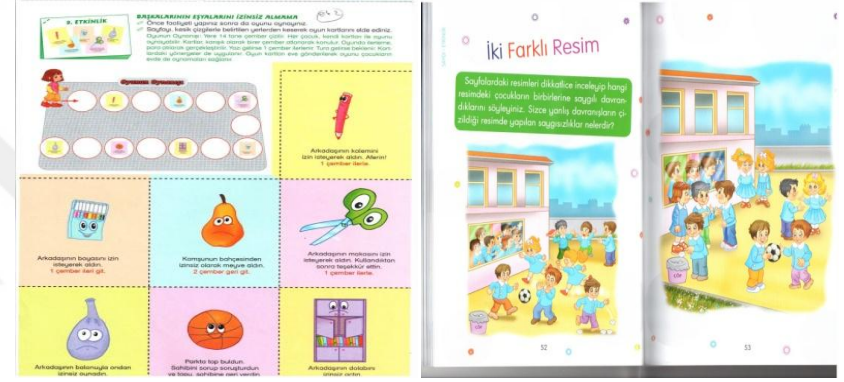
Etkinlik Türü: Bütünleştirilmiş Türkçe - Dil, Oyun ve Okuma Yazmaya Hazırlık Etkinliği

Yaş Grubu : 60 - 66 Ay

KAZANIMLAR	ÖĞRENME SÜRECİ
<ul style="list-style-type: none"> - Saygılı ve saygısız insanların özelliklerini öğrenir. - Saygı kavramının anlamını bilir. - Saygılı bir toplum olmanın gerekliliğini kavrar. - Saygısız davranışların sonuçlarını kavrar. - Saygı gösterilmesi gereken durumları fark eder. - Kendine saygı ve saygıdeğer kavramını tanımlar. - Farklılıklara saygı ve başkalarına saygı ile ilgili bilinç geliştirir. - Büyüklere saygı davranışını geliştirir. - Kişiler arası ilişkilerde saygının yeri ve önemini fark eder ve toplumsal kuralları öğrenir.	<p>Öğretmen Çocuklara "Güzel Aksesuarım" adlı resimli öyküyü okur ve öykü bitiminde çocuklara öykü hakkında sorular sorarak yanıtlar alır. Öykü bitiminde öğretmen önceden hazırlamış olduğu iki adet "Başkalarının Eşyalarını İzinsiz Almama " adlı oyun parkurunu ve kartlarını sınıfın ortasına koyar. Ve oyun sürecini anlatır. Yere 14 tane çember yerleştirilmiştir. Sınıf iki gruba ayrılır ve sıra ile önce ilk grubun üyesi parayı atar ve yazı - tura gelme durumuna göre parkurda ilerler. Bir hamleden sonra sıra ikinci gruba geçer. İkinci grupta aynı şekilde kendi parkurunda ilerlemeye başlar. Her bir çocuk kendi grubunda bir hamle yapacak daha sonra sıranın arkasına geçecektir. Parkuru ilk tamamlayan grup oyunu kazanacaktır. Oyun sonunda saygı içeren davranışlar hatırlatılarak kazanan gruba ne denmesi gerektiği ve nasıl davranılması gerektiğine vurgu yapılır. Oyun bitiminde öğretmen çocuklara "İki Farklı Resim" ve "Hangisi Daha Saygılı" (http://www.degerler.org/materyal/saygi/okul-oncesi/calisma-kagidi)</p>

<p>MATERYALLER Öykü kitabı, madeni para, parkur için kartlar, çalışma kâğıtları, kuru boya</p> <p>SÖZCÜKLER Aksesuar</p> <p>KAVRAMLAR Saygı, saygıdeğer</p>	<p>adlı çalışma kağıtlarını dağıtır.</p>
<p>DEĞERLENDİRME Etkinlik sonunda çocuklara aşağıdaki türlerde sorular yöneltilebilir;</p> <ul style="list-style-type: none"> - Bugün hangi etkinlikleri yaptık? Yaptığımız etkinliklerde neler öğrendik? - Saygı içeren davranışlar nelerdir? - "Güzel Aksesuarım" adlı öyküde yapılan saygısız davranış ne idi? Bu davranışın sonucunda neler oldu? - Günlük yaşamda bu şekilde karşılaştığınız saygısız davranışlar var mı? Anlatır mısınız? - Görünümü, giyimi ya da konuşması ile farklı bir kişi ile tanıştığımızda nasıl davranmalıyız? 	<p>DİKKAT EDİLMESİ GEREKEN NOKTALAR Çocukların öğrenme sürecine etkin katılımını sağlamak için günlük hayattan örnekler ve ipuçları verilmeli ve uygulama sırasında her çocuğun söz hakkı alması ve etkinliğe katılmasına özen gösterilmelidir.</p> <p>KAYNAKLAR http://www.degerler.org/materyal/saygi/okul-oncesi/calisma-kagidi adresinden 05/07/2016 tarihinde edinilmiştir. Güneyli, N. ve Zeydanlı, M. (2008). <i>Biz de varız-Güzel aksesuarım</i>. Ankara: SMG Yayıncılık.</p>

- Farklı gördüğümüz kişilerle alay etmek ya da o kişiyi dışlarsak ne hisseder? Biz onun yerinde olsaydık kendimizi nasıl hissederdik?
- "Şimdi Ne yapmalıyım?" değerlendirme etkinliği yapılır.

**Ek 6. Kontrol Grubu MEB 2012 Okul Öncesi Eğitim Programına Uygun
Hazırlanan Değerler Eğitimi Etkinlik Planlarının Uygulama Fotoğrafları**

1. ve 2. OTURUM: “ARKADAŞLIK - DOSTLUK” DEĞERİ

“Arkadaşlık - Dostluk” değeri kapsamında “Arkadaşlık Ne Güzel” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı Uygulaması "Arkadaşlık Ne Güzel" adlı öykü okuma etkinliği (Fotoğraf 1) ve “Sevimli Dostlar - Canım Arkadaşım” adlı videolu şarkının izlenmesi ve şarkının söylenmesi (Fotoğraf 2)

Fotoğraf 1

Fotoğraf 2

“Arkadaşlık - Dostluk” değeri kapsamında “Arkadaşlık Ne Güzel” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında çocuklara, arkadaşlarını mutlu edecek bir resim çizdirilerek birbirlerine hediye etmelerini içeren sanat etkinliği (Fotoğraf 3 ve 4)

Fotoğraf 3

Fotoğraf 4

“Arkadaşlık - Dostluk” değeri kapsamında “Kırmızı Kanatlı Baykuş” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Kırmızı Kanatlı Baykuş” resimli öykü kitabının (Fotoğraf 5) ve “Arkadaş Canlısı Ayıcık” adlı slayt hikayenin okunmasını(Fotoğraf 6) içeren Türkçe - Dil Etkinliği

Fotoğraf 5

Fotoğraf 6

“Arkadaşlık - Dostluk” değeri kapsamında “Kırmızı Kanatlı Baykuş” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Arkadaşım Kayboldu” adlı oyunun oynanması (Fotoğraf 7 ve 8)

Fotoğraf 7

Fotoğraf 8

3.ve 4. OTURUM: “SORUMLULUK” DEĞERİ

“Sorumluluk” değeri kapsamında “Herkesin Bir Sorumluluğu Var” adlı MEB2012Okul Öncesi Programa uygun değerler eğitimi etkinlik planı uygulamasında “Herkesin Bir Mesleği Var” adlı resimli öykünün okunmasını içeren Türkçe - Dil Etkinliği (Fotoğraf 9) ve “Meslekleri Bul Bakalım” adlı şarkının öğretilmesini içeren Müzik Etkinliği (Fotoğraf 10)

Fotoğraf 9

Fotoğraf 10

“Sorumluluk” değeri kapsamında “Herkesin Bir Sorumluluğu Var” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programa Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında oyun hamurundan pasta yapımı ve sonrasında malzemelerin toplanması sorumluluğunu içeren Sanat Etkinliği (Fotoğraf 11) ve polis memuru bir velinin sınıfa davet edilerek meslek tanıtımı yapmasını içeren Aile - Katılım Etkinliği (Fotoğraf 12)

Fotoğraf 11

Fotoğraf 12

“Sorumluluk” değeri kapsamında “Nereye Koyduysan Oradadır” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında "Aradığımı Buluyorum" adlı resimli öykünün okunmasını içeren Türkçe - Dil Etkinliği (Fotoğraf 13) ve "Tinky Winky - Nereye Koyduysan Oradadır" adlı videolu şarkının izletilmesi ve şarkının öğretilmesini içeren Müzik Etkinliği (Fotoğraf 14)

Fotoğraf 13

Fotoğraf 14

“Sorumluluk” değeri kapsamında “Nereye Koyduysan Oradadır” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında sorumluluk temalı tiyatro gösteriminin izlenilmesi (Fotoğraf 15 ve 16)

Fotoğraf 15

Fotoğraf 16

5. ve 6. OTURUM: “DOĞRULUK - DÜRÜSTLÜK” DEĞERİ

“Doğruluk - Dürüstlük” değeri kapsamında “Yalancı Çoban” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Boş Kafes” adlı resimli öykünün okunmasını (Fotoğraf 17) ve öykü sonrası soru - cevap tekniği ile değerlendirmesini içeren (Fotoğraf 17) Türkçe - Dil Etkinliği (Fotoğraf 18)

Fotoğraf 17

Fotoğraf 18

“Doğruluk - Dürüstlük” değeri kapsamında “Yalancı Çoban” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında cümle doğru bir davranış ise hep birden ‘ayağa kalmalarının’ yanlış ise ‘yere çömelmelerinin’ istenildiği “Dürüstlük Oyunu” adlı Oyun Etkinliği (Fotoğraf 19) ve “Yalancı Çoban” adlı şarkının öğretilmesini içeren (Fotoğraf 20) Müzik Etkinliği

Fotoğraf 19

Fotoğraf 20

“Doğruluk - Dürüstlük” değeri kapsamında “Dürüst Maymun Toti” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Dürüst Maymun Toti” adlı öykünün kukla ile anlatımını içeren Türkçe - Dil Etkinliği (Fotoğraf 21) ve gözleri bağlanan bir çocuğun arkadaşlarının sözüne güvenerek örüntü oluşturmaya çalışmasını içeren Matematik Etkinliği (Fotoğraf 22)

Fotoğraf 21

Fotoğraf 22

“Doğruluk - Dürüstlük” değeri kapsamında “Dürüst Maymun Toti” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programa Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında kendilerine dürüst davranan ve davranmayan kişilerin resim çizimini içeren Sanat Etkinliği (Fotoğraf 23 ve 24)

Fotoğraf 23

Fotoğraf 24

7. ve 8. OTURUM: “İŞ BİRLİĞİ” DEĞERİ

“İş Birliği” değeri kapsamında “Kurabiyemizi İş Birliği İle Yapalım” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Bu Kış Kimse Üşümeyecek” adlı resimli öykünün okunmasını içeren Türkçe - Dil Etkinliği (Fotoğraf 25) ve müzik aletlerinin iş birliği içinde çalınarak şarkı söylenmesini içeren Müzik Etkinliği (Fotoğraf 26)

Fotoğraf 25

Fotoğraf 26

“İş Birliği” değeri kapsamında “Kurabiyemizi İş Birliği İle Yapalım” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına uygun değerler eğitimi etkinlik planı uygulamasında iş birliği ile kurabiye yapımını içeren Fen - Doğa Etkinliği (Fotoğraf 27 ve 28)

Fotoğraf 27

Fotoğraf 28

“İş Birliği” değeri kapsamında “İş Birliği Yapalım, İşlerimizi Kolaylaştıralım” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Kırmızı Elma” adlı resimli öykünün okunmasını içeren Türkçe - Dil Etkinliği (Fotoğraf 29) ve iş birliği ile gazetelerden kolaj çalışmasını içeren Sanat Etkinliği (Fotoğraf 30)

Fotoğraf 29

Fotoğraf 30

“İş Birliği ” değeri kapsamında “İş Birliği Yapalım, İşlerimizi Kolaylaştıralım” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programa Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında iş birliği ile pinpon topunun üflenmesiyle başlangıçtan ne kadar uzaklaştığının görölmesini içeren Oyun Etkinliği (Fotoğraf 31 ve 32)

Fotoğraf 31

Fotoğraf 32

9. ve 10. OTURUM: “PAYLAŞMA” DEĞERİ

“Paylaşma” değeri kapsamında “Her şeyi Paylaşalım, Mutlu Olalım” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Bir Kabuğu Paylaşmak” adlı resimli öykü kitabının okunmasını içeren Türkçe - Dil Etkinliği (Fotoğraf 33) ve paylaşım gününde veli tarafından yapılan kekin paylaşılarak yenilmesini içeren Fen - Matematik Etkinliği (Fotoğraf 34)

Fotoğraf 33

Fotoğraf 34

“Paylaşma” değeri kapsamında “Her şeyi Paylaşalım, Mutlu Olalım” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında boyaların paylaşılmasıyla gökkuşağı çizimini içeren Sanat Etkinliği (Fotoğraf 35 ve 36)

Fotoğraf 35

Fotoğraf 36

“Paylaşma” değeri kapsamında “Meyvemi Paylaşıyorum” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında kâğıdı ve boyaların paylaşılarak resim yapmayı içeren Sanat Etkinliği (Fotoğraf 37 ve 38)

Fotoğraf 37

Fotoğraf 38

“Paylaşma” değeri kapsamında “Meyvemi Paylaşıyorum” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programa Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Paylaş, Çünkü Onlar Arkadaş” adlı videolu şarkının izlenilerek şarkının öğrenilmesini içeren Müzik Etkinliği (Fotoğraf 39) ve meyve gününde meyvelerin paylaşılarak yenmesi (Fotoğraf 40)

Fotoğraf 39

Fotoğraf 4

11. ve 12. OTURUM: “SAYGI” DEĞERİ

“Saygı” değeri kapsamında “Saygılı Olmalıyım” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Saygılı Olmalı” adlı şarkı öğretimini içeren Müzik Etkinliği (Fotoğraf 41) ve “Siz Olsaydınız Ne Yapardınız?” adlı değerlendirme çalışması (Fotoğraf 42)

Fotoğraf 41

Fotoğraf 42

“Saygı” değeri kapsamında “Saygılı Olmalıyım” adlı MEB2012Okul Öncesi Programa uygun değerler eğitimi etkinlik planı uygulamasında dünya çocuklarının boyanarak dünya küresinin etrafına yapıştırılmasını içeren farklılıklara saygı konulu Sanat Etkinliği (Fotoğraf 43 ve 44).

Fotoğraf 43

Fotoğraf 44

“Saygı” değeri kapsamında “Güzel Aksesuarım” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Güzel Aksesuarım” adlı resimli öykü kitabı okunmasını içeren Türkçe - Dil Etkinliği (Fotoğraf 45) ve “İki Farklı Resim” adlı saygılı ve saygısız davranışların bulunmasını içeren değerlendirme çalışması (Fotoğraf 46)

Fotoğraf 45

Fotoğraf 46

“Saygı” değeri kapsamında “Güzel Aksesuarım” adlı MEB 2012 Okul Öncesi Programına Uygun Değerler Eğitimi Etkinlik Planı uygulamasında “Başkalarının Eşyalarını İzinsiz Almama” oyun parkurunda Oyun Etkinliği (Fotoğraf 47 ve 48)

Fotoğraf 47

Fotoğraf 48

Ek 7. Okul Öncesi Değer Ölçeği Aile Formu

OKULÖNCESİ DEĞERLER ÖLÇEĞİ AİLE FORMU

Yönerge: Aşağıda çocuğunuzun bazı değerleri hangi sıklıkla sergilediği ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Lütfen her ifadeyi okuyun ve çocuğunuz aşağıda verilen davranışlara hangi ölçüde sahipse objektif olarak karşısına işaretleyiniz. Katkılarınız için teşekkürler.

Çocuğun Adı-Soyadı:

Doğum Tarihi :

Cinsiyeti :

DAVRANIŞLAR	EVET	BAZEN	HAYIR
1. Yemek masası hazırlarken yardım eder			
2. Kıyafetlerini çıkardığı yerde bırakır			
3. TV/bilgisayar konusunda zaman sınırlamasına uyar			
4. Uyku saatini hatırlatınca hazırlıklara başlar			
5. Boyama yaptıktan sonra boya kalemlerini ortada bırakır			
6. Farklı özellikte (kilolu, saçsız, çok esmer vb) birini görünce tuhaf karşılar			
7. Yemek için herkesin masaya oturmasını bekler			
8. İsteddiği bir eşyayı karşısındakinin elinden çekerek alır			
9. Oyuncak, kitap, kıyafet vb alındığında alan kişiye teşekkür eder			
10. Arkadaşlarla konuşurken konuşmaya müdahale eder			
11. Eve gelen arkadaşı ile birlikte oyun oynar			
12. Kendi istediği oyunu oynamak ister			
13. Evde işbölümü yapılırca uyar			
14. Birlikte faaliyet yaparken mutlu olur			
15. Aile büyükleri yardım istediğinde rahatsız olur			
16. Sevmediği/rahatsız olduğu şeyleri ifade eder			
17. Okulda yaşadığı olumsuzlukları gizler			
18. Verdiği sözleri tutar			
19. Bir eşyaya zarar verdiğiğinde söyler			
20. Başkalarına söylemesini istemediğimiz şeyleri söyler (Sır tutmaz)			
21. Genelde arkadaşları tarafından sevilir			
22. Arkadaşlarıyla oyun oynamayı sever			
23. Arkadaşlarını korur, kırıcı davranmaz			
24. Arkadaşları ile olmaktan zevk alır			
25. Arkadaşları ile olmaktansa tek başına olmayı tercih eder			
26. Eve gelen arkadaşı ile ortak kullanması gereken eşyalar (boya, kalem, kağıt vb) olunca rahatsız olur			
27. Oyuncak ve eşyalarını başkaları (arkadaşı/kardeşi) ile paylaşır			
28. Eve gelen arkadaşı ile yiyeceklerini (çikolata, şeker, kek vb) Paylaşmayı tercih etmez.,			
29. Duygu ve düşüncelerini ailesi ile paylaşır			
30. Market alışverişinde kendisine alınan çikolata, şeker, bisküvi vb aynısını kardeşleri/yeğeni/arkadaşı içinde ister.			

Ek 8. Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğretmen Formu

OKULÖNCESİ DEĞERLER ÖLÇEĞİ ÖĞRETMEN FORMU

Yönerge: Aşağıda öğrencilerinizin bazı değerleri hangi sıklıkla sergilediği ile ilgili ifadeler yer almaktadır. Lütfen her ifadeyi okuyun ve öğrenciniz aşağıda verilen davranışlara hangi ölçüde sahipse objektif olarak karşısına işaretleyiniz. Katkılarınız için teşekkürler.

Çocuğun Adı-Soyadı:

Okulu :

DAVRANIŞLAR	EVET	BAZEN	HAYIR
1. Etkinlik sonrası malzemeleri dolaba yerleştirir			
2. Süreli etkinliklerin süresine ilişkin yönergeye uyar			
3. Yetişkin denetimi olmasa da gerektiği gibi davranır			
4. Beslenme saatinde gerekli hazırlıkları (el temizliği, beslenmeyi çıkarma vb) yapar ve yemeğini kendi yer.			
5. Sınıfta verilen görevleri yerine getirir			
6. Başkalarının farklı özellikleri olabileceğini kabul eder			
7. Başkalarının da hakları olduğunu kabul eder			
8. Arkadaşları konuşurken rahatsız eder			
9. Nezaket sözcüklerini kullanır			
10. Farklı özellikteki (kilolu, gözlüklü, çok esmer, engelli vb) arkadaşlarını tuhaf karşılar			
11. Grup etkinliklerinde zorlanır			
12. Grupta aldığı sorumluluğu yerine getirir			
13. Kendi istediği oyun olmazsa gruba katılmaz			
14. Birlikte faaliyet yaparken mutlu olur			
15. Arkadaşının ihtiyacı olduğunda yardım eder			
16. Sevmediği/rahatsız olduğu şeyleri ifade eder			
17. Evde yaşadığı olumsuzlukları gizler			
18. Verdiği sözleri tutar			
19. Hata yaptığını da gizler			
20. Başkalarına söylemesini istemediğimiz şeyleri söyler (Sır tutmaz)			
21. Genelde arkadaşları tarafından sevilir			
22. Arkadaşlarıyla oyun oynamayı sever			
23. Arkadaşlarını korur, kırıcı davranmaz			
24. Arkadaşları ile olmaktan zevk alır			
25. Arkadaşları ile olmaktansa tek başına olmayı tercih eder			
26. Sanat çalışmalarında ortak kullanılan (boya, kağıt vb.) malzemeyi uygun şekilde arkadaşları ile kullanır.			
27. Oyuncak ve eşyalarını arkadaşları ile paylaşır			
28. Arkadaşı ile yiyeceklerini (çikolata, şeker, kek vb) paylaşmayı tercih etmez			
29. Duygu ve düşüncelerini öğretmeni ve arkadaşları ile paylaşır			
30. Evden getirdiği çikolata, şeker, bisküvi vb. tüm arkadaşlarına eşit dağıtmaya çalışır.			

Ek 9. Okul Öncesi Değer Ölçeği Öğrenci Formu Değerlendirme Kodlama Cetveli

OKUL ÖNCESİ DEĞER ÖLÇEĞİ ÖĞRENCİ FORMU DEĞERLENDİRME
KODLAMA CETVELİ

HİKAYELER	CEVAPLAR
<p>1. Hikaye: Resimdeki çocuklar senin gibi anaokuluna/anasınıfına gitmektedirler. Yemeklerini sıraya geçerek almaktadırlar. Ahmet'in sınıfı yemek sırasındadır. Ahmet sonradan gelir. Karnı çok açıtır, sıraya bakar yakın arkadaşı Arda sıranın en önündedir. SORU: Ahmet şimdi ne yapmalı, sıranın neresine geçmeli? Neden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Sıranın Önüne 0 puan ✓ Sıranın Arkasına 1 puan ✓ Eğer çocuk nedeni haksızlık olur, saygısızlık olur, sonradan geldi vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan verilir.
<p>2. Hikaye: Özlem sınıfın en kilolu öğrencisidir. Üstelik son zamanlarda gözleri ağrıdığı için gözlük takması gerekmektedir. Bazı arkadaşları Özlem'in bu özelliği ile dalga geçip, aralarında gülmektedirler. SORU: Özlem'in arkadaşları Özlem'e nasıl davranmalı? Neden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Gülmeliler, dalga geçsinler, o da kilo almasın vb. 0 puan ✓ Gülmemeliler, dalga geçmemeliler 1 puan ✓ Eğer çocuk kilolu olmak, gözlük takmak komik değil, olabilir. Herkes farklı, bu davranış saygısızlık olur vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.
<p>3. Hikaye: Sınıf iki gruba ayrılarak oyun oynanır. Oyunu "Kelebekler grubu" kazanır ve mutlu olur. "Balıklar grubu" ise oyunu kaybettikleri için üzgündürler ve Kelebekler grubuna kızgın kızgın bakarlar. SORU: Balıklar grubu nasıl davranmalı? Neden? Yada Kelebekler grubu nasıl davranmalı? Neden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Balıklar grubu onlar kazandığı için kızsınlar, bir dahakine biz kazanacağız desinler vb. 0 puanya da kelebekler siz kazanamadınız, biz kazandık vb. 0 puan ✓ Balıklar grubu onları tebrik etsin, alkışlasın vb. 1 puanya yada Kelebekler üzülmeysin siz de kazanırsınız, bu oyun vb 1 puan ✓ Oyunda bazen kazanılır bazen kaybedilir, kaybedenler kazananları tebrik eder, saygı gösterir vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.
<p>4. Hikaye: Ömer senin gibi anaokuluna/anasınıfına gitmektedir. Öğretmeni sınıfta yapılacak etkinlik için Ömer'den pamuk, ip, kumaş parçaları istemiştir. Fakat Ömer getirmeyi unutmuştur. SORU: Ömer öğretmenine ne söylemeli? Neden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Hiçbir şey söylemesin, bilmiyorum desin, serviste kalmış desin vb. 0 puan ✓ Unuttum desin 1 puan ✓ Dürüst davranmış olur. Gerçeği söylemiş olur. Yalan kötü şey vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.
<p>5. Hikaye: Ali ile Mehmet sınıfta oyuncak araba ile oynarken Ali'nin kolu Mehmet'e çarpar. Araba Mehmet'in elinden düşer ve kırılır. Ali arabayı çöpe atmayı önerir. SORU: Şimdi, Ali ve Mehmet ne yapmalı? Neden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Çöpe atsinlar, bir şey yapmasınlar vb. 0 puan ✓ Öğretmenine söylesinler, kırık desinler 1 puan ✓ Eğer çocuk dürüst davranmış

	olur. Gerçeği söylemiş olur. Yalan kötü şey vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.
<p>6. Hikaye: Mine çok dağınık bir çocuktur. O gün odası gene çok dağınıktır. Öğretmeni de o gün onları ziyarete gelmiştir ve Mine'nin odasını görmek ister.</p> <p>SORU: Mine ne yapmalı, öğretmenine ne söylemeli? Neden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Odasını göstermesin, olmaz desin vb. 0 puan ✓ Öğretmenine dağınık olduğunu söylesin 1 puan ✓ Eğer çocuk dürüst davranmış olur. Gerçeği söylemiş olur. Yalan kötü şey vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.
<p>7. Hikaye: Zeynep, Ayşe, Elif ve Burak bloklarla oynarlar. Öğretmen yanlarına gelir, oyun saatinin sona erdiğini, yemek saatinin geldiğini söyler.</p> <p>SORU: Şimdi çocuklar ne yapmalı? Neden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Blokları bırakıp yemeğe geçsinler, bloklarla biraz daha oynayıp geçsinler, öğretmen toplansın onlar yemeğe geçsin vb. 0 puan ✓ Blokları toplayıp yemeğe gitsinler, blokları sepete koysunlar 1 puan ✓ Eğer çocuk bloklar dağınık kalmamış, onlar oynadı toplamalılar, onların sorumluluğu vb. şekilde açıklama getirirse 2 puan alır.
<p>8. Hikaye: Sınıftaki saksı çiçeklerinin bakımı ve sulaması ile her hafta sınıftan bir çocuk ilgilenmektedir. Öğretmen görevini yapıp, yapmadığına göre çocuklara üzgün ya da gülen yüz vermektedir. O hafta ise çiçeklerin yaprakları düşmüş ve sararmıştır.</p> <p>SORU: Şimdi öğretmen ne yapmalı (Üzgün yüz mü gülen yüz mü versin de diye sorulabilir)? Neden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Gülen yüz versin, bir şey yapmasın, kendisi sulansın vb. 0 puan ✓ Üzgün yüz versin 1 puan ✓ Sorumluluğunu yapmamış, onun sorumluluğuydu vb. şekilde açıklama getirirse 2 puan alır.
<p>9. Hikaye: Ayşe ablasının boya kalemleri ile resim yaptı. Sonra onları yerde bırakarak ablası ile bebek oynamaya başlamıştır. Annesi de kapı dan onları izlemektedir.</p> <p>SORU: Sence boyaları kim toplamalı? Neden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Ablası toplansın, annesi toplansın vb. 0 puan ✓ Ayşe toplansın 1 puan ✓ O oynadı, onun sorumluluğu, kim dağıttı ise o toplar sorumluluğunu yapmış olur vb. şekilde açıklama getirirse 2 puan alır.
<p>10. Hikaye: Gül paylaşım gününde arkadaşlarına dağıtmak üzere şeker getirmiştir. Şekeri sıra ile arkadaşlarına tek tek dağıtmaya başlar. Sıra en iyi (en yakın) arkadaşı Meral'e gelince, Meral ben senin en iyi arkadaşınım bana fazla şeker ver diyerek Gül'den fazla şeker ister.</p> <p>SORU: Şimdi Gül ne yapmalı (Fazla şeker vermeli mi)? Neden?</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Versin, en iyi arkadaşı olur vb. 0 puan ✓ Vermesin 1 puan ✓ Diğer arkadaşlarına haksızlık olur, eşit paylaşmamış olur vb. şekilde açıklama getirirse 2 puan alır. NOT: Vermesin dişleri çürür, hasta olur vb. cevaplar 1 puan.
<p>11. Hikaye: Ece'nin sınıfında o gün yapılacak faaliyet için süsleme malzemesini çocuklar getirecektir. Ece'nin annesi hasta olduğu için istenen malzemeyi alamamıştır. Bu nedenle de Ece, yapılacak faaliyet için süsleme malzemesi</p>	<ul style="list-style-type: none"> ✓ Süslemelerini yapsınlar, öğretmenin dediğini yapsınlar vb. 0 puan ✓ Ece'ye versinler, Ece ile

<p>getirememiştir. Fakat diğer çocuklar süsleme malzemesi getirmiştir. SORU: Ece'nin arkadaşları ne yapabilir? Neden?</p>	<p>paylaşırlar 1 puan ✓ Onun olmadığı için paylaşmalı, zor durumda olanlarla paylaşılır, Ece üzülmesin vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.</p>
<p>12.Hikaye: Büşra'nın sınıfında grup olarak sanat etkinliği yapılır. Çocukların kimi keser, kimi boyar, kimi de yapıştırır. Öğretmen gruba ödül olarak çikolata vermek ister. Dağıtması için Büşra'ya verir. SORU: Büşra çikolatayı nasıl dağıtmalı, kendine kaç tane almalı, arkadaşlarına kaç tane vermeli (Fazla şeker vermeli mi)? Neden?</p>	<p>✓ Kendi çok alsın, arkadaşlarına az versin, arkadaşlarına vermesin vb. 0 puan ✓ Herkese eşit versin, kendi de eşit alsın, hepsi 1'er tane alsın 1 puan ✓ Herkes çalıştı, haksızlık olmaması için vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.</p>
<p>13.Hikaye: Öğretmen sınıftaki 4 adet yap bozun parçalarının tam olup olmadığını kontrol etmek için sınıfa getirir. Yapbozların kısa sürede kontrol edilmesini ister. SORU: Çocuklar kısa sürede yap bozları nasıl kontrol edebilirler? Ya da Kimler kontrol ederse daha çabuk biter?Neden?</p>	<p>✓ 2 çocuk kontrol etsin, hızlı yapanlar yapsın vb. 0 puan ✓ Birlikte yapsınlar, birbirlerine yardım etsinler 1 puan ✓ Birlikte yaparlarsa çabuk biter, yardımlaşarlarsa çabuk biter, kimse yorulmaz vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.</p>
<p>14.Hikaye: Ebru' ların sınıfında faaliyet yapılmıştır. Bu nedenle sınıf çok kirli ve dağınıktır. Öğretmen sınıfa misafir geleceğini söyler. Sınıf görevlisi teyzede izinlidir. Öğretmende çaresizdir. SORU: Ebru'ların sınıfı misafir gelmeden nasıl düzenli hale getirilebilir ya da sınıfı misafir gelmeden düzenli hale kim getirebilir?Neden?</p>	<p>✓ Öğretmen toplansın, düzeltsin, kızlar düzeltsin vb. 0 puan ✓ Birlikte düzeltsinler, çocuklar ve öğretmen toplansın vb. 1 puan ✓ Herkes çalıştı, haksızlık olmaması için vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.</p>
<p>15.Hikaye: Ali, annesi ve babası alışverişten gelir. Alışveriş çantaları yerleştirilecek, bulaşık makinesi boşaltılacak ve yamak masası hazırlanacaktır. Hepsi çok yorgundur ve çok acıkmışlardır. SORU: Bütün bu işleri kim yapmalı? Neden?</p>	<p>✓ Anne yapsın, baba yapsın vb. 0 puan ✓ Birlikte çabucak yapsınlar, anne, baba ve çocuk hepsi yapsın vb. 1 puan ✓ Herkes çok yorgun, birlikte çabucak biter, birlikte daha az yorulurlar vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.</p>
<p>16.Hikaye: Arda, oyun oynamayı çok seven bir çocuktur. Ayağı kırık olduğu için top oynayan arkadaşlarına katılamaz ve üzgün üzgün onları seyrederek. SORU: Ali'nin arkadaşları ne yapabilir? Neden?</p>	<p>✓ Oyunlarına devam etsinler, Ali onları izlesin vb. 0 puan ✓ Ali'nin de oynayacağı bir oyun oynasınlar, Ali'ye topu yavaş atsınlar O da oynasın vb. 1 puan ✓ Ali onların arkadaşı, Ali'nin ayağı acıyor sıkılmasın, arkadaşlar birbirini yalnız bırakmaz vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.</p>
<p>17.Hikaye: Fatma ve Zehra eve gitmek için hazırlanırken, Fatma Zehra'nın kabanının yere düşürür ve acele ederken de üzerine basar.</p>	<p>✓ Evine gitsin, bir şey yapmasın vb. 0 puan ✓ Arkadaşından özür dilesin,</p>

SORU: Fatma yapmalı? Neden?	yerden alsın ve silkelesin vb. 1 puan ✓ Arkadaşının eşyasına zarar verdi, arkadaşını üzülebilir vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.
18. Hikaye: Mert ve arkadaşları bahçede top oynarken, Mert'in attığı top Hasan'ın yüzüne çarpar ve canı yanar SORU: Mert ve arkadaşları ne yapmalı? Neden?	✓ Oyunlarına devam etsinler, geçer desinler vb. 0 puan ✓ Hasan'ın yanına gitsinler, senin için ne yapabiliriz desinler vb. 1 puan ✓ Arkadaşlarının canı yandı, Hasan'ın yardıma ihtiyacı olabilir vb. şeklinde açıklama getirirse 2 puan alır.

ÖZ GEÇMİŞ		
Adı, Soyadı		Zeliha KILIÇ
Doğum Yeri ve Yılı		Gümüşhane, 1990
Medeni Durumu		Evli
Bildiği Yabancı Diller ve Düzeyi		İngilizce - Orta
Öğrenim Durumu	Başlama-Bitirme Yılı	Kurum Adı
Lisans	2008-2012	Ondokuzmayıs Üniversitesi Eğitim Fakültesi İlköğretim Ana Bilim Dalı Okul Öncesi Öğretmenliği Bölümü
Yüksek Lisans	2015-	Recep Tayyip Erdoğan Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Temel Eğitim Ana Bilim Dalı Sınıf Eğitimi Bölümü
Çalıştığı Kurum		Başlama - Ayrılma Yılı
Gümüşhane Nesrin Halit Zarbun Anaokulu Okul Öncesi Öğretmeni		11.09.2012-04.12.2014
Gümüşhane Nesrin Halit Zarbun Anaokulu Müdür Yardımcılığı		04.12.2014-...
Katıldığı Seminer, Kurs ve Çalıştaylar		<ul style="list-style-type: none"> - Uyum Eğitimi Semineri - Temel Eğitim Semineri - Hazırlayıcı Eğitim Semineri - Özel Eğitim Hizmetleri Semineri - Stratejik Plan Hazırlama ve Toplam Kalite Yönetimi Semineri - Toplam Kalite Yönetimi Semineri - Eğitimde Etik Kursu - Taşınır İş ve İşlemleri Uygulamaları Kursu - Çalışanların Temel İş Sağlığı ve Güvenliği Eğitimi Kursu - Okul Öncesi Eğitimi Güçlendirme Projesi - "Gümüşhane Eğitimi Konuşuyor" Çalıştayı
Aldığı Ödüller		2012 Cumhurbaşkanlığı onaylı "En İyi Onlar Projesi" kapsamında Lisans Eğitimi Bölüm Beşinciliği Madalya ve Başarı Plaketi
İletişim (eposta)		zelihaolgun.8989@gmail.com